

Өрт қауіпсіздігі қағидаларын бекіту туралы

Күші жойғал

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2014 жылғы 9 қазандағы № 1077 қаулысы. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2022 жылғы 16 наурыздағы № 131 қаулысымен.

Ескерту. Күші жойылды - ҚР Үкіметінің 16.03.2022 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

"Азаматтық қорғау туралы" 2014 жылғы 11 сәуірдегі Қазақстан Республикасының Заңы 11-бабының 15) тармақшасына сәйкес Қазақстан Республикасының Үкіметі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Қоса беріліп отырған Өрт қауіпсіздігі қағидалары бекітілсін.
2. Мыналардың күші жойылды деп танылсын:
 - 1) "Өрт қауіпсіздігі қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 30 желтоқсандағы № 1682 қаулысы (Қазақстан Республикасының ПҰАЖ-ы, 2012 ж., № 15, 253-құжат);
 - 2) "Қазақстан Республикасы Үкіметінің кейбір шешімдеріне өзгерістер енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 23 шілдедегі № 735 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы Үкіметінің кейбір шешімдеріне енгізілетін өзгерістердің 50-тармағы (Қазақстан Республикасының ПҰАЖ-ы, 2013 ж., № 42, 623-құжат).
3. Осы қаулы алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

*Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі*

К. Мәсімов
Қазақстан Республикасы
Үкіметінің
2014 жылғы 9 қазандағы
№ 1077 қаулысымен
бекітілген

Өрт қауіпсіздігі қағидалары

1. Жалпы ережелер

Ұйымдық-техникалық іс-шаралар

Жалпы ережелер

1. Осы Өрт қауіпсіздігі қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) "Азаматтық қорғау туралы" 2014 жылғы 11 сәуірдегі Қазақстан Республикасы Заңының 11-

бабының 15) тармақшасына сәйкес әзірленген және адамдарды, мүлікті, қоғам мен мемлекетті өрттен қорғау мақсатында өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету тәртібін айқындайды.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

1-1. Объектілерді пайдалану кезінде осы Қағидалардың және белгіленген тәртіппен бекітілген, объектілерді пайдалану кезінде өрт қауіпсіздігі талаптары қамтылған басқа да нормативтік құқықтық актілердің талаптарын сақтау қамтамасыз етіледі.

Ескерту. Ереже 1-1-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

1-2. Объектіде өрт қауіпсіздігін меншік нысандарына карамастан, объектілердің иелері, ұйымдардың, кәсіпорындардың басшылары, сондай-ақ дара кәсіпкерлер (бұдан әрі – ұйым басшысы) қамтамасыз етеді. Ұйымдардың басшылары өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында белгіленген тәртіппен жұмыстардың жекелеген учаскелерінде өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін жауаптыларды тағайындайды.

Ескерту. Ереже 1-2-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

1-3. Ұйым басшысы осы Қағидаларға 1-1-қосымшаға сәйкес әрбір объектіге қатысты (жеке тұрғын үйлерді қоспағанда) олардың өрт қауіптілігіне сәйкес келетін өртке қарсы режимді белгілейтін өрт қауіпсіздігі шаралары туралы нұсқаулықты бекітеді.

Ескерту. Ереже 1-3-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

1-4. Түтін жою жүйелерімен, өртті анықтау мен сөндірудің, өрт кезінде адамдарды құлақтандыру мен оларды эвакуациялауды басқарудың автоматты қондырғыларымен жабдықталған ғимараттар мен құрылыстарды пайдалану (оның ішінде тұрғын үй-пайдалану) үшін жауапты ұйымдардың басшылары көрсетілген жүйелерді жарамды күйде ұстайды.

Ескерту. Ереже 1-4-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

1-5. Ұйым басшысы өрт сөндіру және өрт сигнализациясы қондырғыларының , өрт кезінде адамдарды құлақтандыру және оларды эвакуациялауды басқару,

түгіннен қорғау және өртке қарсы сумен жабдықтау жүйелерінің, өртке қарсы есіктердің, клапандар мен люктердің, өртке қарсы қалқалардағы, үй-жайлардағы, ғимараттар мен құрылыстардағы ойықтарды өзге де толтырғыштардың, адамдарды қорғау және құтқару құралдарының жобалау құжаттамасына сәйкес келуін және олардың үнемі жарамды жұмыс күйінде болуын қамтамасыз етеді.

Қондырғыны (жекелеген желілерді, хабарлағыштарды), өртке қарсы қорғау жүйесін немесе құралдарын өшіруге байланысты техникалық қызмет көрсету және жоспарлы-алдын ала жөндеу бойынша жұмыстарды орындау кезеңінде ғимараттар мен құрылыстарды өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қосымша шараларды іске асырмай пайдалануға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 1-5-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

1-6. Объектілерде мемлекеттік емес өртке қарсы қызметтерді ұйымдастыру тәртібі Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2014 жылғы 7 қарашадағы № 782 бұйрығымен бекітілген Мемлекеттік емес өртке қарсы қызметтердің қызметін жүзеге асыру қағидаларына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 9931 болып тіркелген) сәйкес айқындалады.

Ескерту. Ереже 1-6-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2. Ұйымдардың жұмыскерлері тек өрт қауіпсіздігі мәселелері бойынша нұсқаулықтан өткеннен кейін ғана жұмыс істеуге жіберіледі, ал жұмыстың ерекшелігі өзгергенде ықтимал өрттердің алдын алу және оларды сөндіру бойынша қосымша оқудан өтеді. Ұйымдардың жұмыскерлері мен халықты өрт қауіпсіздігі шараларына оқыту тәртібі мен өрт қауіпсіздігі шараларына оқыту жөніндегі оқу бағдарламаларының мазмұнына қойылатын талаптарды азаматтық қорғау саласындағы уәкілетті орган белгілейді.

Ескерту. Ереже 1-1-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-1. Өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларының жұмысқа қабілеттілігі мен сенімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету мақсатында объектілердің өзгешеліктері мен өндірістік процестердің ерекшеліктерін ескере отырып, өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларын техникалық күтіп-ұстау жөніндегі ведомстволық (салалық, объектілік) қағидалар мен нұсқаулықтар әзірленеді.

Ескерту. Ереже 2-1-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-2. Өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларын пайдалануға берген сәттен бастап әрбір объектіде техникалық қызмет көрсетуді және жоспарлы-алдын ала жөндеуді жүргізу ұйымдастырылады.

Ескерту. Ереже 2-2-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-3. Өртке қарсы қорғау жүйелерінің техникалық құралдарына техникалық қызмет көрсету және жоспарлы-алдын ала жөндеу жұмыстарын пайдаланушы ұйым осы жұмыстарды орындау бойынша білікті мамандар болған кезде дербес жүргізеді.

Арнайы оқытылған қызмет көрсетуші персонал болмаған жағдайда, өртке қарсы қорғау жүйелерінің техникалық құралдарына техникалық қызмет көрсету және жоспарлы-алдын ала жөндеу бойынша регламенттік жұмыстар дайындаушы зауыттардың техникалық құжаттамасын ескере отырып жасалатын жылдық жоспар-графикке және регламенттік жұмыстарды жүргізу мерзімдеріне сәйкес ұйымдармен шарт бойынша жүзеге асырылады.

Ескерту. Ереже 2-3-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-4. Ғимараттардың өртке қарсы қорғау жүйелерінің техникалық құралдарының (автоматты өрт сигнализациясы және өрт сөндіру қондырғыларының, түтіннен қорғау, өрт кезінде адамдарды құлақтандыру және оларды эвакуациялау жүйелерінің және қол өрт сөндіргіштерінің) тиімді жұмысын қамтамасыз ету үшін ұйым басшысының бұйрығымен өртке қарсы қорғау жүйелерін пайдалану, бастапқы өрт сөндіру құралдарын сатып алу, жөндеу, олардың сақталуы мен іс-әрекетке әзірлігі, техникалық қызмет көрсетуді (қол өрт сөндіргіштерін қайта зарядтау) және жоспарлы-алдын ала жөндеуді уақтылы және сапалы жүргізу үшін жауапты лауазымды адам тағайындалады.

Өрт сөндіргіштерді пайдалану және техникалық қызмет көрсету "Өрт техникасы. Өрт сөндіргіштер. Пайдалануға қойылатын талаптар" ҚР СТ 1487 талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

Ескерту. Ереже 2-4-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-5. Объектіде өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларын білікті пайдалану және техникалық жарамды күйде күтіп-ұстау үшін басшының бұйрығымен мынадай персонал тағайындалады:

1) өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларын пайдалануға жауапты адам;

2) өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларына қызмет көрсетуге шарт болмаған кезде, өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларына техникалық қызмет көрсету және оларды жоспарлы-алдын ала жөндеу бойынша жұмыстарды орындау үшін мамандар. Мамандарды оқытуды өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларын пайдалануға жауапты адам объектінің басшысы бекіткен бағдарлама бойынша жүргізеді.

Ескерту. Ереже 2-5-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-6. Кезекші персоналдың үй-жайларында, эвакуациялау жоспарларын және өрт қауіпсіздігі шаралары туралы нұсқаулықтарды орналастыру орындарында өртке қарсы қызметтің "101" және бірыңғай кезекшілік-диспетчерлік қызметтің "112" телефон нөмірлері көрсетілген тақташалар ілінеді.

Кезекші персонал өзіне жүктелген функцияларға сәйкес ғимараттың барлық есіктерінің құлыптары кілттерінің жиынтығымен қамтамасыз етіледі.

Кілттердің қосалқы жиынтығы ғимараттың бірінші қабатындағы кезекші персоналдың (күзет) үй-жайында сақталады.

Әрбір кілт оның қай құлыпқа тиесілі екендігі жазылған биркамен қамтамасыз етіледі.

Кезекші персонал телефон орнатылған үй-жайларда орналасады және түнде ғимаратта қалған ересектер мен балаларды есепке алу журналын ерікті нысанда жүргізеді.

Ескерту. Ереже 2-6-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-7. Өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларын пайдалануға жауапты адам:

1) осы Қағидалардың талаптарының орындалуын;

2) шарт бойынша графикке және күнтізбелік жұмыс жоспарына сәйкес техникалық қызмет көрсету және жоспарлы-алдын ала жөндеу бойынша жұмыстарды бақылауды және қабылдауды;

3) уақтылы техникалық қызмет көрсетуді және жоспарлы-алдын ала жөндеуді жүргізуді ұйымдастыру жолымен өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларын жұмысқа қабілетті күйде ұстауды;

4) қызмет көрсетуші және кезекші персоналды оқытуды, сондай-ақ қорғалатын үй-жайларда жұмыс істейтін адамдарға өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғылары іске қосылған кездегі іс-қимылдар бойынша нұсқама беруді;

5) қажетті пайдалану құжаттамасын әзірлеуді және оны жүргізуді;

6) мынадай:

дайындаушыларға – өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларының жинақталмаған немесе техникалық құжаттамаға сәйкес келмейтін техникалық құрылғылары мен жабдығын жеткізген кезде;

монтаждау ұйымдарына – сапасыз монтаждау анықталған кезде;

қызмет көрсететін ұйымдарға – өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларына техникалық қызмет көрсету мен жоспарлы-алдын ала жөндеуді уақтылы және сапалы жүргізбегені үшін наразылықтарды уақтылы беруді қамтамасыз етеді.

Ескерту. Ереже 2-7-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-8. Өртке қарсы қорғау жүйелерінің техникалық құралдарына техникалық қызмет көрсету және жоспарлы-алдын ала жөндеу бойынша жұмыстарды, бастапқы өрт сөндіру құралдарының болуын және олардың жай-күйін тексерулерді есепке алу арнайы журналда немесе техникалық қызмет көрсетуді және жоспарлы-мәжбүрлі жөндеуді басқарудың автоматтандырылған жүйесінде көрсетіледі.

Ескерту. Ереже 2-8-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-9. Өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларына техникалық қызмет көрсетуді және оларды жоспарлы-алдын ала жөндеуді объектінің білікті мамандары немесе осы қызмет түрін шарт негізінде жүзеге асыратын ұйымдар (бұдан әрі – орындаушы) орындайды. Ұйыммен өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларына техникалық қызмет көрсету және оларды жоспарлы-алдын ала жөндеу бойынша жұмыстарды жүргізуге шарттың болуы объект басшысын осы Қағидалардың талаптарын орындау үшін жауапкершіліктен босатпайды.

Ескерту. Ереже 2-9-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-10. Өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларына техникалық қызмет көрсету мен оларды жоспарлы-алдын ала жөндеу:

1) жоспарлы профилактикалық жұмыстарды жүргізуді;

2) ақауларды жоюды және ағымдағы жөндеу жүргізуді;

3) дұрыс пайдалану мәселелерінде орындаушының тапсырыс берушіге көмек көрсетуін қамтиды.

Ескерту. Ереже 2-10-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-11. Техникалық қызмет көрсету, жоспарлы-алдын ала жөндеу мерзімділігі мен жұмыстардың көлемдері қызмет көрсетілетін өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларының техникалық құралдарына арналған пайдалану құжаттамасының талаптарына сәйкес белгіленеді және шартта көрсетіледі.

Ескерту. Ереже 2-11-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-12. Ұйым басшысы объектілерде қызмет көрсетуші персонал үшін "Өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларын пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар" және "Кезекші (жедел) персоналға арналған нұсқаулықтар" әзірлеп, оны бекітеді.

Ескерту. Ереже 2-12-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-13. Объектіге қызмет көрсететін персонал немесе орындаушы белгіленген мерзімдерде регламенттік жұмыстарды жүргізеді және тиісті пайдалану құжаттамасын толтырады.

Ескерту. Ереже 2-13-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-14. Ұйым басшысы өрт автоматикасы жүйелерімен және қондырғыларымен жабдықталған объектіде мынадай құжаттаманың:

1) өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларына жобалау-сметалық құжаттамасының;

2) орындау құжаттамасының (жұмыс сызбалары жиынтығының), жасырын жұмыстардың (олар болған жағдайда), сынақтар мен өлшеулер актілерінің;

3) осы Қағидаларға 1-2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларын пайдалануға қабылдау актісінің;

4) өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларының құрамына кіретін техникалық құралдарға паспорттардың;

5) осы Қағидаларға 1-3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларының монтаждalған аспаптары мен жабдығы ведомосының;

6) газбен өрт сөндіру қондырғыларының (олар болған кезде) баллондарын өрт сөндіргіш құрамдармен зарядтауға паспорттардың;

7) өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларын пайдалану жөніндегі нұсқаулықтың;

8) техникалық қызмет көрсету жөніндегі жұмыс регламентінің;

9) техникалық қызмет көрсету және жоспарлы-алдын ала жөндеудің жоспар-графикінің;

10) осы Қағидаларға 1-4-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларын пайдалану журналының;

11) ұйым басшысы бекіткен жедел (кезекші) персоналдың жұмыс графикінің;

12) кезекші және қызмет көрсететін персоналдың, техникалық қызмет көрсету және жоспарлы-алдын ала жөндеу жұмыстарын жүргізуге жауапты адамның лауазымдық нұсқаулықтарының, техникалық қызмет көрсету және жоспарлы-алдын ала жөндеу жүргізуге ұйыммен шарт көшірмесінің (ұйымдар қызмет көрсететін объектілерде);

13) еркін нысанда құлақтандыру және эвакуацияны басқару жүйелерін пайдалана отырып, адамдарды эвакуациялау бойынша объект персоналының жаттығу жүргізу журналының (ол болған кезде) болуын қамтамасыз етеді.

Ескерту. Ереже 2-14-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-15. Өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғылары кезекші (жобалық) жұмыс режимінде тұрақты ұсталады.

Ескерту. Ереже 2-15-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-16. Өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларын өшіруге байланысты жүргізілетін техникалық қызмет көрсету және жоспарлы-алдын ала жөндеу бойынша жұмыстарды орындау кезеңінде объектінің әкімшілігі өрт автоматикасы жүйелерімен және қондырғыларымен қорғалатын объектілердің өрт қауіпсіздігін қосымша іс-шаралармен қамтамасыз етеді.

Ескерту. Ереже 2-16-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-17. Өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларының құрамына кіретін техникалық құралға құжаттамада көрсетілген қызмет мерзімі өткеннен кейін, сондай-ақ өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғылары істен шыққан жағдайларда, осы жүйелер мен қондырғыларды мақсаты бойынша одан әрі пайдалану мүмкіндігін анықтау мақсатында оларға техникалық куәландыру жүргізіледі.

Ескерту. Ереже 2-17-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-18. Өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларын техникалық куәландыруды тапсырыс беруші, орындаушы өкілдерінің, қажет болған жағдайда, басқа да ұйымдар мамандарының міндетті қатысуымен комиссия жүргізеді.

Ескерту. Ереже 2-18-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-19. Куәландыру нәтижелері осы Қағидаларға 1-5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларын куәландыру актісімен ресімделеді.

Ескерту. Ереже 2-19-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-20. Ғимараттар мен құрылыстарда (тұрғын үйлерден басқа) кез келген қабатта бір мезгілде 10 немесе одан астам адам болған жағдайда, адамдарды қауіпсіз эвакуациялауды жүргізу, өртке қарсы қызметті шақыру және өрт сөндіру бөлімшелері келгенге дейін өрт сөндіруді ұйымдастыру бойынша ұйым жұмыскерлерінің іс-қимыл жасау тәртібін қамтитын, өрт шығу кезінде адамдарды эвакуациялау жоспары әзірленеді және ғимараттың әр қабатында, қабаттан эвакуациялық шығу жолдарында дәліздің ұзындығы бойымен 20 м сайын, одан аспайтын қашықтықта ілінеді.

Ескерту. Ереже 2-20-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-21. Адамдардың тұруына арналған ғимараттарда, сондай-ақ адамдар жаппай келетін ғимараттарда (құрылыстарда) өрт кезінде электр энергиясын өшірген жағдайда, кезекші персонал жұмысқа қабілетті жай-күйдегі электр фонарьларымен қамтамасыз етіледі. Фонарьлар санын ұйым басшысы объектінің ерекшеліктеріне байланысты, бірақ әрбір кезекшіге кемінде 1 фонарьдан анықтайды.

Ескерту. Ереже 2-21-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-22. Адамдар тәулік бойы болатын ғимараттар (мектеп-интернаттар, қарттар мен мүгедектер үйлері, балалар үйлері, ауруханалар) үшін әзірленген өрт қауіпсіздігі шаралары туралы нұсқаулықта адамдарды өздігінен эвакуациялау, сондай-ақ ұйым персоналының өздігінен эвакуациялануға қабілетсіз адамдарды

тәуліктің жарық және қараңғы уақыттарында эвакуациялау нұсқалары қамтылады.

Ескерту. Ереже 2-22-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-23. Мектеп-интернаттардың, қарттар мен мүгедектер үйлерінің, балалар үйлерінің және ауруханалардың басшылары:

1) күн сайын өртке қарсы қызмет белгілеген уақытта шығу ауданында объект орналасқан өрт сөндіру бөліміне әрбір объектідегі адам саны туралы ақпаратты хабарлайды;

2) жарты жылда кемінде бір рет ғимараттың өртке қарсы қорғау жүйесінің барлық элементтерінің жұмысқа қабілеттілігін тексерумен қатар, персоналдың өрт кезіндегі іс-қимылдары бойынша оқу-жаттығулар өткізуді қамтамасыз етеді.

Ескерту. Ереже 2-23-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-24. Белгіленген тәртіппен әзірленген және бекітілген жобалау-сметалық құжаттамасыз ғимараттар мен құрылыстардың функционалдық мақсатын өзгертуге, оларға күрделі жөндеу, техникалық қайта жарақтау, реконструкциялау және қайта жоспарлау жүргізуге жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 2-24-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-25. Ғимараттар мен үй-жайларды жалға алған кезде жалдаушылар, егер жалға алу шартында өзгеше айтылмаса, осы Қағидалардың ғимараттардың осы типіне арналған талаптарын орындайды.

Ескерту. Ереже 2-25-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-26. Барлық өндірістік және қойма үй-жайлары үшін, сондай-ақ сыртқы технологиялық қондырғылар үшін жарылыс-өрт және өрт қауіптілігі санаттары, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2015 жылғы 20 наурыздағы № 230 бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 10851 болып тіркелген) Электр қондырғыларын орнату қағидаларының (бұдан әрі – № 230 бұйрық) талаптарына сәйкес аймақтардың кластары анықталып, үй-жайлардың есіктерінде тиісті белгілермен белгіленеді.

Өрт қауіптілігі жоғары жабдықтың жанында қауіпсіздік белгілері орнатылады

Өндіріс процестерінде жарылыс-өрт қауіптілігі көрсеткіштері зерттелмеген заттар мен материалдарды қолдануға, сондай-ақ оларды басқа заттармен және материалдармен бірге сақтауға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 2-26-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-27. Ғимараттар мен құрылыстар олардың пайдаланылу циклінің барлық кезеңдерінде өртке қарсы қызметті шақыру үшін байланыс құралдарымен, жарамды бастапқы өрт сөндіру құралдарымен қамтамасыз етіледі. Объектілерді бастапқы өрт сөндіру құралдарымен қамтамасыз ету нормалары осы Қағидаларға 1-6-қосымшада келтірілген.

Бастапқы өрт сөндіру құралдарын, байланыс құралдарын, сондай-ақ өрт сөндіру автоматикасы жүйелерін орналастыру орындары көрсетілген құралдарды көзбен көру қиындық келтірсе, тиісті өрт қауіпсіздігі белгілерімен белгіленеді.

Ескерту. Ереже 2-27-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-28. Есіктердің өздігінен жабылуына арналған құрылғылар жарамды күйде ұсталады.

Өртке қарсы есіктер мен түтіннен құрылғылардың (шымылдықтардың, экрандардың, перделердің) еркін жабылуына кедергі келтіретін қандай да бір құралды орнатуға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 2-28-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-29. Өрттің шығуына әкелуі мүмкін ақаулары бар жабдықта, қондырғылар мен станоктарда, сондай-ақ температураның, қысымның тиісті режимдерін және қауіпсіздік шарттарымен регламенттелген басқа да параметрлерді бақылауды қамтамасыз ететін бақылау-өлшеу аспаптары мен технологиялық автоматика өшірілген кезде жұмыстарды жүргізуге жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 2-29-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-30. Конструкциялар мен олардың әрленуінің қажетті отқа төзімділігін қамтамасыз ету және өрт қауіптілігін төмендету үшін оттан қорғау құралдарын қолдануға жол беріледі.

Отқа төзімділіктің барлық дәрежесіндегі ғимараттарда (отқа төзімділіктің V дәрежесін қоспағанда) шатыр жабындарының тіреуіші мен жанғыш материалдардан жасалған қоршауы оттан қорғағышпен өңделуі тиіс.

Оттан қорғау құрамдарын (сіңіргіштерін) жағу жұмыстарын жүргізу оттан қорғау құралына арналған техникалық құжаттаманың талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

Ескерту. Ереже 2-30-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-31. Ұйым басшысы оттан қорғайтын тозаңды құрамдардың, оттан қорғау майларының, сылақтың, құрылыс конструкцияларының плиталармен, табақты және басқа да оттан қорғау материалдарымен қаптамалардың, жанғыш өңдеу және жылуды оқшаулау материалдарының, ауа өткізгіштердің, жабдық пен эстакадалардың металл тіректерінің зақымдануларын жоюды қамтамасыз етеді, сондай-ақ дайындаушы зауыттың нұсқаулығына сәйкес оттан қорғау өңдеуінің (сіңіргішінің) жай-күйін тексеруді жүзеге асырады.

Оттан қорғау өңдеуінің (сіңіргішінің) жай-күйі техникалық құжаттамада көрсетілген мерзімдерде немесе жылына кемінде бір рет сынақ хаттамасы толтырылып тексеріледі.

Ескерту. Ереже 2-31-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-32. Өртке қарсы тосқауылдардың әртүрлі инженерлік және технологиялық коммуникациялармен (оның ішінде электр сымдарымен және кабельдермен) қиылысқан жерлерінде пайда болған ойықтар мен саңылаулар қажетті отқа төзімділік шегі мен түтін-газ өткізбеуді қамтамасыз ететін жанбайтын материалдармен бітеледі.

Ескерту. Ереже 2-32-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-33. Ұйымдардың ғимараттары мен құрылыстарында (жеке тұрғын үйлерді қоспағанда):

1) жобалау нормаларында көзделген жағдайлардан басқа, жертөлелер мен цокольдік қабаттарда тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды, оқ-дәрілерді, жарылғыш заттарды, пиротехникалық бұйымдарды, жанғыш газы бар баллондарды, аэрозоль орамасындағы тауарларды, целлулоидты және басқа да жарылыс-өрт қаупі бар заттар мен материалдарды сақтауға және қолдануға;

2) шатырларды, техникалық қабаттарды, желдету камераларын және басқа да техникалық үй-жайларды өндірістік учаскелер, шеберханалар ұйымдастыру үшін, сондай-ақ өнімді, жабдықты, жиһаз бен басқа да заттарды сақтау үшін пайдалануға;

3) лифт холдарында қоймалар, дүңгіршектер, шағын дүкендер және басқа да осындай үй-жайларды орналастыруға және пайдалануға, сондай-ақ жанғыш материалдарды сақтауға;

4) қабаттардағы дәліздерден, холдардан, фойеден, тамбурлардан және баспалдақ алаңдарынан эвакуациялық шығу жолдарының жобада көзделген есіктерін, эвакуациялау жолдарында өрттің қауіпті факторларының таралуына кедергі келтіретін басқа да есіктерді алып тастауға;

5) нәтижесінде адамдарды қауіпсіз эвакуациялау жағдайлары нашарлайтын, өрт сөндіргіштерге, өрт крандарына және басқа да өрт қауіпсіздігі құралдарына қол жеткізу шектелетін немесе автоматты өртке қарсы қорғау жүйелерінің (автоматты өрт сигнализациясының, стационарлық автоматты өрт сөндіру қондырғыларының, түтін жою жүйелерінің, құлақтандыру және эвакуациялауды басқару жүйелерінің) әрекет ету аймағы азаятын көлемдік-жоспарлау шешімдерін өзгертуді жүргізуге;

6) балкондар мен лоджияларда есіктерді, люктерді, жанама секцияларға өтетін жерлерді және эвакуациялау сатыларына шығу жолдарын жиһазбен, жабдықпен немесе басқа да заттармен үйіп тастауға, балкон араларындағы сатыларды демонждауға, сондай-ақ пәтерлердің балкондары мен лоджияларындағы люктерді дәнекерлеуге;

7) тез тұтанғыш және жанғыш сұйықтықтарды қолдана отырып, үй-жайларды жинауға және киім-кешекті жууға, сондай-ақ қатып қалған құбырларды дәнекерлеу лампаларымен және ашық отты қолданатын басқа да тәсілдермен жылытуға;

8) май сіңген сүрткіш материалды жинамай қалдыруға;

9) ғимараттың барлық қабаттарының терезелерінде және жертөлелердің терезелеріндегі шұңқыршаларда (қоғамнан уақытша оқшаулауды қамтамасыз ететін түзеу және арнайы мекемелердің, мекемелердің қоймаларының, кассаларының, қару-жарақ бөлмелерінің, құпия бөлімдерінің, прекурсорларды сақтау және олардың айналымы үй-жайларын қоспағанда) торларды орнатуға;

10) балкондарды, лоджияларды және түтінденбейтін баспалдақ алаңдарына апаратын галереяларды шынылауға;

11) баспалдақ алаңдары мен дәліздерде қоймалар (қосалқы үй-жайлар) орнатуға, сондай-ақ баспалдақ сатыларының астында және баспалдақ алаңдарында заттарды, жиһаз бен басқа да жанғыш материалдарды сақтауға жол берілмейді. Бірінші және цокольдік қабаттардың баспалдақ сатыларының астында орталық жылу беруді басқару тораптарына, су өлшеу тораптарына және жанбайтын материалдардан жасалған қалқалармен қоршалған электр қалқандарына арналған үй-жайларды ғана орналастыруға жол беріледі;

12) ғимараттардың өндірістік және қойма үй-жайларында (отқа төзімділігі V дәрежелі ғимараттардан басқа) антресольдарды, қалқаларды, тұрмыстық қызмет көрсету орындарын, қоймаларды, шағын кеңселерді және жанғыш материалдардан салынған басқа да кіріктірілген үй-жайларды орналастыруға;

13) жеке қорғау құралдарын орнату және құтқару құрылғыларын бекіту орындарына өту жолдарын үйіп тастауға және жабуға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 2-33-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-34. Ғимараттар мен құрылыстардың шатырларындағы сыртқы өрт сөндіру сатылары мен қоршаулары жарамды күйде күтіп-ұсталады және оларда бес жылда кемінде бер рет "Металл құрылыс конструкциялары. Сыртқы стационарлық өрт сөндіру сатылары мен шатыр қоршаулары. Жалпы техникалық шарттар" ҚР СТ 2218-2012 талаптарына сәйкес пайдалану сынақтары жүргізіледі

Ескерту. Ереже 2-34-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-35. Бір мезгілде 50-ден астам адамның болуына арналған үй-жайларда, сондай-ақ бір мезгілде 15-тен астам адамның болуына арналған жертөле мен цокольдік қабаттардың үй-жайларында кемінде екі эвакуациялық шығу жолы көзделеді.

Отқа төзімділігі IV және V деңгейдегі ғимараттар мен құрылыстарда бір мезгілде 50 және одан астам адамның бірінші қабаттағы үй-жайларға ғана болуына жол беріледі.

Ескерту. Ереже 2-35-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-36. Шатыр үй-жайларының, сондай-ақ технология шарттары бойынша адамдардың тұрақты болуы талап етілмейтін техникалық қабаттар мен жертөлелердің есіктері мен люктері құлыпталады. Көрсетілген үй-жайлардың есіктері мен люктеріне кілттердің сақталатын орны туралы ақпарат ілінеді.

Ғимараттардың, құрылыстар мен құрылымдардың жертөлесі және цокольдік қабаттарының терезе ойықтарының шұңқыршалары қоқыстан және басқа заттардан уақтылы тазартылады. Терезелердегі тиектер ішінен кілтсіз ашылады.

Ескерту. Ереже 2-36-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-37. Пайдаланылған сүртетін материалдар қақпақпен жабылатын, жанбайтын материалдан жасалған контейнерлерге жиналады. Жұмыс ауысымы аяқталғаннан кейін көрсетілген контейнерлердің ішіндегісі ғимараттардан тыс шығарылады.

Ескерту. Ереже 2-37-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-38. Майлармен, лактармен, бояулармен және басқа да тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтармен жұмыс істейтін адамдардың арнайы киімі осы мақсатқа арнайы бөлінген орындарда орнатылған металл шкафтарда ілінген күйінде сақталады.

Ескерту. Ереже 2-38-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-39. Биіктігі 1 қабаттан жоғары витраждары бар ғимараттарда әрбір қабаттың деңгейіндегі витраждарда орнатылған түтін өткізбейтін, жанбайтын диафрагмалардың конструкцияларын бұзуға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 2-39-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-40. Эвакуациялық жолдар мен шығу жолдарын пайдалану кезінде жобалау шешімдерін және стандарттау жөніндегі нормативтік құжаттардың, сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы құжаттардың (оның ішінде эвакуациялық жолдар мен шығу жолдарын жарықтандыру, олардың саны, өлшемдері және көлемдік-жоспарлау шешімдері бойынша, сондай-ақ эвакуациялау жолдарында өрт қауіпсіздігі белгілерінің болуы бойынша) талаптарын сақтау қамтамасыз етіледі.

Ескерту. Ереже 2-40-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-41. Ашылу бағыты нормаланбайтын мынадай:

- 1) Ф1.3 және Ф1.4 сыныпты үй-жайлардың;
- 2) А және Б үй-жайларынан басқа, бір мезгілде 15-тен аспайтын адам болатын үй-жайлардың;
- 3) ауданы 200 м² аспайтын қоймалардың;
- 4) санитарлық тораптардың;
- 5) 3-типтік баспалдақ алаңдарына шығу жолдарының есіктерінен басқа, эвакуациялау жолдарындағы есіктер ғимараттан шығу бағытына қарай ашылады.

Ескерту. Ереже 2-41-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-42. Эвакуациялық шығу жолдарының есіктеріндегі тиектер Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленетін жағдайларды қоспағанда, оларды ішінен кілтсіз еркін ашу мүмкіндігін қамтамасыз етеді.

Ескерту. Ереже 2-42-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-43. Автономды қоректендірілетін және эвакуациялау жолдарында қолданылатын электр желісінен қосылатын "Шығу", "Эвакуациялық (қосалқы) шығу", "Эвакуациялық шығу есігі" деген көлемді жарықтандырылған өрт қауіпсіздігі белгілері жарық индикациясы қосылып, жарамды күйде күтіп-ұсталады.

Эвакуациялық жарықтандыру жұмыс істейтін жарықтандырудың электрмен қоректендіргіші тоқтаған кезде автоматты қосумен қамтамасыз етіледі.

Ескерту. Ереже 2-43-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-44. Эвакуациялық жолдар мен шығу жолдарын пайдалану кезінде:

1) эвакуациялық жолдар мен шығуларды (оның ішінде өтетін жерлерді, дәліздерді, тамбурларды, галереяларды, лифт жолдарын, баспалдақ алаңдарын, баспалдақ сатыларын, есіктерді, эвакуациялық люктерді) түрлі материалдармен, бұйымдармен, жабдықпен, өндірістік қалдықтармен, қоқыспен және басқа да заттармен үйіп тастауға, сондай-ақ эвакуациялық шығу есіктерін бекітіп тастауға ;

2) шығу тамбурларында (пәтерлер мен жеке тұрғын үйлерді қоспағанда) киім кептіргіштер мен ілгіштерді, гардеробтарды орналастыруға, сондай-ақ керек-жарақтар мен материалдарды (оның ішінде уақытша) сақтауға;

3) эвакуациялау жолдарында табалдырықтарды (есіктердің ойықтарындағы табалдырықтардан басқа) орнатуға, ішкі жағынан қолмен ашу және ашық күйінде бұғаттау мүмкіндігі жоқ қозғалмалы және көтеріліп-түсірілетін есіктер мен қақпаларды, айналатын есіктер мен турникеттерді, сондай-ақ басқа (қайталайтын) эвакуациялау жолдары болмаған кезде немесе көрсетілген құрылғыларды қолмен ашуға және ашық күйінде бұғаттауға мүмкіндік беретін техникалық шешімдер болмаған кезде адамдарды еркін эвакуациялауға кедергі келтіретін басқа да құрылғыларды орнатуға жол берілмейді. Құрылғыларды автоматты немесе қашықтықтан ашу және бұғаттау тәсілін қолмен басқарылатын тәсілге қосымша қолдануға жол беріледі;

4) отқа төзімділігі V дәрежедегі ғимараттардан басқа, эвакуациялау жолдарындағы едендерді, қабырғалар мен төбелерді өңдеу, қаптау және бояу үшін өрт қауіптілігі сыныбына сәйкес келмейтін жанғыш материалдарды қолдануға;

5) баспалдақ алаңдарының, дәліздердің, холдар мен тамбурлардың өздігінен жабылатын есіктерін ашық күйінде бекітуге, сондай-ақ оларды алып тастауға;

6) түтінденбейтін баспалдақ алаңдарындағы ауа аймақтарының терезе жапқыштарын шынылауға немесе жабуға;

7) есіктер мен фрамугаларды шынылауда қиыстырылған шыныны жай шынымен ауыстыруға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 2-44-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-45. Үй-жайдың технологиялық, көрме және басқа жабдығын орналастырған кезде жобалау нормаларына сәйкес баспалдақ алаңдарына және басқа да эвакуациялау жолдарына өтетін эвакуациялық өту жолдары қамтамасыз етіледі.

Ескерту. Ереже 2-45-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-46. Адамдар жаппай келетін үй-жайларда кілемдер, кілем төсемшелері және өзге де еден жабындары еденге берік бекітіледі.

Ескерту. Ереже 2-46-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-47. Адамдардың тұруына арналған ғимараттардың ішінде орналастырылатын газ баллон қондырғыларын орналастыру және пайдалану Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2017 жылғы 9 қазандағы № 673 бұйрығымен бекітілген Газбен жабдықтау жүйелері объектілерінің қауіпсіздігі жөніндегі талаптарға (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 15986 болып тіркелген) сәйкес жүзеге асырылады.

Ескерту. Ереже 2-47-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-48. Тұрмыстық газ аспаптарын пайдалану кезінде жиһазды және басқа жанғыш материалдарды орналастыру жақын жердегі вертикаль қабатқа дейін көлденеңінен кемінде 0,2 м және осы бұйымдарға жақын жерде ілінген көлденең қабаттың үстіне дейін тігінен кемінде 0,7 м қашықтықта жүзеге асырылады.

Ескерту. Ереже 2-48-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-49. Тұрмыстық газ аспаптарын (оның ішінде асхана плиталарын, су жылытатын қазандарды, газ мұнараларын) газбен жабдықтауға арналған газ баллондары (жұмыс және қосалқы) ғимараттардан тыс жапсарлас салынған үйлерде немесе ғимаратқа, цокольдік және жертөле қабаттарына кіретін жерлерден кемінде 5 м қашықтықтағы қабырғаның тұйық аралық қабырғасында жанбайтын материалдардан жасалған шкафтарда орналастырылады.

Газ баллондарына арналған жапсарлас салынған құрылыстар мен шкафтар құлыпталады және желдету үшін жалюзимен, сондай-ақ "Отқа қауіпті. Газы бар баллондар" деген ескерту жазуымен қамтамасыз етіледі.

Ескерту. Ереже 2-49-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-50. Ғимараттар мен құрылыстардағы қоқыс өткізгіштер жобада көзделген клапандармен қамтамасыз етіледі. Клапандар жабық күйде болады, жарамды етіп күтіп-ұсталады және ысырмасында нығыздағышпен қамтамасыз етіледі.

Ескерту. Ереже 2-50-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-51. Қоқыс жинағыштар камераларының есіктері үнемі құлыптаулы ұсталады.

Ескерту. Ереже 2-51-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-52. Ғимараттар мен жерүсті құрылыстарындағы лифтілер мен көтергіштер (өрт лифтілерін қоспағанда) өрт шыққан кезде негізгі отырғызу қабатына автоматты түрде түсіріледі, ал жерасты құрылыстарында – жоғарғы қабатқа көтеріледі және тоқтан ажыратылады.

Ескерту. Ереже 2-52-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-53. Эскалаторлардың (траволаторлардың) жетектері өрт шыққан кезде автоматты түрде ажыратылады.

Ескерту. Ереже 2-53-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-54. Ғимараттар мен құрылыстар, сондай-ақ сыртқы технологиялық қондырғылар жобада көзделген найзағайдан қорғаудың жарамды құрылғыларымен жабдықталады.

Ескерту. Ереже 2-54-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-55. Найзағайдың және статикалық электр зарядтарының қайталайтын көріністерінен қорғау үшін технологиялық аппараттардың барлық металл конструкцияларында, резервуарларда, газ өткізгіштерде, мұнай өткізгіштерде, мұнай өнімдерін өткізгіштерде және тез тұтанатын немесе жанғыш сұйықтықтар, сондай-ақ жанғыш газдар айналатын, сақталатын немесе қайта өңделетін ғимараттардың ішінде және ашық кеңістікте орналасқан басқа да құрылғыларда қорғаныш жерге тұйықтағыш көзделеді.

Ескерту. Ереже 2-55-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-56. Персоналды электр тогымен жарақаттанудан қорғауға арналған жерге тұйықтау құрылғыларын немесе найзағайдан қорғағышты статикалық электр зарядтарын бұру үшін пайдалануға жол беріледі.

Ескерту. Ереже 2-56-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-57. Ғимараттарда, құрылыстарда орналастырылған технологиялық жабдық пен құбыржолдар, сондай-ақ сыртқы технологиялық қондырғылар мен эстакадалар № 230 бұйрықтың талаптарына сәйкес қорғаныш жерге тұйықтағышпен қамтамасыз етіледі.

Ғимараттар мен құрылыстардың технологиялық құбыржолдарын жерге тұйықтайтын (нөлдейтін) өткізгіштер ретінде пайдалануға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 2-57-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-58. Металл эстакадалар және оларға төселген металл құбыржолдар эстакаданың басында және соңында, сондай-ақ олардың ұзындығы бойымен кемінде 300 м сайын өзара және қорғаныш жерге тұйықтау құрылғыларымен жалғанады.

Ескерту. Ереже 2-58-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-59. Ток бұрғыштар өзара, жерге тұйықтағыш құрылғылармен және технологиялық аппараттармен дәнекерлеу арқылы жалғанады.

Ескерту. Ереже 2-59-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-60. Технологиялық процестерінде тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтар, сондай-ақ жанғыш бу мен газдар айналатын өнеркәсіптік кәсіпорындардың кәріз желісі гидравликалық ысырмалармен қамтамасыз етіледі. Әрбір гидравликалық ысырмадағы сұйықтық қабатының биіктігі кемінде 0,25 м етіп қабылданады. Гидравликалық ысырмалардың конструкциясы оларды мезгіл-мезгіл тазарту мүмкіндігімен қамтамасыз етіледі.

Ескерту. Ереже 2-60-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-61. Тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтар қолданылатын ғимараттар мен құрылыстардың нөсер, өндірістік және біріктірілген кәріз жүйелерінің құбыржолдары арқылы жалынның таралуын болдырмайтын гидравликалық ысырмалар (сифондар) үнемі жарамды күйде күтіп-ұсталады.

Гидравликалық ысырмалары ақаулы немесе дұрыс орындалмаған кәріз жүйелерін пайдалануға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 2-61-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-62. Технологиялық процестерінде тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтар, сондай-ақ жанғыш булар мен газдар айналатын кәсіпорындардың өндірістік және біріктірілген кәріз жүйелері бүкіл ұзындығы бойымен жабық күйде ұсталады.

Кәріздерді байқайтын құдықтар қақпақтармен жабылады және 0,1 м қабат құм төгіледі.

Ескерту. Ереже 2-62-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-63. Аумағында ғимараттар, құрылыстар және (немесе) жарылыс-өрт және өрт қауіптілігі бойынша АН, БН және ВН санаттарындағы сыртқы технологиялық қондырғылар орналасқан кәсіпорындардың өндірістік және біріктірілген кәріз жүйелеріне жинау кезіндегі өндірістік ағынды судың температурасы 400С-ден аспауы тиіс.

Тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды кәріз жүйелеріне (оның ішінде авария кезінде) ағызуға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 2-63-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-64. Құрылыс, күрделі жөндеу, реконструкциялау және (немесе) техникалық қайта жарақтау аяқталғаннан кейін пайдалануға берілетін объектілерде тұрмыстық және өнеркәсіптік аспаптарға жағу үшін газ өткізетін құбыржолдар өрт кезінде үй-жайдағы ортаның температурасы 100оС-ге жеткен кезде, газ өткізгішті автоматты түрде жабатын жылу сезгіш ілгекті құрылғылармен (клапандармен) жабдықталады. Көрсетілген құрылғылар (клапандар) үй-жайда барынша ықтимал биіктікте, тікелей ажырату құрылғысының, газ есептегіштің және газ өткізгіштегі басқа да арматураның алдында орнатылады.

Ескерту. Ереже 2-64-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-65. Жылу сезгіш ілгекті құрылғыларды (клапандарды):

1) отқа төзімділігі V дәрежелі ғимараттарда, сондай-ақ газ өткізгіштері ғимараттың шегінен тыс орналасқан және газ талдағыш немесе автоматты өрт сигнализациясы іске қосылған кезде газ өткізгішті жабатын электрмагниттік клапанмен жабдықталған ғимараттарда;

2) газ өткізгіштері электрмагниттік клапанмен жабдықталған, ал газ жағатын қондырғылары бар үй-жайлары автоматты өрт сөндіру қондырғыларымен қорғалған қауіпті өндірістік объектілердің ғимараттарында орнатпауға жол беріледі.

Ескерту. Ереже 2-65-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-66. Газ баллондары сақталатын және пайдаланылатын ғимараттарға (оның ішінде жеке тұрғын үйлерге) немесе құрылыстарға кіретін жерде "От қауіпі бар. Газы бар баллон" деген жазуы бар өрт қауіпсіздігінің ескерту белгілері орналастырылады.

Ескерту. Ереже 2-66-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-67. Ұйым басшысы аммиакты салқындату қондырғыларының машина және аппараттар бөлімдерінің үй-жайларын жарылыс кезінде (оның ішінде оңай тасталатын конструкцияларды, сындырылатын панельдерді, арнайы шыныларды, терезе блоктарының ашылатын фрамугаларын) қираудан қорғауға арналған құрылғылардың жобалау-сметалық құжаттамаға сәйкес келуін және олардың үнемі жарамды күйде болуын қамтамасыз етеді.

Салқындату камераларының және салқындатқыш агрегаттардың үй-жайларын тікелей мақсатынсыз пайдалануға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 2-67-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-68. Ғимараттар мен құрылыстарда адамдар жаппай келетін іс-шараларды (оның ішінде спорттық және мәдени-ойын-сауық іс-шараларын) өткізу уақытында аммиакты салқындату қондырғыларына техникалық қызмет көрсетуге және оларды жөндеуге жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 2-68-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-69. Салқындату камераларының өртке қарсы белдіктеріне ойықтар салуға, құбырлар өткізуге, бекіткіштер орнатуға, сондай-ақ оларды жанғыш материалдармен қаптауға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 2-69-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-70. Салқындатқыш агрегаттарды салқындату камераларының тамбурларында орналастыруға жол берілмейді.

Тұздықпен салқындату камералары бар салқындатқыш қондырғыларды сыртқа қарай немесе басқа үй-жайлардан есіктермен бөлінген дәліз арқылы шығу жолы бар машина бөлімінде ғана орналастыруға жол беріледі.

Ескерту. Ереже 2-70-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-71. Пайдалану және жөндеу процесінде жобада көзделген салқындату камераларының жанбайтын жылу оқшаулағышын жанатын жылу оқшаулағышпен ауыстыруға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 2-71-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-72. Өрт сөндіру қондырғыларының қолмен қосу құрылғылары, өрт сөндіргіштердің бекіту-іске қосу құрылғысы және өрт шкафтарының есіктері пломбланады.

Ескерту. Ереже 2-72-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-73. Өрт шкафтары оларда өрт краны жабдығының жинағын және өрт сөндіргіштің өрт сөндіру заты зарядының массасы кемінде 5 кг кемінде екі қол өрт сөндіргішін, сондай-ақ адамдардың жеке қорғану және құтқару құралдарын орналастыру мүмкіндігімен кез келген үш нұсқада (аспалы, жапсарлас және кіріктіріле) орнатылады.

Ескерту. Ереже 2-73-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Ғимараттар мен құрылыстардың электр қондырғыларын ұстау тәртібі

3. Электр қондырғыларының барлық ток жүргізу бөліктері, тарату құрылғылары, аппараттары мен өлшеуіш аспаптары, сондай-ақ бөлгіш түріндегі сақтандыру құрылғылары, ажыратқыштары және барлық өзге де іске қосатын аппараттары мен аспаптары тек жанбайтын негізге (мрамор, текстолит, гетинакс) орнатылады.

4. Сымдар мен кәбілдердің талсымдарын жалғау, ұштау және тармақтау өртке қатысты қауіпті ауыспалы кедергілерді болдырмау үшін сығымдау, дәнекерлеу, балқытып біріктіру немесе арнайы қысқыштар көмегімен жүргізіледі.

5. Сымдар мен кәбілдердің талсымдары жалғанатын және тармақталатын жерлері, сондай-ақ жалғаушы және тармақтаушы қысқыштар осы сымдар мен кәбілдердің тұтас жерлері талсымдарының оқшаулағышына тең етіп оқшауланады.

6. Оқшаулағыш тіреуіштерде төселген сымдардан басқа, сымдар мен кәбілдердің жалғанымы мен тармақталуы жалғаушы және тармақтаушы қораптарда, жалғаушы және тармақтаушы қысымдардың оқшауланған корпустарында, құрылыс конструкцияларының арнайы қуыстарында, электр орнату бұйымдарының, аппараттардың және машиналардың корпустарының іштерінде орындалады. Оқшаулағыш тіреуіштерде төсегенде сымдарды жалғау немесе тармақтау тікелей оқшаулағыштың жанында, клицтерде немесе олардың үстінде, сондай-ақ роликте орындалады.

Жалғаушы және тармақтаушы қораптар қорғағыш қақпақтармен қамтамасыз етіледі.

6-1. Үй-жайлардағы электр қондырғылары мен электр аспаптары жұмыс уақыты (ауысымы) аяқталғаннан кейін тоқсыздандырылады.

Авариялық жарық түсіру, өрт сөндіру және өртке қарсы сумен жабдықтау қондырғылары, өрт және күзет-өрт сигнализациясы кернеуде қосулы болады. Басқа электр қондырғылары мен электр техникалық бұйымдарды (оның ішінде

тұрғын үй-жайларда), егер бұл олардың функционалдық мақсаты мен негіздеме және (немесе) пайдалану жөніндегі нұсқаулық талаптарында көзделсе, кернеуде қалдыруға жол беріледі.

Ескерту. Ереже 6-1-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

6-2. Жанғыш шатырлардың, қалқалардың, сондай-ақ жанғыш заттардың, материалдар мен бұйымдардың ашық қоймаларының (қатарлардың, шөмелелердің) үстінде электр сымдарының әуе желілерін төсеуге және пайдалануға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 6-2-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

6-3. Электр қозғалтқыштары, шырағдандар, өткізгіштер, тарату құрылғылары жанғыш тозаңнан айына кемінде екі рет, ал шаң көп бөлінетін үй-жайларда айына кемінде төрт рет тазартылады.

Ескерту. Ереже 6-3-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

6-4. Электр қондырғыларын пайдалану кезінде:

1) дайындаушы кәсіпорынның нұсқаулығында баяндалған қауіпсіздік талаптары бұзылған электр желілері мен электр энергиясын қабылдағыштарды, өрттің шығуына (ұшқындауға, қысқа тұйықталуға, кабельдер мен сымдардың оқшаулағышының шамадан тыс қызуына, автоматты басқару, аварияға қарсы және өртке қарсы қорғау жүйелерінің істен шығуына) әкелуі мүмкін ақаулары бар электр қабылдағыштарын пайдалануға, сондай-ақ оқшаулағышы зақымданған немесе қорғағыш қасиеттері жойылған электр сымдары мен кабельдерін пайдалануға;

2) зақымданған және бекітілмеген розеткаларды, ажыратқыштарды, басқа электр қондырғылары бұйымдарын пайдалануға;

3) конструкциясында көзделген жылу реттегіштер болмаған немесе ақау болған кезде электр қыздырғыш аспаптарын қолдануға;

4) электр шамдары мен шырағдандарды қағазбен, матамен және басқа жанғыш материалдармен орауға, сондай-ақ шырағданның конструкциясында көзделген қалпақтары (шашыратқыштары) және қорғаныш торлары алынып қалған шырағдандарды пайдалануға;

5) электр үтіктерді, электр плиткаларын, электр шәйнектерін және басқа электр қыздыру аспаптарын дайындаушы кәсіпорынның нұсқаулығында

көзделген болса, өрттің шығу қаупін болдырмайтын арнайы тұғырықтарсыз (қоректендіру цокольдерінсіз, қыздырғыш дөңгелектерсіз) пайдалануға;

б) барлық жарылыс-өрт қаупі және өрт қаупі бар үй-жайларда электр қыздыру аспаптарын қолдануға;

7) стандартты емес (қолдан жасалған) электр қыздыру аспаптарын қолдануға, калибрленбеген балқығыш ендірмелерді және шамадан тыс жүктеме мен қысқа тұйықталудан қорғайтын қолдан жасалған басқа аппараттарды пайдалануға;

8) электр қалқандарының, электр қозғалтқыштарының және іске қосу аппаратурасының жанында жанғыш (оның ішінде тез тұтанатын) заттар мен материалдарды орналастыруға (жинауға);

9) жарылыс қаупі және өрт қаупі бар аймақтарда дайындаушы зауыттың жарылыстан және (немесе) өрттен қорғау деңгейі мен түрінің белгіленімі жоқ электр жабдығын қолдануға;

10) электр сымдары мен кабельдерінің жалғамалары мен ұштарын оқшаулаусыз қалдыруға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 6-4-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

6-5. Стационарлық жабдықтың, күштік және жарықтандыру желісінің электр сымдарының жай-күйін тексеру, сымдардың, кабельдер мен жерге тұйықтау құрылғыларының оқшаулағышының кернеуін сынау және өлшеу пайдалануға беру кезінде, одан әрі график бойынша, бірақ үш жылда кемінде бір рет жүргізіледі. Өлшеулердің нәтижелері актімен (хаттамамен) ресімделеді.

Ескерту. Ереже 6-5-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

6-6. Софиттерді орнату және пайдалану кезінде бекіткіш конструкциялар мен жарық ұстайтын және шағылыстыратын экрандар ретінде жанғыш материалдарды пайдалануға жол берілмейді.

Прожекторлар мен софиттер жанғыш конструкциялар мен материалдардан кемінде 0,5 м, ал линзалық прожекторлар кемінде 2 м қашықтықта орналастырылады.

Прожекторлар мен софиттерге арналған жарық сүзгіштер жанбайтын материалдардан дайындалады.

Ескерту. Ереже 6-6-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

6-7. Жабық тарату құрылғыларының үй-жайлары мен дәліздерінде сақтауға арналған үй-жайларды орналастыруға, сондай-ақ электр техникалық жабдықты,

қосалқы бөлшектерді, жанғыш сұйықтықтары бар сыйымдылықтарды және әртүрлі газдары бар баллондарды сақтауға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 6-7-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

6-8. Кабельдік құрылыстардың секциялық қалқаларының есіктері өздігінен жабылатындай, ғимараттан эвакуациялау жолына қарай ашылатындай етіп көзделеді және ысырмаларында нығыздағыштармен қамтамасыз етіледі.

Кабельдік құрылыстарды пайдалану кезінде көрсетілген есіктер жабық күйінде болады және бекітіледі.

Кабельдік үй-жайлардың желдету жағдайы бойынша егер өздігінен жабылатын есіктердің жабылуы үшін өрт кезінде құрылыстың тиісті бөлігінде өрт сигнализациясы импульсінен іске қосылатын автоматты құрылғылар қолданылатын болса, оларды ашық күйінде бекітуге жол беріледі.

Ескерту. Ереже 6-8-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

6-9. Металл қораптарға төселген кабель желілері жанбайтын материалдармен нығыздалады, ал қораптың өзі мынадай жерлерде:

- 1) басқа кабельдік құрылыстарға кіретін жерде;
- 2) кабельдік қораптардың көлденең учаскелерінде әрбір 30 м сайын, сондай-ақ электр кабельдері бар басқа қораптарға тармақтарында;
- 3) кабельдік қораптардың тік учаскелерінде әрбір 20 м сайын отқа төзімділік шегі кемінде EI 45 қалқалармен бөлінеді.

Қалқалар арқылы өткен кезде жабындардың әрбір белгісінде осындай отқа төзімді нығыздағыштар қосымша жасалады.

Металл қораптарға төселген кабель желілерінің нығыздалған жерлері қораптардың сыртқы қабырғаларында қызыл жолақтармен белгіленеді. Қажет болған жағдайларда, қосымша түсіндірме жазбалар орындалады.

Ескерту. Ереже 6-9-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

6-10. Төселетін кабельдер және металл қабаттардың металл қабықтарын қорғау үшін қолданылатын тоттануға қарсы жабындар жанбайтындай етіп көзделеді.

Ескерту. Ереже 6-10-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

6-11. Май толтырылған кабельдерге май беруді (сіңіруді) қамтамасыз ететін құрылғылардың үй-жайларында осы қондырғыға қатысы жоқ жанғыш материалдар мен бұйымдарды сақтауға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 6-11-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

6-12. Электр қондырғылар мен тұрмыстық электр аспаптарының ақаулары (кабельдер мен сымдардың оқшаулағышының шамадан тыс қызуы немесе зақымдануы, түтін шығуы, ұшқындауы) анықталған кезде олар дереу токтан ажыратылады. Оларды тек ақаулар жойылғаннан кейін ғана қайта қосуға жол беріледі.

Ескерту. Ереже 6-12-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

7. Уақытша электр желілерін орнатуға және пайдалануға жол берілмейді. Құрылыс және уақытша жөндеу-монтаждау жұмыстарын жүргізу орындарын қоректендіретін уақытша иллюминациялық қондырғылар мен электр сымдары ерекшелік ретінде болуы мүмкін. Уақытша электр желісінің кернеуі 36 Вольттан, ал аса қауіпті орындарда (аса ылғалды учаскелер, құдықтар, металл резервуарлар, қазандықтар) 12 Вольттан аспауы тиіс.

8. Тасымалды шамдар қорғағыш шыны қалпақтармен және торлармен жабдықталады. Осы шамдар мен басқа да тасымалды электр аппаратурасы үшін ықтимал механикалық әсерлерді ескере отырып, арнайы осы мақсатқа арналған иілгіш кәбілдер мен мыстан жасалған сымдар қолданылады.

9. Автоматты өрт сөндіру, өрт дабылы, авариялық жарық беру қондырғыларын қоректендіру үшін енгізу-тарату құрылғысынан бастап электр қуатын тұтынушыға дейін дербес электр желісі көзделеді.

10. Құрылыс алаңындағы уақытша электр сымы оқшауланған сымнан жасалып, арқанға ілінеді және жұмыс орындарынан кемінде 2,5 метр, өтетін жерлерден 3 метр, өту жолдарынан 6 метр биіктікте берік тіреулерге орнатылады.

11. Құрылыс алаңы аумағында жарықтандыру прожекторлары жеке тіреулерге орнатылады.

Прожекторларды жанғыш материалдардан жасалған жабындарда және полимерлі жылытқыштары бар ғимараттарда орнатуға жол берілмейді.

Ғимараттар мен құрылыстардың жылыту жүйелерін ұстау тәртібі

12. Өндірістік және басқа да үй-жайларда пеш жағуды жылыту құралдарын пайдалану кезінде өрт қауіпсіздігі шаралары туралы нұсқаулық алған, арнайы бөлінген адамдар (пеш жағушылар) жүргізеді.

13. Ғимараттар мен құрылыстарда (тұрғын үйлерді қоспағанда) пеш жағу жұмыс аяқталғанға дейін кемінде екі сағат бұрын, ал тәулік бойы адамдар болатын объектілерде ұйықтағанға дейін екі сағат бұрын тоқтатылады.

Балалар күндіз болатын балалар мекемелерінде пеш жағу балалар келгенге дейін кемінде бір сағат бұрын аяқталады.

14. Шатырларда барлық түтін құбырлары мен түтін арналары өтетін қабырғаларды әктеу қажет.

14-1. Жылыту пештері мен жүйелерінің түтін құбырлары, мұржалары және басқа элементтері тікелей жылу беру маусымының алдында, сондай-ақ жылу беру маусымы ішінде кемінде:

1) үш айда бір рет – жылыту пештері үшін;

2) екі айда бір рет – үздіксіз от жағылатын пештер мен ошақтар үшін тазартылады.

Түтін арналары өтетін шатырларда барлық түтін құбырлары мен қабырғалары әктеледі.

Асхана плиталары және үздіксіз (ұзақ мерзімді) от жағылатын басқа да пештер айына кемінде бір рет тазартылып тұрады.

Ескерту. Ереже 14-1-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

15. Отын беру жүйесінен сұйық отынның ағуына немесе газдың ағып кетуіне жол берілмейді.

16. Жылу генераторларын пайдалану кезінде мынадай талаптар сақталады:

1) отынға арналған сыйымдылықтың көлемі, оны орналастыру және ауа жылытқышқа беру осы аппараттарға паспорттық деректер мен техникалық шарттардың талаптарына сәйкес болуы қажет;

2) жанарғылар жалынды үзбей және агрегаттың жылу жүктемесін қажетінше реттеу шегінде оны жанарғы ішіне өткізбей тұрақты жұмыс істеуі қажет.

17. Жылу шығаратын аппараттарды пайдалану кезінде:

1) отын өткізгіштердің герметикалығы бұзылған аппаратта және ондағы тиек клапаны ақаулы болса, форсунка корпусы жылу шығаратын аппаратпен тығыз жалғанбаса, түтін жолдары, электр қозғалтқыштары мен қорғау аппараттары жарамсыз болса, сондай-ақ электр қозғалтқыштың жылу қорғағышы болмаса және өзге де ақаулықтар кезінде жұмыс істеуге;

2) ашық отын бактары бар аппаратта жұмыс істеуге;

3) ретке келтірілмеген форсункамен жұмыс істеуге (отын беру бұзылса);

- 4) аппарат пен шығыс бактарының жанында жану тобы Г3-Г4 материалдарынан жасалған қоршаулар орнатуға;
- 5) отын өткізгіштерді ашық отпен қыздыруға;
- 6) жұмыс істейтін қоспаны көру тесігі арқылы жағуға;
- 7) жылу шығаратын аппарат жұмыс істеп тұрған кезде шырақтардың электродтары арасындағы саңылауды реттеуге;
- 8) ауа жинау коллекторларында қорғағыш торы болмағанда және ақаулы болғанда жылу шығаратын аппараттың жұмыс істеуіне;
- 9) жұмыс істеп тұрған жылу шығаратын аппараттарды қараусыз қалдыруға немесе оларды қарауды балаларға тапсыруға;
- 10) жылу шығаратын аппараттарды пайдалану шарттарын бұзуға, оларды осы мақсатқа бейімделмеген үй-жайларда (орындарда) орналастыруға;
- 11) түтін құбырларының, желдеткіш арналарының жарамды жай-күйін және оларда тартқыштың бар-жоғын тексермей, әртүрлі отын түрлерімен жұмыс істейтін жылу шығаратын жабдықты пайдалануға жол берілмейді.

17-1. Сұйық отынмен жұмыс істейтін аппараттар авариялық төгілу кезінде отын бағындағы бүкіл отын мөлшері сиятын металл науаға орнатылады. Көрсетілген науаға құм немесе басқа да жанбайтын адсорбент толтырылады.

Ескерту. Ереже 17-1-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

17-2. Тұрғын үй-жайларда тұтану температурасы 61°C-ден төмен сұйық отынмен жұмыс істейтін жылу беру аппараттарын, сондай-ақ жылу беру жүйелерінде жылу тасымалдағыш ретінде ыстық сұйықтықтарды пайдалануға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 17-2-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

17-3. Сұйық, қатты және газ тәрізді отынмен жұмыс істейтін жылу беру аппараттары ақаусыз есіктермен және жанғыш конструкциялардан нормаларда белгіленген өртке қарсы бөлгіштермен (жылжытқыштармен) қамтамасыз етіледі.

Жылыту қазандықтары мен жылу беру қондырғыларының әрбір форсункасының жанындағы отын құбырында кемінде екі вентиль орнатылады: біреуі – пештің оттығының жанында, екіншісі – отын салынған сыйымдылықтың жанында.

Ескерту. Ереже 17-3-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

17-4. Елді мекендерде ұйымдарды және тұрғын үйлерді жылытуға арналған орталық қазандықтарды пайдалану кезінде:

- 1) сұйық отынды осы мақсаттарға арналмаған үй-жайларда сақтауға;
- 2) жабдықты пайдалану жөніндегі нұсқаулықтарда көзделмеген жанғыш заттарды (қатты, сұйық, газ тәрізді) отын ретінде қолдануға;
- 3) отын беру жүйелерінен сұйық отын аққан немесе газ шыққан кезде жылу бөлу қондырғыларын пайдалануға;
- 4) оттықтарды алдын ала үрлемей қондырғыны жағуға және форсункалар немесе газ жанарғылары жанбаған кезде отын беруге;
- 5) жылу беру қондырғылары конструкциясында көзделген бақылау және реттеу аспаптары болмаған, бұзылған немесе ажыратылған кезде жұмыс істеуге;
- 6) жанғыш материалдарды қазандықтарда немесе бу өткізгіштерде кептіруге жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 17-4-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

17-5. Пешпен жылытуды пайдалану кезінде:

- 1) от жанып жатқан пешті қараусыз қалдыруға, сондай-ақ оларды қадағалауды балаларға тапсыруға;
- 2) жағу үшін дайындалған отынды, сондай-ақ басқа да жанғыш заттар мен материалдарды пештің алдындағы табаққа орналастыруға;
- 3) қатты отын жағылатын пештерді жағу үшін тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды қолдануға;
- 4) көмірге, коксқа және газға арналмаған пештерді осы отын түрлерімен жағуға;
- 5) үй-жайларда жиналыстар мен басқа да көпшілік іс-шаралар өткізу уақытында пештерді жағуға;
- 6) пештерді шамадан тыс қыздыруға;
- 7) жанғыш заттар мен материалдарды (аяқ киімді, киімді, ағашты) пештер мен түтіндіктердің бетінен 0,5 м кем қашықтықта кептіруге;
- 8) ысырмаларды (жаппаларды) жобалау нормаларында көзделген ойықтарсыз қолдануға;
- 9) желдету және газ арналарын түтіндіктер ретінде қолдануға;
- 10) ақаулары, сызаттары мен саңылаулары бар пештерді жағуға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 17-5-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

17-6. Құрамында қыздырылған және бықсыған материалдар бар күл мен шлак оттықтан шығарылғаннан кейін өрттің шығу мүмкіндігін болдырмайтын, осы үшін арнайы бөлінген жерге шығарылады және оларға су құйылады.

Ескерту. Ереже 17-6-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

17-7. Жанғыш заттарды, материалдарды, бұйымдар мен жабдықты пештердің оттықтарының саңылауларына дейін кемінде 1,25 м және пештердің басқа қыздырылатын бөліктеріне дейін кемінде 0,7 м қашықтықта орналастыруға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 17-7-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

17-8. Қатты отынмен жұмыс істейтін қазандық қондырғыларының түтін құбырлары ұшқын сөндіргіштермен жабдыкталады және осы бөлімнің талаптарына сәйкес күйеден тазартылады.

Ескерту. Ереже 17-8-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

17-9. Отын (көмір) осы үшін арнайы бейімделген үй-жайларда немесе жанатын құрылыстардан 8 м алшақ орналасқан, арнайы бөлінген алаңдарда сақталады.

Ескерту. Ереже 17-9-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

17-10. Зауытта дайындалған пештерді өнеркәсіптік кәсіпорындардың жатақханаларының, әкімшілік, қоғамдық және тұрмыстық ғимараттарының үй-жайларында, тұрғын үйлерде орнатқан кезде осы өнім түрлерін өндіруші кәсіпорындардың нұсқаулығының талаптары, сондай-ақ жылу беру жүйелеріне қойылатын жобалау нормаларының талаптары орындалады.

Ескерту. Ереже 17-10-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

17-11. Уақытша металл пештерді орнату кезінде мынадай өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтау қамтамасыз етіледі:

- 1) металл пештер биіктігі кемінде 0,2 м табандармен қамтамасыз етіледі;
- 2) металл пештер кемінде мынадай қашықтықта орнатылады:
ағаш конструкциялардан, жиһаздан, тауарлардан, стеллаждардан, сөрелерден, сатушы үстелдерінен және басқа жабдықтардан – 1 м;

жанудан қорғалған конструкциялардан – 0,7 м;
оттық саңылауларынан бастап ағаш конструкциялар мен басқа жабдықтарға дейін – 1,25 м.

Ескерту. Ереже 17-11-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

17-12. Металл мұржа терезе арқылы шығарылған кезде оған бөлгішті алмастыратын, мөлшері мұржаның үш диаметрінен кем болмайтын жабындық темірден жасалған қабат қойылады.

Мұржаның ұшы ғимарат қабырғасының сыртынан кемінде 0,7 м орнатылады, биіктігі 0,5 м келтеқұбырмен жоғары қарай бағытталады.

Жоғарғы қабаттың терезесінен шығарылған келтеқұбыр ернеуден кемінде 1 м шығып тұрады. Келтеқұбырға қақпақ орнатылады.

Ескерту. Ереже 17-12-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

17-13. Желдету камералары, циклондар, сүзгілер, ауа өткізгіштер жанғыш шаңдардан, өндіріс қалдықтарынан және май тұнбаларынан тазартылады.

Тазарту кезеңділігі ерікті нысанда тиісті акт жасала отырып, Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің 2015 жылғы 9 желтоқсандағы № 758 бұйрығымен бекітілген "Желдету мен ауаны баптау жүйелеріне, оларды тазалау мен дезинфекциялауға қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидаларында (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 12846 болып тіркелген) белгіленген мерзімдерде жүзеге асырылады.

Ескерту. Ереже 17-13-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

7-14. Желдету және ауа баптау жүйелерін пайдалану кезінде:

- 1) желдету камераларының есіктерін ашық қалдыруға;
- 2) сору арналарын, саңылаулар мен торларды жабуға;
- 3) ауа өткізгіштерге газбен жылыту аспаптарын қосуға;

4) ауа өткізгіштерде жиналған май тұнбаларын, тозаңды немесе басқа жанғыш заттарды жағуға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 17-14-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

17-15. Гидравликалық, құрғақ сүзгілер, тозаң ұстайтын және желдету (аспирациялау) жүйелерінің басқа құрылғылары ақау болған және ажыратылған

кезде жарылыс қаупі және өрт қаупі бар өндірісі (қондырғылары) бар үй-жайларда технологиялық жабдықтың жұмыс істеуіне жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 17-15-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

17-16. Жанғыш тозаңды, талшықты және қатты қоспалары бар басқа қалдықтарды кетіретін желдеткіштерге қатты заттардың түсіп кетуіне жол бермеу үшін олардың алдына – тас тұтқыштар, ал металл заттарды алып тастау үшін магниттік сепараторлар орнатылады.

Ескерту. Ереже 17-16-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

17-17. Пневматикалық көліктің құбыржолдарында және жергілікті сору жүйелерінің ауа өткізгіштерінде кезеңдік қарап-тексеру, тексеру және өрт шыққан жағдайда оны сөндіру үшін тығыз жабылатын люктер көзделеді.

Ескерту. Ереже 17-17-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

17-18. Байқап-қарау люктері бір-бірінен, сондай-ақ үштіктерде, бұрылыстарда, құбыржолдардың қабырғалар мен аражабындар арқылы өтетін жерлерінде 15 метрден аспайтындай етіп орналастырылады.

Ескерту. Ереже 17-18-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

17-19. Машиналар мен агрегаттардың тозаңсыздандыру құрылғыларынан шығарылатын ауаны тазартуға арналған сүзгілер оқшауланған үй-жайларда орнатылады.

Ескерту. Ереже 17-19-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

17-20. Жабдыктан шығарылатын тозаңды ауа қайта айналдыру кезінде сүзгілердің көмегімен екі сатылы тазартуға түседі.

Ескерту. Ереже 17-20-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

18. Желдеткіш жұмыс істемегенде қыздырғыш элементтерге электр энергиясын беруге жол бермейтін жарамды дабылы мен бұғаттағышы және

электр мен жылудан қорғалып көзделген, шығатын ауаның температурасын бақылау және оны реттеу автоматикасы бар электркалориферлер пайдалануға беріледі.

19. Калориферлерді пайдалану кезінде:

1) дабылды немесе бұғаттағышты сөндіруге;

2) электркалорифердің корпусы мен желдеткіш арасындағы иілгіш ендіріме үшін жанғыш материалдарды қолдануға;

3) электркалориферден шығу жолындағы ауаның дайындаушы-зауыт белгілеген шекті рұқсат етілген температурасын арттыруға;

4) желдеткіш жұмыс істемегенде электрокалориферді қосуға (қондырғыны әр іске қосқан сайын бұғаттағыш тексеріледі);

5) электрокалориферде немесе оның маңында киімді немесе басқа да жанғыш материалдарды кептіруге жол берілмейді.

19-1. Түтін арнасының конструкциясында оларды ауық-ауық күйеден тазарту үшін технологиялық ойықтар көзделеді.

Ескерту. Ереже 19-1-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

19-2. Қатты отынмен жұмыс істейтін жылу бөлу аппараттары оттығының есігі астындағы жанғыш материалдардан жасалған еден оттық алдындағы металл қабатпен қорғалады, оның ұзын жағы пештің бойымен орналасады, ойықтарсыз өлшемі кемінде 0,5 x 0,7 м болады.

Ескерту. Ереже 19-2-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

19-3. Жылу беру аппараттарының күл алғыштарын еден аралық кеңістікпен біріктіруге жол берілмейді.

Жылу беру аппараттарының күл алғыштарын жертөле және цокольдік үй-жайлармен жанбайтын материалдардан жасалған арналардың көмегімен ғана қосуға жол беріледі.

Ескерту. Ереже 19-3-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Желдеткіш жүйелерін ұстау тәртібі

20. Ауа өткізгіштердегі от жалынын бөгейтін құрылғылар (жапқыштар, шиберлер, клапандар), автоматты өрт дабылы немесе өрт сөндіру құрылғылары бар желдеткіш жүйелерінің бұғаттау құрылғылары, өрт кезінде желдеткішті автоматты түрде өшіретін құрылғылар техникалық құжаттамада белгіленген

мерзімдерде тексеріледі және жарамды күйде ұсталады. Ысырма жетегінің сезгіш элементтері (тез балқитын құлыптар, тез жанатын қондырмалар, термосезгіш элементтер) жанғыш тозаңмен ластанудан уақтылы тазартылады.

20-1. Әртүрлі мақсаттағы желдету жүйелерінің ауа өткізгіштерінің және ағынды-сорғы түтіннен желдету жүйелерінің және транзиттік арналарының (оның ішінде ауа өткізгіштердің, коллекторлардың, шахталардың) конструкциялары жанбайтын материалдардан отқа төзімді болып жасалады.

Ескерту. Ереже 20-1-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

20-2. Қоршайтын құрылыс конструкцияларының желдету жүйелерінің отқа төзімді арналарымен және тіреулер (аспалар) конструкцияларымен қиысатын тораптары осындай арналар үшін қажетті шектерден кем болмайтын отқа төзімділік шегімен жасалады. Отқа төзімі ауа өткізгіштер конструкцияларының алмалы-салмалы жалғамаларын (оның ішінде фланецті) тығыздау үшін жанбайтын материалдарды ғана қолдануға жол беріледі.

Ескерту. Ереже 20-2-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

20-3. Өртке қарсы қалыпты ашылатын клапандар автоматты және қашықтықтан басқарылатын жетектермен жабдықталады. Жылу сезгіш элементтерді осындай жетектердің құрамында тек қайталанатындар ретінде ғана пайдалану көзделеді.

Өртке қарсы қалыпты жабылатын және мұржа клапандары үшін жылу сезгіш элементтері бар жетектерді қолдануға жол берілмейді.

Түтін-газ өткізуге ең төменгі қажетті кедергі әртүрлі типтердегі өртке қарсы және мұржа клапандары конструкцияларының бір-біріне тығыз жанасуымен қамтамасыз етіледі.

Ескерту. Ереже 20-3-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

20-4. Желдету, ауа баптау және түтіннен қорғау жүйелері параметрлерінің нақты мәндері (оның ішінде отқа төзімділік және түтін-газ өткізу кедергілерінің шектері) сынақ нәтижелері бойынша белгіленеді.

Ескерту. Ереже 20-4-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

21. Желдеткіш камераларында қандай да бір жабдық пен материалдарды сақтауға жол берілмейді. Желдеткіш камералары үнемі құлыппен жабылады. Желдеткіш камераларына бөгде адамдардың кіруіне жол берілмейді.

Тоңазытқыш қондырғыларын ұстау тәртібі

22. Аммиакты тоңазытқыш қондырғыларының машина және аппарат бөлімшелерінің үй-жайларында кемінде екі хладагент буының газ талдағышы орнатылады, олар ағынды-сорғы желдеткішпен және компрессорларды ажырату құрылғыларымен бұғатталады.

23. Хладагенттері (аммиак) бар баллондар арнайы қоймаларда сақталады. Оларды машина бөлімшелерінде сақтауға жол берілмейді.

Хладагенті бар коммуникацияларды эвакуациялау дәліздерінде және өтетін жерлерде, сатылы торларда, көтергіш шахталарында орналастыруға, сондай-ақ оларды өрт және жарылыс қауіпті үй-жайлар арқылы транзиттік төсеуге жол берілмейді.

24. Машина және аппарат бөлімшелерінің желдеткіш жүйелері басқа үй-жайлардың желдеткіш жүйелерінен оқшауланады.

25. Аппарат және машина бөлімшелерінің авариялық жарық беруі үнемі жарамды күйде ұсталады.

26. Аммиакты тоңазытқыш қондырғыларының машина және аппарат бөлімшелеріндегі жарылыстан қорғалған электр жабдығы техникалық ақаусыз күйде ұсталады.

27. Аммиакты тоңазытқыш қондырғыларының машина және аппарат бөлімшелерінің үй-жайларын пайдалану процесінде жеңіл лақтырылатын элементтерді (панельдерді, терезелерді, есіктерді) конструкциялардың басқа түрлеріне ауыстыруға жол берілмейді.

28. Компрессорлар мен газ құбырларының герметикалығына жүйелі бақылау белгіленеді. Газдың ағуы байқалған жағдайда, ақауын жою үшін компрессор тоқтатылуы тиіс. Компрессордың тығыздағыштары арқылы хладагенттің ағуы байқалған кезде олар дереу ауыстырылуы тиіс.

29. Қысымда тұрған жабдықты жөндеуге, жұмыс істеп тұрған компрессорлар мен сорғылардағы тығыздағыштарды толтыруға және тартуға, жүйедегі қысымды төмендетпей (түсірмей) аппараттардағы және құбырлардағы фланецтерді тығыздауға жол берілмейді.

Компрессорлардың барлық үйкелетін бөліктері үнемі майланады.

30. Жүйені толтыруды тездету үшін хладагенттері бар баллондарды жылытуға жол берілмейді. Аммиагы бар баллондар ашық от көздерінен кемінде 10 метр және жылу беру аспаптарынан 5 метр қашықтықта алыс орналастырылады.

31. Майлау материалдарын компрессорлық үй-жайларда тек ауысымдық қажеттіліктен аспайтын мөлшерде жабық металл ыдыста ғана сақтауға рұқсат етіледі.

32. Аммиакты тоңазытқыш қондырғыларда компрессорға сұйық хладагенттің түсу мүмкіндігіне жол берілмейді.

33. Аппараттардан майды жіберу май жинағыштағы ерітілген хладагентті алдын ала сорып алғаннан кейін сол арқылы жүргізіледі.

Май жинағыштан май желдеткіш жұмыс істеп тұрған кезде суы бар ыдысқа жіберіледі.

34. Аммиакты тоңазытқыш қондырғылардың үй-жайларында ішкі өрт крандары шашыраған суды алуға мүмкіндік беретін шашыратқыш оқпандармен жабдықталады.

35. Компрессорлық бөлімшелердің үй-жайларында компрессорлармен конструкциялық немесе технологиялық байланысы жоқ аппараттарды немесе жабдықты орнатуға, сондай-ақ кеңселер мен қоймалар жасауға жол берілмейді.

36. Құбырларды, бекіту қондырғыларын және басқа жабдықты ашық оттың көмегімен қыздыруға жол берілмейді. Оларды қыздыру үшін ыстық су, бу немесе қыздырылған құм пайдаланылады.

37. Хладагенттері бар құбырлар оларда тасымалданатын заттарға байланысты танып ажырату бояуымен және сандық белгілеулермен қамтамасыз етіледі.

38. Хладагенті бар құбырлардың қолданыстағы орналасу сызбасын өзгертуге, сондай-ақ хладагентті тиісті жоспарды әзірлемей және оны бекітпей ауыстыруға жол берілмейді.

39. Хладагенттері бар құбырлардың механикалық зақымдалуы мүмкін жерлеріне қорғайтын бүркеніштер, торлар, кішкене көпіршелер орнатылады.

40. Хладагенттері бар құбырлардың жанбайтын жылу оқшаулағышын жанатын оқшаулағышқа ауыстыруға жол берілмейді.

41. Тоңазытқыш станциясының үй-жайлары тығыз тығыны бар өздігінен жабылатын есіктермен жабдықталады.

2. Елді мекендерді ұстау тәртібі

Тұрғын ғимараттар мен жатақханаларды ұстау тәртібі

42. Тұрғын үйлердің пәтерлері мен жатақханалардың тұрғын бөлмелерінде жарылыс, өрт қауіпті заттар мен материалдар қолданылатын және сақталатын әртүрлі шеберханалар мен қойма үй-жайларын орнатуға жол берілмейді.

43. Пәтерлер мен тұрғын бөлмелерінде:

1) балкондар мен лоджияларда тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды, газ баллондарды сақтауға;

- 2) төсекте темекі шегуге;
- 3) балкондар мен лоджиялардан темекі тұқылын лақтыруға;
- 4) плитада дайындалып жатқан тамақты бақылаусыз қалдыруға жол берілмейді.

44. Техникалық қабаттарды, техникалық орындарды, желдеткіш камераларын, бойлерлік орындарды, лифтілер мен шатыр үй-жайларының машина үй-жайларын тікелей мақсатынсыз (қойма, мұрағат, сондай-ақ басқа мақсаттағы үй-жайлар ретінде), сондай-ақ жанғыш материалдарды сақтау үшін пайдалануға жол берілмейді. Осы үй-жайлардың есіктері құлыппен жабылады, олардың кілттері тәуліктің кез келген уақытында алу үшін белгілі бір, қолжетімді, тәулік бойы кезекші персонал болатын жерде болады).

45. Жатақханаларда (тұрғын үй-жайлардан басқа) темекі шегуге арналған орындар "Темекі шегуге арналған орын" деген жазумен, жанбайтын материалдардан жасалған урналармен немесе темекі тұқылын салғыштармен жабдықталады.

46. Газ өткізгіштерден, газ баллондардан және қатып қалған құбырларды қыздыру аспаптарынан, инженерлік коммуникациялардан газдың ағуын байқау үшін ашық отты пайдалануға жол берілмейді. Қатып қалған құбырларды, жабдықты, инженерлік коммуникацияларды қыздыру ыстық сумен, бумен және қызған құммен жүргізіледі.

47. Алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

48. Шам қойғыштар, ашық отты пайдаланатын шырағандар жанбайтын берік тұғырларға орнатылады және олардың құлауын болдырмайтындай жағдайларда пайдаланылады.

49. Шырақтарды пайдалану кезінде:

- 1) жанып тұрған шырақтарды желдің өтіне қоюға;
- 2) жанып тұрған шырақтарды тез тұтанатын материалдардың қасына қоюға;
- 3) жанып тұрған шырақтарды қараусыз қалдыруға;
- 4) жанып тұрған шырақтарды балалар мен үй жануарларына қолжетімді жерлерде қалдыруға жол берілмейді.

50. Жеке тұрғын үйлерде осы Қағидалардың 143-147-тармақтарының талаптарына сәйкес құрғақ ыстық монша (сауна) үй-жайларын орнатуға жол беріледі.

Ескерту. 50-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

Саяжай кооперативтерін, бау-бақша серіктестіктерін, ауылдық елді мекендердің аумақтарын ұстау тәртібі

51. Автокөліктің бау-бақша серіктестіктеріне баратын жолдарында негізгі магистральдан өту кезінде, одан соң әрбір бұрылыста немесе жол айрығында саяжай кооперативінің, бау-бақша серіктестігінің атауы мен оларға дейінгі қашықтықты нұсқағыштар орнатылады.

52. Саяжай кооперативтерінің, бау-бақша серіктестіктерінің, гараж кооперативтерінің аумағына өту жолдарында ҚР СТ Р МемСТ 12.4.026-2002 "Сигналдық түстер, қауіпсіздік белгілері және сигналдық белгілеулер. Жалпы техникалық шарттар және қолдану тәртібі" талаптарына сәйкес оларға қолданыстағы және салынып жатқан және уақытша ғимараттар (құрылыстар), өту жолдары, кіреберістер, өрт сөндірушілердің өту жолдары, өртке қарсы сумен жабдықтау көздерінің, өрт сөндіру және байланыс құралдарының, өрт техникасының орналасқан орны көрсетілген схемалар ілінеді.

Схемалар атмосфералық әсерге төзімді материалдан жасалады.

Ескерту. 52-тармақ жана редакцияда – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

53. Ауылдық елді мекендердің, саяжай кооперативтерінің, бау-бақша серіктестерінің аумағында:

1) өрт шыққан жағдайда адамдарға хабарлау үшін дыбыстық сигналдар (сирена, қоңырау, қоңыраулы рельс бөліктері) арнайы бұйымдар орнатылуы және өрт сөндіру мақсатында су қоры құрылуы тиіс;

2) жазғы маусымда әрбір тұрғын үй ғимаратының жанында жиынтық су қоры кемінде 200 литр сыйымдылық немесе өрт сөндіргіш болуы тиіс;

3) жанғыш қалдықтардың үйінділерін ұйымдастыруға жол берілмейді. Пайдаға асырылмайтын қалдықтар мен қоқыстарды тұрғын үй ғимараттары мен жатақханалардың, саяжай кооперативтерінің, бау-бақша серіктестіктерінің, гараждардың және ашық алаңдардың аумақтарында (қоқыс өткізгішпен жабдықталмаған) арнайы жабдықталған орындарында жабылатын қақпақтары бар металл сыйымдылықтар орнатылады. Сыйымдылықтар бетондалған немесе асфальтталған алаңдарда ғимараттар мен құрылыстардан кемінде 25 метр қашықтықта орнатылады.

53-1. Аумағында өртке қарсы қызмет бөлімшелері орналастырылмаған ауылдық жерлердегі елді мекендерде, бау-бақша серіктестіктерінде, саяжай бірлестіктерінде (серіктестіктерде, тұтыну кооперативтерінде, коммерциялық емес серіктестіктерде) жергілікті атқарушы органдар немесе азаматтардың көрсетілген коммерциялық емес бірлестіктерінің басқармалары осы үшін арнайы

бөлінген жерде немесе ерікті өрт сөндіру құрамалары мүшелерінің жеке тұрғын үйлерінде (аула ішіндегі құрылыстарда) өрт сөндіру кезінде қолданылатын түтіктер мен оқпандардың жинағы бар өрт сөндіру мотопомпаларын, бастапқы өрт сөндіру құралдарын, механикаландырылмаған аспапты және өрт сөндіру құрал-сайманын сату және сақтау ұйымдастырылады.

Түтіктер мен оқпандардың қажетті жиынтығы бар өрт сөндіру мотопомпаларын өрт орнына жеткізуге жауапты адамдар тағайындалады.

Көрсетілген елді мекендер үй-жайлардың (учаскелердің) мынадай санының есебінен өрт сөндіру мотопомпаларымен қамтамасыз етіледі:

- 1) 300-ден аспайтын – тасымалданатын бір өрт сөндіру мотопомпасы;
- 2) 300-ден бастап 1 мыңға дейін – тіркемелі бір өрт сөндіру мотопомпасы;
- 3) 1 мыңнан артық – кемінде екі тіркемелі өрт сөндіру мотопомпасы.

Ескерту. Ереже 53-1-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

53-2. Ауылдық елді мекендердің, бау-бақша серіктестіктерінің, саяжай кооперативтерінің, блок-контейнерлік ғимараттардың аумақтарында жергілікті атқарушы органдар және азаматтар бірлестіктерінің басқармалары өрт туралы адамдарды құлақтандыру үшін тиісінше дыбыстық сигнализация құралдарын орнатады, өрт сөндіру мақсаттары үшін су қорын сақтайды, сондай-ақ өртке қарсы қызмет бөлімшелерін шақыру тәртібін белгілейді.

Ескерту. Ереже 53-2-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

53-3. Жазғы кезеңде ауылдық елді мекендерде, бау-бақша серіктестіктерінде, саяжай кооперативтерінде және кәсіпорындарда жергілікті атқарушы органдар, бау-бақша серіктестіктерінің, саяжай кооперативтерінің басқармалары, кәсіпорындардың басшылары тиісінше айрықша өртке қарсы режимді белгілейді және өрттің шығу қауіптілігін төмендету бойынша қосымша шараларды қабылдайды, өрт қаупі бар жұмыстарды жүргізу, алау жағу, автотөліктердің орман алқаптарына кіруі бойынша шектеулер енгізеді, халықтың және ерікті өрт сөндіру құралымдары мүшелерінің күштерімен бастапқы өрт сөндіру құралдарымен елді мекендердің аумақтарын және олармен іргелес орман (дала) алқаптарын патрульдеуді, сондай-ақ өрт сөндіру мақсаттары үшін бейімделген техниканы ықтимал пайдалануға дайындықты ұйымдастырады.

Ескерту. Ереже 53-2-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

53-4. Өртке қарсы үзіктер шектеріндегі елді мекендер мен ұйымдардың аймақтары жанғыш қалдықтардан, қоқыстан, ыдыстан, құрғақ шөптен және басқа да жанғыш материалдардан уақтылы тазартылады.

Шипажайлардың, демалыс үйлерінің және басқа да сауықтыру мекемелерінің (оның ішінде жазғы балалар саябақтарының, балалардың сауықтыру лагерьлерінің) аумақтары ғимараттардың (құрылыстардың) қабырғаларынан 15 м қашықтықта жанғыш шөгінділерден (құрғақ шөптен, мамықтан, жапырақтардан) тазартылады.

Өртке қарсы үзіктер шектерінде жанғыш материалдарды жинап қоюға, көлік тұрағына, ғимараттар мен құрылыстарды, оның ішінде уақытша құрылыстарды салуға (орнатуға) жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 53-4-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

53-5. Ғимараттарға, құрылыстарға, ашық қоймаларға, сыртқы өрт сөндіру сатыларына және өртке қарсы сумен жабдықтау көздеріне апаратын жолдар, өтетін жерлер мен кіреберістер жарамды күйде және өрт сөндіру техникасының өтуі үшін қолжетімді етіп ұсталады, ал қыста қардан тазартылады. Ортақ кеңістікпен (ауламен) біріктірілген тұрғын үйлер топтарының аумағына өту жолында шлагбаумдарды орнату кезінде персоналдың тәулік бойы кезекшілігімен тұрақты бекет ұйымдастырылады және шлагбаумдар оларды қолмен ашуға арналған құрылғымен қамтамасыз етіледі.

Жолдар мен өтетін жерлерді пайдалануға жауапты ұйым жөндеуге байланысты немесе өрт техникасының өтуіне кедергі келтіретін басқа себептер бойынша олардың жабылатындығы туралы шығу ауданында осы жолдар мен өтетін жерлер бар мемлекеттік өртке қарсы қызмет органдарына уақтылы хабарлайды.

Жолдар жабылған кезеңде тиісті орындарда айналып өту бағытын нұсқағыштар орнатылады немесе жолдардың немесе өтетін жерлердің жөнделетін учаскелері арқылы өткелдер салынады.

Ескерту. Ереже 53-5-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

53-6. Ғимараттар мен құрылыстарға өтетін жолдарда және кіреберістерде өрт техникасының өтуіне кедергі келтіретін автокөлік тұрағына және оны қоюға, сондай-ақ өрт гидранттары құдықтарының қақпақтарында автокөлік тұрағына және оны қоюға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 53-6-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

53-7. Аумақтардың, ғимараттар мен құрылыстардың жарылыс-өрт қаупі бар учаскелерінде ашық отты қолдануға және темекі шегуге жол берілмейді. Жарылыс-өрт қаупі бар объектілердің санатына жатпайтын аумақта, ғимараттар мен құрылыстарда темекі шегу үшін арнайы бөлінген орындар анықталады, олар "Темекі шегуге арналған орын" деген өрт қауіпсіздігі белгілерімен белгіленеді және өрт сөндіргішпен (көлемі кемінде 5 кг) және жанбайтын материалдардан жасалған қоқыс жәшігімен жабдықталады.

Өрт қауіпсіздігі белгілерін түрлі-түсті түспен бейнелеу және оларды орналастыру (орнату) орындары "Сигналдық түстер, қауіпсіздік белгілері және сигналдық белгілеулер. Жалпы техникалық шарттар мен қолдану тәртібі" ҚР СТ Р МемСТ 12.4.026 және "Объектілерді қорғауға арналған өрт техникасы. Негізгі түрлері. Орналастыру және қызмет көрсету" ҚР СТ 1174 талаптарына сәйкес көзделеді.

Ескерту. Ереже 53-7-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

53-8. Елді мекендер мен ұйымдардың аумағы тәуліктің қараңғы уақытында өрт гидранттарын, сыртқы өрт сатыларын және өрт сөндіру керек-жарақтарының орналасқан орнын, өрт су қоймаларының пирстарына, ғимараттар мен құрылыстарға кіретін кіреберістерді тез табу үшін сыртқы жарықтандырумен қамтамасыз етіледі.

Өрт қауіпсіздігі белгілерін түрлі-түсті түспен бейнелеу және оларды орналастыру (орнату) орындары "Сигналдық түстер, қауіпсіздік белгілері және сигналдық белгілеулер. Жалпы техникалық шарттар мен қолдану тәртібі" ҚР СТ Р МемСТ 12.4.026 және "Объектілерді қорғауға арналған өрт техникасы. Негізгі түрлері. Орналастыру және қызмет көрсету" ҚР СТ 1174 талаптарына сәйкес көзделеді.

Ескерту. Ереже 53-8-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

53-9. Ұйымдардың аумағында теміржол өткелдері тәуліктің кез келген уақытында өрт сөндіру автомобильдерінің теміржол төсемін кедергісіз кесіп өтуін қамтамасыз етеді.

Ескерту. Ереже 53-9-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

53-10. Елді мекендердің (өнеркәсіптік кәсіпорындардың шектерінен тыс), бау-бақша серіктестіктерінің және саяжай кооперативтерінің аумағында тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтары бар ыдысты, сондай-ақ сығылған және сұйытылған газдары бар баллондарды ашық жинауға (сақтауға) жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 53-10-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

53-11. Елді мекендер мен ұйымдардың аумағында жанғыш қалдықтардың үйінділерін жасауға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 53-11-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

53-12. Ғимараттар мен құрылыстардың арасындағы өртке қарсы қашықтықтарды ағаш қатарларымен, кесілетін материалдармен, басқа материалдармен және жабдықпен үйіп тастауға, материалдарды, жабдық пен ыдыстарды жинау үшін, көлік қою үшін және ғимараттар мен құрылыстарды салу (орнату) үшін қолдануға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 53-12-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

54. Алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

55. Алып тасталды - ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

56. Саяжай кооперативінің, бау-бақша серіктестігінің аумағында әр 20 учаскеге бір қалқан есебімен өрт қалқандары орнатылады.

57. Су тегеуріні мұнараларында, сондай-ақ жазғы уақытта пайдаланылатын су өткізу жүйелерінде (диаметрі 100 миллиметр және одан астам) әрбір 120 метр сайын өрт шыққан жағдайда өрт техникасымен су алуға арналған бұйымдар көзделеді. Бұл бұйымдар жарамды күйде ұсталады.

58. Саяжай кооперативінің, бау-бақша серіктестігінің күзетшісінің қасында жақын орналасқан төтенше жағдайлар органының (бөлімшесінің) екі телефон нөмірі және нақты мекенжайы көрсетілген тақтайша ілінеді.

59. Саяжайларды, бағбандық үйлерді ұзақ уақытқа жапқан кезде электр желісі ток көзінен ажыратылады, газы бар баллондардың бұрамалары (клапандары) тығыз етіп жабылады.

60. Атқарушы органдар және орман пайдаланушылар ормандарда орналасқан елді мекендер үшін өртке қарсы қорғағыш жолақтарды орнатуды, жапырақты шөптерді отырғызуды, жазғы маусымда құрғақ өсімдіктерді жинауды қамтамасыз етеді.

61. Ауылдық жердегі тұрғын үй құрылыстары шатырға жететін жалғамалы сатылармен, ал жабында төбенің басына дейін жететін сатымен жабдықталады.

62. Жазғы маусымда құрғақ, ыстық және желді ауа-райында ауылдық елді мекендер мен кәсіпорындарда, саяжайлық ауылдарда, бақшалық учаскелерде от жағуға, өрт қауіпті жұмыстарды жүргізуге, пеш, асханалық ошақ пен қатты отынмен жұмыс істейтін қазандық қондырғыларын жағуға жол берілмейді.

63. Елді мекендер мен жеке орналасқан объектілер өртке қарсы қызметке өрт туралы хабарлау үшін жарамды телефон немесе радио байланысымен қамтамасыз етіледі.

64. Тұрғын үйлердің қожалық учаскелерінде ірі жемшөптерді жинау ғимараттарға және аула алдындағы құрылыстарға дейін кемінде 15 метр қашықтықта орындалады. Көрсетілген қашықтықта ірі жемшөптерді жинау мүмкін болмаған кезде, жинау орнын кемінде 500 литр суы бар қосымша ыдыспен қамтамасыз еткен жағдайда қашықтық 5 метрге дейін қысқартылады.

65. Мыналарға:

1) қоралар мен басқа да шаруашылық құрылыстардың шатырларына;

2) электр жеткізу желілерінің астына;

3) учаскенің сыртқы қоршауынан кемінде 3 метр қашықтықта шөп шошақтарын, шөмелелерді, ірі жем-шөп маяларын, өзге де жанғыш заттар мен материалдарды жинауға жол берілмейді.

Көшелерде, жолдарда, аулалық учаскелерден тыс шөп шошақтарын, шөмелелерді, ірі жем-шөп маяларын орналастыруға жол берілмейді.

Ескерту. 65-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

66. Ірі жемшөптерді тасымалдау арнайы жабдықталған көлік құралымен жүзеге асырылады, олардың пайдаланылған құбырлары радиатордың астына шығарылады және ұшқын сөндіргіштермен жабдықталады.

67. Ірі жемшөптерді тасымалдауға арналған көлік құралдары екі ұнтақты өрт сөндіргішпен қосымша жабдықталады.

68. Ірі жемшөптерді жинау биіктігі жер деңгейінен 4 метрден аспайтындай етіп орындалады.

69. Елді мекендерде, саяжай және бау-бақша үйлерінің аумағында тамақ даярлау үшін жанған көмірді орналастыруға арналған арнайы құралдарды (мангалды, барбекюдді, грильді) пайдалану кезінде:

1) мангал (барбекю, гриль) орнын өрт сөндіргіш затының салмағы кемінде 2 кг бір өрт сөндіргішпен немесе кемінде 10 литр суы бар сыйымдылықпен жабдықтау;

2) жанған көмірді орналастыруға арналған арнайы құралдардың (мангалдың, барбекюдің, грильдің) жиегінен бастап ғимараттар мен құрылыстарға дейін ең қысқа қашықтық (жоспарда) кемінде 10 метр болуы қажет.

70. Жанған көмірді орналастыруға арналған арнайы құралдарды (мангалды, барбекюді, грильді):

1) құрғақ өсімдіктері бар орындарда;

2) ағаштардың түбінде;

3) жанғыш материалдардан жасалған жабындардың астында;

4) тұрғын ғимараттың үй-жайларында, сондай-ақ балкондарда және лоджияларда;

5) шаруашылық құрылыстарда, гараждарда, шатырларда, жазық төбелерде орнатуға жол берілмейді.

71. Жанып жатқан көмірді қараусыз қалдыруға жол берілмейді. Ас даярлау аяқталған соң бықсу толық тоқтағанға дейін жанған көмірге су құю қажет.

71-1. Алау жағу, қалдықтар мен ыдыстарды өртеу ғимараттар мен құрылыстардан кемінде 50 м қашықтықта жүзеге асырылады.

Қалдықтар мен ыдыстарды өртеу осы мақсатқа арнайы бөлінген жерлерде қызмет көрсетуші персоналдың бақылауымен жүргізіледі.

Ескерту. Ереже 71-1-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

71-2. Ормандарда орналасқан шипажайлардың, демалыс үйлерінің және басқа да сауықтыру мекемелерінің (оның ішінде жазғы балалар саяжайларының, балалардың сауықтыру лагерьлерінің) аумағы периметрі бойымен орман өрттері кезінде ғимараттар мен құрылыстарға өрттің таралу мүмкіндігін болдырмайтын, ені кемінде 3 м минералдандырылған қорғау жолағымен қамтамасыз етіледі.

Ескерту. Ереже 71-2-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

71-3. Орман алқаптарында орналасқан елді мекендер үшін жергілікті атқарушы органдар орман өрттері кезінде ғимараттар мен құрылыстарға өрттің таралу мүмкіндігін болдырмайтын іс-шаралар (өртке қарсы қорғау жолақтарын салу, жапырақты көшеттер отырғызу, жаз мезгілінде құрғақ өсімдіктерді және басқаларын тазалау) әзірлейді және орындайды.

Ескерту. Ереже 71-3-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Қонақ үйлерді, мотельдерді, кемпингтерді ұстау тәртібі

72. Қонақ үйлерде, мотельдерде, кемпингтерде мемлекеттік және орыс тілдерінде өрт қауіпсіздігі қағидалары бар жадынамалар ілінеді. Шетел азаматтары тұрған кезде өрт қауіпсіздігі туралы жадынама бірнеше тілде толтырылады.

73. Қонақ үйлердің, мотельдердің, кемпингтердің нөмірлерінің және жатақханалардың есіктерінің ішкі жағында жоспарда нөмірді немесе бөлмені, эвакуациялық шығу жолдары мен оларға қарай қозғалыс жолдарын, өрт сөндіру және дабыл құралдарының орналасу орындарын қажетті түсіндірме мәтінімен көрсете отырып, өрт болған жағдайда адамдарды эвакуациялаудың жеке жоспарлары ілінеді.

74. Қонақ үйлердің тұрғын қабаттарында қоймалар, кеңселер орналастыруға жол берілмейді.

75. Алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

Ғылыми және оқу орындарын, мектепке дейінгі балалар мекемелерін ұстау тәртібі

76. Оқушылармен және студенттермен тұрмыстағы өрт қауіпсіздігі қағидаларымен және өрт шыққан жағдайдағы іс-әрекеттермен танысу сабақтарын ұйымдастыру қажет. Бастауыш сыныптармен, сондай-ақ мектепке дейінгі балалар мекемелерінде өртке қарсы тақырыпта әңгімелесулер өткізу қажет. Жалпы білім беретін мектептерде, кәсіптік мектептерде, колледждер мен жоғары оқу орындарында өрт қауіпсіздігі қағидаларын зерделеу бойынша нұсқаулық сабақтарын өткізу қажет.

77. Зертханаларда тез тұтанатын сұйықтықтар мен жанғыш сұйықтықтарды ауысымдық қажеттіліктен аспайтын мөлшерде сақтауға рұқсат етіледі. Үй-жайға сұйықтықтар жабық қауіпсіз ыдыста жеткізіледі.

78. Егер сорып шығатын шкафта орындалатын операцияларға қатысы жоқ заттар, материалдар мен жабдық болса, сондай-ақ олар жарамсыз және желдеткіш жүйесі іске қосылмаған болса, онда олармен жұмыс істеуге жол берілмейді.

79. Сорып шығатын шкафтардың тез тұтанатын заттармен жұмыс жүргізілетін ағаш бөліктері оттан қорғайтын лакпен сырланады немесе жанбайтын материалдармен боялады.

80. Қолданылған тез тұтанатын сұйықтықтар мен жанғыш сұйықтықтар жұмыс соңында арнайы жабық ыдысқа жиналып, бұдан әрі пайдаға асырылуы үшін зертханадан шығарылады.

81. Тез тұтанатын сұйықтықтар мен жанғыш сұйықтықтарды кәрізге төгуге жол берілмейді.

82. Тез тұтанатын сұйықтықтармен және жанғыш сұйықтықтармен жұмыс жүргізілген ыдыстар тәжірибеден кейін өртке қауіпсіз ерітінділермен жуылады.

83. Балалар мекемелерінің ғимараттарында мектепке дейінгі және бастауыш мектеп жасындағы балалардың топтары (сыныптары) үшінші қабаттан жоғары орналастырылмайды.

Ескерту. 83-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

84. Сыныптарда, кабинеттерде, шеберханаларда, жатын бөлмелерде, асханалар мен басқа да бөлмелерде жиһаздар мен жабдықты орналастыру кезінде адамдарды кедергісіз эвакуациялау және өрт сөндіру құралдарын алуы қамтамасыз етіледі.

85. Оқу сыныптары мен кабинеттерінде шкафтарда, сөрелерде немесе тұрақты орнатылған тіреулерде сақталуы тиіс оқу процесін қамтамасыз етуге қажетті жиһаздар, аспаптар, үлгілер, керек-жарақтар, құралдар ғана орналастырылады.

86. Оқу сыныптары мен кабинеттеріндегі парталар (үстелдер) саны жобалау құжаттамасында белгіленген саннан аспауы тиіс.

Ескерту. 86-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

87. Сабақтар аяқталғаннан кейін кабинеттердегі, зертханалардағы және шеберханалардағы өрт, жарылыс және өрт қауіпті барлық заттар мен материалдар жеке үй-жайларда орналастырылған жанбайтын шкафтарға (жәшіктерге) қойылады.

88. Жұмыс аяқталғаннан кейін үздіксіз жұмыс істейтін аппараттар мен электр құралдарынан басқа, қолданыстағы электр тұтынушыларды сөндіріп, барлық үй-жайларға тексеріс жүргізіледі.

89. Балалар тәулік бойы болатын мектеп ғимараттары мен мектепке дейінгі балалар мекемелерінде телефон байланысымен қамтамасыз ете отырып, қызмет көрсету персоналының тәулік бойы кезекшілігі белгіленеді.

Балалардың жазғы демалыс орындары мен сауықтыру лагерьлерін ұстау тәртібі

90. Балалардың сауықтыру лагерьлерінің ағаш ғимараттары бір қабатты етіп көзделеді. Каркас және тақтай ғимараттар сыланады және олардың жанбайтын жабыны мен жанбайтын жылытқышы болады.

91. Мыналарға:

1) ғимаратты жанғыш материалдармен (сабанмен, жаңқамен, қамыспен, жоңқамен) жабуға;

2) балалар жұмыс істейтін ағаш ғимараттарда асханалар, кір жуу орындарын орнатуға;

3) отқа төзімділігі IV және V дәрежелі ғимараттар мен құрылыстарда 50-ден астам баланы орналастыруға;

4) жазғы маусымда балалар жұмыс істейтін үй-жайларда пеш жағуға, керосинді және электр қыздыру құралдарын қолдануға;

5) отшашулар өткізуге, пиротехникалық бұйымдарды пайдалануға жол берілмейді.

Ескерту. 91-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

92. Балалардың жазғы демалыс орындарындағы, сауықтыру лагерьлеріндегі кір жуатын бөлмелер мен асүйлер балалар орналасатын ағаш ғимараттардан кемінде 15 метр қашықтықтағы оқшау құрылыстарға орналастырылады.

93. Балаларды сыртқы өртке қарсы сумен жабдықтаумен қамтамасыз етілмеген жазғы демалыс орындарында, сауықтыру лагерьлерінде орналастыруға жол берілмейді.

94. Балалардың жазғы демалыс орындары, жазғы сауықтыру лагерьлері телефон байланысымен, өрт болған жағдайда берілетін дабыл белгісімен және алғашқы өрт сөндіру құралдарымен қамтамасыз етіледі. Оларда қызмет көрсетуші персоналдың тәулік бойы кезекшілігі белгіленеді. Кезекшілердің үй-жайларына телефон орнатылады.

94-1. Балалар лагерінің басшысы өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша ұйымдастырушылық-техникалық іс-шаралар жоспарын және лагердің (базаның) схемасын әзірлейді, онда барлық ғимараттар, адамдар тұратын жерлер (тұрғын үйлер, палаткалар және т.б.), шаруашылық мақсаттағы орындар, сыртқы өртке қарсы сумен жабдықтау көздері, автомобиль тұрақтары және т.б. көрсетіледі. Схема лагердің (базаның) аумағына кіретін жерде ілінеді.

Ескерту. Ереже 94-1-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

94-2. Орман алқаптарында немесе оларға тікелей жақын орналасқан балалардың жазғы демалыс орындарының аумағында өрттің таралуына кедергі келтіретін іс-шаралар (орман алқабы жағынан қоршаудан периметрі бойымен ені кемінде 4 метр минералдандырылған өртке қарсы жолақтар) көзделеді.

Ескерту. Ереже 94-2-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

94-3. Балалардың жазғы демалыс орындары мен сауықтыру лагерьлерінің аумағында палаткаларды (киіз үйлерді) орналастыру кезінде бір топтың (1 немесе 2 қатар) орналасқан аумағының ауданы 800 шаршы метрден аспайтындай етіп қабылданады. Топтардың арасындағы қашықтық кемінде 15 метр, ал палаткалар (киіз үйлер) арасында кемінде 2,5 метр етіп қабылданады.

Ескерту. Ереже 94-3-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Мерекелік іс-шаралар өткізілетін орындарды ұстау тәртібі

95. Адамдар жаппай болатын іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу кезінде:

1) кемінде екі эвакуациялау жолымен қамтамасыз етілген және жанғыш қалқалары бар ғимараттарда 2 қабаттан жоғары емес орналасқан үй-жайлар ғана пайдаланылады;

2) шыршалар мықты негізге орналастырылады және үй-жайдан шығу жолдарын үймелемеуі қажет;

3) шыршалардың бұтақтары қабырғалар мен төбелерден кемінде 1 метр алшақта орналастырылуы қажет;

4) үй-жайда электрмен жарықтандыру болмаған жағдайда, шырша жанындағы іс-шаралар күндізгі уақытта ғана өткізіледі;

5) иллюминация электр энергетикасы саласындағы уәкілетті орган бекітетін Электр қондырғыларын орнату қағидаларының (бұдан әрі – Электр қондырғыларын орнату қағидалары) талаптарын сақтай отырып орындалады. Төмендету трансформаторынсыз электрмен жарықтандыру желісін пайдаланғанда шыршада кернеуі 12 Вольтқа дейін кезектесіп жанатын шамдары бар гирляндар қолданылады. Шамдардың рұқсат етілген қуаты – 25 Ватт;

6) иллюминацияда ақау байқалған жағдайда (сымдардың күйі, шамдардың жыпылықтауы, ұшқын шығуы), ол дереу сөндіріледі;

7) іс-шараларды өткізу кезінде залда, сахнада және зал үй-жайларында өрт қауіпсіздігіне жауапты адамдардың, өртке қарсы құралымдардың мүшелерінің немесе өртке қарсы қызмет жұмыскерлерінің кезекшілігі ұйымдастырылады. Іс-шаралар өткізілетін үй-жайлар алғашқы өрт сөндіру құралдарымен қамтамасыз етіледі.

Ескерту. 95-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

96. Мыналарға:

1) іс-шаралар өткізілетін үй-жайлардың терезелерінде торлар болған жағдайда оларды өткізуге;

2) доғалы прожекторларды, шырақтар мен шартылдақтарды қолдануға, отшашулар мен өрттің шығуына әкелуі мүмкін басқа да жарықтандырғыш өрт қауіпті әсерлерді өткізуге;

3) отпен байланысты және басқа да жарылыс-өрт қауіпті және өрт қауіпті жұмыстарды жүргізуге;

4) үй-жайларды қараңғылау үшін терезелерге қақпақтар орнатуға;

5) қатарлар арасындағы өту жолының енін қысқартуға және өту жолдарында қосымша креслолар, орындықтар қоюға;

6) үй-жайда қойылымдар жүріп жатқан уақытта жарықты толықтай өшіруге;

7) үй-жайды жобалық құжаттамада белгіленгеннен артық адамдармен толтыруға;

8) қолдан жасалған электрлік гирляндарды, жарық музыкалық қондырылғыларды, электрлік музыкалық аппаратураны, шыршаларды айналдыруға арналған құрылғыларды пайдалануға және шырша гирляндарының жыпылықтап жанатын әсерлерін жасауға жол берілмейді.

97. Ашық от көзі қолданылатын басқарылмайтын ұшпалы фонарьларды пайдалануға және іске қосуға жол берілмейді.

98. Пиротехникалық бұйымдарды қолдану кезінде:

1) салюттерді ғимараттар мен құрылыстардан 50 метр жақын, жабындар мен ағаштардың астында атуға;

2) қатты желде пайдалануға жол берілмейді.

98-1. Ғимараттар мен құрылыстарда көпшілік қатысатын іс-шараларды (демалыс кештерін, дискотекаларды, жаңа жылдық және басқа да қойылымдарды) өрт қауіпсіздігін қамтамасыз етуге жауапты адам олардың өрт шыққан кезде адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі талаптарға сәйкестігін тексергеннен кейін ғана өткізуге жол беріледі.

Тексеру нәтижелері тексеру журналына енгізіледі және оған іс-шаралар өткізу кезінде өрт қауіпсіздігін қамтамасыз етуге жауапты адам немесе объект

жетекшісі қол қояды. Тексеру журналының нысанын ұйым басшысы дербес айқындайды.

Ескерту. Ереже 98-1-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Сайлау учаскелерін ұстау тәртібі

99. Әрбір сайлау учаскесінде оның жұмысы басталғанға дейін кемінде 10 күн қалғанда сайлау учаскесі орналастырылған объект (ғимарат, үй-жай) басшысының бұйрығымен тиісті өртке қарсы режим белгіленеді, осы Қағидалардың ережелерін орындау қамтамасыз етіледі, оның ішінде:

1) сыртқы және ішкі өртке қарсы су құбырларының (міндетті түрде су жіберу арқылы), жарықтандыру және қуат желілерінің, түтінге қарсы желдеткіш пен өрт дабылы және өрт сөндіру жүйелерінің жарамдылығы тексеріледі, сондай-ақ акт дайындалып, қажетті тексерістер жүргізіледі. Барлық ақаулықтар сайлау учаскесінің жұмысы басталғанға дейін жойылады. Анықталған кемшіліктерді жою нәтижелері бойынша немесе олар болмаған жағдайда сайлау учаскесінің дайын екендігі туралы акт дайындалады (актілер сайлау учаскесінің жұмысы аяқталғанға дейін объектінің өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін жауапты адамда сақталады);

2) алғашқы өрт сөндіру құралдарының, өрт автоматикасының, байланыс және хабарлау құралдарының болуы, жарамдылығы және пайдалануға үнемі дайындығы қамтамасыз етіледі;

3) сайлау комиссиясының мүшелерімен және қызмет көрсету үшін жұмылдырылған персоналмен өрт қауіпсіздігі шаралары мен өрт шыққан кезде іс-қимыл жасау туралы қол қойып, нұсқаулықтан өтеді;

4) алып тасталды - ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

5) тамақ дайындауға арналған орындар белгіленеді және қыздыру аспаптарын пайдалану тәртібі анықталады;

6) темекі тартуға арналған орындар анықталады және жабдықталады;

7) үй-жайларды тексеру және жабу тәртібі орнатылады.

Ескерту. 99-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

100. Сайлау учаскелері отқа төзімділігі I-III дәрежелі, екінші қабаттан жоғары емес ғимараттарда орналастырылады. Цокольдық қабатта және сайлау учаскесінің үй-жайларының үстінде сайлау комиссиясы мүшелері мен қызмет

көрсетуші персоналдың жұмыс кабинеттері, демалыс және тамақтану үй-жайлары орналастырылады.

101. Ауылдық жерлерде отқа төзімділігі IIIa-V дәрежелі ғимараттарда біреуден аспайтын сайлау учаскесін орналастыруға жол беріледі. Бұл ретте сайлау учаскесі бірінші қабатта орналастырылады, ал уақытша сауда, буфеттер, кино-бейнефильмдер көрсету ғимараттан тыс ұйымдастырылады.

102. Сайлау учаскесі телефон байланысымен қамтамасыз етіледі. Әрбір телефон аппаратының жанында өртке қарсы қызметті шақыру телефонының нөмірі бар тақташа орнатылады (ілінеді).

Ескерту. 102-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

103. Дауыс беруге арналған үстелдерді, кабиналарды, жәшіктер мен жабдықты орналастыру адамдар мен материалдық құндылықтарды қауіпсіз эвакуациялауды қамтамасыз етуді ескере отырып, үй-жайдың периметрі бойынша жүзеге асырылады.

104. Сайлау учаскелерінің жұмысы қарсаңында құрылыс, жөндеу және ашық отты (алау жағу, қоқыс, қалдықтарды, ыдыстарды өртеу және электрмен, газбен дәнекерлеу жұмыстарын жүргізу) пайдаланумен байланысты өзге де жұмыстарды жүргізуге жол берілмейді. Көрсетілген жұмыстар қызмет көрсетуші персоналдың тұрақты бақылауымен жүргізіледі.

105. Сайлаушыларды тіркеу, бюллетеньдерді беру, дауыс беруге арналған кабиналардың, уақытша сауда нүктелерінің (буфеттер, ұяшықтар және өзге де осыған ұқсас үй-жайлар) орындары әр жерге орналасқан кемінде екі эвакуациялау жолы бар үй-жайларда орналастырылады. Ғимараттың вестибюлінде ашық киім-кешек ілу орындарын орналастыруға және орналастырылатын жабдық өрт кезінде эвакуациялау жолдарының енін тарылтпайтын және эвакуациялауға кедергі келтірмейтін болса, уақытша сауда орнын ұйымдастыруға болады.

106. Сайлаушылардың қозғалысы қиылысатын және қарсы лекті болдырмайтындай етіп ұйымдастырылады. Адамдар легінің қозғалыс бағыты нұсқағыштармен белгіленеді.

107. Сайлаушыларды тіркеу үй-жайларынан эвакуациялық шығу жолдарын, бюллетеньдер беруді, дауыс беруді нұсқағыштар жарамды күйде ұсталады және сайлау учаскесі жұмыс істеп тұрған уақытта қосулы тұрады. Егер "Шығу" деген жарықтандырылған нұсқағыштарды орнату жобада көзделмесе, көрсетілген үй-жайлар эвакуациялау бағытын нұсқағыштармен қамтамасыз етіледі.

108. Сайлау учаскелерін пайдалану кезінде:

1) сайлау учаскесінің үй-жайлары мен ғимаратынан эвакуациялық шығу жолдарында дауыс беруге арналған кабиналар, бюллетеньдерге арналған жәшіктер мен үстелдер орнатуға, уақытша сауда нүктелерін (ұяшықтар, буфеттер) қоюға, іс-шаралар (кино-бейнефильмдер және басқаларын көрсету) өткізуге;

2) эвакуациялау жолдарын, өрт сөндіру және байланыс құралдарына, электр энергиясын өшіру құрылғыларына қол жеткізу жолдарын үймелеуге, сондай-ақ дауыс берумен байланысты іс-шараларды өткізу кезінде қосалқы эвакуациялық шығу жолдарының есіктерін жабуға жол берілмейді.

109. Сайлау учаскесінің ғимараты электр энергиясы өшірілген жағдайда авариялық жарықтандырумен жабдықталады.

Мәдени-ағарту және ойын-сауық мекемелерін ұстау тәртібі

110. Мұражайлар мен сурет галереяларында экспонаттар мен басқа да құндылықтарды эвакуациялау жоспары, ал цирктер мен хайуанаттар парктерінде жануарларды эвакуациялау жоспары әзірленеді.

111. Көрермен залдары мен мінбелерде барлық креслолар мен орындықтардың арасы жалғанады және еденге мықтап бекітіледі. Ложадағы 12 орыннан аспайтын креслоларды (орындықтарды) бекітпеуге болады.

Би кештерін өткізу үшін пайданылатын 200 орыннан аспайтын көрермен залдарында орындықтарды бір қатарда бір-бірімен міндетті түрде жалғаған кезде олар еденге бекітілмейді.

112. Сахналық қораптың ағаш конструкцияларына (желтартқыштарға, сахна төсемелеріне, аспалы көпірлерге, жұмыс галереяларына) құрылыс процесінде антипирендер қанық сіңіріледі.

Аталған конструкциялар, сондай-ақ жанғыш декорациялар, сахналық және көрмелік безендірулер, көрермендер және экспозиция залдарындағы, фойелердегі, буфеттердегі перделер оттан қорғау құрамымен мезгіл-мезгіл өңделіп тұрады. Мекеме басшылары "Тоқыма материалдарының өрт қауіпсіздігі. Декоративті маталар. Тұтануға сынау әдістері және олардың жіктегіші" Р МемСТ 50810 талаптарына сәйкес тиісті сынақ хаттамасының болуын қамтамасыз етеді.

Ескерту. 112-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

113. Ойын-сауық театрлық мекемелердің сахналық қораптарының шегінде бір мезгілде екі қойылымға арналған декорациялар мен сахна құралдары болуы тиіс. Сахнада декорацияның сақталу орны таңбалармен белгіленеді. Декорацияларды, бутафорилерді, ағаш станоктарды, бөктерлерді, құрал-саймандарды және басқа да заттарды трюмаларда, желтартқыштарда және жұмыс алаңдарында (галереяларда), саты баспалдақтарының және алаңдарының

астында, сондай-ақ көрермен залдарының жертөлелерінде сақтауға жол берілмейді.

114. Сахна планшетінің айналасын безендіру кезінде ені кемінде 1 метр болатын еркін айналма жол қамтамасыз етіледі. Көрініс аяқталғаннан кейін барлық декорациялар мен бутафориялар бөлшектеніп, сахналардан арнайы қоймаларға (қоймалар, қоралар, сейфтер) жинастырылады.

115. Сахнада темекі шегуге, ашық оттарды (шырақтарды, май шамдарды, шырағандарды), доғалық прожекторларды, отшашулар мен басқа да от түріндегі әсерлерді қолдануға жол берілмейді.

116. Ірі көлемдегі декоративтік безендіруді (залдың тұтас биіктігімен) пайдалану кезінде жабынның алып жүретін құрылымдарының төменгі беліне дейінгі биіктігі 12 метр және одан асатын спорт залдарында осы безендіруді (уақытша су перделерін, тез алынатын бекіткіштерді монтаждау) қорғаудың қосымша іс-шаралары көзделеді.

117. Көрермендерге арналған уақытша орындарды (жылжымалы, алынатын, жиналып бөлшектелетін), сондай-ақ жабық және ашық спорт құрылыстарының мінбелеріндегі орындықтарды жану кезінде қауіптілігі жоғары және өте қауіпті жану өнімдерін бөліп шығаратын синтетикалық материалдардан жасауға жол берілмейді. Уақытша орындардың астында кез келген жанғыш материалдар мен жабдықтарды сақтауға, сондай-ақ техниканы тұрақтандыруға жол берілмейді. Уақытша мінбелердің астындағы бос орын әр жарыстың алдында жанғыш қоқыстан және қураған шөптен тазаланады.

Эвакуациялау жолдарында қосалқы орындықтарды орнатуға жол берілмейді.

118. Спорттық-көркемдік мерекелерді, халықаралық жарыстарды немесе басқа халықаралық іс-шараларды, сондай-ақ мәдени ойын-сауық іс-шараларды ашу және жабу кезінде мінбелерде фонды орналастыруға арналған эвакуациялау люктеріндегі уақытша орындықтар алмалы-салмалы етіп жасалады. Оларды тез бөлшектеу үшін арнайы аспаптар көзделеді және осы жұмыстарды жүргізу үшін адамдардың тиісті саны бөлінеді.

119. Спорт залдарындағы көрермендерге арналған креслоларды жайғастыру тұрақты және уақытша мінбелерден көрермендердің қарама-қарсы немесе қиылысатын легі болмайтындай етіп көзделеді.

120. Жабық спорттық құрылыстарда көрермендердің отыруына арналған уақытша конструкцияларды бекітуге, сондай-ақ тұғырларды, эстрададарды, рингтерді бекітуге арналған аспаптар ақаусыз күйде ұсталады. Ақаулы бекіткіштері бар осындай құрылымдарды орнатуға жол берілмейді.

121. Спорттық құрылыстарда телевизия камераларын орнату орындары мінбелер қатарының арасындағы өтетін жолдарға орнатылмауы және өрт кезінде адамдарды эвакуациялауға кедергі келтірмеуі тиіс.

122. Көрермендерге арналған мінбелері бар спорт залдарында жасанды мұз жабындары болған жағдайда, мұз тазалайтын машиналарды (жарыстарды, ойындарды, жаттығуларды, репетицияларды өткізу кезеңінде) уақытша тұрақтандыруға арналған орындар көзделеді. Машиналар тұрақта эвакуациялау жолдарының есептік ені тарылмайтындай етіп орналастырылады. Жарыстар, ойындар, жаттығулар, репетициялар аяқталғаннан кейін олар арнайы бөлінген үй-жайға жинап алынады. Уақытша тұрақта мұз тазалайтын машинаға жанар-жағармай құюға жол берілмейді.

123. Спорт керек-жарақтарын, залдардың жинау-бөлшектеу конструкцияларын, залдардың алмалы-салмалы жабындарын және басқа материалдарды сөрелері жоқ жерлерде сақтаған кезде олар ауданы 100 м^2 аспайтын қатарларда жиналады. Қатарлардың биіктігі 2,5 метрден аспайтындай және қалқаның немесе жабынның тірек конструкцияларынан кемінде 0,5 метр етіп қабылданады. Қатарлар арасындағы өтетін жол және қатарлар мен қабырғалардың арасы ені кемінде 0,8 метр етіп орындалады. Өтетін жолдардың қоймалық және мінбе астындағы үй-жайларындағы есік орындарына қарсы ені есіктердің енінен кем емес етіп жасалады. Өтетін жолдардың және жинау орындарының ені еденге бейнеленген, жақсы көрінетін шектеу жолақтарымен белгіленеді.

Сөрелерде материалдар мен спорттық керек-жарақтарды сақтау олар сөрелердің габаритінен аспайтындай етіп жүргізіледі.

124. Қаруларды тазалауға арналған үй-жайларда майланған шүберекті жинауға арналған металл жәшік көзделеді. Тир немесе атыс жұмысы ақталғаннан кейін осы жәшікті тазалау, ал ішіндегі заттарды қоқысты ортақ сақтауға арналған орындарға алып тасталады.

125. Жұмысшылардың арнайы киімі осы мақсатқа арнайы бөлінген және жабдықталған үй-жайларда сақталады. Объект әкімшілігі әрбір үй-жай үшін майланған арнайы киімді тазасына ауыстырудың нақты тәртібін белгілейді.

126. Спорт залдарында жанғыш материалдарды, сондай-ақ құрылымдары жанғыш материалдардан жасалған үй-жайларды металл және ағаш көтергіш құрылымдарды бекіту тораптарының астына тікелей орнатуға жол берілмейді.

Жоғары меншікті жылу ұстайтын және жану кезінде қауіптілігі жоғары және өте қауіпті жану өнімдерін бөліп шығаратын синтетикалық материалдарды қолданып дайындалған спорттық керек-жарақтарды сақтау үшін басқа үй-жайлардан өртке қарсы қалқалармен және жабындармен бөлінген үй-жайлар пайдаланылады. Жаттығулар мен жарыстар арасындағы кезеңде, сондай-ақ олар аяқталғанда синтетикалық материалдардан жасалған жұмсақ толтырмасы бар

жерге қонуға арналған шұңқырлар қалқандармен немесе брезенттермен жабылады. Залдардың шегінде қатарларға жиналған поролон маттар брезентпен жабылады.

127. Спорттың техникалық түрлері бойынша жарыстар мен жаттығулар өткізу кезінде:

1) жанармай толтыру қатты жабыны бар және қоршайтын ернеулері жанбайтын материалдардан жасалған және спорттық құрылыстан кемінде 25 метр қашықтықта орналасқан арнайы бөлінген алаңдарда жүзеге асырылады;

2) далалық жағдайларда отын құюға арналған орын жарыс трассасынан кемінде 15 метр қашықтықта орналасқан және қатты жабыны мен жарыс трассасынан басқа жаққа қарай еңіс алаңға орналастырылады;

3) отын құюға арналған орындарда кезекшілік ұйымдастырылады, темекі шегуге және ашық отты қолдануға тыйым салатын белгілер орнатылады, сондай-ақ алғашқы өрт сөндіру құралдарының қоры көзделеді;

4) көлік құралдарымен жұмыс істеуді бастауға дайындау орындарында осы құралдарды кішігірім жөндеуге және оларға техникалық қызмет көрсетуге болады. Осындай орындар көрермендерге арналған мінбелердің астына орналастырылмайды. Пайдаланылған тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды жинау үшін тығыз жабылатын қақпақтары бар металл ыдыстар көзделеді. Спорттық құрылыстардың мінбе астындағы бос орнында көлік құралдарын дайындауға жол берілмейді;

5) автотоклубтардағы көлік құралдарын тұрақты сақтау, жөндеу және техникалық қызмет көрсету орындары осы Қағидалардың ережелеріне сәйкес орындалады. Кернеуді реттеу үшін барлық электр аппаратурасы (реостаттар, автотрансформаторлар, дроссельдік катушкалар, іске қосу реостаттары) тасымалданатын эстрада мен тұғырлардан тысқары орналасқан аппараттық үй-жайларда орналастырылады.

128. Қойылым немесе иллюминациялық жарық беру үшін лазерлердің блоктарына қуат беретін лазерлік қондырғылар пайдалану кезінде жанғыш конструкциялар мен декорациялардың үстіңгі қабатынан кемінде бір метр алшақтықта аппараттық үй-жайларда жанбайтын материалдардан жасалған тұғырларға орнатылады. Көрсетілген жұмыстар үшін өрт қауіпсіздігі сипаттамалары бар лазерлік қондырғылар қолданылады.

129. Софиттер мен рампаларды орнату кезінде жанбайтын материалдар ғана қолданылады. Софиттердің корпустары оларды ұстап тұрған арқандардан оқшауланады. Прожекторлар мен софиттер жанғыш материалдардан жасалған декорациялар мен конструкциялардан кемінде 0,5 метр алшақ орнатылады. Линзалық прожектордан жанғыш декорацияға дейінгі қашықтық кемінде екі метр етіп сақталады.

130. Тұғырдың (эстраданың) ағаш рампасы мен электр шамдарының қаптамалары арасында қалыңдығы 8-10 миллиметр жанбайтын материал салынады, ал эстрадаға немесе тұғырларға орнатылған барлық тасымалданатын электр фонарьлары (кішкентай шамдар) сыртқы жағынан жанбайтын кілемшелермен қорғалады. Кішкентай шамдарды эстраданың немесе тұғырдың планшетіне орнату кезінде олардың астына жанбайтын кілемшелер орнатылады. Жарықтандырылған сүзгіштері жоқ эстрада, тұғырдағы софиттер және жұмыс жағдайында жарық беру үшін пайдаланылатын эстрада, тұғырлар әйнекпен жабылады.

Барлық софиттерге жарық жағынан шамдардың әйнектерінің және лампалардың жарылған колбаларының сынықтарының түсуін болдырмайтын қорғайтын металл торлар орнатылады.

131. Прожекторлар мен софиттерге әйнектердің орнына жанғыш материалдардан жарықтандырылған сүзгіштерді қолдануға жол берілмейді.

132. Қарайған немесе кеуіп қалған белгілері бар лампалар, әйнектер дереу жаңасымен ауыстырылады.

133. Өрттің шығуына әкелуі мүмкін пиротехникалық бұйымдар мен ашық от көздерін қолданумен байланысты арнайы от әсерлерін қолдану қажет болған жағдайда, отшашу өткізетін ұйымның басшысы мыналарды:

1) отшашудың басталу және аяқталу күнін, орнын, пиротехникалық қондырғыларды орналастыру схемасын, пайдаланылатын бұйымдардың сипатын ;

2) ғимараттар мен құрылыстарға дейінгі қашықтықтарды көрсете отырып, жергілікті жерлерге отшашу, пиротехникалық бұйымдарды сақтау және монтаждау бекеттерінің байланысу схемаларын және қауіпті аймақтардың шекараларын көрсете отырып, отшашулар өткізу орындарын қоршау схемасын;

3) отшашулар өткізу кезінде өрт қауіпсіздігі шараларын сақтауға жауапты адамды тағайындау туралы бұйрықты;

4) өрт сөндіру құралдарын орналастыру схемаларын;

5) өрттің алдын алу жөніндегі іс-шаралар жоспарын қамтитын өрттің алдын алу және жөніндегі шараларды әзірлейді және жүзеге асырады.

134. Пиротехникалық бұйымдар іске қосылатын алаңдарда темекі шегуге және от жағуға, пиротехникалық бұйымдарды қараусыз қалдыруға жол берілмейді.

135. Отшашуларды орнату орындарын күзету отшашуларды өткізетін ұйымға жүктеледі.

136. Іске қосу алаңдары алғашқы өрт сөндіру құралдарымен (өрт сөндіргіштермен, суы бар сыйымдылықтармен немесе құммен) қамтамасыз етіледі.

137. Отшашу аяқталғаннан кейін пайдаланылмаған бұйымдар мен пиротехникалық зарядтардың элементтерін анықтау және жинау мақсатында іске қосу алаңы мұқият тексеріледі.

Спорттық құрылыстардың емдеу-сақтандыру үй-жайларын, оңалту-қалпына келтіру орталықтарын ұстау тәртібі

138. Спорттық объектілерде орналасқан медициналық қызмет көрсетуге арналған үй-жайларда тез тұтанатын емдік дәрі-дәрмектерді сақтау үшін бірге сақтауға болатын заттардың тізбесі бар жанбайтын материалдардан жасалған шкаф көзделеді. Шкаф жылу беру және қыздыру аспаптарынан кемінде бір метр қашықтықта орнатылады. Шкафта әртүрлі өрт қауіпті қасиеттері бар дәрі-дәрмектерді бір сөреде сақтауға жол берілмейді.

139. Медициналық қызмет көрсетуге арналған үй-жайларда пайдаланылған сүрту және таңу материалдарын уақытша сақтау үшін жабылатын қақпағы бар металл жәшік орнатылады. Объектінің жұмысы аяқталғаннан кейін жәшіктер қоқысты ортақ сақтауға арналған орындарға шығарылады.

140. Спорттық объектілерде орналасқан медициналық қызмет көрсетуге арналған үй-жайларда медициналық аспаптарды зарарсыздандыру үшін сұйық және газ тәрізді (корогаз, керосин лампалары, примус) отынмен жұмыс істейтін қыздыру аспаптарын, сондай-ақ спиралі ашық электр плиталарын пайдалануға жол берілмейді.

Бассейндердегі суды зарарсыздандыру кезінде пайдаланылатын үй-жайларды ұстау тәртібі

141. Суды зарарсыздандыруға арналған натрий немесе кальций гипохлоридін, хлор әгін және басқа арнаулы өнімдерді пайдалану кезінде оларды сақтау үшін күн көзінен және атмосфералық ылғалдан қорғалған, сондай-ақ осы Қағидалардың ережелеріне сәйкес келетін, оңашаланған, жақсы желдетілетін үй-жай көзделеді.

142. Натрий, кальций гипохлоридін және басқа химиялық препараттарды сақтау кезінде ерітінділердің кеуіп қалу, олардың 40° С жоғары температураға дейін қызу, сондай-ақ қышқылдармен және органикалық заттармен байланысу мүмкіндігін болдырмайтын шаралар көзделеді.

Монша-сауналарды ұстау тәртібі

143. Тас пешті, электр желісіне электр қыздырғышты қосу үшін пайдаланылатын электр сымдары, сондай-ақ шырақтар мен электр арматурасы жоғары температуралы ортада пайдалану жағдайына есептеледі. Жылу электр

қыздырғыштарды электр желісіне қосу құрғақ ыстық камерасынан тысқары жүргізіледі.

144. Құрғақ ыстық камераның тас пешінің астынан таза ауаның келу арнасы шаңнан және басқа да бөгде заттардан жүйелі түрде тазаланып тұруы тиіс.

145. Құрғақ ыстық камераның жабдығында ақаулық байқалған немесе жану белгілері (түтін, күйік иісі, құрғақ ыстық камераның ағаш қаптамасының көмірге айналуы) пайда болғанда оны пайдалану дереу тоқтатылады және бұл жөнінде объектінің әкімшілігіне хабарланады.

146. Құрғақ ыстық камерадан соратын ауа өткізгішті оқшау етіп жасап, тікелей сыртқа шығару керек.

147. Сауналардың үй-жайларында:

1) желіге қосылып тұрған тас пештің электр қыздырғышын қараусыз қалдыруға;

2) қолдан жасалған жылу электр қыздырғыштарын орнатуға;

3) ажыратылған немесе ақаулы термореттегіші бар тас пешті пайдалануға;

4) сауналардың үй-жайларында арнайы жабдықталған орындардан басқа жерлерде тұрмыстық электр қыздырғыш аспаптарын қолдануға жол берілмейді.

Сауда объектілерін ұстау тәртібі

Жалпы ережелер

148. Сауда залдары мен эвакуациялау жолдарында жанғыш материалдарды, қалдықтарды, орамалар мен контейнерлерді уақытша сақтауға жол берілмейді. Жиналып қалуына байланысты олар күн сайын алынып тасталып отырады. Жанғыш ыдыстарды ғимараттың терезелеріне жақын жинауға болмайды.

149. Терезелік ойықтары жоқ немесе түтін жоюға арналған шахтасы жоқ ғимараттарда жанғыш немесе жанбайтын заттарды жанғыш орамаларда сақтауды ұйымдастыруға жол берілмейді.

150. Сіріңкелерді, одеколонды, иіс суларды, аэрозоль орамаларын және өртке қатысты өзге де қауіпті тауарларды сақтау басқа заттардан бөлек арнайы бейімделген үй-жайларда жүзеге асырылады. Оқ-дәрілер мен пиротехникалық бұйымдар өртке қарсы қалқалармен оқшауланған үй-жайларда орнатылған металл шкафтарда сақталады. Көрсетілген шкафтарды жертөле үй-жайларында орналастыруға жол берілмейді.

151. Сауда кәсіпорындарында:

1) сауда залдарында сатып алушылар болған кезде отпен байланысты жұмыстарды жүргізуге;

2) эвакуациялау жолдарында және сатылы торларда сағат жөндеу, ойма және басқа да шеберханаларды, сондай-ақ дәрі-дәрмек, газет, кітап дүңгіршектерін орналастыруға;

3) сауда залдарында әуе шарларын толтыруға және басқа да мақсаттарға арналған жанғыш газдары бар баллондарды орнатуға;

4) сатылы торларда, тамбурда және басқа да эвакуациялау жолдарында ойын, сауда аппараттарын орналастыруға және сауда жасауға;

5) 15000 мыңнан артық аэрозоль орамдарын сақтауға;

6) тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды, жанғыш газдарды (газ баллондарын, бояуларды, лактарды, еріткіштерді, тұрмыстық химия тауарларын), аэрозоль орамдарын, оқ-дәрілерді және пиротехникалық бұйымдарды басқа мақсаттағы ғимараттарда орналастырғанда оларды сатуға жол берілмейді.

152. Адамдар жаппай жиналған сату, жарнамалық акциялар мен басқа да іс-шараларды өткізу кезінде басшылар олардың қауіпсіздігін (келушілердің кіруін шектеу, қосымша кезекшілерді тұрғызу) қамтамасыз ету бойынша қосымша шаралар қабылдайды.

153. Базарларды ашық алаңдарда немесе ғимараттарда (құрылыстарда) орналастыру кезінде мынадай өрт қауіпсіздігі шаралары орындалады:

1) ашық базарлардың сауда қатарларының үстіндегі жабындары жанбайтын материалдардан жасалады;

2) жабық базарларда сатылы торларда, холлда және дәліздерде сауда жүргізуге жол берілмейді;

3) төбені жабатын торларды оттан қорғау құрамдарымен өңделген ағаштан жасауға болады;

4) сауда қатарлары арасындағы ашық өту жолдарын матамен, қағазбен, үлдірмен жабуға жол берілмейді.

154. Базарларды басқа мақсаттағы ғимараттың бөлігіне немесе оларға жапсарлас құрылыстарға орналастыруға жол берілмейді.

155. Ғимараттар мен құрылыстарда орналастырылатын дүңгіршектер мен шағын дүкендер жанбайтын материалдардан салынады. Жанғыш сұйықтықтарды, дезодоранттарды, сығылған газдарды сатуға арналған павильондар мен дүңгіршектер жеке тұрған немесе ұқсас тауарларды сататын дүңгіршектер тобында отқа төзімділігі I, II, III дәрежелі етіп салынады.

156. Жұмыс уақытында тауарларды тиеу мен ыдыстарды түсіру сатып алушылардың эвакуациялық шығу жолдарымен байланыспайтын жолдар арқылы жүзеге асырылады.

157. Шыны ыдыстарға бөлініп құйылған әрқайсысы 1 литр сыйымдылықтан астам тұрмыстық химиялық тауарлармен, сырлармен, лактармен және тез тұтанатын сұйықтықтармен, жанғыш сұйықтықтармен сауда жасауға, сондай-ақ "От қауіпті", "Отқа жақын шашыратпа" деген ескерту жазулары жоқ

заттаңбасысыз өрт қауіпті тауарларды сатуға жол берілмейді. Өрт қауіпті тауарларды бөлшектеп орау осы мақсатқа арнайы лайықталған орындарда жүзеге асырылады.

Сауда павильондары мен дүңгіршектерін ұстау тәртібі

158. Бөлінген аумақта дүңгіршектер, сондай-ақ ауданы 35 шаршы метрге дейін қоса алғандағы бір қабатты павильондар топ-тобымен орналастырылады. Бір топта отқа төзімділігі I, II, III, IIIa дәрежелі 20-дан аспайтын немесе отқа төзімділігі IIIб, IV, IVa және V дәрежелі 10 дүңгіршек пен павильон орналастырылады.

Топтағы дүңгіршектер мен павильондардың арасындағы қашықтық нормаланбайды.

Топтар 10 контейнерден 1-типтік өртке қарсы қалқалармен бөліктерге бөлінуі тиіс.

Ескерту. 158-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

159. Ауданы 20 шаршы метрге дейінгі жеке ораналасқан дүңгіршектерден (павильондардан) бастап басқа ғимараттар мен құрылыстарға дейінгі қашықтық осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес қабылданады.

Ескерту. 159-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

160. Алып тасталды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

161. Жанатын қалдықтарды жинау орындары дүңгіршектер мен павильондардан кемінде 15 метр қашықтықта орналасады.

162. Орама материалдар мен құрал-саймандарды сақтауға арналған үй-жайлардың ауданы 5 м² аспайтын етіп көзделеді.

163. Алып тасталды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

164. Жанғыш сұйықтықтар мен газдарды сақтауға арналған павильондар мен дүңгіршектердің отқа төзімділігі әдетте, бөлек тұратын немесе ұқсас тауарларды сататын дүңгіршектермен бір топта I, II, IIIa дәрежелі етіп орындалады.

165. Елді мекендерде орнатылатын дүңгіршектерге электр (майлы радиаторларды, сәйкестік сертификаты бар қыздыратын панельдерді қолдана отырып), бу немесе су арқылы жылу беруге болады.

166. Елді мекендерден тыс орналастырылатын дүңгіршектерде осы Қағидалардың ережелеріне сәйкес пешпен жылу беруді қолдануға болады.

167. Қыздыру лампалары бар электр шамдары қорғағыш қақпақтарымен, ал люминесцент лампалары стартерсіз жасалады.

168. Павильонның немесе дүңгіршектің және құрылыстар тобының электр желісін токтан ажырату үшін ажырату құрылғысы жанбайтын негізде орнатылады.

169. Дүңгіршектер мен павильондар дыбыстық және жарық сигналы құрылыстың қасбетіне немесе тікелей қорғалатын үй-жайға шығатын автоматты өрт дабылымен (автономды өрт хабарлағыштары) жабдықталады.

Медициналық ұйымдарды ұстау тәртібі

Жалпы ережелер

170. Медициналық ұйымның басшысы науқастарды шығару аяқталғаннан кейін күн сайын өрт сөндіру бөліміне әр мекеме ғимаратындағы науқастардың саны туралы деректерді хабарлайды.

171. Ересек науқастар мен балалардың саны 25-тен асқан жағдайда оларды пешпен жылытылатын қарқасты қамыс және ағаш ғимараттарда орналастыруға болмайды.

172. Ауылдық жерлерде орналасқан медициналық ұйымдар әр ғимаратқа бір саты есебінен қосалқы сатылармен жабдықталады.

173. Ауруханалар мен өздігінен жүруге қабілетсіз адамдар үздіксіз келетін басқа да мекемелер бес науқасқа (мүгедекке) бір зембіл есебінен зембілдермен қамтамасыз етіледі.

174. Мыналарға:

1) науқастарға арналған палаталары бар корпустарда емдеу процесіне қатысы жоқ үй-жайларды орналастыруға немесе оларды жалға беруге;

2) кереуеттерді дәліздерде, холлдарда және басқа да эвакуациялау жолдарында орнатуға;

3) аурухана палаталарына баллондардан оттегі жіберу үшін пластмасса және резеңке шлангты қолдануға;

4) ақаулы емдік электр жабдықтарын пайдалануға;

5) аурухана палаталары мен науқастар орналастырылған басқа үй-жайларда үтік, электр плиталарын және басқа да электрмен жылыту құралдарын пайдалануға жол берілмейді.

175. Су қайнатқыштарды, су жылытқыштарды және титандарды орнату, медициналық аспаптарды зарарсыздандыру, сондай-ақ парафин мен озокеритті қыздыру тек осы мақсатта арнайы жабдықталған орындарда жүргізіледі. Аспаптар мен төсемдерді қайнату үшін жабық шиыршықтары бар зарарсыздандырғыш қолданылады. Осы мақсатта керогазды, керосин ыдыстарын және примустерді қолдануға жол берілмейді.

176. Зертханаларда, бөлімшелерде, дәрігерлер кабинетінде дәрі-дәрмектер мен реактивтерді (тез тұтанатын сұйықтықтарға және жанғыш сұйықтықтарға жататын – спирт, эфир) олардың сыйымдылығын ескере отырып, жалпы саны 3 килограмнан аспайтын арнайы жабылатын металл шкафтарда сақтауға рұқсат беріледі.

177. Дәрі-дәрмек қоймалары үй-жайларындағы материалдық құндылықтар қатаң түрде ассортимент бойынша сақталады, бұл ретте тез тұтанатын сұйықтықтарды басқа материалдармен бірге сақтауға жол берілмейді.

178. Оттегі және жанғыш газы бар баллондарды бірге сақтауға, сондай-ақ бұл баллондарды материалдық және дәрі-дәрмек қоймаларында сақтауға болмайды. Оттегі мен жанғыш газы бар баллондар арнайы орындарда немесе қалқаның астында сақталады, жылу көздерінен (жылу беру құралдары, күн сәулесі) және оларға майдың, басқа да майлы заттардың тиіп кетуінен қорғалады.

Физиотерапия кабинеттерін, анестезиология, жансақтау және қарқынды терапия, операция жасау бөлімшелерін ұстау тәртібі

179. Барлық емдеу электр аппараттары ақаусыз күйде ұсталады, сенімді жерге тұйықтағышпен, зауыттық электр сызбасымен және техникалық паспортпен қамтамасыз етіледі. Оқшаулағышы зақымданған, қысатын және аппаратқа қосылатын жерлері бұзылған электр сымдарын пайдалануға жол берілмейді.

180. Электрмен және сәулемен емдеу кабинеттерінде қолданылатын, оның ішінде ауа қабаты бар стерилизаторлардың тек зауытта дайындалғандары ғана көзделеді және олар жанбайтын материалдардан жасалған үстіңгі қабаттарға орнатылады.

181. Парафин мен озокерит арнайы бөлінген үй-жайда зауытта дайындалған жылытқыштардағы сору шкафында немесе су моншасында қыздырылады. Қыздырғыштар орнатылатын үстел жылуға төзімді материалмен қапталады. Парафин мен озокеритті ашық жалынмен қыздыруға жол берілмейді.

182. Үй-жайлардың жергілікті желдету жүйелерінің аппараттары мен қондырғылардан шыққан шығарындылар шатырдың жоғарғы нүктесінен кемінде 2 метр биіктікте жүзеге асырылады.

183. Аппаратураны профилактикалық тексеріп қарау анықталған ақауларды жою шараларын қабылдай отырып, техникалық паспортта (нұсқаулықта) белгіленген мерзімдерде жүргізіледі.

184. Әрбір электрмен және сәулемен емдеу бөлімінде (кабинетінде) қызмет етуші персоналмен жүргізілген өртке қарсы нұсқауларды және электр аппаратурасының жұмысында байқалған ақауларды тіркеу журналы жүргізіледі.

185. Операциялық кабинеттерде осы Қағидаларға 3-қосымшаға сәйкес өрт қауіпсіздігі шаралары орындалады.

186. Операциялық, операция алдындағы, наркоздық және операциялық блоктың үй-жайларындағы кабинеттердің есік орындары мен өтетін жолдары арқылы науқастарды сүйретпелермен еркін тасымалдау қамтамасыз етіледі.

187. Операциялық бөлмелердегі есірткі заттары мен препараттардың өздігінен тұтануын болдырмау үшін жұмыс аяқталғаннан кейін олар буландырғыштан жабылатын герметикалы ыдысқа құйылады. Осы сұйықтықтарды кәрізге құюға, сондай-ақ наркоз уақытында ақаулы немесе ұшқын шығаратын электр жабдығын қолдануға жол берілмейді.

188. Операция үстелі, наркоз аппараты және барлық электрлік медициналық аппаратура қорғайтын қалақпен жерге тұйықтайтын сымдарға қосылады.

Медициналық ұйымдардың зертханаларын ұстау тәртібі

189. Зертханалардың үй-жайына кіретін жерде олардың жарылыс-өрт қауіптілігі және өрт қауіптілігі бойынша санаттарын нұсқағыштар ілінеді.

190. Өндірістік қажеттіліктерге арналған тез тұтанатын сұйықтықтарды беру құбыр арқылы жүргізіледі немесе тасымалдауға арналған арнайы жабық сынбайтын ыдыс пайдаланылады. Құбыр ғимараттың сыртынан тікелей берілетін заттарды пайдалану орнына төселеді.

191. Тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды ауысымдық қажеттіліктен аспайтын мөлшерде жұмыс істейтін үй-жайларда ішіне жанбайтын материал төселген, қақпағы бар металл жәшікке салынған, қабырғасы қалың шынылы немесе тығыз тығындысы бар сынбайтын ыдыста сақтауға рұқсат етіледі. Мұндай сұйықтықтарды полиэтиленді сыйымдылықтарда сақтауға жол берілмейді.

192. Зертханаларда заттар мен материалдарды сақтау қатаң түрде ассортимент бойынша жүргізіледі. Химиялық өзара әрекеттесуі нәтижесінде өрт немесе жарылыс шығатын заттарды бірге сақтауға жол берілмейді.

193. Зертханалық жиһаз бен жабдық адамдарды эвакуациялауға кедергі келтірмейтіндей етіп орналастырылады.

194. Өрт, жарылыс қаупі бар сұйықтықтармен және заттармен жұмыс істеуге арналған үстелдердің, сөрелердің, сору шкафтарының жұмыс істейтін үстіңгі

кабаттары жанбайтын материалдардан жасалған жабын мен ернеулерден көзделеді. Қышқылдармен, сілтілермен және басқа химиялық белсенді заттармен жұмыс істеу үшін үстелдер мен шкафтар тотығуға төзімді материалдардан жасалады.

195. Зертханадағы уытты немесе өрт және жарылыс қаупі бар булар мен газдарды бөлу мүмкіндігімен байланысты барлық жұмыстар тек ақаусыз жай-күйде ұсталуы тиіс жанбайтын материалдардан жасалған сорып шығатын шкафтарда жүргізіледі. Әйнектері сынық немесе желдеткіші ақаулы сорып шығатын шкафтарды қолдануға жол берілмейді.

Сорып шығатын шкафтардың жармалары, есіктері мен қалқалағыштары жұмыс уақытында барынша жабық (сорып шығу үшін төменгі жағынан үлкен ойықтарымен төмен түсірілген) ұсталады.

Егер онда орындалатын операцияға жатпайтын материалдар мен жабдықтар сақталатын болса, сорып шығатын шкафта жұмыс істеуге жол берілмейді.

Сорып шығатын шкафтар өздігінен желдететін каналдары бар желдету жүйесімен жабдықталады.

196. Қышқылдары, сілтілері және басқа химиялық белсенді заттары бар әйнек ыдысты ішіне жанбайтын материал төселген арнайы металл немесе ағаш жәшіктерде тасымалдауға рұқсат етіледі. Күкірт немесе азот қышқылдарын сақтау үшін ағаш жәшіктерді, себеттер мен жоңқаларды пайдалануға жол берілмейді.

197. Сұйық оттекті тез тұтанатын заттармен, майлармен және сұйық майлармен бір үй-жайда сақтауға жол берілмейді.

198. Сығылған, сұйылтылған және ерітілген жанғыш газдары бар баллондар зертхана ғимаратынан тысқары металл шкафтарда орнатылады. Шкафтарда желдету үшін ойықтар немесе жалюзи торлары көзделеді. Зертханалық үй-жайларға осы газдарды, сондай-ақ жанғыш материалдарды беру орталықтан жүргізіледі.

199. Зертхананың барлық үй-жайларындағы ағынды-сорғы желдеткішін жұмыс басталғанға дейін кемінде 5 минут бұрын қосылады және жұмыс аяқталғаннан кейін сөндіріледі.

200. Зертханаларда:

1) тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды, сондай-ақ жанғыш материалдарды қыздыратын аспаптарға, оттықтарға және басқа да от көздеріне 1 метрден жақын орналастыруға;

2) пайдаланылған тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды кәрізге құюға;

3) едендер мен жабдықты тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтармен жууға;

- 4) оттықтар жанып тұрған және электр қыздырғыш аспаптары қосылып тұрған кезде байқаусызда төгілген сұйықтықтарды тазалауға;
- 5) жұмыс орнында майланған шүберек пен қағазды тастап кетуге;
- 6) жұмыс орнында және жұмыс істейтін үй-жайларда өрт қауіпті қасиеттері белгісіз қандайда бір заттар мен препараттарды сақтауға;
- 7) жұмыс орнын, жанып тұрған оттықтарды және басқа қыздыру аспаптарын қараусыз қалдыруға;
- 8) ішінде тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтары бар ыдыстарды ашық отта, сондай-ақ тұрмыстық электр қыздырғыш аспаптарында қыздыруға жол берілмейді.

201. Тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтар арнайы киімге тиіп кеткен жағдайда оны дереу ауыстыру шаралары қабылданады.

202. Жарылу және өрт-жарылу қаупі бар заттармен жұмыс істеу кезінде, сондай-ақ зертханада (бөлмеде, бокста) түнгі сағаттарда жұмыс істеу кезінде кемінде екі адам болуы қажет, бұл ретте олардың біреуі аға зерттеуші болып тағайындалады.

203. Газ плиталары жоба бойынша орнатылады. Газдың иісі байқалған немесе басқа ақаулықтар анықталған жағдайда, плиталар сөндіріледі және оларды ақаулықтары жойылғанға дейін пайдаланылмайды.

204. Тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды беруге арналған құбырлар жерге тұйықталады.

205. Жұмыс күні аяқталғаннан кейін зертхана үй-жайына жауапты қызметкер аспаптар мен аппараттарды, газ және су шүмектерін тексереді, ортақ электр ажыратқышты және желдеткішті сөндіреді, сондай-ақ зертхананың үй-жайынан артық жанғыш және тез тұтанатын сұйықтықтар, заттар, реактивтер, жұмыс істелген сұйықтықтар, қалдықтар, қоқыс пен шүберек шығарылады.

206. Пайдаланылған сұйықтықтар еритін заттардың қасиеттерін ескере отырып, герметикалық жабылатын сынбайтын ыдысқа құю және жұмыс күнінің соңында қалпына келтіру немесе жою үшін зертхананың жұмыс істейтін үй-жайынан шығарылады. Осы сұйықтықтарды сақтау осы Қағидалардың ережелерін ескере отырып жүргізіледі.

Бір және көп орынды емдеу барокамераларын ұстау тәртібі

207. Барокамералар үй-жайларының есіктері әйнексіз, тығыздалған ысырмалары бар өздігінен жабылатын, құлыпсыз, сондай-ақ басқа ілмек қондырғыларсыз көзделеді. Барозалдардың есіктерінің ені аурухана сүйретпелерінде немесе креслосындағы пациенттерді өткізуге мүмкіндік беретіндей, бірақ кемінде 1 метр етіп көзделеді.

208. Барокамера үй-жайлары қабырғаларының қаптамасы, аспалы төбелері жанбайтын материалдардан қапталады. Қабырғалар мен төбелерді бояу үшін тек су эмульсиялы бояулар пайдаланылады.

209. Барокамера үй-жайларына жылу беру орталықтан, жылу тасымалдағышының температурасы 95°C аспайтындай етіп көзделеді. Жылу беру аспаптарынан және жылудың басқа көздерінен барокамераға дейінгі арақашықтық кемінде 1 метр етіп көзделеді.

210. Екі немесе одан көп бір орынды немесе бір көп орынды барокамералар орнатылатын үй-жайлар авариялық жарықпен жабдықталады.

211. Барокамералардың үй-жайы байланыспен, автоматты өрт дабылымен және үш есе ауа алмастыратын сору желдеткішімен қамтамасыз етіледі.

212. Емдеу барокамераларының ішкі көлеміне жарық түсіру жарық сәуле өтетін иллюминаторлар арқылы сырттан орнатылған шырақтармен жүргізіледі.

213. Барокамераның үй-жайында олардың паспорттық немесе түгендеу нөмірлері көрсетіле отырып, құрамындағы оттегісі жоғары ортада жұмыс істеуге рұқсат етілген аспаптардың тізбесі ілінеді. Ақаулы аспаптарды тек оларды оттегісі арттырылған ортада пайдалануға болатындығы туралы тиісті белгілері бар ұқсас аспаптарға ауыстыруға болады, бұл ретте тізбеге тиісті өзгерістер енгізіледі.

214. Тікелей барокамераларға орнатылған шырақтарда тек қыздыратын лампалар қолданылады.

215. Барокамералар ақаусыз сөйлесу қондырғыларымен қамтамасыз етіледі, бұл ретте жәшіктерінің көлемі 0,5x0,5 миллиметр жез торлармен жабылған камера ішіндегі металл жәшіктерде тек динамик және микрофон болуы қажет.

216. Бароаппараттар олардың бірде біреуі басқа аппаратты, барозалдың кез келген жабдығын, сондай-ақ науқастар мен қызмет етуші адамдарды эвакуациялауға кедергі келтірмейтіндей етіп орналастырылады.

217. Сеансты немесе операцияларды бастар алдында барокамераның барлық аппаратурасы, өлшеу және бақылау аспаптары, байланыс құралдары, өрт сөндіру дабылдары, ал көп орынды барокамераларда және тасымалданатын аспаптар мұқият тексерілуі тиіс. Ақаулықтары немесе олқылықтары анықталған жағдайда, сондай-ақ тізімдемеге енгізілмеген жабдық болған жағдайда анықталған кемшіліктер жойылғанға дейін сеанстар мен операцияларды одан әрі жүргізуге жол берілмейді.

218. Бароаппараттары бар үй-жайларда оттегінің ұсталуын бақылау үшін автоматты газ талдағыштар орнатылады.

219. Оттегі өткізгіштегі бекіту арматурасы барозалдан тыс орнатылады.

220. Бароаппараттар мен барозалдарды пайдалану кезінде:

- 1) пациентті бароаппаратқа синтетикалық киіммен жайғастыруға;
- 2) пациентті сеанс уақытында және оны дәрігердің бақылауынсыз 30 минут бойы қалдыруға, бұл ретте оған темекі шегуге және ашық отқа жақындауға;
- 3) бароагрегаттарды (барокамераларды, барокондиционерлерді) жерге қоспастан бароаппараттарды пайдалануға жол беруге;
- 4) жұмыс ортасының қысымын рұқсат етілгеннен арттыруға;
- 5) барокамерадағы оттегінің салыстырмалы ылғалдылығын 65 % төмен төмендетуге;
- 6) барокамераға тез тұтанатын сұйықтықтарды, майларды, оттың немесе ұшқынның пайда болуына қабілетті заттар мен бұйымдарды кіргізуге;
- 7) барозалда (үй-жайда, көліктің салонында) ақаулы аспаптарды және электр өткізгіштерді (зақымдалған оқшаулағышты, сенімсіз ұшқындайтын түйісулерді) пайдалануға, электр қыздырғыш аспаптарын (су қайнатқыштарды, электр плиталарын) пайдалануға, жанғыш материалдардан жасалған жиһазды, ұшқын тудыруға қабілетті материалдар мен бұйымдарды пайдалануға, ашық отты қолдануға, темекі шегуге, жұмыс орындарының төменгі жағына жарық түсіру үшін ашық орындалған шырақтарды қолдануға;
- 8) майсыздандырылған оттегі жабдығын пайдалануға;
- 9) барозалда тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды, майларды, сондай-ақ жанғыш, оның ішінде таңып байлау материалдарын сақтауға;
- 10) барозалдағы оттегі концентрациясының 23 % артық артуына жол беруге;
- 11) бароаппаратта баробөлімді және бароаппаратты тексерудің бекітілген актісі болмаған кезде емдеу сеанстарын жүргізуге;
- 12) бароаппаратты рұқсат етілген кернеуден артық желіге қосуға;
- 13) пайдалануды өрт сөндірудің алғашқы құралдарынсыз жүзеге асыруға жол берілмейді.

Дәріханалар мен дәріхана қоймаларын ұстау тәртібі

221. Басқа мақсаттағы ғимараттардағы дәріханаларда тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтар саны 100 килограмнан аспайтындай етіп қабылданады.

222. Дәріханаларда сақталатын оттегі толтырылған баллонның саны екеуден аспайды және олар арнайы орынға тігінен тұрғызылған күйде тұрады, сонымен бірге, қамытпен немесе басқа да құралмен тығыз бекітіледі.

223. Дәріхана қоймаларында:

- 1) транзитті электр кәбілдері өтетін үй-жайларда, сондай-ақ газ коммуникациялары мен май сіңген аппаратуралар бар үй-жайларда сақтауға;
- 2) өнімді үйіп-төгіп сақтауға және оны жылу берудің тығыз радиаторлары мен құбырларына жинауға;
- 3) материалдарды тікелей қоймаларда ашуға және буып-түюге;

4) сумен реакцияға түсетін сілтілі металдар және басқа заттар сақталатын қоймалық үй-жайларға дымқыл немесе ылғалды киіммен және аяқ-киіммен кіруге жол берілмейді.

224. Қалқа артында тек ылғалды ауадан немесе судан шірімейтін, қызбайтын және тұтанбайтын химиялық заттарды сақтауға болады.

225. Қоймалық және дәріхана қоймасы үй-жайларындағы материалдық құндылықтар қатаң түрде ассортиментке сәйкес сақталады, бұл ретте тез тұтанатын сұйықтықтарды басқа материалдармен бірге сақтауға жол берілмейді.

226. Пластмасса бұйымдары желдетілетін, қараңғы, құрғақ үй-жайда бөлме температурасында, жылу беру жүйелерінен кемінде 1 метр қашықтықта сақталады. Үй-жай ашық оттан, ұшпалы заттардың буларынан шектеледі.

227. Дәріхана қоймаларында және басқа жерлерде өрт немесе жану туындаған кезде тиісті бөлімшелердің басшылары өртке қарсы қызмет жұмысшылары келген кезде улы және жарылыс қаупі бар заттардың бар-жоғы және сақтау орындары туралы хабарланады.

228. Өрт қауіпті және тез тұтанатын сұйықтықтары бар баллондар арнайы лайықталған көтермелерде немесе ұстайтын саптары ақаусыз себеттерде екеулеп тасымалданады. Үлкен бөтелкелері бар себеттерді, жәшіктерді немесе көтермелерді (салмағы 20 килограмнан асатын), сондай-ақ қатты ыдысқа салынған заттарды тек дөңгелектері жұмсақ жүретін арнайы арбаларға салынады.

229. От қауіпті және жарылыс қауіпті дәрі-дәрмек құралдары біртектілік қағидасы бойынша және олардың физикалық-химиялық және өрт қауіпті қасиеттеріне және орау сипатына сәйкес сақталуы тиіс.

230. От қауіпті және жарылыс қауіпті дәрі-дәрмек құралдарын сақтауға арналған үй-жайлар жанбайтын және төзімді стеллаждармен және тұғырлармен қамтамасыз етіледі.

231. Тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды ені кемінде 0,7 метр және биіктігі кемінде 1,2 метр есіктері бар жапсарлас жанбайтын шкафтарда сақтауға болады.

232. От қауіпті және жарылыс қауіпті заттар қоймаларының үй-жайларының есіктері ғимараттан шығу бағыты бойынша ашылады.

233. 100 килограмнан астам мөлшердегі тез тұтанатын сұйықтықтар бөлек тұрған ғимаратта шыны немесе металл ыдыста өзге топтардағы от қауіпті заттарды сақтау үй-жайларынан оқшау сақталады.

234. Медициналық ұйымдардың өндірістік үй-жайларында тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды жалпы мөлшері 3 килограмнан аспайтындай етіп жылыту аспаптары мен шығу жолдарынан қашықта арнайы металл жәшікте сақталады.

235. От қауіпті және жарылыс қауіпті заттар сақталатын үй-жайларда сыртынан, сондай-ақ осы үй-жайлардың ішінен есіктерінде айқын көрінетін "От қауіпті", "Жарылыс қауіпті", "Темекі шегуге жол берілмейді", "Өрт шыққан жағдайда 101 немесе 112 телефонына қоңырау соғу қажет" деген жазулар ілінеді.

236. От қауіпті және жарылыс қауіпті заттар сақталатын әр үй-жайға кіру жолының жанында "Өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін жауапты (жауапты адамның аты-жөні)" деген жазуы бар тақта ілінеді. Жауапты адам қалған от қауіпті және жарылыс қауіпті заттарды жинау және жұмыс күні соңында өзге де шаралар жүргізу мақсатымен күн сайын үй-жайға тексеріс жүргізіледі.

237. Тез тұтанатын сұйықтықтарды сақтауға арналған контейнерлер сұйықтықтардың булануынан алдын алу үшін тығыз жабылатын қақпағы бар шыныдан немесе металдан дайындалады. Тез тұтанатын және жанғыш заттарды ашық контейнерлерде және өзге де материалдардан дайындалған контейнерлерде сақтауға жол берілмейді.

238. Тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтары бар бөтелкелер, баллондар мен өзге де үлкен сыйымдылықтар соққыдан сақтайтын ыдыста немесе баллон аударғыштарда бір қатарда сақталады. Жұмыс орындарында бұл заттар ауысым қажеттілігінен аспайтын мөлшерде тығыз жабылған контейнерлерде сақталады.

239. Тез тұтанатын және жанғыш сұйық дәрі-дәрмек құралдарын:

1) толықтай толтырылған контейнерде сақтауға жол берілмейді. Толтыру деңгейі көлемнің 90 пайызынан аспайтындай етіп қарастырылуы тиіс. Көп мөлшердегі спирттер көлемнің 95 пайызынан аспайтындай етіп толтырылатын металл сыйымдылықтарда сақталады;

2) минералды қышқылдармен (күкірт, азот және өзге де қышқылдармен), сығылған және сұйылтылған газдармен, тез жанғыш заттармен, сондай-ақ органикалық заттармен жарылыс қауіпті қоспалар беретін (хлорат калийі, перманганат калийі) бейорганикалық тұздармен сақтауға жол берілмейді.

240. Жанғыш және жарылыс қауіпті дәрі-дәрмек құралдары қабырғасы қалың, тығыз жабылатын контейнерлерде (бөтелкелерде, банкаларда, барабандарда) сақталады, қажет болған жағдайда тығындау құралдарына парафин құйылады.

Биіктігі 28 метрден астам тұрғын үйді және қоғамдық ғимараттарды ұстау тәртібі

Ескерту. Тақырыбы жаңа редакцияда – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

241. Алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

242. Алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

243. Алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

244. Алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

245. Алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

246. Алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

247. Алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

248. Алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

249. Алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

250. Алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

251. Алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

252. Алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

253. Алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

254. Биіктігі 28 метрден астам ғимараттарда:

1) өрт шыққан жағдайда автосатыларды немесе иінді көтергіштерді орнатуға арналған алаңдарға әр түрлі жабдық, автокөлік қоюға, үймелеуге;

2) түтінге қарсы қорғау жүйесін қабылдағаннан кейін жүйемен басқару қалқанын токтан ажыратуға;

3) өрттен қорғау жүйесін іске қосқанға дейін жаңадан салынған ғимаратқа адамдарды орналастыруға;

4) тұйық қалқаларда және түтінденбейтін саты торларын үй-жайлардан, өту жолдарынан, жертөле үй-жайларынан бөлетін қабырғаларда есік ойықтарын орнатуға;

5) алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

6) автоматты өрт хабарлағыштары мен суландырғыштарды бояуға, ақтауға;

7) алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

8) балкондар мен лоджиялардың қоршауларын жанғыш материалдармен қаптауға;

9) алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

10) алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

Ескерту. 254-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

Әлеуметтік қызмет көрсету ұйымдарын ұстау тәртібі

255. Заттар мен материалдарды сақтау (қаттап жинау) оларды сақтаудың үйлесімділігін өрт сөндіру құралдарының біркелкілігін ескере отырып, жүзеге асырылады.

256. Ғимараттардағы барлық үй-жайлар таза ұсталады. Қағаздарға және басқа да жанғыш қалдықтарға арналған себеттер мен жәшіктер үнемі тазартылады.

257. Әлеуметтік қызмет көрсету ұйымдарында жанғанда уыттылығы жоғары өнімдер шығаруы мүмкін полимерлі материалдар қолданылып жасалған жиһаз бен жабдықты пайдалануға жол берілмейді.

258. алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

259. Ғимараттардың ішінде су құбырларын, кәріз құбырлары мен жылыту жүйелерін жылыту үшін ашық от пен қыздырылған заттарды қолдануға жол берілмейді.

260. Әлеуметтік қызмет көрсету ұйымдарының қызметтік үй-жайларында тұрмыстық электр аспаптарын (тоңазытқыштарды, қысқа толқынды пештерді, электр жылытқыштарын, электр шәйнектерін) орнатуға және пайдалануға жол берілмейді.

261. Тамақты тек осы мақсаттарға арнайы бөлінген және жабдықталған жерлерде ғана дайындауға (ысытуға) болады. Бұл ретте тұрмыстық қажеттілікке арналған электр жылытқыш аспаптарын автоматты өшіру құралдарынсыз қолдануға жол берілмейді.

262. Үй-жайларды жарықтандыру үшін керосинді шамдар мен шырақтарды қолдануға жол берілмейді.

263. Электрмен жылыту құралдарын, үстел шамдарын, радиоқабылдағыштарды, теледидарларды, тоңазытқыштарды, шаң сорғыларды тек дұрыс штепсельді розеткалар арқылы ғана желіге қосылады.

264. Жатын бөлмелерде, ойнайтын бөлмелерде және қызмет көрсетілетін тұлғалар болатын басқа да үй-жайларда үтіктерді, электр плиталарын және басқа да электрмен жылытқыш құралдарды пайдалануға жол берілмейді.

265. Киімдерді үтіктеу тек осы мақсатқа бөлінген арнайы жабдықталған үй-жайларда ғана жүргізіледі. Үтіктеуді ақаусыз термо реттегіштер мен жарықтанатын іске қосу индикаторлары бар үтіктермен орындауға рұқсат етіледі. Үтіктер жанбайтын материалдардан жасалған тұғырықтарда орнатылады.

266. Жұмыс аяқталғаннан кейін кезекші жарықтандырудан, автоматты өрт сөндіру қондырғыларының электрмен қоректендіру көздерінен, дабыл және түтін жою жүйелерінен, сондай-ақ технологиялық процестің шарттары бойынша тәулік бойы жұмыс істеуі тиіс электр қондырғыларын қоспағанда, барлық электр қондырғылары ажыратылады.

267. Әлеуметтік қызмет көрсету мекемелерінде қызмет көрсету персоналының тәулік бойы кезекшілігі ұйымдастырылады. Кезекшінің қолында үнемі эвакуациялық шығу орындарының есіктеріндегі барлық құлыптардың кілттері жиынтығы болуы тиіс. Кілттердің басқа жиынтығы кезекшінің бөлмесінде сақталады. Екі жиынтықта да әрбір кілттің тиісті құлыпқа жататыны туралы жазуы болады.

268. Қоғамдық ғимараттардың түнгі кезекшілері телефон орнатылған үй-жайларда болады және қол электр фонарьларымен қамтамасыз етіледі. Дәліздерде, холлдарда және басқа да эвакуациялау жолдарына кереуеттер орналастыруға жол берілмейді.

Ғибадат үйлерін ұстау тәртібі

269. Шам қойғыштар, шырақтар және ашық от қолданылатын жарықтандыру жабдығы жанбайтын табандарға орнатылады.

270. Ырымдар мен салттарды жүргізу үшін:

1) жану тобы Г1-Г4 материалдарынан жасалған көлденең қоршау құрылымдарынан 0,7 метр;

2) жану тобы Г1-Г4 материалдарынан жасалған тік қоршау құрылымдарынан 0,5 метр;

3) басқа жанғыш материалдардан 0,5 метр қашықтықта ашық от көздерін пайдалануға жол берілмейді.

271. Зауытта шығарылмаған және өндірушінің паспорты жоқ шамдарды пайдалануға жол берілмейді.

272. Шыны құтылары бұзылған, ашық от қолданылатын шамдарды пайдалануға, сондай-ақ оларды толтыру үшін тез тұтанатын сұйықтықтарды пайдалануға жол берілмейді.

273. Лампадаларды, шамдарды және ұқсас құралдарды толтыруға арналған жанғыш сұйықтықтар сыйымдылығы 2 литрден аспайтын, жабық, сынбайтын ыдыста металл шкафтарда сақталады.

274. Лампадалар мен шамдарға жанғыш сұйықтықтар құрылымында ернеулері қарастырылған, тұғырында жанбайтын материалдан жасалған сынбайтын ыдыстан құйылады. Лампадалар мен шамдарды толтырғаннан кейін сыйымдылықтың тұғыры мен сыртқы беті жанбайтын техникалық жуу құралдарымен төгіліп қалған жанғыш сұйықтықтардың қалдықтарынан тазартылады.

275. Лампадалар мен шамдарға жанғыш сұйықтықтарды толтырып құю тек тұтату көздері болмаған жағдайда, ал электрмен жылыту құралдары қосылып тұрғанда, олардан кемінде 1 метр қашықтықта жүзеге асырылады.

276. Пештерді тұтату салттар мен ырымдарды жүргізу басталғанға дейін екі сағат бұрын аяқталады.

277. Ғибадат үйлерінде от жұмыстарын жүргізуге (пеш жағу, дәнекерлеу және от жұмыстарының басқа да түрлері), салттар мен ырымдарды жүргізу кезінде жанғыш сұйықтықтарды толтырып құюға жол берілмейді.

278. Эвакуациялау жолдары бос болып ұсталады және үймеленбейді.

279. Салттар мен ырымдарды жүргізу кезінде эвакуациялау жолдарын құлыптармен және басқа да бекіту құрылғыларымен жауып қоюға жол берілмейді.

280. Құлшылық жасайтын залдардың сыйымдылығы бір адамға арналған үй-жайдың ауданы және эвакуациялау жолдарының өткізу қабілеттілігі негізінде шектеледі.

281. Келушілердің қозғалысын қиылыс және қарсы ағын болмайтындай етіп ұйымдастырылады.

282. Ғибадат үйлерінен және адамдар жаппай болатын басқа да үй-жайлардың эвакуациялық шығу орындарының белгілері дұрыс жағдайда және салт ырымдарды жүргізу кезінде қосылып тұрады.

283. алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

284. алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

285. Телефон аппараттарының жанында көрінетін жерлерде ең жақын орналасқан өрт сөндіру бөлімін шақыру нөмірі, сондай-ақ "101" және "112" телефон нөмірлері көрсетілген тақтайшалар ілінеді.

286. Алып тасталды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Қылмыстық-атқару жүйесі мекемелері мен уақытша ұстау изоляторларын ұстау тәртібі

287. Қылмыстық-атқару жүйелері мекемелерінің аумағында өрт қалқандары:

1) кезекші бөлімнің қасындағы тұрғын аймақта сотталғандар үшін қол жетпейтін жерде не сотталғандардың кіруі шектелген орында;

2) әр өндірістік ғимараттағы өнеркәсіп аймағында;

3) қазандықта, шаруашылық ауласы аумағында;

4) айыппұл изоляторында (тәртіптік блокта);

5) көліктік бақылау-өткізу пунктінде (бақылау алаңында, шлюзде) жабдықталады.

Сотталғандар мен тергеуге қамауға алынған адамдарға қолжетімді орындарда өрт қалқандары балтамен, багормен, күрекпен, сүйменмен, ілмекпен, қайшымен, айырмен, басқа да шаншып-кесетін және шабатын заттармен жарақталмайды.

288. Сотталғандарды ұстауға арналған жатақханаларда, сотталғандардың еркін жүруіне болатын өндірістік және басқа үй-жайларда өрт крандары мен өрт сөндіргіштер заңсыз ашудан қорғалған шкафта жабдықталады (орнатылады).

Қылмыстық-атқару жүйесі (бұдан әрі – ҚАЖ) камераларында және уақытша ұстау изоляторларында (бұдан әрі – УҰИ) алғашқы өрт сөндіру құралдары орнатылмайды.

289. ҚАЖ мекемелердің өндірістік, шаруашылық және тұрғын аймақтарының қоршауы мен УҰИ қоршаулары өрт сөндіру автомобильдерінің өтуіне арналған қақпалармен жабдықталады.

290. ҚАЖ және УҰИ аумағында өртке қарсы сумен жабдықтау желілері немесе табиғи су көздері болмаған жағдайда, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2009 жылғы 16 қаңтардағы № 14 қаулысымен бекітілген "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентіне (бұдан әрі – "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламенті) сәйкес сыртқы өртке қарсы сумен қамтамасыз етудің қажетті шығынына есептелген сыйымдылықпен өрт сөндіру су қоймаларын орнатуды қарастыру қажет. Объектіден 200 м радиуста табиғи немесе табиғи су көздері болған кезде оларға жылдың кез келген мезгілінде су жинау және өрт автомобилін орнату және су алу үшін кемінде 12x12 м көлемі бар қатты жабынды алаңқайы (пирс) бар кіреберіс орнатылуы керек.

291. Тұрғын аймақ ғимараттарының, құрылыстары мен үй-жайларының жертөлелік, цокольдық қабаттарында және шатыр үй-жайларында, сондай-ақ медициналық бөлімде шеберханаларды, қоймаларды, қызметтік, тұрғын және тұрмыстық үй-жайларды (оның ішінде діни салттарды жасауға арналған) орналастыруға жол берілмейді. Тұрғын және тәртіптік блоктарда, ұзақ кездесу үй-жайларының блоктарында жарылыс қауіпті және өрт қауіпті заттар мен материалдар пайдаланатын немесе сақталатын әртүрлі өндірістік және қойма үй-жайларын орналастыруға тыйым салынады.

292. Тұрғын және тәртіптік блоктарда діни салттарды өткізуге арналған үй-жайларды орналастыру кезінде осы үй-жайларды 1-типтік өртке қарсы қабырғалармен бөлу және әр жерде орналасқан кемінде екі эвакуациялық шығу жолдарымен жабдықтау қажет. Шам қойғыштар, шырақтар және басқа да ашық от қолданылатын жарықтандыру жабдығы жанбайтын табандарға орнатылады.

293. ҚАЖ мекемелерінің тергеуге қамалғандар мен сотталғандарды, УҰИ күдіктілер мен айыпталушыларды ұстау камераларынан басқа, адамдар жаппай жиналатын ғимараттар мен үй-жайлардан эвакуациялық шығу жолдарының есіктері кілтсіз ішінен ашу мүмкіндігін қамтамасыз етуі қажет және дабылын кезекшілік бөлімге шығарып, есікті заңсыз ашқанда іске қосылатын күзет дабылымымен жабдықталады.

3. Өнеркәсіп кәсіпорындарын ұстау тәртібі

Жалпы ережелер

294. Әрбір кәсіпорында технологиялық процестерде қолданылатын заттар мен материалдардың өрт қауіптілігі көрсеткіштері туралы мәлімет болуы қажет, ал ғимараттар мен үй-жайлар үшін "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентіне сәйкес жарылыс және өрт қауіптілігі бойынша санаттар белгіленеді.

Өрт қауіпі және жарылу қауіпі бар материалдармен жұмыс істеген кезде таңбалау және бумаларда немесе ілеспе құжаттарда көрсетілген ескертпе жазуларының талаптары сақталады.

295. Бір-бірімен өзара әрекеттескенде тұтану, жарылу немесе жанғыш және уытты газдар (қоспалар) пайда болатын заттар мен материалдарды бірге пайдалануға, сақтауға және тасымалдауға (егер технологиялық регламентте көзделмесе) жол берілмейді.

296. Жабдықты жоспарлы-алдын ала жөндеу мен профилактикалық тексеру белгіленген және жобада, технологиялық регламентте немесе объект (цех) нұсқаулықтарында көзделген мерзімдерде жүргізіледі.

297. Сору құрылғыларының (шкафтардың, сырлау, кептіру камераларының), аппараттар мен құбыр өткізгіштерінің конструкциясы өрт қауіпті шөгінділердің жиналуын болдырмайтындай және оларды өрт қауіпсіз әдістермен тазарту мүмкіндігін қамтамасыз ететіндей етіп көзделеді. Тазарту жұмыстары кәсіпорын басшысы бекіткен кестеге сәйкес жүргізіледі.

298. Технологиялық жабдықта, құбыр жолдарында және басқа да жерлерде статикалық электрден қорғау жүйелерінің ұшқын сөндіргіштер, ұшқын тұтқыштар, от тоқтататын, отқа бөгет жасайтын, шаң мен металл тұтқыш және жарылысқа қарсы құрылғылары жұмыс жағдайында ұсталады.

299. Жабдықты, бұйымдар мен бөлшектерді жууға және майдан тазартуға жанбайтын техникалық жуу құралдары, сондай-ақ өрт жағынан қауіпсіз қондырғылар мен әдістер қолданылады.

300. Құбыр жолдарында қатып қалған мұнай өнімін, мұзды, кристалл гидратты және басқа да тығындарды жылыту ыстық сумен, бумен және басқа да қауіпсіз әдістермен жүргізіледі. Бұл мақсаттарда ашық отты қолдануға жол берілмейді.

301. Резервуарлардан (сыйымдылықтардан) тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтардың үлгілерін алу және деңгейді өлшеу күндізгі уақытта соққан кезде ұшқын шығуды болдырмайтын құралдармен жүргізіледі. Аталған операцияларды найзағай жарқылдап тұрған кезде, сондай-ақ өнімді тартып ағызу және тартып шығару кезінде орындауға болмайды.

Осындай сұйықтықтарды резервуарларға (сыйымдылықтарға) "құламалы ағыспен" беруге жол берілмейді. Резервуарды толтыру және босату жылдамдығы

тыныс алу клапандарының (желдеткіш келтеқұбырларының) резервуарларында орнатылған жалпы өткізу қабілеттілігінен аспауға тиіс.

302. Шаң жинайтын камералар мен циклондардың есіктері мен люктері оларды пайдалану кезінде жабық күйде ұсталуы тиіс. Камералар мен циклондардан жиналған жанғыш қалдықтар уақтылы жойылады.

303. Өндірістік ғимараттарды, кәсіпорындардың аумақтарындағы қоймаларды тұру үшін пайдалануға, сондай-ақ өндірістік шеберханалардың қоймаларында орналастыруға жол берілмейді.

304. Жаяу жүру тоннельдері мен өту жолдарында қойма орнатуға, жабдықты, жанғыш және басқа да материалдарды сақтауға, жанғыш материалдардан жасалған стендтер мен плакаттарды ілуге, сондай-ақ қуат кәбілдерін, газ, қышқыл, тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды тасымалдайтын құбыр жолдарын төсеуге жол берілмейді.

305. Цехтардағы өту жолдары мен өткелдердің шектері нақты белгіленеді.

306. Қоймалар мен өндірістік үй-жайлар арқылы транзитті электр желілері, сондай-ақ жанғыш газдарды, тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтар мен жанғыш шаңдарды тасымалдауға арналған құбыр жолдары төселмейді.

307. Жарылу, өрт қаупі бар учаскелерде, цехтар мен үй-жайларда ұшқын шығармайтын материалдардан жасалған немесе тиісті жарылысқа қауіпсіз түрде орындалған құрал-саймандар қолданылады.

308. Жанғыш шаңдар, жоңқалар шығатын үй-жайлардың қабырғалары, төбесі, едені, конструкциялары мен жабдығы жүйелі түрде тазартылып тұрады. Жинаудың жүйелілігі технологиялық регламенттермен немесе объектілік (цехтық) нұсқаулармен (жазбаша) белгіленеді. Жинап тазарту шаңды құйындатуды және жарылыс қауіпті шаңды ауасы бар қоспалардың пайда болуына жол бермейтін тәсілдермен жүргізіледі.

309. Жұмыс орындарына тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды, жанғыш газдарды беру бір орталықтан жүзеге асырылады. Тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды аз мөлшерде арнайы, қауіпсіз ыдыста жұмыс орнына жеткізуге жол беріледі.

Ашық ыдысты қолдануға жол берілмейді. Цехтық қойма үй-жайларына нормативті түрде тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды, бояулар, лак, еріткіштерді бір мезгілде сақтаудың барынша рұқсат берілген мөлшерлері белгіленеді. Жұмыс орындарында ауысым қажеттілігінен аспайтын материалдар көлемін ғана (пайдалануға дайын түрдегі) сақтауға болады.

310. Өртке қарсы қабырғалар мен жабындардағы технологиялық ойықтар отқа бөгет жасайтын құрылғылармен қорғалады.

311. Жартылай өңделген өнімдерді ыдыссыз тасымалдауға арналған шахталы көтергіштердің жүктеу құрылғылары тек жүктеу кезінде ғана ашылатын бекітпелермен жабдықталады.

312. Өртке қарсы есіктердің өздігінен жабылуына арналған механизмдер жарамды күйде ұсталады. Өт бөгегіш құрылғылар жұмыс аяқталғаннан кейін жабылады.

313. Жарылыстың алдын алу клапандарының қорғау мембраналары адсорберлер мен желілерде жалпақтығы және материалы бойынша жобаға сәйкес қабылданады.

314. Өт тосқауылдағыштың, сондай-ақ мембрана клапандарының жарамдылығы жүйелі түрде тексеріліп, өрт сөндіруші саптамадан тазартылады. Тексеру мерзімі бекітілген цех нұсқауында көрсетіледі.

315. Адсорберлер өздеріндегі активті көмірдің өздігінен тұтанып кетуіне мүмкіншілік бермейтін қалыпта болып, олар үнемі стандартты, көрсетілген маркадағы активті көмірмен толтырылады.

316. Жанғыш сұйықтық қолданылатын гидравликалық жүйелерде бактағы май дәрежесіне бақылау орнатылады және жүйедегі май қысымын паспортта қарастырылғаннан арттыруға болмайды.

Гидравликалық жүйелерден май ағып жатқаны байқалса, дереу қалпына келтірілуі керек.

317. Ағаш аралайтын рамаларды, фрезер-аралағыш және басқа да станоктар мен агрегаттарды пайдалану кезінде:

- 1) аралар қоршауларға тиіп тұрса;
- 2) тістері жетіспейтін немесе түзу емес және ірі қабыршақты араларды пайдалануға;
- 3) салқындату мен майлау жүйесі зақымданған болса;
- 4) салқындату мен майлау жүйесі зақымданған немесе салқындату жүйесіндегі қысым кезінде ағаш аралағыш рамаларды автоматты түрде тоқтатуды қамтамасыз ететін қондырғысыз болса;
- 5) ара рамасы қисайса және сырғытпалар нашарланса және дұрыс жеткізбесе;
- 6) мойынтіректің қызуы 70⁰С-тан асса, пайдалануға жол берілмейді.

318. Шикізатты турау машинасына жіберетін конвейерлер металл түсіп кеткен жағдайда, дыбыстық белгі беретін металл тұтқыштармен жабдықталады.

319. Турағыш машинаның май құйғышын тазалау кезінде металл заттарды пайдалануға рұқсат берілмейді.

320. Өндеуге түсетін технологиялық жоңқа, сондай-ақ преске кірер жолға дейінгі жоңқа жасайтын кілем металл қаққыш арқылы өткізіледі.

321. Ағаштан жоңқа жасайтын плиталарға арналған тегістейтін станоктар алдында беруші құралмен бекітілген және сигнализациямен жабдықталған металл іздегіштер орнатылады.

322. Майдаланған ағаш бөліктерінің шанақтары және қалыпталған машиналар аспирация жүйесімен және олардың толғаны туралы хабарлайтын сигнал беретін датчиктермен жабдықталады.

323. Ыстықтай нығыздауға арналған нығыздағыштың тиеу және түсіру этажеркаларының үстінде сорып шығаратын шатыр жабдықталады, ол плиталарды қабыстыру және ажырату кезінде тозаң мен газдың бөлінуіне жол бермейді.

324. Барабанды кептіргіш пен құрғақ жаңқа шанақтары және аралар өрт сөндіру және жарылысқа қарсы құралдардың автоматты қондырғыларымен жабдықталады.

325. Шаң және жаңқа материалдарын тасымалдау жүйесі оттың таралуына жол бермейтін және өртті жоюға арналған люктермен жабдықталады.

326. Аспирациялық және пневмокөліктік жүйелерден ағаш жаңқаларын және басқа да жарылу қаупі бар тозаңдарды жинауға арналған сыйымдылықтар жарамды күйдегі жарылысқа қарсы қондырғылармен қамтамасыз етіледі.

327. Плитаның термиялық өңдеу камералары тәулігіне бір рет бөлініп шыққан ұшпа шайырдан, ағаш жаңқалардан, шаңдардан, қалдықтардан тазартылып тұрады. Ағаш жаңқалы плиталардың термиялық өңдеу камераларынан жарылыс қауіпті газдарды шығару үшін сорғы құбырдың шиберін әр 15 минут сайын 2-3 минутқа ашуға арналған автоматты қондырғы болуы тиіс.

Нығыздалмаған жұмсақ жиекті плиталарды термиялық өңдеуге жол берілмейді.

328. Плиталар термоөңдеуден кейін бунаққа төселер алдында өздігінен тұтануына жол бермеу үшін ашық буферлі алаңда қоршаған ауа температурасына дейін суытылады.

329. Өңдеу камералары мен май ванналарындағы температура автоматты түрде бақыланады.

330. Жағу газдарын пайдаланатын кептіру барабандары ұшқын тұтқышпен жабдықталады.

331. Ағаш қабатты пластиктерді нығыздағаннан кейін технологиялық регламентте белгіленген уақыттан бұрын кесіп, бөліктерге бөлуге рұқсат етілмейді.

332. Жұмыс соңында сіндіру ванналары, сондай-ақ жанғыш сұйықтықтарды суытатын ванналар қақпақпен жабылады.

333. Сіндіру ваннасы және жанғыш сұйықтықтары бар басқа да ванналар ғимараттан тыс жерде орналасқан жер асты сыйымдылықтарына құйылатын авариялық қондырғылармен жабдықталады.

Әр ванна жанғыш буларды жергілікті сорғымен жабдықталады.

334. Мерзімді қозғалысты кептіру камералары мен калориферлер әрбір тиеу алдында өндірістік қоқыстар мен шаңдардан тазартылады.

335. Ауа-бу және газ камераларының енгізу және сору каналдары өрт болған кезде арнайы жабылатын қалқандармен (сұқпа жапқыштармен) жабдықталады.

336. Газ кептіру камералары желдеткіш тоқтап қалған жағдайда, газдың жануын автоматты түрде тоқтататын жарамды қондырғылармен жабдықталады.

Газ кептіру камераларының алдында ұшқынның кептіру камераларына түсуіне жол бермейтін ұшқын тұтқыш орнатылады.

Газ кептіру құрылғылары пештері көмейінің, ұшқын тұтқыш құрылғылардың техникалық жай-күйі үнемі тексеріледі. Пеш көмейінің үстінде сызаты бар және жұмыс істемейтін ұшқын тұтқышы бар кептіру қондырғыларын пайдалануға жол берілмейді.

337. Сұйық және қатты отынмен жұмыс істейтін газ кептіру камераларының отын-газ құрылғысы күйеден айына екі реттен тазартылады.

338. Отынмен кептіру бөлімі кептіру агентінің температурасын бақылауға арналған жарамды аспаптармен жабдықталады.

339. Ағаш талшықты жұмсақ плиталарға арналған кептіргіш камералары ағаш қалдықтарынан күніне бір рет тазартылады.

Конвейер 10 минуттан артық тоқтаса, кептіру камерасын қыздыру тоқтатылады.

Кептіру камераларының камерада күйеу пайда болған кезде калориферлер желдеткіштерін өшіретін және тұрақты өрт сөндіру құралдарын қосатын жабдығы болады.

340. Шикізаттарға, жартылай дайын өнімдерге және сырланған дайын бұйымдарға арналған кептіру камералары (үй-жайлар, шкафтар) температура қалыпты мөлшерден көтерілген кезде қыздыруды өшіретін автоматпен жабдықталады.

341. Ағаштарды кептіру үшін жоғары жиіліктегі токпен қатарлап орналастырар алдында онда металдан жасалған заттың жоқ екендігіне көз жеткізіледі.

342. Кептіру камераларына адамдардың кіруіне және арнайы жұмыс киімін кептіруге рұқсат етілмейді.

Агломерациялық өндіріс және металдандырылған шекемтастар өндірісі объектілерін ұстау тәртібі

Ескерту. Орыс тілінде тақырыбына өзгеріс енгізілді, мемлекеттік тілде өзгеріс енгізілмейді – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

343. Сөндірілмеген әк отқа төзімділігі II дәрежеден төмен емес, едені жердің үстіңгі қабатынан кемінде 0,5 метр көтерілген арнайы үй-жайларда сақталады.

344. Металдандырылған шекемтастарды сақтау орындары ылғалдың түсуінен сенімді қорғалады.

345. Сапа талаптарын қанағаттандыратын металдандырылған шекемтастар құрғақ инертті газ беру жүйесімен жабдықталған бункерден түсіріледі. Бункердегі артық қысым кемінде 200 Паскаль (су бағанының 20 миллиметр) болуы қажет.

346. Температурасы 100⁰ С асатын шекемтастар арнайы қондырғымен алаңға лақтырылуы тиіс. Бұл ретте таспаға су беру ұсынылады.

347. Алаңға лақтырылған шекемтастар жүк тиеушілердің көмегімен 0,5 метрден аспайтын қатпар етіп жиналады және су молынан құйылады.

348. Мыналарға:

1) сөндірілмеген әкті дымқыл үй-жайларда ылғалды және жанғыш материалдармен бірге сақтауға;

2) қайнаған әкті бөлу үшін суды пайдалануға;

3) температурасы 100⁰С асатын (бақылауды әкімшілік жүзеге асырады) ыстық агломератты беруге;

4) тез жанатын (резеңке битумы, синтетикалық) материалдардан жасалған көлік таспаларын қолдануға;

5) дымқыл түйіртпектерді қоймаға тасымалдауға;

6) металдандырылған тозаңның көліктің галереясында, түйіртпектерді елеу, ұсақтау, тиеу және түсіру орындарда жиналып қалуына жол берілмейді.

Домна, болат балқытатын, электрмен болат балқытатын және ферроқорытпа өндірісі объектілерін ұстау тәртібі

349. Домна, болат балқытатын пештерді, конвертерлерді, миксерлерді, шөміштерді және балқытылған металдарға арналған басқа сыйымдылықтарды ішінен қаптаудың жай-күйі мен ақаусыздығы тексеріледі.

350. Шойынды, шлакты шығару және болатты, ферроқорытпаларды құю кезінде шөміштерді, металл қалыптарды және суы немесе ылғал материалдары бар басқа сыйымдылықтарды пайдалануға жол берілмейді. Құю орындары технологиялық регламентте көзделмеген жанғыш материалдардан босатылады.

351. Құю машиналарын, бір жерге жинаушы машиналарының кабиналарын басқару пульттері, болатты үздіксіз құюды басқару бекеттері және балқытылған

металл мен шлакты шығаратын жерлерге тікелей жақын орналасқан басқа да басқару пульттері металл тормен қорғалған, жылу тартатын әйнекпен шыныланған және кемінде екі шығу жолы бар жанбайтын материалдан жасалады.

352. Кәбілді туннельдерге, құю орнына тікелей жақын орналасқан май жөртөлелеріне, сондай-ақ балқытылған металдарды тасымалдау орындарына кіретін жерлер балқытылған металдан биіктігі кемінде 300 миллиметр табалдырықтармен қорғалады.

353. Электр механизмдердің, электр жабдықтардың және гидрожетектер қондырғыларының кәбілдері металды, шлакты құю орындарында және температурасы жоғары аймақтарда механикалық зақымданулардан, сәулелі жылудан, сондай-ақ оларға балқытылған металл мен шлактың шашырап кетуінен қорғалады.

Домна өндірісі объектілерін ұстау тәртібі

354. Колошник алаңы мен зерттеу жұмыстарына арналған алаң екі шығу жолымен қамтамасыз етіледі.

355. Конусаралық кеңістікке жарылыс қаупі бар қоспалардың пайда болуын болдырмайтын мөлшерде бу немесе инертті газ беріледі.

356. Конусаралық кеңістікке бу немесе инертті газды беру буды (инертті газды) бермегенде тиеу механизмдері жұмыс істемейтіндей етіп тиеу қондырғысымен бұғатталады.

357. Домна пештері қаптаманың температурасын пештің барлық биіктігі мен алаңына бақылау аспаптарымен жабдықталады. Тетіктердің көрсеткіштері аспаптармен пешті басқару пультінде белгіленеді.

358. Өндірістің материалдары мен қалдықтарын домна пештерінің іргетастарына жинауға жол берілмейді. Іргетастар жүйелі түрде қоқыстан тазаланады.

359. Күйіп кетпеуін бақылау үшін ауа фурмалары сигнал беретін қондырғылармен жабдықталады. Күйіп кеткен фурмалық аспаптарда жұмыс істеуге жол берілмейді.

360. Күйіп кеткен тоңазытқыштары бар орындардағы пештердің қаптамасы сыртынан сумен салқындатылады.

361. Домна пештері мен қосалқы қондырғыларды салқындату жүйелерінің жай-күйі соңынан арнайы журналға тексерулердің қорытындылары жазыла отырып, ай сайын тексеріледі.

362. Бункердің жоғарғы бөлігінің тас көмір тозаңы отынының температурасы өздігінен жазатын және бункерде өздігінен жану кезінде дыбыстық және жарық сигналдарын беретін бақылау-өлшеу аспаптарымен бақыланады.

363. Тозаң өткізгіштердің конструкциясы мен тозаң-көмір аэроқоспасы қозғалысының жылдамдығы оларда тозаңның жиналу мүмкіндігін бодырмауы тиіс. Қондырғының тозаң өткізгіштерінің жүйесі герметикаланған күйде ұсталады.

364. Аппаратурада реттейтін арматура кесіліп және ілініп ақаулы болғанда және бақылау-өлшеу аспаптары ақаулы болған кезде тозаңы көрінетін отынды және мазутты домна пешіне үрлеуге жол берілмейді.

365. Пештің жұмыс алаңында тас көмір тозаңы аэроқоспасының және мазуттың коллекторларының орналасуына, сондай-ақ бекітілетін және реттейтін арматураны фурмаларға, омарта тесігіне және омарта тесіктерінің артына орнатуға жол берілмейді.

366. Құятын алаңдардың шатыры мен қалқалары жүйелі түрде шаңнан тазартылады.

367. Локомотивтерді шаң тұтқыштардың астында және тозаңды жою кезінде жақын тоқтатуға жол берілмейді.

Болат балқыту өндірісі объектілерін ұстау тәртібі

368. Мартенов пеші ваннасының жай-күйін үнемі қадағалау жүргізіледі. Металдың тесіліп қалуының белгілері байқалған жағдайда, оның ағып кетуінің алдын алу бойынша шаралар қабылданады.

369. Балқытылған металл және шлақтың түсуі мүмкін орындарда жабдықтың кез келген түрін сақтауға және материалдарды (оның ішінде жанғыш) жинауға жол берілмейді.

370. Мазуты бар шығыс бактарды пештердің астына қоюға жол берілмейді, бактар пештерден кемінде 5 метр қашықтықта орналасады және арнайы жылылықты өткізбейтін экрандармен қорғалады.

371. Өрт болған жағдайда, мазутты түсіру үшін шығыс бактар авариялық сыйымдылықтары бар жабық түсіру және құю құбырларымен біріктіріледі.

372. Мазут өткізгішті цехқа енгізгенде қызмет көрсету үшін қолайлы орынға сөндіретін ысырма орнатылады.

373. Гидравликалық жетегі бар конвертердің айналу механизмдерін қолдануға жол берілмейді.

374. Салқындатқышта конвертерлік газдар шығып тұрған кезде конвертердің жұмыс істеуіне жол берілмейді. Балқытылған металы бар конвертердің қаптамасындағы қызған жерлерді сумен салқындатуға жол берілмейді.

375. Құрғатуға болат балқытқыш пештерді, конвертерлерді, миксерлерді қойған кезде газды тұтату үшін тез тұтанатын сұйықтықтарды пайдалануға жол берілмейді.

376. Кристаллизаторы ақаулы дайын өнімдерді үздіксіз құю машинасында және құю технологиясы бұзылған кезде болатты құюға жол берілмейді.

377. Өрт, жарылыс қаупі бар материалдар мен қоспаларды сақтау, дайындау және жасау орындарында олардың негізінде ашық отты қолдануға жол берілмейді.

378. Жарылыс қаупі бар материалдарды құрғақ ұнтақтау қорғалған атмосферада ұнтақтау құралдары автоматты тоқтаған және оттегінің ең аз жарылыс қауіптілігін ұстаудың 50 %-ға тең жұмыс концентрациясына жеткен кезде жүргізіледі. Жарылыс қаупі бар аэроөлшемдердің пайда болуын болдырмас үшін өрт-жарылыс қаупі бар материалдардың негізінде қоспаны дайындау флегматизацияны немесе қорғалған ортаны пайдалана отырып жүзеге асырылады.

379. Алюминий-магний, алюминий-барий және алюминий ұнтақтарын селитрамен, қышқылдармен, сілтілермен және басқа тотықтырғыштармен, сондай-ақ жанғыш материалдармен бірге тасымалдауға және сақтауға жол берілмейді.

380. Өрт, жарылыс қаупі бар ұнтақтарды сұйық металға үрлеу жанғыш ұнтақтардың газ өткізгіштерге түсуін болдырмайтын жағдайларда ғана жүргізіледі.

381. Бункерді тез тұтанатын шихта материалдармен шихта крандардың троллеяларының астына орналастыруға жол берілмейді.

382. Металл қалыптарды майлау олар қолданылатын майлау материалын тұтану температурасынан төмен температураға дейін салқындағанынан кейін ғана жүргізіледі.

Электрмен болат балқытатын және ферроқорытпа өндірісі объектілерін ұстау тәртібі

383. Тозанды тазалаудың мерзімділігі кәсіпорынның нұсқаулығымен регламенттеледі. Қысқа желінің ток өткізгіштерінде тозаңның жиналып қалуына жол берілмейді.

384. Пеш трансформаторларын пайдалану кезіне трансформаторлар артық қызып кеткен және оны оқшаулағыш тез тозған жағдайда, өрттердің алдын алу үшін:

- 1) температуралық және салмақтық режим, кернеу деңгейі сақталады;
- 2) салқындату, кернеуді, майды қорғауды реттеу қондырғылары ақаусыз күйде ұсталады.

385. Пеш трансформаторлары өрт сөндіру құралдарымен және трансформаторда майдың толық көлеміне есептелген авариялық май қабылдағыштармен қамтамасыз етіледі.

386. Трансформаторларды кептіру негізгі үй-жайдан (камерадан) арнайы бөлінген, бөлек сыртқа шығатын есігі бар үй-жайларда жүргізіледі.

387. Индукциялы және доғалы вакуум пештер, сондай-ақ электронды-сәулелік пештердің қорытпа камералары жарылыстан сақтандыратын қақпақшалармен жабдықталады.

Сақтандырғыш клапандардың констукциясы олардың қауіпсіз және сенімді жұмысын қамтамасыз етеді.

388. Ауаны тез тұтанатын конденсаты бар вакуумды камераларға оларды тексеру, жөндеу, шаңнан тазалау мақсатымен берудің тәртібі зауыттық нұсқаулықтарда регламенттеледі.

389. Тез тұтанатын конденсатты қорытпа камералардың қабырғасынан алып тастау қауіпсіз тәсілмен жүргізіледі.

Тез тұтанатын конденсатты толықтай жойғанға дейін қызмет етуші персоналдың вакуумды камераның ішіне жөндеу жұмыстарын жүргізу, камераны тексеру мақсатымен кіруіне жол берілмейді.

390. Газ бен тозаңның тұтануын, жарылысын болдырмайтын қондырғылармен жабдықталмаған электр болат қорытпа және кенді қалпына келтіру пештерінен газ тозаңын бұру жүйелерін пайдалануға жол берілмейді.

391. Сұйық алюминийді тозаңдату бункерлері, камералары тозаңға айналдыру процесінде ыстық ұнтақтың конвейерлік таспаға түсуін болдырмайтын қақпақтармен жабдықталады.

392. Жабдық жұмыс істеп тұрған кезде алюминий ұнтағын өндіретін үй-жайларда ұшқынның пайда болу мүмкіндігі жоққа шығарылады. Аталған үй-жайлардағы едендер ұру, үйкелеу кезінде ұшқын тудырмайтын материалдардан жасалады.

393. Алюминий ұнтағымен жұмыс істеу кезінде ағаштан немесе ұшқын тудырмайтын түсті металдардан немесе ағаштан жасалған құралдар мен ыдыстар қолданылады.

394. Алюминий ұнтағының қышқылдануын, өздігінен жануын және жарылуын болдырмас үшін оны өндіру және сақтау орындарында ылғал мен дымқылдың болуына жол берілмейді.

395. Алюминийден, магнийден және олардың негізіндегі қорытпалардан жасалған ұнтақтар мен опаларды өндіруге арналған үй-жайларда жертөлелерді, жертөле арналары мен ойықтарды орнатуға жол берілмейді.

396. Жанғыш ұнтақтар мен опаларды өндіруге арналған үй-жайлардың технологиялық жабдықтары, сондай-ақ құбырлары статикалық электрден қорғалады.

397. Алюминий-барий және алюминий ұнтақтарын силитрамен, қышқылдармен, сілтілермен және басқа тотықтырғыштар және жанғыш заттармен бірге сақтауға және тасымалдауға жол берілмейді.

398. Тез тұтанатын материалдар немесе тез жануға бейім материалдар (магний жоңқасы және магний қорытпалары, селитра, бертолет тұзы, термит қоспасы) металл термиялық цехтардың балқыту корпустарында арнайы бөлінген орындарда екі тәуліктік қажеттіліктен аспайтын мөлшерде жабық металл ыдыста (банкаларда, бөшекелерде) сақталады. Кәсіпорында осы материалдарды ұзақ сақтау бөлек қоймаларда ұйымдастырылады.

399. Балқытылған металл және шлак шығарындысы бар қорытпаны жүргізуге жол берілмейді. Шығарып тастаған жағдайда, қорытпаның қызған өнімдерінің түсу аймағын шектеу бойынша шаралар қабылдау қажет. Осы аймақта материалдарды сақтауға жол берілмейді.

400. Тозаңы пирофорлық қасиеттерге ие және асылып тұрған күйде жарылыс қауіпті және өрт қауіпті болып табылатын ферроқорытпаларды ұсақтау кезінде ұсақтау агрегаттарынан тозаңды жою бойынша, сондай-ақ одан агрегаттар мен аспирациялық қондырғыларды уақытында және жүйелі тазалау бойынша шаралар қабылданады.

401. Инертті газ ортасын немесе инертті қоспаларды қолданбай жарылыс қаупі бар ферроқорытпаларды ұнтақтауға жол берілмейді. Жарылыс қаупі бар ұнтақтар пайдаланылатын технологиялық процестерде (ұнтақтау, тасымалдау) жылу, ұшқындау немесе механикалық әсер ету нәтижесінде жарылыстың пайда болуына жол бермейтін жабдық қолданылады.

402. Сумен өзара әрекеттесуі кезінде жарылыс қаупі бар газ бөліп шығаратын силикокальций, ферросилиций және басқа жанғыш қатты материалдарды газдардың шығуы үшін жоғарғы қақпағында тесігі бар құрғақ және таза темір барабандарға салу қажет. Осы тесіктер дымқылдың түсуінен қорғалады.

403. Ұнтақталған жарылыс қаупі бар компоненттерді құбыржол көлігінің пневмо-түрлерімен тасымалдау инертті газдар ортасында жүргізіледі.

404. Өздігінен тұтанатын материалдарды сақтауға арналған бункерлер осы материалдардың температурасын бақылауға арналған қондырғылармен жабдықталады, олардың жұмысы өрт сөндіру құралдарын іске қосумен ұштасқан.

405. Сумен өзара әрекеттесуі кезінде жарылыс қаупі бар газдарды бөлуге бейім дымқыл ферроқорытпаларды ұнтақтауға, сондай-ақ осындай ферроқорытпалардың дымқыл ұнтақтарын тасымалдауға және сақтауға жол берілмейді.

406. Тозаң тұндыратын камералар және түтік сүзгілері мерзімді түрде тозаңнан тазартылады. Олардың толып кетуіне жол берілмейді.

407. Бункерлер үй-жайларының, конвейерлік галереялардың және басқа үй-жайлардың едендері мен жабдықтарынан жанғыш тозанды тазалау ай сайын, ал қабырғалардан, төбелер мен металл құрылымдарынан – аптасына бір рет жүргізіледі.

408. Технологиялық процестің және жабдықты пайдаланудың регламенттелген режимдерінің бұзылуы нәтижесінде өндірістік үй-жайларға шаң бөлінудің мөлшері артқан кезде шаңды тазалау бас инженер бекіткен арнайы кесте бойынша жүргізіледі.

409. Шаңның өндірістік тазаланғаны туралы арнайы журналға жазылады.

410. Жанғыш ұнтақтар мен опаларды өндіру қалдықтарын үйіп шығаруға жол берілмейді. Оларды өндірісте пайдаланған немесе арнайы бөлінген орындарда өртеп жіберген (бейтараптандырған) жөн.

411. Моношихтаны дайындау үшін дымқыл, май, эмульсия және басқа органикалық заттарды ұстайтын материалдарды, сондай-ақ титан жоңқаларын пайдалануға жол берілмейді.

Илемдеу, құбыр илемдеу және метиздеу өндірісі объектілерін ұстау тәртібі

412. Басқару және орталықтан майлау жүйелерінің май құбырлары жанбайтын материалдардан жасалады.

413. Гидрожетектің жүйелері май құбыры үзілген кезде қысым ысырмаларын автоматты жауып тастауға арналған қондырғымен жабдықталады.

414. Майлау және гидравлика жүйелерін пайдалану кезінде майдың ағып кетуіне жол берілмейді. Майланған орындар ай сайын үгінді, шүберектердің көмегімен тазартылады.

415. Жүйені майлау үшін өсімдік майларын және жануарлар майларын пайдалану кезінде осы өнімдермен суланған тоқыма немесе талшықты материалдардың өздігінен жануын болдырмау шаралары қабылданады.

416. Май шаруашылығын пайдалану кезінде ашық оттың кез келген көзін пайдалануға, май жертөлелерінде және жақын маңда май толтырылған жабдықтың ұшқын шығаруына жол берілмейді.

417. Май жертөлелері мен кәбілді туннельдер оларға жұмыс алаңдарынан қабыршақтар, ұшқындар және тұтанудың басқа көздерінің түсуін болдырмау үшін жауып ұсталады.

418. Туннельдер мен май жертөлелерінің желдететін қондырғыларының өрт болған жағдайда автоматты сөнуі қамтамасыз етіледі.

419. Ішпек тораптарын қайта іске қосуға арналған ванналар, сондай-ақ мазутты жұмсауға арналған бактар өрт болған жағдайда жанғыш сұйықтықтарды

құюға арналған, цех ғимаратынан тысқары орналасатын авариялық ыдыстармен қамтамасыз етіледі.

420. Қорғалайтын жарылыс қаупі бар газдарды қолданатын учаскелерде жарылыс қаупі бар құрылымдардың құрылуын болғызбайтын технологиялық автоматика ақаусыз күйде ұсталады.

421. Автоматика қолмен іске қосу ысырмасын белгілеу арқылы инертті газды жіберу қондырғысын қайталайды.

422. Қорғаныш ортаның қысымы түскен кезде қорғау газындағы термиялық өңдеу қондырғыларының жұмыс істеуіне жол берілмейді.

423. Өрнектеу бөлімшелерінде, сутегі бөлетін учаскелерде электр жабдығы мен желдету жүйелері Электр қондырғыларын орнату қағидаларына сәйкес жарылыстан қорғалып жасалады.

424. Металды термиялық өңдеу (таспаны үздіксіз күйдіру) кезінде қорғау газы жоқ ерітілген натрийі бар ваннаны пайдалануға жол берілмейді. Судың немесе дымқыл материалдардың натрийі бар ваннаға тиіп кетуіне жол берілмейді.

425. Кесу аймағында салқындататын эмульсияны қолданғанда титан және оның қорытпаларынан жасалған станоктардағы құбырларды өңдеуге (кесуге) болады.

426. Титан қорытпаларынан жасалған құбырларды термиялық өңдеу кезінде темір қабыршақтармен байланысқа түсу мүмкіндігін болдырмауы қажет. Осындай құбырларды жасау кезінде селитра ванналарын қолдануға жол берілмейді.

427. Жұмыс орындарында титан және оның қоспаларының үгінділерін, жаңқаларын және басқа қалдықтарын сақтауға жол берілмейді. "Титан қалдықтары" деген жазуы бар контейнерлер желдеткіші үздіксіз қолданыстағы арнайы оқшауланған құрғақ үй-жайда сақталады. Осы үй-жайда жанғыш сұйықтықтарды, химикаттарды және басқа материалдарды сақтауға жол берілмейді.

428. Жабыны бар метиз бұйымдарды коррозияға қарсы жабынның өздігінен тұтанатын температурадан асатындай температураға дейін қыздыруға жол берілмейді.

Отқа төзімді өндіріс объектілерін ұстау тәртібі

429. Су моншасында қоспаны қыздыруға және керосинде парафинді, стеаринді ерітуге болады. Осы мақсаттар үшін ашық отты, ашық электр

спиральдерін немесе басқа температурасы 100° С жоғары үстіңгі қабаттарды қолдануға жол берілмейді.

430. Керосин-стеоринді қоспаларды дайындау және қолдану учаскелерінде өрт сөндіргіштер болмағанда жұмыс істеуге жол берілмейді.

431. Керосин-стеоринді қоспалардың төгілуіне жол бермеу және бұйымдарды қосымша жаншу кезінде жұмыс орындарында керосин-стеоринді қоспалар қалдықтарының жиналып қалуына жол берілмейді.

432. Жанғыш (жарылыс қауіпті) газдарды отын және қалпына келтіру ортасы ретінде қолдануға жол берілмейді.

Бояуға, шаюға, майсыздандыруға және жууға арналған цехтарды, учаскелерді, қондырғыларды ұстау тәртібі

433. Бөлшектерді жуу, сондай-ақ нитро негіздегі жабындарды, бензинді және басқа тез тұтанатын сұйықтықтарды қолдана отырып бояу, лактау бөлек үй-жайларда жүргізіледі және өрт сөндірудің тиісті құралдарымен және эвакуациялау жолдары көрсеткіштерімен жабдықталған оңаша өндірістік учаскелерде жүргізіледі.

434. Бояу цехтарының (учаскелерінің) бояу дайындайтын бөлімшелері бөлек сыртқа шығу жолымен қамтамасыз етіледі.

435. Лак-бояу дайындау, бояу және бензинмен жуу жұмыстары жүргізілетін үй-жайлардың едендері соққан кезінде ұшқын шығармайтын, жанбайтын материалдардан жасалады.

436. Кемінде екі метр биіктіктегі үй-жайлар қабырғаларының ішкі қабаты ластанудан оңай тазаланатын, жанбайтын материалмен өңделеді.

437. Цехтардың, учаскелердің, қондырғылардың барлық есіктері сыртқа немесе ғимараттан жақын шығатын жаққа ашылады.

438. Бояу жұмыстары, бөлшектерді шаю бояйтын шкафтар, ванналар, камералар мен кабиналардан жергілікті сорғыштары бар қолданыстағы ағынды және сорып шығаратын желдеткіштері болған кезде ғана жүргізілуі қажет. Қондырғылардың жұмысы, сондай-ақ нитро негіздегі жабындарды, бензинді және басқа тез тұтанатын сұйықтықтарды қолдана отырып бояу, шаю, лактау, жуу және майсыздандыру операциясына беру жүйесі желдету жүйесімен бұғатталады.

439. Бояу шкафтарын, камераларын және кабиналарының сорып шығаратын желдеткішін суландырғыштарсыз (гидравликалық сүзгілер) немесе жанғыш бояулар мен лактардың бөлшектерін тұтып алуға арналған басқа тиімді қондырғыларсыз пайдалануға рұқсат етілмейді.

440. Каналға кіру жолында орналасқан гидравликалық сүзгілердегі сорып алынған ауаны міндетті тазалау арқылы едендегі торларда камерасыз бояйтын қондырғыларға арналған каналдардан басқа, ағынды және сорғы желдету каналдарын еден астына орнатуға жол берілмейді.

Тордың астындағы ойық тұрақты деңгейді автоматты түрде ұстай отырып, биіктігі кемінде 0,5 метр су қабатымен толтырылады.

441. Бояудың және бояу дайындайтын бөлімшелердің (бояу және кептіру камералары) жабдықтары жанбайтын материалдардан жасалады. Тез тұтанатын сұйықтықтарды қолдана отырып, бұйымдарды бояу, лактау, эмальдау, жуу, майсыздандыруға арналған учаскелердегі электр жабдығы жарылыстан қорғалған болып жасалады.

442. Лактау-бояу материалдары жұмыс істейтін ыдысқа ернеулері бар түсті металдардан жасалған металл тұғырларға құйылуы тиіс.

443. Бояу жабдықтары жанғыш шөгінділерден күн сайын желдеткіш істеп тұрған кезде ауысым аяқталғаннан кейін тазартылады.

444. Камераларды бояулар мен лактардың шөгінділерінен тазалауды жеңілдету үшін олардың қабырғаларына техникалық вазелин, солидол немесе арнайы құрам жұқалап жағылады. Беткі қабаттарын нитро бояулардың шөгінділерінен тазалау кезінде металл құрылымдар туралы соққыларға жол беруге, сондай-ақ түсті металдан дайындалмаған қыстырғыштарды қолдануға болмайды.

445. Отты кабиналар мен ауа арналарындағы бояулардың шөгінділерін күйдіру үшін қолдануға жол берілмейді.

446. Өрт қауіптілігінің көрсеткіштері анықталмаған лактау-бояу материалдарын, еріткіштерді, жуатын және майсыздандыратын сұйықтықтарды қолдануға жол берілмейді. Осы материалдар тиісті талдаудан, олардың өрт қауіптілік қасиеттері анықталғаннан және қауіпсіз пайдалануға арналған шаралар әзірленгеннен кейін пайдаланылады.

447. Бұйымдар мен бөлшектер жуу және майсыздандыру үшін жанбайтын құрамдар, пасталар, еріткіштер және басқа өрт тұрғысынан қауіпсіз техникалық жуу құралдары қолданылады.

448. Біліктерді көтермелерден алғаннан кейін оларды лайдан тазарту механикаландырылған жабық камерада жүзеге асырылады.

449. Жарылысты болдырмау үшін сілтілі ваннаның бетіне көмірдің, күйенің, майлау материалдарының түсуіне жол берілмейді.

450. Ойып түсетін соданы, селитраны, саптамаларды сақтау арнайы жабдықталған үй-жайда көзделеді.

451. Қышқылдарды сақтау орындарында абайсызда төгіліп кеткен қышқылдарды бейтараптандыру үшін бордың, әктің немесе соданың дайын ерітінділері көзделеді.

452. Бояу цехтарында, бояу дайындайтын бөлімдерде, лактау-бояу материалдарының қоймаларында, тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды қолдана отырып, бөлшектерді жуу және майсыздандыру орындарында ашық отты қолданумен және ұшқын шығарумен (электрлік дәнекерлеу, ұштау) байланысты жұмыстарды жүргізуге, сондай-ақ ұшқын шығаратын материалдардан жасалған құралды пайдалануға жол берілмейді.

453. Лак және бояу шығару материалдары жұмыс орындарына дайын күйінде жеткізілуі тиіс. Лактар мен бояулардың барлық түрлерін құрастыру және сұйылту барлық өртке қарсы талаптарды қанағаттандыратын арнайы бөлінген оңаша үй-жайда немесе ашық алаңда жүргізіледі.

454. Бұйымдарды нитроцеллюлозды, полиэфирлі және перхлорвинилді эмальдармен электрлік бояу кезінде электрлік бояу камерасы ұшқын шығармайтын қондырғылармен жабдықталады.

455. Электр статикалық өрісті бояу камераларында сорғы желдеткіштер сөндірілген кезде электр статикалық өрісті тудыратын қондырғыдан кернеу автоматты түрде алынады.

456. Еденге төгілген лак және бояу шығару материалдары мен еріткіштер дереу тазаланады. Едендерді, қабырғалар мен жабдықтарды жанғыш еріткіштермен жууға жол берілмейді.

457. Технологиялық жағдайлары бойынша және үлкен габаритті болғандықтан боялған бұйымдарды кептіруді сорғы камераларда немесе шкафтарда орындауға болмайды, ол желдеткішпен және автоматты өрт сөндіру құралдарымен жабдықталған учаскеде ұйымдастырылады.

458. Лак және бояу шығару материалдарының ыдысы тығыз жабылады және ғимараттар мен құрылыстардан кемінде 20 метр қашықтықта орналасқан арнайы алаңдарда сақталады.

459. Май жағылғаннан кейін құбырлар мен басқа бұйымдарды жинауға арналған сөрелер соңынан оны айдап ала отырып, ағызып және бұрып жіберуге арналған қондырғылармен жабдықталады.

460. Май жағуға арналған камераларға құбырларды беру сорғы желдету қондырғыларын іске қосумен бұғатталады. Желдеткіш қондырғысын қосу алдын ала, ал сөндіру – камераны тоқтатқаннан кейін жүзеге асырылады.

4. Мұнай өнімдерін қамтамасыз ету кәсіпорындарын ұстау тәртібі

Жалпы ережелер

461. Мұнай базаларының, құю және айдау станцияларының аумақтары биіктігі кемінде 2,0 метр жанбайтын қоршаулармен қоршалады.

462. Кәсіпорынның бос алаңшаларына ағаштар мен жапырақты бұталарды отырғызуға, сондай-ақ гүлзар орналастыруға жол беріледі. Резервуарлардың топырақ үйілген жерлеріне ағаштар мен бұталарды отырғызуға жол берілмейді.

463. Объектінің аумағында от жағуға, қоқыс, қалдықтарды өртеуге, факел, керосин фонарьларын және басқа да ашық от көздерін пайдалануға жол берілмейді.

464. Объектінің аумағы бойынша автокөлік құралдарының жүруі бекітілген қозғалыс кестесіне сәйкес жүзеге асырылады.

465. алып тасталды – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

466. Мұнай базалары мен мұнай, мұнай өнімдерін айдау станцияларында осы Қағидаларға 4-қосымшада көрсетілген мөлшерде (өрт сөндіру автомобильдерінде қолда бар жабдықтан басқа) өрт сөндіру жабдықтарының қоры жасалады. Өрт сөндіру құралдарының техникалық жай-күйі үнемі бақыланады. Өрт сөндіру жабдығы мен құралдарын мақсатынан тыс қолдануға жол берілмейді.

467. Құбыр жолдарында қатып қалған мұнай өнімін, мұзды, кристалл гидратты және басқа да тығындарды жылыту ыстық сумен, бумен және басқа да қауіпсіз әдістермен жүргізіледі.

468. Жарылыс-өрт қауіпті аймақтарда жұмыстар ұшқын шығармайтын құрал-сайманмен орындалады. Жезді кілттер мен құрал-саймандарды қолданған кезде жезбен қапталған бетінің тұтастығына және оның уақтылы қалпына келтірілуіне бақылау жүргізіледі.

469. Статикалық электр зарядтарының пайда болуын болдырмау үшін соққан кезде ұшқын шығармайтын материалдардан жасалған және жерге тұйықтау өткізгішімен жабдықталған үлгі іріктегіштер қолданылады. Жерге тұйықтау өткізгіштері резервуардың төбесіндегі жерге тұйықтау қысқыштарына жалғанады.

470. Резервуарлардың понтондарын пайдаланған кезде понтонды статикалық электрден қорғауға арналған иілмелі шағын бөгеттердің (ток қайтарғыштардың) дұрыс жағдайда болуы қамтамасыз етіледі.

Резервуарларды өздігінен тұтанатын пирофорлы шөгінділерден тазарту тәртібі

471. Резервуарлардың ішкі қабаттарын пирофорлы шөгінділер мен коррозия өнімдерінен тазарту объектінің басшысы бекіткен кестеге сәйкес жүргізіледі.

472. Резервуарды пирофорлы шөгінділерден тазарту (мұнай өнімдерінен босатқаннан кейін) және жөндеу алдында ауа кеңістігі су буымен толтырылуы тиіс. Бүмен үрлеуді төменгі люк жабық және жарық, өлшегіш люктері ашық болғанда жүргізу керек. Резервуарды булау процесінде мөлшерлеу құрылғысы болғанда пирофорлы шөгінділер ақырын қышқылдану үшін ішіне кішкене ауа жіберген жөн (булы ауалы қоспасында оттегінің 6 % дейінгі есебінен). Мөлшерлегіш құрылғысы болған жағдайда, булауды аяқтағанда резервуарды жоғарғы деңгейіне дейін сумен толтыру керек, содан кейін пирофорлы шөгінділердің баяу қышқылдануы үшін су деңгейі сағатына 0,5-1 метрден аспайтын жылдамдықпен төмендетіледі.

473. Резервуарды тазартқанда ішінен шыққан лас заттар және шөгінділер мұнай өнімдерін сақтау аймағынан шығарылғанша дымқыл күйінде ұсталады.

474. Резервуарлардағы пирофорлы шөгінділердің сынамаларын тек объект басшысының рұқсаты бойынша арнайы дайындалған тұлғалардың ғана алуына жол беріледі.

Электр техникалық құрылғыларды, автоматтандыру және байланыс құралдарын ұстау тәртібі

475. Кәсіпорындардың аумағы сыртқы жарықтандырумен қамтамасыз етіледі, оны қосу қызмет көрсету персоналы үнемі болатын жерлерде көзделеді.

476. Мыналарға:

1) дайындаушы зауыт қоятын жарылыстан қорғау белгісі жоқ электр жабдығын жарылыс қауіпті аймақтарда пайдалануға;

2) қорғау жүйесі бұзылған жарылыстан қорғалған электр жабдығын пайдалануға;

3) жарылыстан қорғалған электр жабдығы құрылымын өзгертуге;

4) жарылыс өрт қауіпті аймақтардың аумағының үстінен және осы аймақтардан электр беру желілері тіреуіштерінің биіктігі 1,5 кем қашықтықта электр беру желілерін төсеуге;

5) сырты бұзылған (тесіктер, жіктері кесілген) шланг кәбілдерін қолдануға;

6) жанғыш газдары, сұйықтықтары бар технологиялық құбыржолдарын, сондай-ақ коррозиядан қорғау үшін оқшауланған құбыржолдарын жерге тұйықтағыштар және жерге тұйықтағыштың өткізгіші ретінде қолдануға жол берілмейді.

477. Электр жабдығын, жерге тұйықтау, найзағайдан қорғау, статикалық электрден қорғау үшін жерге тұйықтаудың жалпы нұсқасы көзделеді.

478. Найзағайдан қорғау құрылғыларын тексеру найзағай маусымы басталмас бұрын жылына кемінде бір рет жүргізілуі тиіс. Бұл ретте жерге тұйықталатын

құрылғылардың қарысуы өлшенеді, ал тексерулер мен өлшеулердің нәтижелері найзағайдан қорғау құрылғыларын пайдалану журналына жазылады.

479. Найзағайдан қорғау құрылғыларына тексеріс жүргізетін адамдар тексеру және сынақ нәтижелері бойынша акт, ал ақаулар анықталған жағдайда хаттама дайындап, құжаттардың бір данасын кәсіпорын басшысына береді.

480. Электр энергиясын беруде үзіліс болған жағдайда, кәсіпорын сыртқы электр желілерінен ажыратылады. Қайтадан қосу жарылыстан қорғалмаған электр жабдығы орнатылған үй-жайлар мен сыртқы қондырғыларда газ талдағыш арқылы бу мен газдардың қауіпті концентрациясы жоқ (жарылыс қауіпті бу мен газдың төменгі концентрациялық шегінің 20 %-ын қамтитын орта қауіпті деп есептеледі) екені анықталғаннан кейін ғана жүргізіледі.

481. Жарылыс және өрт қауіпті цехтарда дәнекерлеуді және от немесе жоғары температураны қолданумен байланысты басқа жұмыстарды қолданбай құралдарды тек суық әдіспен жөндеуге рұқсат етіледі. Жұмыс істеп тұрған технологиялық аппараттармен және құбыржолдармен байланысты, автоматты бақылау және реттеу құралдарын шағын, ағымдағы жөндеуді тек құралдарды технологиялық қондырғылардан ажыратқанда және қысымды түсіргенде ғана рұқсат етіледі. Бұл ретте, сондай-ақ ашық отты қолдануға жол берілмейді.

482. Жөндеуден өткен әр аппарат дайындаушы зауыттың техникалық жағдайларға қойылатын талаптарына сәйкес жөнделіп, бақылау сынақтары көлемінде сынақтан өткізілді.

483. Жарылыс қауіпті үй-жайларда орнатылған автоматика құралдарын жөндегенде, сынақтан өткізгенде және тексергенде қалыпты (жарылыстан қорғалмай) орындалған жабдықты қысқа мерзімде қолдануға тек от жұмыстарын жүргізуге қойылатын барлық талаптар орындалған жағдайда ғана рұқсат етіледі.

484. Бақылау-өлшеу құралдарының үй-жайына бақылау-өлшеу құралдарының үй-жайларына орнатылатын құралдар мен аппаратурасы бар, артық қысымдағы технологиялық аппараттар мен құбыржолдарын байланыстыратын және жанғыш буларды, газдар мен сұйықтықтардың жағдайын ауыстыратын импульсті желілер енгізуге рұқсат етілмейді. Жеке жағдайларда (қажет болғанда) – бақылау-өлшеу құралдары үй-жайларынан тыс, сондай-ақ импульсті құбырлар жарылған жағдайда, бақылау-өлшеу құралдары үй-жайларының ішіне жанғыш газдар мен булардың кіруін болдырмайтын кесу құрылғыларын орнатқан жағдайда импульсті құбырларды енгізуге рұқсат беріледі.

485. Импульсті желілерді бөлу ыдыстарынан құралдар мен аппараттарға дейін тек бақылаудағы өніммен араласпайтын және оның ішінде ерімейтін, инертті қатып қалмайтын сұйықтық толтыруға рұқсат беріледі.

Магистральды мұнай өнімдері құбырларының желілік бөлімін ұстау тәртібі

486. Мұнай өнімдері құбырлары трассасының кез келген нүктесіне көліктің, жөндеу және авариялық бригадалардың еркін өтуі қамтамасыз етіледі.

487. Магистральды құбыржол трассасында мұнай өнімінің жер бетіне шығуы анықталғанда желідегі тексерушілер ол туралы айдау станцияларындағы диспетчерлерге дереу хабарлап және олардың нұсқаулары бойынша әрекет етеді. Сұйықтық шыққан жер 20 метр радиуста қоршап қойылады және оның жанына белгіленген үлгідегі сақтандыратын қауіпсіздік белгілері қойылады. Түнгі уақытта авария орны қызыл жарық сигналдармен (жарылыстан қорғалып орындалған шамдармен) жарықтандырылады.

488. Елді мекендерге, темір жолға, тас төселген жолға және басқа құрылыстарға жақын жерлерде жер бетіне сұйықтықтың шығуы байқалғанда желідегі тексерушілер жөндеу-қалпына келтіру бригадасы келгенше сұйықтықтың таралуын айналып өтуді ұйымдастырып, жергілікті әкімшілікке, өрт сөндіру күзеті органдарына, полицияға хабарлауы тиіс және олардың көмегімен халыққа ашық отты пайдалануға тыйым салынғаны туралы хабарлап, сондай-ақ мұнай өнімі төгіліп қалған жерге бөгде адамдарды жібермейді.

489. Авария орнын өрт сөндіру құралдарымен қамтамасыз етеді, қажет болған жағдайда өрт сөндіру машиналарының кезекшілігін ұйымдастырады және мұнай өнімдерінің басқа коммуникациялар мен желілерге өтуіне жол бермейтін шаралар қабылдайды.

490. Аварияны жою орны 5 метр радиуста шөптен тазартылып, ал топыраққа мұнай өнімдері сіңіп кеткен жерлер тазартылады және топырақ себіледі.

491. Тракторлардың, автомобильдер мен басқа да іштен жану қозғалтқышы бар агрегаттардың тұрақтарына мұнай өнімдері төгілген жерден кемінде 30 метр қашықтықта ғана рұқсат етіледі.

492. Құбыржолдың төбесінен 0,3 және одан да кем тереңдікте, сондай-ақ газдалған траншеяларда немесе құдықтарда оларды ашу жөніндегі жұмыстар соққанда ұшқын шығуды болдырмайтын құралдармен ғана атқарылады.

493. Елді мекендегі мұнай өнімдері құбырының трассасы "Мұнай өнімі құбыры" деген жазуы бар белгілермен белгіленіп, мұнай өнімі сыртқа шыққан жағдайда хабарланатын телефон нөмірі көрсетіледі.

494. Мұнай өнімі құбырының жағдайына үнемі көзбен көріп, сондай-ақ құбыржолдарды пайдалану процесінде пайда болған құбыржолдардың ақауларын анықтауға мүмкіндік беретін арнайы құралдармен және құрылғылармен бақылау жүзеге асырылады.

Мұнай өнімдерін айдауға арналған сорғы станцияларды ұстау тәртібі

495. Сорғы станциялары үй-жайларында сорғылар мен құбыржолдардың герметикалығы үнемі бақыланады. Сорғылардың тығыздамаларындағы және құбыржолдардың қосылыстарындағы мұнай өнімдерінің тамшылап шығуы дереу жойылады.

496. Іштен жану қозғалтқыштарын орналастыруға арналған үй-жайлар сорғыларға арналған үй-жайлардан өртенбейтін қабырғалармен бөлінеді. Тез тұтанатын сұйықтықтарға арналған сорғылар орнатылған үй-жайларда тегіс кайыс белдік берілістерін қолдануға жол берілмейді.

497. Сорғы үй-жайларының едендері мен науалары жүйелі түрде сумен жуылып тұрады. Мұнай өнімдерінің жиналуына жол берілмейді. Төгіліп қалған мұнай өнімдерін жою үшін сорғы үй-жайлары резеңке шлангілері бар су бағандарымен жабдықталады. Сорғы үй-жайларының сарқынды су каналдарының кәрізге қосылатын жерлеріндегі гидравликалық бекітпелер жүйелі түрде тексеріледі.

498. Қажалатын бөлшектердің майлануына, мойынтіректері мен тығыздамаларының температурасына және сорғыларға байқау орнатылады. Сорғылардың әдеттегі жұмыс тәртібін бұзатын қандай да бір ақаулықтар анықталғанда, соңғысы тоқтатылып, ал ақауы жойылады.

499. Тез тұтанатын мұнай өнімдерін айдау жөніндегі сорғы үй-жайларындағы тұрақты автоматты газ талдағыштар авариялық желдеткішпен, сондай-ақ үй-жайда мұнай өнімдерінің қауіпті бу концентрациясының бар болуы туралы дыбыспен және жарықпен сигнал беретін қондырғылармен бұғатталады.

500. Тұрақты газ талдағыштар болмаған жағдайда, мұнай өнімдері буларының қауіпті концентрациясының бар-жоғын анықтау үшін тиісті кестелер бойынша кезең сайын жылжымалы газ талдағыштармен ауа ортасына талдау жүргізіледі.

501. Мұнай өнімдерін уақытша жылжымалы айдау станцияларымен айдаған кезде мынадай шаралар сақталады:

1) станция магистральды құбыржол трассасынан кемінде 25 метр алшақ орналастырылуы және ашық, тегістелген алаңда орнатылуы тиіс, ал айдау агрегаттары дірілдеуді және жұмыс барысында олардың қозғалуын болдырмайтын металл рамаларға бекітіледі;

2) мұнай өнімдерінің іштен жану қозғалтқыштарына түсуін болдырмау үшін сорғыларда тамшылап шығуы байқалғанда қозғалтқыштар сорғылардан металл қаптамалармен бөлінуі тиіс;

3) қозғалтқыштардың газ шығаратын құбырларын өртенбейтін, жылу өткізбейтін материалмен жауып, ал олардың шеттерін жерге көмілген бункерлерге түсіру қажет;

4) мұнай өнімдерінің тамшылап шығуы ықтимал жерлерін (құбыржолдардың қосылған тұстары және сорғылардың тығыздама қосылыстары) төгіліп қалған мұнай өнімін қауіпсіз жерге шығаруға арналған дренаж құрылғысымен жабдықтау қажет;

5) станция орманды жерде орналасқанда айдау агрегаттарының айналасындағы аумақ 20 метр радиуста жапырақты ағаштардан, ал қылқан жапырақтылардан – 50 метр радиуста тазартылады және ені кемінде 4 метр минералдандырылған жолақпен қоршалады, оның аумағы ағаштардан, ағаш кесу түбірлерінен, шыбық отынынан, кеуіп қалған шөптен тазартылады;

6) резервті жанар-жағармайды сақтау орны айдау станциясынан кемінде 30 метр қашықтықта орналастырылады, өсімдіктерден тазартылады және ені кемінде 4 метр минералдандырылған жолақпен қоршалады.

502. Уақытша айдау станциясын пайдалану кезінде мынадай шаралар сақталады:

1) мұнай өнімдерінің кемуін болдырмау үшін құбыржолдар үнемі тексеріліп, алдын ала жөндеу жүргізіледі;

2) құбыржолдар мен сорғы айдау станцияларында мұнай өнімдерінің кемуі дереу жойылады;

3) кемуді жою мүмкін болмаған кезде айдау жұмыстары тоқтатылады.

503. Уақытша айдау станциясы жұмыс істеп тұрған кезде:

1) сөндіргіштері ақаулы қозғалтқыштарды пайдалануға;

2) жарық беру үшін ашық түрдегі шамдарды қолдануға (бұл мақсатқа жарылысқа қауіпсіз күйде орындалған электр аккумуляторлы шамдарды қолданған жөн);

3) ашық отты қолдануға, темекі шегуге, дәнекерлеуге және басқа да өрт қауіпті жұмыстар жүргізуге;

4) соғылған кезде пайда болған көбікті шығаратын құралды пайдалануға жол берілмейді.

504. Магистральды құбыржолдардың трассаларындағы әрбір уақытша айдау станциясында өрт сөндіру жағдайына су қоры мен өрт сөндіру мотопомпасы көзделеді.

Теміржол төгу-қую эстакадаларын ұстау тәртібі

505. Мұнай базалары мен құю пункттерінің магистральды өнім жолдарының (станцияларының) төгу-қую құрылыстары орналастырылған алаңқайларында авария жағдайында жинағышы немесе өндірістік кәрізі бар гидравликалық

бекітпелері арқылы қосылған шығару науалары мен орларға сұйықтықтың кедергісіз құйылуы көзделеді.

506. Төгу-қю құрылғыларының немесе теміржолдарда жеке тұрған тіреуіштердің екі жағынан (екі осьті екі немесе төрт осьті бір вагондар қашықтығында) сигналды белгі – бақылау бағаналары орнатылуы қажет, тепловоздардың олардың артына кіруіне жол берілмейді.

507. Бос теміржол эстакадаларына төгуге (қюға) маршруттарды жіберуді мұнай базасының (қю бекетінің, станциясының) персоналы бақылайды. Тежеуіш табандықтарын теміржол көлігінің жұмыскерлері орнатады. Төгу-қю құрылғылары орналасқан теміржолдар бойынша тепловоздардың қозғалуына жол берілмейді.

508. Төгу-қю құрылғылары, құбыржолдар және құбыржол арматурасы үнемі тексеріледі және жоспарлы алдын ала жөндеуге тартылады. Анықталған ақаулықтар мен тамшылап ағып тұрған жерлер дереу жойылады. Төгу құрылғысының (немесе құбыржол учаскесінің) бұзылған бөлігі ажыратылады.

509. Теміржол цистерналарын іріктеуді және тіркеуден ағытуды төгу-қю эстакадасы шегінен тыс жүзеге асыру керек. Бу қысу температурасы 61°C кем мұнай өнімдерін төгу-қю операциялары кезінде эстакадада маневрлік жұмыстарды жүргізуге және бос жолға келесі маршрутты жіберуге жол берілмейді. Герметикаланған қю құрылғысы арқылы жүргізілетін қю операциялары кезінде мұнай өнімдері бар теміржол цистерналарын бос эстакадаларға жіберуге жол беріледі.

510. Төгуге және қюға теміржол цистерналары баяу, соқпай, жұлқымай жіберіледі және шығарылады. Төгу-қю құрылғыларының аумағында теміржол цистерналарын металл табандықтарымен тоқтатуға және бекітуге рұқсат берілмейді. Бұл мақсаттарға ұшқын шығаруды болдырмайтын ағаш төсемдер мен металдан жасалған табандықтар қолданылады.

511. Тез тұтанатын сұйықтықтарды төккенде немесе құйғанда, цистерналар люктерінің қақпақтарын жапқанда, теміржол цистерналарына шлангілерді және басқа да құралдарды қосқанда соққылауға жол берілмейді. Төгу және қю операциялары кезеңінде қолданылатын құрал соққанда ұшқын шығармайтын материалдан жасалады. Құйғанда шлангінің бастиегі цистернаның түбіне түсіріледі; шашырауды болдырмау үшін қю сұйықтық деңгейімен жүзеге асырылады. Цистерналар люктерінің қақпалары резеңкеден жасалған төсемдермен жабдықталады.

512. Атмосфералық электр разрядтарында мұнай өнімдерін төгуге және қюға жол берілмейді; темір жол цистерналарының люктері жабылады.

513. Төгу, құю операциялары кезеңінде жергілікті жарық беру үшін жарылыс қаупі жоқ аккумуляторлы шамдар қолданылады.

514. Теміржол төгу-құю эстакадасында тез тұтанатын мұнай өнімдері үшін өткел көпірлер жасырын бұрандамасы бар ағаш тіректермен немесе ұшқынның шығуын болдырмайтын басқа да материалдармен жабдықталады.

Ескерту. 514-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

515. Орнынан қозғалту және теміржол цистерналарын төгу-құю орындарына жылжыту үшін иінтіректер ретінде құрыштан жасалған сүймендерді немесе басқа да құрыштан жасалған заттарды қолдануға жол берілмейді. Теміржол цистерналарын тек жүкшығырлар арқылы ғана жылжытуға болады.

516. Техникалық тексеріп-қарау белгісі жоқ, сондай-ақ тамшылап ағып кету белгісі анық немесе мұнай өнімдерін құюға кедергі жасайтын басқа да ақаулықтары бар теміржол цистерналарын құюға, қабылдауға жол берілмейді.

517. Мұнай өнімдерін төгу немесе құю алдында барлық айырып-қосқыш вентильдер, ысырмалардың дұрыс ашылған, төгу-құю құрылғыларының дұрыстығы, шлангілері мен телескоп құбырларының қосылу тығыздығы тексеріледі.

518. Теміржол цистернасының люгін ашқанда және шлангілерді толтырғанда осы операцияларды орындайтын тұлғалар люктің жел жағына орналастырылады.

519. Құю процесінде теміржол цистернасында тамшылап ағып кету байқалғанда, ол цистернаға құю ақау жойылғанша дереу тоқтатылады. Егер ақауды жою мүмкіндігі болмаса, цистернаны ішіне құйылған мұнай өнімінен босатып, жөнелткен станциясына қайтару керек.

520. Теміржол цистерналарының төменгі жақтағы ақаулы төгу құралдарын олардың конструкциясында қарастырылмаған, ұшқын шығаруы мүмкін құралдардың көмегімен ашуға жол берілмейді. Цистернаның төменгі төгу құралын төгу-құю коллекторына тек цистернаның доңғалақтарының астына табандықтарды (тіреуіштерді) орнатқаннан кейін және осы жолдан локомотивті шығарғаннан кейін ғана қосуға болады.

521. Теміржол цистерналарына мұнай өнімдерін құюды аяқтағаннан кейін құю эстакадаларының жоғарғы жағында орналасқан шлангілер, тіреуіштер және коллекторлар мұнай өнімдерінен босатылуы, ал теміржол цистерналарының люктерінің қақпақтары герметикалық түрде жабылуы тиіс.

522. Теміржол цистерналарының төгу-құю құрылғыларында қатып қалған мұнай өнімдерін тек бумен, сондай-ақ осы мақсаттарда пайдалануға жол берілген арнайы жылытқыштармен ғана жылытуға рұқсат беріледі. Ашық отты қолдануға жол берілмейді.

523. Теміржол цистерналарында жабысқақ мұнай өнімдерін булы шиыршық түтіктері арқылы жылытқанда соңғыларды мұнай өнімдеріне кемінде 0,5 метр тереңдікке толық батырғаннан кейін ғана іске қосуға болады. Жылыту кезінде оның температурасы көтеріліп, мұнай өнімі көтерілгенде цистернадан атып шығып кетпеуі қадағаланады. Цистерналардағы сұйықтықты жылыту температурасы осы сұйықтық буының шығу температурасынан 15°С төмен болмауы тиіс.

Электр жылытқыштармен жылыту кезінде вагон-цистерналардан мұнай өнімдерін ағызуға рұқсат етілмейді.

524. Тез тұтанатын мұнай өнімдерін герметикаланған ағызу құралдары арқылы ғана төменгі жағынан ағызуға жол беріледі.

525. Электрлендірілген теміржолдарда орналасқан төгу-құю эстакадаларының теміржолдарында екі оқшаулау жігін орнату қажет: біріншісі – ағызу фронтының шегінен тыс, екіншісі – тұйық көрсеткішінің жанында.

526. Температуралары төмен жағдайларда жүзеге асырылатын теміржол жүйелеріне құю осы цистерналарды ауа температурасы аса жоғары аудандарға тасымалдағанда мұнай өнімі көлемінің көтерілуі ескеріле отырып жүзеге асырылады.

527. Теміржолдар, эстакадалар, құбыржолдар, телескоптық құбырлар және шлангілердің ұштықтары жерге тұйықталады. Жерге тұйықтау құрылғыларының қарсылығы кәсіпорынның бас инженері бекіткен кесте бойынша жылына кемінде бір рет тексеріледі.

528. Теміржол эстакадаларындағы жұмыс және эвакуациялау сатылары жарамды жағдайда ұсталады.

529. Эстакадалардың теміржол тұйықтарының соңында орнатылған жүкшығырлары жарамды жағдайда ұсталады. Мұнай өнімдерін төгу-құю операцияларын жүргізгенде шығырдың арқаны тарқатылып тұрады.

Төгу-құю айлақтары мен жағалаудағы құрылыстарды ұстау тәртібі

530. Төгу-құю айлақтары мен пирстер жанбайтын материалдардан жасалады. Өрт сөндіру автомобильдеріне арналған өту жолдары мен өткел көпірлер жарамды күйде және әртүрлі заттар үймеленбей ұсталады.

531. Мұнай өнімдерін төгуге-құюға арналған жағалаудағы құбыржолдар айлақтан 30 метр қашықтықта орнатылатын авариялық тиектермен жабдықталады. Құбыржолдар арқылы өту орындарында жанбайтын материалдардан жасалған шағын көпірлер көзделеді.

532. Жылжымалы төгу-құю құбыржолдардың фланецтері мен жылжымалы түтіктердің жалғау муфталары палубаға соғылғанда ұшқынның пайда болуына жол бермейтін металдан жасалады.

533. Тез тұтанатын мұнай өнімдері бар кемелерді шынжырлап байлап қою және оларды айлаққа бекітіп қою металл емес арқандармен жүргізіледі. Ерекше жағдайларда металл арқанды пайдалануға болады, мұндай жағдайда палубаның жұмыс орындары мен арқандап байлап бекіту кнехтерінің битенгтері ұшқынның пайда болуына жол бермейтін төсенішпен немесе оқшаулау материалдарымен жабылады.

534. Мұнай құю кемелері құбыржолдардың мұнай өнімдерін айдап қотаруға арналған түтіктері жалғанған орынға дейін жерге тұйықталады. Жерге тұйықтау қондырғылары тек төгу-құю операциялары аяқталғаннан кейін және құбыржолдардың кеме жанындағы айлақтың түтіктерінен ажыратылғаннан кейін ғана алынады.

535. Кеме құбыржолдарын жағалаудағы төгу-құю қондырғыларына жалғайтын түтіктері кеме айлақта еркін қозғала алатындай ұзындыққа сәйкес болуға тиіс. Түтіктер жұмсақ арқандар немесе ағаш тіреулер арқылы ұсталады. Кеме түтіктерінің асқышы мен бекітпесі олардың құлауына, үзілуіне және кажалуына жол бермейтіндей бекітіледі.

536. Мұнай базасының айлақтарында орнатылған жүк көтергіш құралдарын пайдалану кезінде жүк көтергіштер жүйелі түрде майланып тұруады, ал шынжыр мен палубаның түйісетін тұстары матпен немесе ағаш қалқандарымен жабылады.

537. Кемені жағалаудағы құрылғылармен жалғайтын қосқыш құбыржолдар мен түтіктерді құрастырғанда және бұзғанда соғылудан ұшқынның пайда болуына жол бермейтін құрал пайдаланылады.

538. Төгу-құю жұмыстары кемінде екі адамның қатысуымен жүргізіледі.

539. Айлақ пен кемедегі қызмет көрсетуші персонал төгу-құю жұмыстарын және жабдықтардың жағдайын үнемі қадағалауды жүргізуге міндетті. Мұнай өнімдерінің тамшылап ағуы дереу жойылады; ал ол мүмкін болмаған жағдайда, мұнай өнімдерін төгу-құю жөніндегі операциялар жабдық толық жөнделгенше тоқтатылады.

540. Найзағай жарқылдағанда мұнай өнімдерін төгуге және құюға жол берілмейді.

541. Төгу-құю операцияларын жүргізген кезде су айлақтарында, кемелерде, айдап қотару станцияларында және оларға 20 метрден жақын жерлерде:

1) отпен жүргізілетін жұмыстарды орындауға, темекі шегуге және ашық отты пайдалануға;

2) бұзылған электр жарық беру құралдарын пайдалануға;

3) жарық беру үшін жылжымалы және басқа (жарылу қаупі жоқ аккумуляторлы шамдардан басқа) шамдарды қолдануға;

4) мұнай өнімдерін төгу-қю жөніндегі операцияларға қатысы жоқ адамдардың болуына;

5) + 45°C жоғары температураға дейін қыздырылған мұнай өнімдерін кемеге қабылдауға және қюға жол берілмейді.

Автоқю эстакадаларын, құйылатын және өлшеп бөлінетін мұнай өнімдерін ұстау тәртібі

542. Қю құрылғылары орналасқан жедел алаңқайлардың үсті қатты жабынмен және түрлі сұйықтықтардың гидравликалық ысырма арқылы өндірістік-нөсерлік кәрізге немесе арнайы жинақтауышқа кедергісіз құйылуымен қамтамасыз етіледі. Төгіліп қалған сұйықтықтар сумен жуылады.

543. Жедел алаңқайдағы автомашиналардың рұқсат берілген санын кәсіпорынның әкімшілігі белгілейді.

544. Бұзылған автомобильдерге аумаққа және жедел алаңқайларға кіруге, сондай-ақ кәсіпорынның аумағында оларды жөндеуге жол берілмейді.

545. Мұнай өнімдерін тасымалдауға арналған автоцистерналар қю эстакадасының жерге тұйықтау контурына қосуға арналған жерге тұйықтау қондырғыларымен жабдықталады; автоцистерналардың сөндіргіштері ұшқын сөндіргіштермен жабдықталады және қозғалтқыш немесе радиатор астынан алға қарай шығарылады. Автоцистерналардың жерге ұзына бойы 100-200 мм тиетін отырғызу шынжыры болуы керек, екі өрт сөндіргішпен, киізбен, құрғақ құммен және күрекпен жабдықталады.

546. Кәсіпорынның өткізу орны мен мұнай өнімдерін қю алаңқайында кәсіпорынның персоналы сыртынан қарау арқылы автоцистернаның дұрыстығын және оның өрт сөндіру құралдарымен қамтамасыз етілуін тексереді.

547. Кәсіпорынның қызмет көрсетуші персоналы (операторы немесе басқа адам) автоцистерналарға қю процесін бақылауды жүзеге асырады.

548. Мұнай өнімдері автоцистернаға қозғалтқыш жұмыс істемей тұрған кезде құйылады. Бұл ретте жүргізуші қю процесін бақылайды. Автоматты түрде қю жүйесінде жүргізуші осы жүйеге арналған нұсқаулықта қарастырылған әрекеттерді орындайды. Қозғалтқышты іске қосу қиынға түсетін, тек температура төмен болған жағдайларда ғана қозғалтқыш жұмыс істеп тұрған кезде қюға рұқсат етіледі.

549. Автоқю эстакадасы өрт шыққан жағдайда, автоцистерналарды сүйреп әкетуге арналған арқанмен немесе штангамен қамтамасыз етіледі.

550. Құю аяқталғаннан кейін құюға арналған шлангілерді (ұштықтарды) автоцистернаның қылтасынан олардан мұнай өнімдерін толық ағызып алынғаннан соң шығару керек. Автоцистерна қылтасының қақпағын жабу баяу, соғылуға жол бермей жүргізіледі.

551. Автоцистернаның жүргізушілері мұнай өнімдерін тасымалдағанда өрт қауіпсіздігін сақтау шаралары туралы (автокәсіпорындарда куәліктер беріледі) нұсқаулықтан өтеді.

552. Мұнай өнімінің төгіліп қалуына (асырып құйылуына) жол берілген жағдайларда, толтырылып жатқан автоцистернаның қозғалтқышын іске қосуға рұқсат берілмейді.

553. Бөліп құю үй-жайында бос және мұнай өнімдері толтырылмаған ыдысты, сондай-ақ бөгде заттар мен жабдықтарды ұстауға жол берілмейді. Бөліп құю үй-жайында ені кемінде 2 метр болатын орталық өтпе қарастырылады. Өтпеге заттарды үйіп қоюға болмайды.

554. Мұнай өнімдерін бөшке ыдыстарына кәсіпорынның қызмет көрсетуші персонал ғана түсіреді. Мұнай өнімдерін түсірер алдында қызмет көрсетуші персонал құюға арналған ыдысты міндетті түрде тексеріп қарап шығады. Мұнай өнімдерін жарамсыз ыдысқа құюға рұқсат берілмейді.

Пайдаланылған мұнай өнімдерін жинау, өткізу және тазарту пункттерін ұстау тәртібі

555. Пайдаланылған мұнай өнімдерін жинау және тиеу пункттері, сондай-ақ регенерациялық қондырғылар мұнай өнімдерін бөлшектеп босату аймағына орналастырылады. Мұнай өнімдерін қабылдауды және босатуды (тиеп жіберуді) кәсіпорынның персоналы немесе олардың қатысуымен жүзеге асырылады.

556. Мұнай өнімдерінің пайдаланылған қоспаларын сақтағанда резервуарлардағы, тез тұтанатын сұйықтықтарды сақтауға арналған резервуарлардағыдай тыныстау және сақтандыру арматурасы, ал пайдаланылған индустриялық және мотор майларын сақтағанда – майларды сақтауға арналған резервуарлардағыдай болады.

557. Пайдаланылған мұнай өнімдерін қыздыру температурасы олардың құрамына кіретін булардың ең төмен тұтану температурасы бар компонент буларының тұтану температурасынан 15°C төмен болады.

558. Тұтану температурасы 120°C және одан төмен болатын пайдаланылған мұнай өнімдеріне арналған төгу-құю қондырғылары жабық болады.

559. Регенерациялық қондырғылардың айыру бөлімшесінің шығыс бактарында тәуліктік қажеттіктен аспайтын отынның болуына рұқсат етіледі. Бұл бактар үй-жай шегінен тыс жерлерде орнатылады.

560. Құбырлы пеш пен текше қондырғысының түтін шығатын мұржалары кара күйе жиналып қалмас үшін тәулігіне кемінде бір рет су буымен үрленеді.

561. Регенерациялық қондырғылардың сүзгі-нығыздауыштары металл рамаларға және жанбайтын іргетасқа орнатылады. Сүзгі-нығыздауыштардың астына төгіліп қалған майды жинау үшін металдан жасалған арнайы жайпақ қаңылтыр таба орнатылады.

562. Регенерациялық қондырғы жұмыс істеп тұрған кезде керосин жинағыштарды асыра толтыруға болмайды; толуына қарай және ауысымның аяғында оларды мұнай өнімдерінен босату керек.

563. Пайдалануға жіберер алдында жылжымалы регенерациялық қондырғылардың айыратын текшелері мен бу қазандары гидравликалық қысымға тексеріледі. Бу қазандары мен айыратын текшелерде сақтандырушы қақпашалар мен манометрлер орнатылады. Жылжымалы регенерациялық қондырғылар жұмыс істеп тұрғанда қызмет етуші персонал бақылау-өлшеу құралдарының көрсеткіштерін үнемі бақылайды.

Алаң ішіндегі технологиялық құбыржолдар мен құбыржол арматурасын ұстау тәртібі

564. Мұнай базаларының, құю және айдап қотару станцияларының құбыржолдарына технологиялық сызбалар құрылады, оларда құбыржолдардың әрқайсысында айқын белгіленеді, ал тиек арматурасы нөмірленеді. Қызмет көрсетуші персонал авариялар мен өрттер болған жағдайларда ысырмаларды ауыстырып қосуды үйрену үшін құбыржолдардың технологиялық сызбасымен танысады.

565. Технологиялық құбыржолдар оларға орнатылған барлық арматураларымен бірге пайдалануға тапсыру алдында біріктіру мықтылығы мен тығыздығы тұрғысынан гидравликалық сынақтан өтеді.

566. Жер үстіндегі құбыржолдардың бекітпелері мен тіреуіштерінің қауіп төндіріп салбырап тұруын болдырмау үшін олардың жай-күйі үнемі бақыланып тұрады. Құбыржолдардың, асқыштар мен тіреуіштердің ақаулары дереу жойылады.

567. Құбыржолдарың ішінде пайда болған шөгінділерді болаттан жасалған шыбықтар немесе басқа құралдар арқылы тазартуға болмайды, құбырдың қабырғасына үйкелуден немесе соғылудан ұшқын пайда болуы мүмкін.

568. Құбыржолдар мен тиектердің тораптарын ашық отпен жылытуға болмайды. Осы мақсатта тек бу, ыстық су немесе қызған құм қолданылады, сондай-ақ зауытта шығарылған электрлі қыздырғыштар пайдаланылады.

569. Құбыржолдар мен тиек қондырғыларына кәсіпорынның бас инженері бекіткен кестеге сәйкес профилактикалық қызмет көрсетіледі.

570. Құбыржолдарда тұйық учаскелер болмауға тиіс. Ал мұндай жерлердің болуы қажет болған жағдайларда, оларды тұрақты бақылау жүзеге асырылады.

571. Мұнай өнімдері толып тұрған құбыржолдарда жөндеу жұмыстарын жүргізуге жол берілмейді.

5. Мұнай-газ өндіруші өнеркәсіп объектілерін ұстау тәртібі

Жалпы ережелер

572. Бұрғылауға, сынақ жүргізуге, ұңғымаларды күрделі жөндеуге арналған жер үстіндегі жабдық, шығарындыларға қарсы қондырғылардың бұрғыштары, бақылау станциялары, өндірістік және тұрғын үй-жайлар, қойма орындары, кіреберіс жолдар, тікұшақ алаңдары нақты әр ауданға арналған желдің басым бағыты ескеріле отырып орналастырылады.

573. Қондырғыға бөлінген аумақ жер үстіндегі және жер астындағы құбыржолдардан, кәбілдерден босатылады, ағаштан, бұтадан, шөптерден тазартылады.

Жер үстіндегі құрылыстардың айналасында көліктің және өрт техникасының қозғалуы үшін ені 10-12 метр алаңқай көзделеді.

Аумақтарды жоспарлау кезінде сұйықтықтарды сағасынан және жер үстіндегі құрылыстардан арнайы қоймаларға (торға) бұрып ағызу көзделеді.

574. Құрылыстардың жабындары жанбайтын материалдардан орындалады. Басқа жағдайларда конструкция оттан қорғайтын құраммен өңделеді.

575. Отын құятын ыдыстар мен қондырғылар жер үсті үй-жайлардан, жабдықтардан, құбыржолдардан 20 метр алшақ орнатылады. Отын қондырғылары сорғылармен, ыдыстар сақтандыру және тыйым салу жазулары (белгілері) бар деңгей өлшеуіштермен жабдықталады. Орнатылу орындарында кіреберіс жолы жабдықталады және жанар-жағармай материалдарының сақталу мөлшері есебінен топырақ үйіп бекітіледі.

576. Арматуралар орнатылатын немесе аппараттар қосылатын жерлерден басқа, жарылыс-өрт қауіпті технологиялық жүйелердің құбыржолдарында фланецті және алмалы-салмалы қосылыстарға жол берілмейді. Жарылыс қауіпті технологиялық жүйелерде иілмелі шлангілерді қолдануға жол берілмейді.

577. Жанармай өнімдерін айдап қотаратын сорғылар мен компрессорлардың соратын және айдайтын жолдарында тиек, кесу және сақтандыру қондырғыларын орнату көзделеді.

578. Жанар-жағармай материалдарының, мұнай өнімдерінің тамшылап ағуы, герметикалы болмауы, ағып кетуі байқалғанда ақау дереу жойылып, төгілген жер мұқият тазартылады.

579. Жанар-жағармай және тез тұтанатын материалдарды өрт-жарылыс қауіпті құрылыстардың ішінде сақтауға жол берілмейді.

580. Өрт сөндіру құралдары (қуат және сорғы блогы, отын қондырғылары, электр станциясы, ұңғыманың аузы) өрт қауіпті жерлерге жақын орналастырылады.

581. Іштен жану қозғалтқыштарының пайдаланылған газды шығаратын желілері ұңғыманың аузынан кемінде 15 метр, таса (ірге) қабырғасынан 5 метр және шатырдың (қалқаның) жоғарғы жағынан 1,5 метр қашыққа шығарылады. Қозғалтқыштардың, негіздердің, еден төсенішінің астына пайдаланылған газ шығатын құбырларды төсеуге жол берілмейді.

Қабырғалар, шатырлар (қалқалар) арқылы пайдаланылған газ шығатын желілер өтетін жерлерде құбырдың үш диаметрінен кем емес тесік қалдырылады. Бұл жерде жылу оқшаулау төсемі мен өртенбейтін өңдеме орнатылады.

Пайдаланылған газ шығатын желілер ұшқын сөндіргіштермен жабдықталады.

582. Температура төмен болған жағдайда, қатып қалуға бейім жабдықтар мен құбыржолдар жылытылып, ашық отты пайдалануды жоққа шығаратын жылытумен қамтамасыз етіледі.

583. Өрт қауіпті және жарылыс қауіпті үй-жайларда, негіздердің астында, газ қауіпті жерлерде, жанар-жағармай материалдарын, мұнай өнімдерін, жанғыш заттар мен реагенттерді сақтауға арналған ыдыстардың жанында ашық отты пайдалануға және темекі шегуге болмайды.

Темекі шегу үшін өртке қауіпсіз аймақта арнайы жабдықталған орындар бөлінеді және жазулармен белгіленеді.

584. Газдану, жанар-жағармай материалдарымен, мұнай өнімдерімен ластану кезінде газ қауіпті, отпен жүргізілетін және дәнекерлеу жұмыстарын жүргізуге жол берілмейді.

585. Қуат, бұрғылау және мұнай кәсіпшілігінің жабдығы, жабындар, объектінің басы мен аумағы үнемі өрт қауіпсіз жағдайда ұсталады, күйеден, жанар-жағармай материалдарының, мұнай өнімдерінің төгілуінен ұдайы тазартылады.

Ұңғымаларды бұрғылау жұмыстарын жүргізу тәртібі

586. Ұңғымаларды бұрғылау, бекіту, сынау техникасы мен технологиясы өнімді жиектерден бақыланбайтын қабат флюидтің түсуін барынша жоғары дәрежеде болдырмауы тиіс.

Мұнай-газ дақтары пайда болған және авариялық жұмыстар жүргізілген жағдайда, жер үстіндегі жабдық және орап байлау арқылы толық герметикалық, флюидті ұңғымалардан қауіпсіз қашықтыққа бұру және мұнай-газ дақтарын, аварияларды жою жөніндегі технологиялық процестерді орындау кезінде жарылыс-өрт қауіпсіздігі қамтамасыз етіледі.

587. Бұрғыны пайдалануға беру кезінде кәсіпорынның комиссиясы жабдықтың жарылыс-өрт қауіпсіздігін, өртке қарсы жабдық пен құрал-сайман жинағының сәйкестігін, авариялық жарықтандырудың, жауынгерлік өрт сөндіру есептобының бар-жоғын тексереді, ол туралы бұрғыны қабылдау актісіне жазады .

588. Көмірсутекті негіздегі бұрғы қоспаларын пайдаланғанда жарылыс, өрт қауіпсіздігі бойынша, арнайы нұсқаулық пен жұмыс жоспарларында көрсетілетін әуе ортасының газдылығы бойынша қосымша шаралар қолданылады. Көмірсутекті негіздегі ерітіндінің өздігінен тұтану температурасы сағасындағы және қоспаны дайындау мен өңдеу процесіндегі күтілетін ең жоғарғы температурадан 50⁰С артық болады.

589. Жұмыс аймағының ауасында зиянды заттардың шекті жол берілетін концентрациялары мен шекті жол берілетін жарылыс қауіпсіз концентрациялары табылған жағдайларда:

- 1) технологиялық процесті тоқтата тұру;
- 2) объектінің, ауысымның басшысына дереу хабарлау;
- 3) газдану себебі мен аймағын анықтау;
- 4) жеке қорғану құралдарын пайдалану;
- 5) өрт сөндіру құрал-жабдығының әзірлігін тексеру;

б) Аварияларды жою жоспарына және нақты жағдайға сәйкес шаралар (әрекеттер) қолдану қажет.

590. Бұрғылау, сынау, газ, мұнай, су дақтарын, ашық бұрқақтар мен аварияларды жою жөніндегі жұмыстар аяқталғаннан кейін мұнаралар, бұрғылау жабдығы, аумақ қара майдан, артық жабдықтар мен материалдардан тазартылады . Бұрғыға баратын жолдар мен кіреберістер бос болады.

591. Цементтеу, мұнай және қышқыл ванналарын орнату, зерттеу және авариялық жұмыстар кезінде қолданылатын арнайы техника пайдаланылған газ шығатын құбырлардың ұшқын сөндіргіштері болған кезде ғана қолданылады.

Мұнай және газ ұңғымаларын пайдалану тәртібі

Ұңғымаларды игеру тәртібі

592. Мұнай және газ ұңғымаларын игеру, сынау жұмыстары ұңғыманы салу жобасына сәйкес жүргізіледі, онда арнайы бөлімдерде технология әзірленуі тиіс, сынау жұмыстарын орындауға арналған техникалық құралдар мен өрт, жарылыс қауіпсіздігінің шаралары белгіленеді.

593. Жұмыстарды бастамас бұрын дайындық, негізгі және қорытынды жұмыстардың жоспар-кестесі, сондай-ақ болуы ықтимал аварияларды жою жоспары қоса беріледі.

594. Жоспар-кестеге ұңғымаларды игеру үшін қолданылатын жабдықты орналастыру және орап байлау кестесі қоса беріледі.

595. Ұңғымаларды игеру жөніндегі жұмыстар басталмас бұрын жауапты адам бригада мүшелеріне өрт қауіпсіздігі жөнінде нұсқау береді және "Жұмыс орнындағы қауіпсіздік техникасы жөніндегі нұсқау беруді тіркеу" журналына тиісті жазу жазады.

596. Бригаданың барлық мүшелері ұңғымаларды игеру жөніндегі жұмысқа арнайы киіммен және арнайы аяқ киіммен қатысады.

597. Игеру объектілері өртке қарсы қондырғылармен жабдықталады және осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес өртке қарсы құрал-жабдықпен қамтамасыз етіледі.

598. Ұңғымалардағы ату-жару жұмыстары жұмыстардың жауапты басшысының рұқсатымен және мұнай-газ өндіру немесе бұрғылау кәсіпорны геологының қатысуымен жүргізіледі.

599. Ату-жару жұмыстарының алдында шығарындыларға қарсы құрал-жабдық жұмыс жоспарында көрсетілген қысымға мұқият тексеріліп, қысып нығыздалады.

600. Көтеріп-түсіру операциялары кезінде колонналық фланецке ұшқын қауіпсіз материалдан жасалған шұқыр орнатылады.

601. Ұңғыманы игергенде жылжымалы компрессор ұңғыманың жел жағынан кемінде 25 метр қашықтыққа орналастырылады.

602. Ұңғыманы мұнаймен жуып-шайғанда агрегат ұңғыма аузынан кемінде 10 метр қашықтыққа орнатылады.

603. Газ және газ конденсатты ұңғымаларды сұңғылау арқылы игеруге, ал бұрқақты ұңғымаларды науалармен қауғалауға жол берілмейді.

604. Ұңғыманы сұңғылау мұнай шығарындысын болдырмайтын герметикалаушы қондырғысын буферлі тиекке бұрқақ арматура орнатылған кезде жүргізіледі.

605. Бұрқақты ұңғыманы сұңғылаумен игергенде:

1) жұмыс істеп тұрған агрегатты басқару пультін қорғау үшін қалқаның жанатын құрылғылары оттан қорғау құрамымен өңделеді;

2) ұшқын қауіпсіз материалдан жасалған бағыттаушы шүмек орнатылады;

3) көтергіш трактор ұңғыма аузынан кемінде 25 метр алшақ орнатылады.

606. Ұңғымаларды жылжымалы агрегаттармен игергенде игеру үшін де, ұңғыма өшірілген жағдайда да қажетті агрегаттар санын жұмыс манифольдына қосу мүмкіндігі көзделеді.

607. Бұрқақ атқылау белгілері пайда болғанда аварияларды жою және аузын герметикалау жоспарына сәйкес іс-қимыл жасалады.

608. Бұрқақ ұңғыламасын игеру процесіндегі үзілістер мен аялдау кезінде бұрқақ арматурасының және айқастырылған табан ағашының орталық тиегі жабылады.

609. Сығылған ауаны айдау немесе сұйықтықты ауамен аэрациялау арқылы ағын шақырғанда процесте үзілістерге жол берілмейді.

Бұрқақты ұңғымаларды пайдалану тәртібі

610. Пайдалануға берілген барлық ұңғымалар тиісті стандартты аппаратурамен жабдықталған герметикаланған сағалармен қамтамасыз етіледі.

611. Бұрқақты арматураны жинау төсемелері бар түйреуіштердің толық жинағымен жүргізіледі.

612. Бұрқақты ұңғыма мен коммуникацияларды орау пайдалану колонналарының перфорациясына дейін ұңғыма өнімін қабылдауға дайындалады .

613. Тұтануды (өртенуді) болдырмау үшін мұнайды ортақ қамбалар мен торларға ашық арықтар арқылы ағызуға жол берілмейді.

614. Ұңғымадан компрессорға мұнай мен газдың түсуін болдырмау үшін ұңғымалардың жанында газ бен ауа тарату дүңгіршектерінен шығатын желілерде кері клапандар орнатылады.

615. Газ және ауа тарату дүңгіршектерінің газ немесе әуе коллекторларында ұзындығы жобаға сәйкес келуге тиіс желілер көзделеді.

616. Газ тарату дүңгіршектерінің сыртқы жағында "Газ! От қауіпті!" деген жазу ілінеді.

617. Жылжымалы компрессорлардың іштен жану қозғалтқыштарының пайдаланылған газ шығатын құбырлары ұшқын сөндіргіштермен жабдықталады.

618. Құбыр сыртындағы газдың қысымы тек штуцердің көмегімен, айқастырмадан бірінші (негізгісі) ысырма ашық болғанда екіншісі арқылы төмендетіледі.

619. Ұңғыманың орамы, бұрып ағызу жолы, аппаратура, сондай-ақ қысыммен жұмыс істейтін газ құбырлары тек бумен немесе ыстық сумен ғана жылытылады.

Компрессорлық станцияларды ұстау тәртібі

620. Компрессор жұмыс істеп тұрғанда тоңазытқыштардағы газ бен судың температурасына бақылау жүргізіледі.

621. Компрессорды қысатын соңғы сатыны түсіру желісінде (компрессор ғимаратынан тыс) қысым жұмыс қысымынан 10 % асқан кезде іске қосылатын сақтандыру құрылғысы құрастырылады.

622. Компрессордың қалыпты жұмыс параметрлерінен ауытқу сигнализациясы, сондай-ақ жағылып жатқан газдың (ауаның) қысымы мен температурасы көтерілгенде, салқын судың келуі тоқтағанда және қабылдау мен майлау жүйесіндегі қысым түскен кезде автоматты ажыратқышы болуы қажет.

623. Компрессордың қажалатын бөлшектері үнемі майланады, сондай-ақ пайдаланылған майдың температурасы қадағаланады.

624. Қысудың әр сатысынан кейін сығылған газды немесе ауаны майдан тазартпай, компрессорды жұмысқа қосуға жол берілмейді. Компрессордың жұмысы кезінде май бөлгіштерден жүйелі түрде түсіру қамтамасыз етіледі.

525. Әуе қоспасы компоненттері құрамының жұмыстың әр режиміне арналған регламентте және техникалық паспортта көрсетілгеннен асуына жол берілмейді.

626. Газды сығымдайтын компрессорлардың ауаны сорып алуын болдырмау мақсатында сорып алу желілері шамалы артық газ қысымымен ұсталады.

627. Егер компрессор жұмысының шарттары бойынша сорып алушы желі ыдыратылатын болса, онда сығымдалғаннан кейін газ құрамында оттегінің бар-жоғы тұрғысынан үнемі талдау жасалады.

628. Газ компрессорлары мен газ құбырларының барлық қосылыстарының герметикалығы үнемі тексеріледі. Газ шығып тұрғаны байқалған жағдайда, компрессор тоқтатылып, ақаулары жойылады.

629. Жарық беру құралдарын жөндеу кезінде немесе электр энергиясы авариялық жағдайда ажыратылғанда, газ компрессорлық станцияларында жарылыс қаупі жоқ жағдайда орындалған аккумуляторлы шамдарды ғана қолдануға рұқсат беріледі.

630. Газ-компрессорлық үй-жайларда компрессорлық қондырғылардың жұмысына қатысы жоқ аппаратура мен жабдықты орналастыруға жол берілмейді.

631. Резервтегі компрессорлар газ қабылдау желілерінен және айдағыштардан герметикалық түрде ажыратылады.

632. Әуе компрессорлары үшін ауа алу ғимараттың сыртында жүргізіледі. Жанғыш бу немесе газдар бөлінетін жерлерде, сондай-ақ тұтану көздері пайда болуы мүмкін жерлерде ауа алуға жол берілмейді.

Компрессорға жанғыш бу мен газдардың түскені байқалғанда ол дереу тоқтатылады.

633. Компрессорларды, әуе компрессорлық станциялары коммуникацияларының май шөгінділері кестеге және техникалық құжаттамаға сәйкес сульфонал су ерітіндісімен шайып тазартылады.

Тереңнен сорып пайдалану тәртібі

634. Тербелме станогы оның үйкелетін және қозғалмалы бөліктері мен мұнара немесе дінгек, іргетас және топырақ, электр желілері бөлшектерінің түйісуін болдырмайтындай етіп орнатылады.

635. Тербелме станогының шкивін қолмен айналдыруға және оның астына металл немесе басқа да заттарды салу арқылы тоқтатуға жол берілмейді.

636. Ұңғымада жөндеу жұмыстары басталмас бұрын жетек ажыратылады, ал іске қосу қондырғысында "Қосуға болмайды! Адамдар жұмыс істеп жатыр!" деген жазуы бар плакат ілінеді.

637. Терең сорғы ұңғымасы ұңғыманың аузын герметикалайтын және құбырдың сыртындағы кеңістіктен газды айдауға мүмкіндік беретін ернеу арматурасымен жабдықталады.

638. Тербелме станогы жұмыс істеп тұрғанда жетек белбеулерінің іркіліп қалуының алдын алу үшін олардың тартылуын бақылау жүзеге асырылады.

639. Жерге тұйықтау өткізгіштері мен олардың балқытып біріктірілген тұстарын тексеріп қарау үшін қолжетімділік қамтамасыз етіледі. Жерге тұйықтау өткізгіші үшін болаттан жасалған арқанды пайдалануға жол берілмейді.

640. Кез келген кернеудегі электр беру желілерінің астынан басқару станцияларын, автотрансформаторларды, трансформаторларды орнатуға жол берілмейді.

641. Батыру орталығын сыртқа тебуші электр сорғылардың электр жабдығын орнату үшін үй-жай немесе дүңгіршек жанбайтын материалдан жасалады.

642. Батырылатын электр сорғыны көтеру және түсіру алдында ұңғыма аузындағы фланеціне кәбілді элеватордың бұзылуынан сақтандыратын құрал орнатылады.

643. Ұңғыманың аузында орналасқан кәбілді барабанның электр жетегін түйме арқылы басқару жарылыстан қорғалатын түрде орындалады.

644. Ұңғыманың аузы кәбіл өтетін жерлерінде тығыздамасы бар аспалы тығырықпен жабдықталады.

645. Ұңғымаларды үрлегенде және өлшеуді жүргізгенде ұңғыманың жанындағы автокөлік пен тракторлар сөндіріледі, ал қазандықтардың оттықтары тоқтатылады.

646. Сынақ жүргізу кезінде барлық жолдарда бекеттер орнатылып, өтуге, темекі шегуге және от жағуға тыйым салынатын ескерту белгілері орнатылады.

Мұнай және газ өндіруді қарқындету тәртібі

647. Өндіруді қарқындету әдістерін жүзеге асыру мұнай-газ өндіретін кәсіпорынның басшысы (орынбасары) бекіткен жоспар бойынша жүргізіледі.

648. Кәсіпорын әкімшілігі өндіруді қарқындату әдістерін жүргізуді ескере отырып, БҚТМал авариялар мен өрттерді жою жоспарын әзірлейді. Жоспар көрнекі жерге ілінеді.

649. Өндіруді қарқындату әдістері жүзеге асырылатын объектілер кәсіпорынның орталық диспетчерлік пункті бар сенімді телефон немесе радио байланысымен қамтамасыз етіледі.

650. Байланыс құралдарында атауы мен сигнал беру, өрт сөндіру бөлімінің, жедел жәрдем, газдан қорғау қызметінің басшылары мен жауапты адамдарын шақыру тәртібі көрсетілген тақталар ілініп қойылады.

651. Жұмыс істеу кезінде жылжымалы сорғы агрегаттардың, автокөліктің пайдаланылған газ шығатын құбырлары ұшқын сөндіргіштері бар сөндіргіштермен жабдықталады.

652. Агрегаттар мен автоцистерна ыдыстарынан мұнай мен химиялық реагенттердің қалдықтарын өнеркәсіптік кәрізге құюға жол берілмейді.

653. Барлық өндірістік және қосалқы үй-жайлар, құрылыстар мен қоймалар осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес тиісті алғашқы өрт сөндіру құралдарымен қамтамасыз етіледі.

654. Өртке қарсы құрал-жабдықтарды, авариялық және газдан қорғау құралдарын тікелей мақсатына арналмаған жұмыстарға қолдануға жол берілмейді.

655. Химиялық заттардың қоспаларын дайындағанда, қолданғанда және оларды сақтағанда темекі шегуге және от жағуға жол берілмейді. Темекіні арнайы бөлінген жерлерде шегуге болады.

656. Көбік реагенті және басқа да жанғыш химиялық заттар бар ыдыстарда "От қауіпті" деген жазу болады.

657. Найзағай жарқылдаған кезде көбік реагенті мен басқа да жанғыш заттарды құйып төгуге болмайды.

658. Реагентті қабатқа айдауға арналған жылжымалы технологиялық жабдық қажет болған жағдайда қауіпті аймақтан шығуды және персоналды эвакуациялауды қамтамасыз ету үшін жердің бедері мен желдің бағыты ескеріліп орналастырылады.

659. Жылжымалы жабдықты, сорғы қондырғыларды электр өткізгіштердің әуе желілерінің қорғау аймағы шегінде немесе мұнай, газ желілерінің үстіне орналастыруға жол берілмейді.

660. Жұмыс аяқталғанға дейін және бу генераторының қысымы атмосфералық қысымға дейін төмендегенше бу генераторлық қондырғыны қараусыз қалдыруға болмайды.

661. Жылжымалы электр жарығын беру ретінде бу генераторлық қондырғыда кернеуі 12 Вольттан аспайтын, жарылыс қауіпі жоқ шамдар қолданылады.

662. Ұңғыманың қазбасы аймағының маңында бумен, жылумен өңдеуді тәуліктің жарық уақытында жүргізуге рұқсат беріледі.

663. Отын сыйымдылығы бар арбада (шанада) орнатылған мөлшерлеу сорғысының электр жабдығы Электр қондырғыларын орнату қағидаларына сәйкес өрттен, жарылыстан қорғалған етіп көзделеді.

664. Пеш белгіленген шектерде мұнайды ысыту температурасын реттейтін, сондай-ақ шығарушы көздеген газ қысымы көтерілгенде немесе төмендегенде оттыққа газ жеткізуді өшіретін автоматты қондырғылармен жабдықталады.

665. Отын құбыры жолында ретке келтірілген, қысқартатын қондырғы және оттықта сақтандырғыш қақпағы, сондай-ақ бақылау-өлшеу құралдарына конденсаттың түсуіне жол бермеуге арналған қондырғы жабдықталады.

666. Пештің оттығын қосар алдында шиыршық түтікке мұнайдың толғанына көз жеткізіледі.

667. Мұнайға арналған ыдысы бар арбада (шанада) орнатылған электр жабдығы, сондай-ақ Электр қондырғыларын орнату қағидаларына сәйкес мұнайды қыздыруға арналған тұрақты қондырғылар жарылыстан қорғалып орындалады.

668. Техникалық қозғалыс құралдары (автомобильдер, тракторлар) ұшқын сөндіргіштермен жабдықталады.

669. Ыстық мұнай ыдысы сағаның ық жағынан 10 метр қашықтықта орнатылады.

670. Мұнайды айдар алдында алмалы-салмалы шығарып тастау жолы сорғыдан ұңғымаға дейін барынша жоғары жұмыс қысымынан бір жарым еселі қысымға сығымдалуы тиіс.

671. Компрессорлар мен электр жабдығы 10 метр, ал іштен жану қозғалтқышы бар компрессор ұңғыманың сағасынан 25 метр қашықтықта орналасуы тиіс. Іштен жану қозғалтқышының пайдаланылған өнім құбыры ұшқын сөндіргішпен жабдықталады.

672. Ұңғымаларды өңдеу үшін тек газсыздандырылған конденсат қана қолданылады.

673. Газ конденсаты бар автоцистерналарда немесе басқа ыдыстарда "От қауіпті" деген жазу болады.

674. Газ конденсатын тек герметикалық түрде жабылған люктерде және ағызатын штуцерлерде ғана автоцистерналар арқылы тасымалдауға рұқсат беріледі.

675. Конденсатты автоцистернаға құю, ағызу алдында ол жерге қосылады. Ағызу немесе құю аяқталғанға дейін жерге қосатын құрылғыны ажыратуға жол берілмейді.

676. Құю-ағызу, ұңғыманы өңдеу тек күндізгі уақытта жүргізіледі.

677. Газ конденсатына толып тұрған автоцистернаны елді мекендер шегінде, ашық от бар жерлерде тоқтатуға жол берілмейді.

678. Агрегаттар мен автоцистерналар ұңғыманың аузынан 25 метр қашықтықта және жел жағынан бір бірінен кемінде 6 метр қашықтықта орнатылады.

679. Суы бар автоцистерна газ конденсаты бар агрегаттар мен автоцистерналардан 25 метр қашықтықта орналастырылады.

680. Ұңғыманы өңдегенде газ конденсатын автоцистернадан бункерге және агрегат қабылдауға айдауға жол берілмейді.

681. Ұңғыманы газ конденсатымен өңдеу алдында және процесінде жұмыс істеу аумағының газдануы тексеріледі. Шекті рұқсат етілген концентрациядан артық газ концентрациясы болған жағдайда, газ конденсатын айдау жұмыстары дереу тоқтатылып, аварияны жою жоспары бойынша шаралар қолданылады.

682. Ұңғыма газ конденсатымен өңделгеннен кейін агрегаттың манифольдты желісі мен ұңғыманың арматурасы сумен шайылады.

683. Манифольдты тек ұңғыманың арматурасында тиек жабылғаннан кейін және қысым атмосфералық қысымға дейін төмендегеннен соң ғана ажыратуға рұқсат беріледі.

684. Ұңғыманы газ конденсатымен өңдеу процесінде қызмет көрсетуші персонал жұмыс жоспарында көрсетілген қауіпсіз қашықтықта болады.

685. Қабаттарды гидравликалық ажырату жөніндегі жұмыстарда қолданылатын агрегаттардың және басқа машиналардың пайдаланылған газ шығаратын құбырлары сөндіргіштермен және ұшқын сөндіргіштермен жабдықталады.

686. Агрегаттарда тікелей жұмыстарды орындауға байланысты емес адамдарды қауіпсіз аймақ шегіне жібергеннен кейін ғана агрегаттарды іске қосуға рұқсат беріледі.

687. Ажырату сұйықтықтарының және мұнайдың қалдықтары агрегаттар мен автоцистерна ыдыстарынан мұнай торына немесе арнайы ыдысқа құйылуы тиіс.

688. Қысқы уақытта жұмыстар ұзаққа тоқтатылғанда манифольдты және айдаушы құбыр жолдарын ашық отпен жылытуға жол берілмейді.

689. Қуат қондырғыларын отын бактары өртке қауіпсіз жерге орнатылып, бұзылудан қорғалады.

690. Қабат ішіндегі жылжымалы жану мөлшері әдісімен қабатты өңдеу жүзеге асырылатын жер аумағы ескерту плакаттарымен жабдықталуы және қызыл жалаушасы бар, металдан жасалған бекеттермен қоршалуы тиіс.

691. Ұңғымаларда зиянды газдарды шығару қауіптілігінің дәрежесі және мұнай мен газдың температурасы бойынша олардың санаттары көрсетілуі тиіс.

Ағымдағы және күрделі жөндеу жүргізу тәртібі

692. Жанар-жағармайлармен, мұнай өнімдерімен ластанған аумақта көтергіш трактор мен жылжымалы агрегатты орнатуға болмайды.

693. Көтергіш трактор, жылжымалы агрегат ұңғыманың аузынан кемінде 25 метр қашықтықта жел жағынан орнатылады.

694. Жуу агрегаты манифольдка жақын, ыдыстары агрегат жүргізушісінің кабинасы ұңғыманың аузына қаратылатындай болып орнатылады.

695. Көтергішке жанармай қозғалтқыш сөндіріліп, суығанда құйылады.

696. Сағаның арматурасын бұзу ұңғыма өшірілгеннен кейін және қысым нөлге дейін жеткізілгеннен кейін жүргізіледі.

697. Газ кестеге сәйкес ұңғымадан қауіпсіз жаққа қарай шығарылады. Газ шығару жолы тіректерге берік бекітіледі.

698. Құбырларды көтеріп түсіргенде элеваторды отырғызу ұшқынның пайда болуына жол бермеу үшін баяу, соқпай жүргізіледі.

699. Құбырларды көтеріп-түсіру жұмысындағы үзілістерде ұңғыманың сағасы герметикаланады.

700. Құбырларды көтергенде флюидтің, ерітіндінің шашырап төгілуіне қарсы құрал орнатылады.

701. Сағада ұшқын түзілумен байланысты жұмыстарды, сондай-ақ жазбаша рұқсатсыз от жағу жұмыстарын жүргізуге жол берілмейді.

702. Құм тығынын сумен жуып шайғанда жуу сұйықтығы өнеркәсіптік кәрізге немесе ыдысқа шығарылады. Тығынды мұнаймен шаю тұйық цикл бойынша жүргізіледі.

703. Құм тығындарын ұңғымаларда шайғанда шығарындыларға қарсы жабдық, домалақ кран, қайырмалы клапан орнатылады.

704. Ұңғымада вентилі және шлангі бар су желісі жүргізіледі.

705. Мұнай-газ дақтары көрінгенде құбырдың және құбырдың сыртында қысым болғанда жұмыстарды бастауға жол берілмейді.

706. Көтергіш тракторлар мен жылжымалы агрегаттар жарық және дыбыс сигнализацияларымен жабдықталады.

707. Объект осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес өртке қарсы құрал-жабдықпен қамтамасыз етіледі.

708. Жұмыс процесінде ұңғыманың жағдайы үнемі бақылауда болады, газ, мұнай, су дақтарының белгілері байқалғанда бригада сағаны герметикалайды және аварияларды жою жоспарына сәйкес іс-қимыл жасайды.

Мұнай мен газды жинау, дайындау, сақтау және тасымалдау тәртібі

709. Аппараттарда, ыдыстарда және құбыржолдарында орнатылған сақтандырғыш, реттегіш және тіреу арматурасының жарамдылығы пайдалануға қосар алдында, сондай-ақ инженерлік-техникалық қызметкердің басшылығымен, бекітілген кестеге сәйкес тұрақты тексеріледі. Тексерістер мен қадағалау нәтижелері вахта журналына жазылады.

710. От қауіпті сұйықтықтардың деңгейін өлшеу үшін өртке қауіпсіз өлшеуіштер қолданылады. Шыныларды механикалық зақымданудан қорғау, қосқыш түтіктерді автоматты түрде жабатын клапандардың және шыныда сұйықтық пен қысымның 0,6 МегаПаскальдан (бұдан әрі – МПа) (6 кгс/см^2) аспайтын шекті рұқсат етілген деңгейін көрсететін қызыл жолағының болуы шартымен өлшеуіш шынылардың 0,6 МПа (6 кгс/см^2) аспайтын артық қысыммен жұмыс істейтін аппараттар мен сыйымдылықтарда болуына жол беріледі.

711. Жабдықтың жылу оқшаулағышы үшін өртенбейтін материалдар қолданылады.

712. Қыздыру аппараттарына бу немесе газ жіберер алдында жеткізу желілері қауіпті қысымдарды немесе деформацияларды болдырмау үшін үрленеді.

713. Қыздырылған агентті аппараттарға қосу аппараттардағы температураны бірте-бірте көтере отырып, баяу жүргізіледі.

714. Түсіру кезінде резервуар (ыдыс) аппараттарынан су мен жауын-шашынның тұнбаларының ағысы қадағаланады, жұмыс алаңшалары мен аумаққа мұнайдың төгілуіне жол берілмейді.

715. Сақтандырғыш клапаны диаметрі шығу тесігінен кем емес бұру жолымен жабдықталады.

716. Басқыштары, сепараторлары және басқа аппараттары қызмет көрсетуге арналған сатылармен және алаңшалармен жабдықталады.

717. Мұнай және газ ұстағыштар өртенбейтін материалдардан жасалады. Ашық мұнай ұстағыштың айналасында биіктігі кемінде 1 метр қоршау орнатылады.

718. Тұндырғыштар мен резервуарлардың науалары адамдар өтетін жерлерде металл жабындыларымен жабылады.

719. Шырақ тіреушесі кемінде 100 метр қашықтықта, ал жер қоймасы топталған қондырғының қоршауынан кемінде 50 метр алшақ орналасады. Қамбаның айналасы кемінде 1 метр топырақпен үйіп бекітіледі, ал шырақ қондырғысы қоршалады.

720. Басқыштар мен сепараторларды үрлегенде үрлеу желісіндегі тиек қондырғысы ақырын және біртіндеп ашып-жабылады.

721. Қысымы бірдей сепараторлар тобына сақтандырғыш қондырғыларынан шыраққа жалпы желіге (коллектор) бұруға болады.

722. Эрлифт ұңғымаларын сепараторларға қосқанда сепаратордан шығатын газ-ауа қоспасы ауаның бар-жоғына тексеріледі.

723. Басқыштардағы деңгей өлшегіш шынылар жабық ыдысқа немесе кәрізге үрлеуге арналған бұрғыштармен қамтамасыз етіледі.

724. Отпен жылытқышы бар жылу ауыстырғыштарға арналған алаңша гидравликалық жабу арқылы өнеркәсіптік кәрізге жүретін науалармен жабдықталады.

725. Температуралық кернеулерден зақымдануды болдырмау үшін жылу ауыстырғыштарды (түскенде) қыздыру және (көтерілгенде) суыту біртіндеп жүргізіледі.

726. Жылу ауыстырғыштарды жанғыш сұйықтықтардан босату жылу ауыстырғыштар суығаннан кейін ғана жүзеге асырылады.

727. Форсункалар тұратын алаңшаның қатты жабынымен және гидравликалық тиек арқылы өнеркәсіптік кәрізбен қосылған науаға қарай еңіспен қамтамасыз етіледі.

728. Пештерді тұтатып қосуды тек оны пайдалануға жауапты адамдар ғана жүзеге асырады.

729. Форсункаларды шырақтармен тұтатқанда оған тез өртенгіш сұйықтықты сіңдіруге жол берілмейді.

730. Пештерді жағуда қолданылатын шырақ құрғақ топырағы бар өртенбейтін жәшікте сөндіріледі.

731. Отын құбыржолы отынды барлық форсункаларға жіберуді бір мезгілде тоқтата алатын (форсункалардың фронтынан кемінде 10 метр қашықтықта) тиекпен, оттықтардың жануына қажет қысымға реттелген редуциялайтын құрылғымен, сондай-ақ автоматика жүйесіне конденсаттың түсуінің алдын алу үшін конденсат жинағымен, бақылау-өлшеуіш құралдарымен жабдықталады. Автоматты құрылғылардың авариялық сигнализациясы оператор үй-жайына шығарылады.

732. Қондырғы жұмыс істемеген жағдайда, отынды газ құбыры пештен герметикалық түрде өшіріліп, бітеуішке қойылады.

733. Пештердің тұрақты өрт сөндіру жүйесі үнемі іске жарамды жағдайда ұсталады. Жүйенің орамы өтуге қолайлы жерде орналасады және қызыл түске сырланады. Жүйе автоматты және қашықтықтан қосылатын болып көзделеді.

734. Пеш отынын алдын ала бұмен үрлеп алмай, оттықты жағуға жол берілмейді. Пеш орамының үрлеу шамдары жоба мен техникалық құжаттамасына сәйкес қауіпсіз жерге шығарылады.

735. Форсункалардың (оттықтардың) газ құбырлары газ шамшырағын желіге шығарып, үрлеу желісімен жабдықталады.

736. Авария немесе өрт шыққан жағдайларда мұнай құюға арналған құрылғылар іске жарамды болуы тиіс. Авариялық төгу ысырмаларының айыратын белгілері болуы, ал жағалаулары бос болуы тиіс. Авариялық төгуді тек цех, қондырғы бастығының немесе аварияны (өртті) жою жөніндегі жұмыстардың жауапты жетекшісінің нұсқауы бойынша ғана жүргізуге болады. Авариялық төгуді жүзеге асырғанда операциялардың реттілігі нұсқаулықта көзделеді.

737. Авариялық ыдысқа ыстық сұйықтықты түсірер алдында одан суланған өнімдер мұқият шығарылып, құрғақ бу жіберіледі.

738. Пеш форсункаларының фронттарында, ұқсас камераларда өрт шыққанда, көмейі мен түтіндігінде қара күйе жанғанда бумен өрт сөндіру желілері арқылы бу жіберіліп, өртке қарсы қызмет шақырылады.

739. Құбырлы пешті пайдалану кезінде құбырлардың жай-күйіне жүйелі түрде бақылау қамтамасыз етіледі. Құбырларда булықтары мен тесіктері болғанда, сондай-ақ құбырлардың тозу шегі асып кеткен пештердің жұмыс істеуіне жол берілмейді.

740. Пештерге жалындарды өшіру сигнализаторларын, форсункалар (оттықтар) өшкенде оларға отынның жетуін тоқтатын автоматты құрылғыларын, пештің беліне шекті рұқсат етілген температура сигнализациясы орнатылады.

741. Мұнай айдауға арналған үй-жай ұшқын қаупін болдырмайтындай орындалған ауданы мәжбүрлі жіберу-тартып алу желдеткішімен жабдықталады. Желдеткіш бұзылған немесе өшірілген жағдайда, сорғыларды жұмысқа қосуға жол берілмейді.

742. Іштен жану қозғалтқышын орналастыруға арналған үй-жайлар сорғыларға арналған үй-жайлардан газ өтпейтін қабырғалармен бөлінеді. Тез тұтанатын сорғылар орнатылған үй-жайларда тегіс белдікті берілісті қолдануға жол берілмейді.

743. Аралық біліктер өтетін орындарының қабырғалары арасында тығыздамасы болады.

744. Сорғылармен жұмыс істегенде қозғалыстағы бөлшектерін, сондай-ақ мойынтірек пен сорғылардың тығыздамаларының температурасын үнемі бақылау жүзеге асырады.

745. Сорғылардың астында жағармайдың жиналуына, ағуына және шашырауына жол берілмейді. Сорғы үй-жайларының едендері таза ұсталып, үнемі сумен шайылады.

746. Сорғы үй-жайларында сорғылар мен құбырлардың герметикалығына бақылау орнатылады. Сорғылардың тығыздамалары мен құбырлардың қосылыстарындағы саңылаулар дереу жойылады.

747. Ысырма блогы орналасқан жерлерде сұйықтықтарды гидравликалық бекітпе арқылы өнеркәсіптік кәрізге төгуге арналған науа орнатылады. Сұйықтықтарды өнеркәсіптік кәрізге төгу мүмкіндігі болмаған жағдайда, сұйықтықты сорғымен тартып алатын жиналмалы жабық құдық орнатылады.

748. Сорғы үй-жайларында жанар-жағармай материалдарын бір тәуліктік қажеттіліктен аспайтын мөлшерде ғана сақтауға жол беріледі. Жанар-жағармай материалдары қақпақтары бар арнайы металл бөшкелер мен жәшіктерде сақталады.

749. Сорғы үй-жайларында тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды сақтауға жол берілмейді.

749. Сорғыны іске қосу және тоқтату алдында тиісті ысырмалардың дұрыс ашылып жабылуы тексеріледі.

750. Төгіліп қалған мұнай өнімдерін жою үшін сорғы үй-жайлары резеңке шлангілері бар су құбырларымен жабдықталады.

751. Жұмыс аяқталған соң сорғыларды қабылдау және көтерулер және резервуарлардың ысырмалары жабылады, үй-жай тексеріліп, төгіліп қалған мұнай жойылып, барлық қондырғылар мен жарық беру шамдары өшіріледі.

752. Құбыржолдардың (мұнай, газ құбырлары) тасымалданатын заттарға байланысты айырым түсі мен цифрлық белгісі болады. Ыдыстарды аппаратурамен, аялдамамен және басқа да құрылыстармен байланыстыратын құбыржолдарға әр құбыржолдың ерекше белгісі, ал тиек арматурасының нөмірлері бар технологиялық кестелер жасалады.

753. Қызмет көрсетуші персонал ысырмалардың орналасу кестесін және олардың мәнін білуі, сондай-ақ технологиялық іс-қимылды қатесіз орындауы тиіс.

754. Жаңа кестені кәсіпорынның басшысы бекітіп, рұқсат бермейінше, қолданыстағы құбыржолдардың орналасу кестесін өзгертуге жол берілмейді.

755. Құбыржолдарды үрлеу және оларды герметикалығы мен беріктігі тұрғысынан сынау нұсқаулыққа сәйкес жүргізіледі. Герметикалығына және беріктігіне құбыржолдарды үрлеу және сынау жөніндегі нұсқаулық пен жұмыс жоспарын құрылыс ұйымы жасап, құбыржолды пайдаланып отырған кәсіпорынның техникалық басшылығымен келісіледі.

756. Құбыржолдарды үрлегенде және сынағанда аймақ шегінде автомобильдердің, тракторлардың жұмыс істеп тұрған қозғалтқыштармен тіркелуіне, сондай-ақ ашық отты пайдалануға және темекі шегуге жол берілмейді.

757. Теміржолдардың немесе тас жолдардың маңындағы құбыржолда авария болған жағдайда, авария алаңы дереу қоршалып, ескертетін белгілер қойылып,

көлік қозғалысы тоқтатылып, аварияны жою жоспарына сәйкес шаралар қолданылады.

758. Ескертетін белгілер авария болған жерден жолдың екі жағынан кемінде 800 метр қашықтықта орнатылады. Теміржол қызметіне дереу хабарланады.

759. Құбыржолдардағы тиек құрылғылары жарамды күйде құбыржолдардың жеке учаскелеріне мұнай мен газдың келуін сенімді түрде тоқтату мүмкіндігін қамтамасыз ету үшін оңай қол жеткізуге болатындай етіп орналастырылады. Ақаулықтар дереу жойылады.

760. Тиек құрылғыларын тексеру үшін кәсіпорында оның басшылары бекітетін кестелер жасалады. Құбыржолдардағы тиек құрылғылары тоқсанына кемінде 1 рет, ерекше жауапты тораптарда айына кемінде 1 рет қарап тексеріледі. Тексеріс нәтижелері журналға немесе құбыржолдағы паспортқа енгізіледі.

761. Құбыржолды дәнекерлеп қосуға ғана жол беріледі. Ажыратқыш құрылғылары, өткізбейтін тығызданулары бар, басқа арматурадан жасалған бақылау-өлшеу құралдары орнатылған жерлерде ойма және фланецті қосуларға жол беріледі.

Фланецті қосу төсемдері жоғары температураларда бұзылмайтын және пішіні өзгермейтін материалдардан жасалады.

762. Құбыржолдарда пайда болған тығындарды құрыш шыбықтары және басқа да ұшқын тудыруы мүмкін құралдар арқылы тазартуға жол берілмейді.

763. Құдықтарда орналасқан тиек құрылғыларын тексерген немесе пайдаланғаннан кейін соңғыларының қақпақтары дереу жабылады. Құбырларды тексергеннен кейін ашық науалар дереу жабылады.

764. Тиек құрылғыларын баяу ашып-жабу керек, тиек құрылғыларын ашу үшін ұшқын тудыруы мүмкін металл заттарды қолдануға жол берілмейді.

765. Вакуумдық газ жинайтын желінің ішінде жарылыс қаупі бар қоспаның пайда болуын болдырмау үшін:

- 1) вакуумдық желідегі ауа құрамына бақылау жүргізіледі;
- 2) ұңғымалардан вакуумдық коллекторларды ажырату немесе тармақтарын бұзуда тиек құрылғылары жабылады және газ құбырларына бітеуіштер орнатылады.

766. Шамның алау құрылымында газ жағудың үздіксіздігі қамтамасыз етіледі.

767. Құбыржолмен параллель кәбіл желілерін төсегенде олардың арасында көлденеңінен қашықтығын кемінде 1 метр етіп жасауға жол беріледі. Құбыржолдан шамалы қашықтықта орналасқан кәбілдер құбыржолдардың бүкіл аралық бойына төселеді. Құбыржолдардың асты мен үстіне кәбілдерді тік жазықтықта параллель төсеуге жол берілмейді.

768. Төгу-қую эстакадалары осы Қағидалардың 4-бөлімінің 6-тарауында белгіленген тәртіпке сәйкес ұсталады.

6. Газды қайта өңдейтін өнеркәсіп объектілерін ұстау тәртібі

Жалпы ережелер

769. Жанғыш булар мен газдар жиналуы ықтимал зауыт аумағының учаскелерінде автомашиналардың, тракторлардың, мотоциклдердің қозғалуына жол берілмейді. Бұл учаскелерде өтуге тыйым салу белгілері орнатылады.

770. Жарылу және өрт қаупі бар цехтардың аумағына кіруге және автомашина, трактор, көтергіш көлік және құрылыс механизмдерін орнатуға тек осы цехтардың, ықтимал аялдамалардың, қозғалыс маршруттары мен қауіпсіздік шаралары көрсетілген қондырғылардың басшыларының рұқсатымен ғана жол беріледі.

771. Жарылу қаупі және газ қаупі бар жерлерде темірмен тағаланған аяқ киіммен жұмыс істеуге жол берілмейді.

772. Доңғалақтармен жүретін, А және Б санатты жарылыс қауіпті цехтарда орналасқан көлік арбаларының доңғалақтары соғылғанда ұшқын шығармайтын металдан жасалған шеңберлермен немесе резеңке шиналармен жабдықталады. Кәрізді бақылайтын құдықтар үнемі қақпақпен жабылып тұрады және 10 сантиметр құм қабаты төгіледі.

773. Өрт кезінде өнеркәсіптік кәріз желісі бойынша оттың таралуына жол бермеу үшін онда арнайы құдықтарда гидравликалық ысырмалар орнатылады. Әр гидравликалық ысырмадағы ысырманы тудыратын судың қабаты кемінде 0,25 метр биіктікте болуы тиіс.

774. Барлық технологиялық аппаратуралары бар үй-жайлардың шығыңқы бөліктерінде, технологиялық қондырғылар алаңшаларында, жеке тұрған резервуарлар мен топтарда, ысырмалардың тораптарында, аппараттар, сорғылар, қазандық, төгу-күю эстакадаларының топтарына гидравликалық ысырмалар орнатылады. Гидроысырманың құрылымы оны ыңғайлы тазартуды қамтамасыз етеді.

775. Гидравликалық ысырмалары бұзылған немесе дұрыс орындалмаған, сондай-ақ оларсыз кәрізді пайдалануға жол берілмейді.

776. Өрттен және жарылу қаупі бар өнімдерді кәріз жүйесіне шығаруға жол берілмейді. Бұл мақсаттарға арнайы ыдыстар көзделеді.

777. Өндірістік ағын суды кәрізге шығарғанда оның температурасы 40°C аспауы тиіс.

778. Жарылыс қауіпті өндірістік үй-жайларда орнатылған желдеткіш жүйелерінің металдан жасалған ауа бұрғыштары жерге тұйықталады.

779. Желдеткіші бұзылған жағдайда, жабдықты жұмысқа қосуға жол берілмейді.

780. Жанғыш және жарылыс қауіпті газдары бар аппаратура мен коммуникациялар орналасқан жабық үй-жайларда желдеткіштің тәулік бойы жұмыс істеуі қамтамасыз етіледі.

781. Зиянды немесе жарылыс қауіпті газдардың немесе будың кенеттен қарқынды бөлінуі ықтимал өндірістік үй-жайларда механикалық авариялық желдеткіш орнату көзделеді.

782. Авариялық механикалық желдеткішті газ талдағыш тетіктердің әсерімен автоматты іске қосу қамтамасыз етіледі және бұдан басқа өндірістік үй-жайдың сыртқы есігінде орналасқан түймелерден авариялық желдеткішті қашықтықтан іске қосу көзделеді.

783. Өндірістік үй-жайда өрт шыққан жағдайда ішіндегі желдеткіш жүйелері сөндіріледі.

784. Өрт, жарылыс қауіпті өндірістері бар үй-жайларды жылыту үшін ыстық суды, буды, қызған а уаны және диэтиленгликольді жылу тасығыш ретінде қолданылатын орталықтандырылған жүйелер қолданылады.

785. Өрт шыққанда және оның таралу қаупі болғанда ауамен жылыту жүйелері дереу сөндіріледі.

786. Ауамен жылытуды үйлестіру желдеткішімен қиыстырғанда ауаны кері циркуляциялауға жол берілмейді.

787. Теміржол цистерналарын толтыруға арналған эстакадалардың құю бағаналары жерге тұйықталады. Төгу-құю фронттары шегінде теміржол рельстері бір-бірімен электр арқылы қосылады және электр тарту желісін жерге тұйықтауға қатысы жоқ жерге тұйықтау құрылғысына қосылады.

788. Жанғыш газдарды құятын және төгетін цистерналар жерге тұйықтау құрылғыларына қосылады. Жерге тұйықтайтын өткізгіш ретінде қимасы кемінде 6 шаршы миллиметр иілімелі (көп желілі) жез өткізгіш қолданылады.

789. Резеңке шлангілердің металл ұштықтары мен тез көтергіш құрылғылары шлангінің сыртына немесе ішіне оралған, иілімелі (көп желілі) жез өткізгіш арқылы жерге тұйықталады. Жерге тұйықтау өткізгішінің бір шеті өнім өткізгішінің металл бөлшектеріне жалғанады.

790. Найзағайдан қорғау құрылғыларын тексеру жылына 2 рет жүргізіледі. Бұл ретте жерге тұйықтау құрылғысының кедергісі өлшенеді.

Технологиялық аппараттар мен қондырғыларды ұстау тәртібі

791. Өнімді фланецті жалғамалардың саңылауы арқылы өткізгенде аппараттарды, құбыржолдарды және жабдықтарды пайдалануға жол берілмейді.

792. Ағып тұрған өнімнің тұтануын болдырмауға арналған аппаратта ағу байқалған жағдайда, ағып тұрған жерге су буы немесе инертті газ жіберіледі және аппарат жұмыстан ажыратылады немесе қондырғы тоқтатылады.

793. Аппараттар мен ыдыстардың жанғыш беттері жанбайтын материалдардан жасалған жарамды жылу оқшаулағышпен қамтамасыз етіледі.

794. Ішін тексеру, тазарту және жөндеу үшін ашуға жататын аппараттар өнімдерден босатылып, іске қосылып тұрған аппаратурадан ажыратылады және сөндіріледі, инертті газбен буландырылады немесе үрленеді және желдетіледі. Булаудың немесе инертті газбен үрлеудің ұзақтығы, сумен шаю, желдету қажеттілігі жеке, кез келген жағдайға арналған өндірістік нұсқаулықтарда белгіленеді.

795. Ыстық өнімді мұздатқыш арқылы өткізбей сынама іріктеу шүмектерін пайдалануға жол берілмейді. Бұру түтіктері және мұздатқыштың түтіктері жарамды күйде ұсталады.

796. Қысымдағы аппараттар мен коммуникациялардағы ағуларды жоюға қатаң жол берілмейді.

797. Өндірістік үй-жайларда ұшқын тудыруы мүмкін жұмыстарды жүргізуге, ашық түрде орындалған шамдарды қолдануға жол берілмейді.

798. Іске қосар алдында технологиялық аппараттардың жарамдылығы және олармен байланысты барлық аппараттар мен құбыржолдардың жұмысқа әзірлігі тексеріледі, автоматты көрсеткіштер немесе температура мен қысымды реттегіштердің, сұйықтық деңгейін өлшегіштердің жарамдылығы тексеріледі.

799. Жаңадан жобаланатын және қайта салынып жатқан пештер өрт сөндіру бөліміне бүркеме қосылған кезде дабыл беретін будың немесе инертті газдың бүркеуін тудыратын құрылғылармен жабдықталады.

800. Құбырлы пештер форсункаларына сұйық немесе газ тәріздес отынның жеткізілуі тоқтағанда немесе қысымы белгіленген нормалардан төмендегенде іске қосылатын дабылмен жабдықталады.

801. Пештің өшіп қалған оттықтарын қызған панельдерге немесе пеш отынының құрылысына тұтатуға жол берілмейді.

802. Пештің ішінде болуы ықтимал тұтануларды сөндіруге буды немесе инертті газды пайдалануға болады. Бу немесе инертті газ бақылаусыз жану аяқталған сәтке дейін беріледі.

803. Авария немесе өрт шыққан жағдайда өнімді төгуге арналған құрылғылар жарамды күйде ұсталады. Авариялық төгу желілерінің ысырмалары айыру белгілерімен белгіленеді, ал оларға өту жолдары бос болады. Авариялық төгуді жүзеге асырғанда операциялардың реті нұсқаулықта көзделеді.

804. Пештен ыстық сұйықтықты түсіруге арналған авариялық ыдыс үнемі бос ұсталады. Сұйықтықты авариялық ыдысқа түсірер алдында алдын ала конденсаттан босатылған су буы беріледі.

805. Құбырларда үрleme мен тесіктер болғанда, сондай-ақ құбырлардың тозуы рұқсат етілген шектен асып кеткенде пешті пайдалануға жол берілмейді.

Құбырлар күйіп кеткенде аварияларды жою жоспарына сәйкес пешті пайдалану дереу тоқтатылады.

806. Пеш аумағының газдану қаупі төнгенде дереу бумен сөндіру жүйесін қосылады, пештің форсункаларын сөндіріп, өртке қарсы қызмет шақырылады.

807. Қос көзді тетіктері бұзылған құбырлы пештерді пайдалануға жол берілмейді.

808. Қос көзді тетіктердің тығындарын тығыздауға арналған қысу бұрамаларын құбырлардағы қысымды атмосфералық қысымға дейін төмендеткенде ғана тартуға болады.

809. Құбырлы пештердегі қос көзді тетік шкафтарының жарамды, тығыз жабылатын металл есіктерінің болуын қадағалау керек.

810. Жылу алмастырғыш астындағы алаңшаның гидравликалық қақпа арқылы өнеркәсіптік кәрізге шығатын, арнашыққа ағысы бар қатты жабыны болуы тиіс. Алаңша жанғыш өнімдерді шайып төгуге арналған жабдықпен қамтамасыз етіледі.

811. Құбыр кеңістігіндегідей құбыр арасындағы кеңістікте орналасқан жанғыш сұйықтықтардан босатуға жылу алмастырғыштарды суытқаннан кейін ғана рұқсат етіледі.

812. Ауамен суыту аппараттары өрт жағдайына желдеткіштерді қашықтан ажыратқыштармен жабдықталады.

813. Колонна аппараттарының люктерін жоғарғысынан бастап ашу қажет.

814. Технологиялық жабдықтың хабарландыру қондырғыларын іске қосу қолмен, сондай-ақ автоматты болуы керек. Автоматты түрде іске қосқанда қолмен де іске қосу көзделеді.

Қосалқы құрылғылар мен құрылыстарды ұстау тәртібі

815. Құбыржолдар олармен тасымалданатын заттарға байланысты ажырату бояуымен, цифрлық белгілеумен және өнімнің қозғалыс бағытымен қамтамасыз етіледі.

816. Газ құбыры, өнім құбыры жарылған кезде авария ауданы дереу қоршалып, ескерту белгілері қойылып, осы аудандағы қозғалыс тоқталып, аварияны жою жөнінде шаралар қолданылады.

817. Газдың немесе мұнайдың кемуі бар құбыржол бұзылғанда, сондай-ақ өрт шыққан жағдайда өртке қарсы қызметі мен газдан қорғау қызметі шақырылады, сондай-ақ аварияны жою жөнінде шаралар қабылданады.

818. Құбыр жолдарында тұйық учаскелердің болуына жол берілмейді.

819. Жарылу, өртену қаупі бар орталарды айдауға арналған құбыржолдарда " камыттар" болған жағдайда пайдалануға жол берілмейді.

820. Төгіп-құю эстакадалары осы Қағидалардың 4-бөлімінің 6-тарауында белгіленген тәртіпке сәйкес ұсталады.

Компрессорлық және сорғы станцияларын ұстау тәртібі

821. Компрессорлар мен сорғылардың технологиялық параметрлерін бақылау бойынша барлық бұғаттағыш және дабыл беру құрылғылары үнемі жарамды күйде ұсталады.

822. Сепаратордағы сұйықтықтың деңгейін бақылау үшін дыбыс немесе жарық дабылы көзделеді.

823. Газ сығымдағыштарының және олардың газ құбырларының барлық қосылыстары герметикалығы тұрғысынан үнемі тексеріледі. Газдың кемуі байқалған жағдайда, компрессор тоқтатылып, ақаулық жойылады. Жұмыс істеп тұрған компрессорда газдың кемуін жоюға жол берілмейді.

824. Клапандық қораптар мен әуе поршень компрессорлары майлы шөгінділер мен күйіктерден үнемі тазартылады.

825. Жарық беру құрылғылары жұмыс істеген немесе электр энергиясын авариялық сөндіру кезінде газ компрессорлық станцияларында жарылыстан қорғалып орындалған аккумуляторлық шамдарды қолдануға рұқсат беріледі.

826. Компрессорлық үй-жайда газдылық немесе өрт шығу қаупі төнгенде компрессорларды авариялық түрде тоқтатып, қысымды түсіріп, авария болған жерге газ жеткізу тоқтатылады.

827. Жалпы сыйымдылығы үш тәуліктік қордан аспайтын майға арналған жұмсалатын шағын ыдыстарды өз бетімен сыртқа шығу жолы және сығымдағыштан бөлек өртке қарсы қабырғасы бар үй-жайға орналастыруға болады.

828. Компрессорлық және сорғы станцияларының үй-жайларында барлық желдеткіш құрылғыларының дұрыс және үздіксіз жұмыс істеуі қамтамасыз етіледі.

829. Тұрақты компрессорлардың авариялық тоқтату түймелері компрессор залдарының үй-жайларынан шығу орындарында немесе басқа да ыңғайлы және қауіпсіз жерлердегі басқару пульттерінде орналастырылады.

830. Газ моторының тұтандырғыш білтесінің түйісуінде ұшқыны бар компрессордың жұмыс істеуіне жол берілмейді.

831. Компрессор ішінде ұшқындату арқылы шырақтардың жарамдылығын тексеруге жол берілмейді.

832. Компрессорды іске қосқанда пайдаланылған өнімді шығару жүйесінде тұтану мен жарылыстарды болдырмау үшін пайдаланылған өнімді шығару жүйесін қысылған ауамен үрлегеннен кейін магнетон қосылады және отын газы жеткізіледі.

833. Өрт, жарылыс қауіпті өнімдерді айдап қотаратын сорғылар, сорғылармен бір рамада орналасқан электр қозғалтқыштарының жерге тұйықталғанына қарамастан, жерге тұйықталады.

834. Сорғыларды үрлегенде шығарылатын өнімді үй-жайдан тыс жерге, сұйық өнімді құбыр жолы арқылы арнайы сыйымдылыққа, ал булар мен газдар шыраққа немесе шамға шығарылады.

835. Сорғылармен жұмыс істегенде үйкелетін бөлшектерін, сондай-ақ сорғылардың мойынтіректері мен тығыздамаларының температурасы үнемі бақыланады. Майлау материалдарының ағуына және шашырауына жол берілмейді.

Алау шаруашылығын пайдалану тәртібі

836. Алау қашықтықтан жағылады.

837. Барлық қолданыстағы алаулар кезекші оттықтармен қамтамасыз етіледі.

838. Алаудың айналасындағы аумақ кемінде 50 метр радиуста қоршалады және сақтандырғыш белгілерімен көрсетіледі.

839. Алау аумағының қоршалу шегінде құдықтар, шұңқырлар және басқа да ойықтар орнатуға жол берілмейді.

840. Алау құбырына кіргізер алдында газ құбырларында қарауға және жөндеу жұмыстарын жүргізуге қол жететін от бөгеушілер орнатылады.

841. Магистральдық алау құбыржолында шырақтың оқпанынан кемінде 50 метр қашықтықта орналасқан жалпы сепаратор көзделеді. Алау құбыржолының сепаратор жағына қарай еңкіш болуы қамтамасыз етіледі.

842. Жалпы алау жүйесіне:

1) жабдықты үрлегеннен кейін құрамында төменгі тұтану шегінен 50 %-ға кем концентрациядағы жанғыш газдары бар инертті газды;

2) аппараттар мен құбыржолдардан шығарылған ауаны, сондай-ақ таза инертті газды;

3) шіруге, ашуға, полимеризациялауға, жылу шығаруға бейім және алау газ құбырының өткізу қабілеттілігін шектеуге қабілетті өнімдерді жіберуге жол берілмейді.

7. Жеңіл өнеркәсіп кәсіпорындарын ұстау тәртібі

Жалпы ережелер

843. Жарылыс қауіпті газ және бу-ауа концентрацияларын түзуге қабілетті заттар мен материалдар қолданылатын, өндірілетін немесе сақталатын өндірістік және қойма үй-жайларында ауа ортасының жай-күйін бақылау үшін автоматты газ талдағыштар орнатылады. Сериямен шығарылатын газ талдағыштар

болмаған жағдайда, ауа ортасын мерзім сайын зертханалық талдау жүзеге асырылады.

844. Жабдыктан қалдықтар пневматикалық, механикалық немесе осы операцияның қауіпсіздігін қамтамасыз ететін және өндірістік үй-жайға тозаңның бөлінуін болдырмайтын өзге де құрылғылармен шығарылады.

845. Автономды сорғы желдеткіші және (немесе) қалдықтардың пневмокөлігі бар жабдықтың электр схемасында жабдықтың жұмыс органдарын 2-5 секунд іске қосуға қатысты осы жүйелерді іске қосуды автоматты түрде басып озу және 25-30 секунд уақыт шамасында жұмыс органдары тоқтағаннан кейін оларды автоматты түрде ажырату көзделеді.

846. Кәсіпорын аумақтары мен өндірістік алаңдар күн сайын жанғыш қоқыс пен қалдықтардан тазартылады. Кәсіпорын аумағында жанғыш қалдықтарды, кесінділерді, қырқындыларды, талшықтарды, торларды, тозаңдарды ашық әдіспен сақтауға жол берілмейді. Оларды жинау үшін бір-бірінен 100 метрден аспайтын қашықтықта қақпақтары бар металл жәшіктер орнатылады. Қалдықтар арнайы жабдықталған автомобильдер мен тозаңдануды болдырмайтын ыдыстар пайдаланыла отырып жүйелі түрде шығарылады. Брезент жабылмаған талшықты материалдарды тасымалдауға жол берілмейді.

847. Жазғы уақытта ғимараттар мен құрылыстарға іргелес алаңдар мен өртке қарсы аралықтар шөптерден мерзімді түрде тазартылады. Шабылған шөпті кәсіпорын аумағында кептіруге және маялауға (арнайы бөлінген орындардан басқа) жол берілмейді.

848. Шикізатты, жабдықты және өзге материалдарды ғимараттарға тікелей жақын сақтауға жол берілмейді.

849. Қажет болғанда шикізатты, жабдықты және материалдарды арнайы жабдықталған ашық алаңдарда немесе шатырлар астында сақтауға сақтау алаңдары мен ғимараттардың, құрылыстардың арасындағы аралықтарды сақтаған жағдайда рұқсат етіледі. Жанбайтын материалдардан жасалған, ауданы 1200 шаршы метрге дейінгі бөлек тұрған шатырларды салуға болады.

850. Аумақтарды көгалдандыру үшін гүлденген кезде ұлпа, талшықты заттар мен салбыраған тұқым бөлетін ағаштарды отырғызуға, сондай-ақ оларды өртке қарсы аралықтарға отырғызуға жол берілмейді.

851. Барлық өндірістік үй-жайлар үнемі таза ұсталуы және шикізатпен, дайын өніммен және жабдықпен асыра толтырылмауы тиіс. Сақталатын шикізат пен дайын өнім мөлшері өнімнің ауысымдық қажеттілігінен (тәулік бойы өндіріс процесінде – тәуліктік) аспауы қажет.

852. Өндірістік және әкімшілік ғимараттардың жертөле үй-жайлары мен цокольдық қабаттарында жарылыс қауіпті заттарды, газ баллондарын, целлулоидты, тез жанғыш кино таспасын, пластмассаларды, лактарды, сырларды,

тез тұтанатын және жанғыш сұйықтарды, химикаттарды, өрт қауіптілігі жоғары (Г4, В4, Д4, Т3, Т4) полимерлік материалдарды, сондай-ақ топырақпен бекітетін цехтар үшін газ станцияларын орнатуға жол берілмейді.

853. Цех қоймалары үшін тез тұтанғыш сұйықтықтарды, жанғыш сұйықтықтарды, химикаттарды бір мезгілде сақтаудың ең жоғарғы шекті саны белгіленеді. Заттарды сақтаудың нормалары көрсетілген тақтайшалар көрінетін жерлерде, қоймалардың жанында ілінеді.

854. Өндірісте қолданылатын жанғыш және тез тұтанатын сұйықтықтар саны ауысымдық қажеттіліктен аспайтын (үш ауысымдық жұмыс режимінде – тәуліктік) герметикалы жабылған металл ыдыста сақталады.

Технологиялық жабдықты ұстау тәртібі

855. Кәсіпорындарда негізгі цехтарға, учаскелер мен қондырғыларға арналған технологиялық және электр жабдығын тазалау кестелері әзірленеді.

856. Пайдаланылатын технологиялық жабдық күн сайын (шикізатты алғаш қайта өңдейтін цехтарда – ауысымда кемінде 1 рет), ал электр жабдығы, шамдар, электр өткізгіштері, техникалық өрттен қорғау құралдары (спринклерлік, дренажлік, өрт хабарлағыштары), құрылыс құрылымдары, оның ішінде жабындар аптасына кемінде бір рет оларға отырған жанғыш тозаңнан, ұлпадан тазартылуы қажет. Бұл ретте тозаң жинау құралдарын (оның ішінде сығылған ауамен үрлеуді) және дымқылмен жинауды қолдану қажет. Кәсіпорын бұйрығымен лауазымды адамдар қатарынан осы жұмысты жүргізу үшін жауаптылар тағайындалады.

857. Технологиялық жабдық үрлеу және тазалау алдында ажыратылады.

858. Технологиялық жабдықтың барлық жіктері мен қосқыштары сенімді тығыздалады, бұл ретте өндірістік және қойма үй-жайларындағы ауа өткізгіштердің жіктері мен қосқыштары жанбайтын немесе Г1 тобындағы материалмен тығыздалады.

859. Машиналар мен агрегаттардың тозаңсыздандыратын құрылғыларынан ауаны тазалауға арналған сүзгіштер оқшауланған үй-жайларда орнатылады.

860. Жабдық сүзгіштерінің жанатын материалы мерзім сайын, бірақ жылына бір реттен сиретпей оттан қорғау құрамымен өңделеді.

861. Зығыр түткіш, иіру-дайындау, тоқыма дайындау, тоқыма және брақтау-өлшеу цехтарының жұмыс істейтін үй-жайларында тозаңның шекті мөлшерден артық шоғырлануына жол берілмейді.

862. Рециркуляциялау кезінде жабдықтан шығарылатын тозаңданған ауа тиісті сүзгіштерде екі сатылы тазартылады.

Ұшпалы еріткіштердің өрт-жарылыс қауіпті буларының адсорбциялау және рекуперациялау цехтарын ұстау тәртібі

863. Цехтардағы ұшпалы еріткіштерді пайдаланумен байланысты орындар бұды аулағыштарға бере отырып, оны жергілікті сору жүйелерімен жабдыкталады.

864. Рекуперациялау қондырғысы барлық жұмыс орындарынан ұшпалы еріткіштердің буын үздіксіз және толықтай соруды қамтамасыз етеді.

865. Жаңа жұмыс орындарын, учаскелер мен цехтарды егер рекуперациялау станциясының қуаты мүмкіндік бермесе, бу-ауа қоспасы желілеріне қосуға жол берілмейді.

866. Адсорберлерге түсетін бу, ауа қоспасының қосылымы жүйелі түрде бақыланады. Бу, ауа қоспасының шекті параметрлері технологиялық нұсқаулықтарда көрсетіледі. Бу, ауа желілерінің қоспаның неғұрлым өрт, жарылыс қауіпті заттарының тұтануының төменгі шоғырлану шегінен 50 %-ға жоғары ауланатын бұдың шоғырлануымен жұмыс істеуіне жол берілмейді.

867. Цехтардан рекуперациялау станциясына бу, ауа қоспасы тасымалданатын желілер жарамды күйде ұсталады. Құбырлардың ішкі қабатын қатты жанғыш қыртыстармен немесе сұйық конденсатпен ластауға жол берілмейді. Бу, ауа қоспасынан қатты қоспаларды аулауға арналған сүзгіштер немесе циклондар жарамды күйде пайдаланылады және бекітілген кестеге сәйкес тазартылады. Конденсаттың түзілуі байқалатын желілердің учаскелерінде жанбайтын материалдан жасалған жарамды жылытқышы және конденсаттың ағып кетуіне арналған ылди болуы қажет.

868. Бу, ауа қоспаларының желілері қолданыстағы сенімді от бөгегіштермен қорғалады. От бөгегіштердің саны, олардың түрі мен от өшіретін саптамалардың өлшемдері жобалау деректеріне сәйкес қабылданады. Қондырғыны от бөгегіштерсіз немесе жобаға сәйкес келмейтін от бөгегіштермен пайдалануға жол берілмейді.

869. Желдеткіштер жұмысының авариялық режимінің дыбыс дабылы мен резервтік агрегаттарды автоматты іске қосу жүйесі жарамды күйде ұсталады және мерзімді түрде тексеріледі.

870. Жарылыс, өрт қауіпті бу, ауа қоспасын атмосфераға лақтыруға арналған авариялық құбыр жарамды күйде ұсталады. Оның жұмысқа дайындығы жүйелі түрде тексеріледі. Авариялық құбыр найзағайдан қорғағышпен жабдыкталады.

871. Желдеткіштердің электр қозғалтқыштарының қаптамаларын жарылыстан қорғау деңгейі мен қорғау дәрежесі Электр қондырғыларын орнату қағидаларына сәйкес үй-жайдың жарылыс қауіпті аймағының класына сәйкес орындалады.

872. Адсорберлердің өрт сөндіру жүйелері жарамды күйде ұсталады және аптасына 1 реттен сиретпей бақыланады.

Жанғыш ортада тұтану көздерінің түзілуін болдырмау жөніндегі шаралар

873. Талшықты материалдарды, қатты жанғыш заттарды уатылған (майдаланған) түрінде бастапқы қайта өңдеуді жүзеге асыратын технологиялық желілер, машиналар мен аппараттар бөгде заттарды аулау (бөлу) үшін жарамды құралдармен (тас аулағыштар, магниттік қорғағыш) қамтамасыз етіледі.

874. Сыртқы қабатының температурасы 45°C жоғары құбырлардың қабаттары, жабдық, сыйымдылықтар, өнім өткізгіштер материалдардың тұтану немесе газдардың, сұйықтықтар буының немесе тозаңның жарылу қаупі болатын үй-жайлар жанбайтын материалдан жасалған қаптамасы бар жарамды жанбайтын жылу оқшаулағышпен жабдықталады.

875. Жұмыс істегенде статикалық электр зарядтары жиналуы мүмкін технологиялық жабдықты пайдалану жарамды антистатикалық құрылғылармен, ал қажет болған жағдайда бейтараптағыштармен (радио изотопты, жоғары вольтты, индукциялы) жүргізіледі.

876. Өнімдерді ұсақтау, сілкіу, қопсыту, түту, тозаңдату, шашырату жүргізілетін аппараттарда, сыйымдылықтарда, агрегаттарда, бөлек тұрған машиналарда, аппараттарда, басқа жабдықпен материал өткізгіштермен немесе металл құрылымдарымен қосылмаған агрегаттар жарамды жерге тұйықтағышпен қамтамсыз етіледі.

877. Құбырлардағы, аппараттардағы, корпустармен қақпақтарды қосқыштардағы және болттармен қосқыштардағы фланецті қосқыштарда электрлік емес өткізгіш сырларымен сырланған немесе диэлектриктерден жасалған шайбаларды қолдануға жол берілмейді.

878. Өндірістік және қойма үй-жайлары ішінде іштен жану қозғалтқыштары бар машиналар мен жабдықты қолдануға жол берілмейді.

879. Біліктер мен мойынтіректердің қызып кетуінің және ауытқуының алдын алу үшін олар мерзім сайын, ауысымына бір реттен сиретпей тексеріледі.

880. Жабдық шегіндегі электр желілері агрессивті ортадан қорғалады. Металл түтіктер жабдықтың жылжымайтын бөлшектеріне бір-бірінен 400 миллиметрден аспайтын қашықтықта орналасқан арнайы қысқыштармен бекітіледі.

881. Мыс сымдары бар, бірнеше рет иілуге және үйкелуге төзімді арнайы иілгіш кәбілдер немесе электр қозғалтқыштарын, электр аппараттарын және жабдықтың қозғалатын бөлшектерінде орнатылған аспаптарды қоректендіруге арналған жылжымалы ток ажыратқыштар жарамды күйде ұсталады.

882. Станоктар, агрегаттар мен машиналар жұмыс істеген кезде:

- 1) барлық қозғалмалы бөлшектердің еркін айналуы;
- 2) шикізатты аэродинамикалық тазалау кезінде аспирациялық арналарда ауа режимін реттеуі және үй-жайға тозаң бөлуді болдырмауы;
- 3) дайындаушы зауыттың паспорттық деректеріне сәйкес айналатын бөлшектер массаларының біркелкілігі қамтамасыз етіледі.

883. Желдеткіш пен пневмокөліктің объектілік және цех қондырғыларының (жүйелерінің) жұмыс режимі жұмыс нұсқаулықтарында айқындалады, онда өрт қауіпсіздігі шаралары (өндіріс жағдайларына қатысты), ауа өткізгіштерді, сүзгіштерді, от бөгейіш клапандар мен өзге де жабдықты тазалау мерзімдері, сондай-ақ өрт немесе авария шыққан жағдайда қызмет көрсетуші персоналдың іс-әрекет жасау тәртібі көзделеді.

884. Желдеткіш және пневмокөлік қондырғыларын жоспарлы алдын ала жөндеу күн сайын бақылауды, мойынтіректерін дер кезінде майлауды, тегершіктердің жай-күйін және жетек белбеулерінің керілуін тексеруді, желдеткіш білігі люфтінің қалпына келтірілуін, өткізгіштердің электр қозғалтқыштарына қосылатын жерлерінде байланыстардың сенімділігін, электрден қорғаудың жай-күйін күн сайын тексеруге жатады. Барлық қондырғыларды әр жөндеуден кейін кәсіпорын басшылығы бөлген жауапты адам көрсеткіштерді олардың сәйкестігіне өлшей және паспорттарда белгілей отырып жүргізеді.

885. Пневматикалық көлік пен сорғы ауа өткізгіштердің құбырларында мерзім сайын қарау (тексеру), жүйелерді тазарту және өрт шыққан жағдайда оны ойдағыдай сөндіру үшін терезелер, люктер, ажыратылатын қосқыштар қарастырылуы қажет. Байқау терезелері бір-бірінен 10 метрден аспайтын қашықтықта, сондай-ақ үш көзді тетіктердің жанында, бұрылыстарда, қабырғалар мен жабындар арқылы құбырлар өтетін жерде орналастырылады.

886. Желдеткіштің дөңгелегі теңгерімделеді және дөңгелектің қаптың қабырғасына соғылу мүмкіндігін болдырмайтындай етіп реттеледі.

887 . Машинадан ұлпаны және тозаңды шығару бойынша желдеткіш қондырғының қалыпсыз жұмысы байқалған жағдайда (ауа тартудың тоқтауы, желдеткіштің тарсылдауы, ұшқынның пайда болуы, түтіннің немесе иістің болуы) желдеткішті тоқтату және оны жөндеу үшін шаралар қабылданады.

888. Пневмокөліктің аспирациялық құрылғылары мен жүйелерінің ішкі қабаттары тегіс, шығыңқы және тісті бөліксіз етіп орындалады.

889. Желдеткіш, аспирациялық және пневмокөлік қондырғыларына (жүйелеріне) қызмет көрсету және оларды пайдалану кезінде:

- 1) пневматикалық және аспирациялық жүйелердің ауа өткізгіштерінде, тозаңды жертөлелерде, камералар мен сүзгіштерде бекітілген кесте бойынша

оларды жүйелі түрде тазалай отырып, тозаң мен ұлпаның жинауына жол берілмейді. Қарау және тазалау нәтижелері арнайы журналда жазылады;

2) шатырлар мен сорғы құбырлардың ішкі қабатындағы жанғыш қыртыстар жылына кемінде 2 рет тазартылады;

3) тозаң сору және тозаң аулау қондырғылары ақаулы болған жағдайда технологиялық жабдықтың жұмыс істеуіне жол берілмейді;

4) тозаң камераларында (тозаңды жертөлелерде) бөгде адамдардың болуына жол берілмейді;

5) жану немесе өрт шыққан жағдайда осы желдеткіш жүйелерінің қызмет көрсету аймағындағы барлық желдеткіш құрылғылары мен технологиялық жабдық дереу тоқтатылып, ауа өткізгіштердегі барлық клапандар жабылады;

6) жалпы тозаң камерасына немесе жанғыш тозаңды немесе қалдықтарды тасымалдайтын жеке құрылғылардан жертөлеге кіретін барлық пайдаланылған құбырлар автоматты клапандармен жабдықталуы, сондай-ақ олардың үздіксіз жұмыс істеуі қадағаланады.

890. Желдеткіш қондырғылар жанғыш және жарылыс қауіпті заттарды тасымалдайтын өндірістік үй-жайларда барлық металл ауа өткізгіштер, құбыр өткізгіштер, сүзгіштер және сорғы қондырғысының өзге де жабдығы кемінде екі жерден жерге қосылады.

891. Ауа құрамында тез тұтанатын немесе жарылыс қауіпті заттар (газдар, бу, тозаң) болуы мүмкін үй-жайлар үшін желдеткіш жүйелерінің өзге де құрылғыларын реттейтін желдеткіштердің құрылымы мен материалы ұшқын түзілу мүмкіндігін болдырмайды.

892. Өртке қарсы қалқалардың қиылысатын жерінде орнатылған ауа өткізгіштердің автоматты от бөгегіш құрылғылары (қалқалағыштар, шиберлер, клапандар) жарамды күйде ұсталады, олардың жұмысқа қабілеті айына 1 реттен сиретпей тексеріледі.

893. Желдеткіш жүйесінде от бөгегіш құрылғыларды пайдалану кезінде:

1) аптасына бір реттен сиретпей олардың жалпы техникалық жай-күйін тексеру;

2) ысырмалардың сезімтал элементтерін (тез балқитын құлыптар, тез жанатын ендірмелер, термо сезімтал элементтер) жанғыш тозаңмен ластанудан дер кезінде тазалау;

3) магистралдық жиынтық ауа өткізгішке қосылатын жерінде дайындау бөлімшесінің бір машинасына немесе машиналар тобына қызмет көрсететін ауа өткізгіштер тарамдарында орналасқан өртке қарсы қол ысырмаларының жарамдылығын тұрақты тексеру;

4) аптасына бір реттен сиретпей өрт, жарылыс қауіпті үй-жайларға қызмет көрсететін желдеткіш қондырғыларды қашықтықтан қосу немесе ажырату қондырғыларының жарамдылығын тексеру жүргізіледі.

894. Тозанды гравитациялық тұндыру үшін желдеткіштер мен ауа өткізу машиналарынан кейін орналасқан сыйымдылықтарды (аспирациялық шахталарды, тозаң тұндыру камералары) пайдалануға жол берілмейді.

895. Пневмокөлік қондырғыларына орнатылатын органикалық шыныдан жасалған қоспалары 100 миллиметрден аспайтын орам қадамы бар сыммен сыртынан оралады. Көрсетілген сымның екі шеті де арасында ендіріме орналасқан қондырғының металл бөліктеріне мықты бекітіледі. Аспирациялық қондырғылардың ауа жолдары мен инженерлік желілердің құбырларының жанасуына жол берілмейді.

896. Магниттік қорғау:

1) желдеткіштерге, конденсаторларға және өзге де технологиялық жабдыққа талшықты материалдар массасымен қатты заттардың (тастар, шлак) түсуін болдырмау үшін олардың алдына тас аулағыштар, ал металл заттарды шығару үшін магниттік аулағыштар орнатылады. Аулағыштар тігінен (еңкіш) көлденең күйге құбырларды бұру орындарында орнатылады;

2) магниттік қоспаларды аулауға арналған жабдық (магниттік бөгеттер) жобалау құжаттамасына сәйкес орнатылады;

3) магниттік бөгеттер дайындау бөлімшесінің түту, тарау машиналарының, араластырғыштарының және өзге де жабдығының алдына орнатылады;

4) электр магниттік сепараторлар жұмыс істеген кезде бөлшектердің (магнит өткізгіштің, мойынтіректердің, шикізатпен жанасатын бөлшектердің) қызуы бақыланады;

5) электр магниттік сепараторлардың қырғыш тетіктері біркелкі жұмыс істеуі және қолмен тазалағышсыз магнит қоспаларын толықтай шығару қамтамасыз етіледі;

6) электр магниттік сепараторлардың жарық сигнализациясының үздіксіз жұмыс істеуі қамтамасыз етіледі;

7) магниттік колонкаларда магниттік қоспалардан тазалауға арналған таға блогын оңай алу қамтамасыз етіледі. Бұл ретте магниттік қоспалардың шикізатқа түсуіне жол берілмейді;

8) магниттік колонкаларды металл қоспаларынан тазарту үшін арнайы щеткалар немесе ағаш қырғыштар қолданылады;

9) магниттік қоспаларды аулау үшін жабдыққа қызмет көрсету және тексеру үшін еркін өту жолы қамтамасыз етіледі;

10) магниттердің жай-күйін бақылау айына кемінде бір жүргізіледі;

11) электр энергиясын беру тоқтаған кезде сепараторлардың электр магниттеріне өнім беруге жол берілмейді;

12) қызмет көрсетуші персонал магнитті өрістің тұтас ұзындығы бойымен шикізаттың электр магниттік сепараторларына және магниттік колонкаларына үздіксіз және біркелкі түсуін жүйелі түрде тексеріледі.

897. Шикізаттың, өндіріс қалдықтарының, өндірістік тозаңның, дайын өнімнің жануы (өздігінен тұтануы) байқалғанда дереу объектінің мемлекеттік емес өртке қарсы қызметіне немесе өртке қарсы ерікті құралымына және мемлекеттік өртке қарсы қызмет бөлімшесіне хабарланады. Қызмет көрсетуші персоналды эвакуациялау шаралары қабылданады, барлық жабдық тоқтатылады және токтан ажыратылады, кәсіпорын басшысына хабарланады.

898. Қауіпті авария алдындағы факторлар (жанған шикізаттың, күйіктің, түгіннің иісі, машиналардың айналатын бөлшектерінің авариялық үйкелісі, жабдыққа бөгде заттар түскен, машинаға өнімнің үйілуі кезіндегі жоғары температура, шу, діріл) пайда болғанда барлық көлік жабдығы тоқтатылып, мұқият тексеріледі. Оны іске қосу ақаулықтардың себептерін анықтағаннан және оны жойғаннан кейін ғана жүргізілуі мүмкін.

899. Технологиялық (көлік) желісі автоматты (авариялық) тоқтаған кезде бұғаттау іс-әрекетін жүргізуге сигнал берген құрылғыны (жылдамдықты бақылау релесі, шикізат беру тетігі, электр қозғалтқышы жетегінің шамадан тыс ток жүктемесінен қорғау) айқындау, оның іске қосылу себебін анықтап жою қажет. Технологиялық (көлік) желіні кезекті іске қосу алдында ол материалдардан босатылып, ақауы жойылады.

900. Технологиялық, көлік немесе аспирациялық жабдықта жанып жатқан (бықсыған) өнім анықталған кезде оны дереу тоқтату қажет, ол туралы дереу цех бастығына, кәсіпорын басшысына және мемлекеттік емес өртке қарсы қызметке хабарланады. Бір мезгілде осы учаскеде (қажет болған жағдайда) барлық өндірістік жабдық және желдеткіш қондырғылары тоқтатылып, желдеткіштің ауа жолдары жабылып, электр желісі өшіріледі.

901. Жану ошақтарын жойғаннан кейін барлық ауа өткізгіштерді, сүзгіш камераларын, тозаң камераларын (тозаңды жертөлелерді) және өзге де желдеткіш пневможабдығын, сондай-ақ технологиялық машиналарды әбден тазалағанға дейін желдеткіш және пневмокөлік қондырғыларын іске қосуға жол берілмейді.

902. Өрттерді өндірістің тозаңды қалдықтар суының бағытталған шағын ағыстарымен сөндіруге жол берілмейді.

8. Ауыл шаруашылығы өндірісі объектілерін ұстау тәртібі

Негізгі өндіріс объектілерін ұстау тәртібі

903. Отпен жылытып азық дайындау үшін вакуумдық-сорғы және жылу генераторларын орналастыруға арналған үй-жайлар, сондай-ақ мал шаруашылығы және құс шаруашылығы ғимараттарына қоса салынған немесе олардың ішінде салынған, ірі жемшөптер қорын сақтауға арналған үй-жайлар мал мен құсты ұстауға арналған үй-жайлардан өртке қарсы қабырғалармен және жабындармен бөлінеді. Көрсетілген үй-жайлар тікелей сыртқа шығу жолдарымен жабдықталады.

904. Жануарлар мен құстарға арналған үй-жайларда шеберханалар, қоймалар, автокөлік, трактор, ауыл шаруашылығы техникасы тұрақтарын орналастыруға, сондай-ақ фермаларға қызмет көрсетуге байланысты емес кез келген жұмыстарды жүргізуге жол берілмейді. Бұл үй-жайларға газ шығаратын құбырлары ұшқын сөндіргіштерімен жабдықталмаған тракторлардың, автомобильдер мен ауыл шаруашылығы машиналарының кіруіне жол берілмейді.

905. 20 және одан астам мал басы болған жағдайда, сүт тауары фермаларында (кешендерде) топтық байлау әдісі қолданылады.

906. Фермалардың шатырдағы үй-жайларында ірі жемшөпті сақтағанда:

- 1) төбе жабыны жанбайтын материалдардан жасалады;
- 2) шатырдағы ағаш жабындарын және жанғыш жылытқыш шатыр үй-жайлары жағынан тұтанудан жанғыш жылытқыш бойын қалыңдығы 3 сантиметр балшық сылағымен (немесе тең оттан қорғаумен) немесе өртенбейтін жылытқышпен қорғалады;
- 3) шатыр үй-жайындағы электр желісі механикалық ақаулықтардан қорғалады;
- 4) мұржалар периметр бойынша 1 метр қашықтықта қоршалады.

907. Электр брудерлерін орнатқанда және пайдаланғанда:

- 1) жылу қыздырғыш элементтерінен төсемдер мен жанғыш заттарға дейінгі қашықтық тігінен кемінде 80 сантиметр, ал көлденеңінен кемінде 25 сантиметр болады;
- 2) тек зауытта шығарылған қыздыру элементтері қолданылады және қызған бөлшектері түсіп қалу мүмкіндігі болмайтындай етіп орнатылады. Ашық жылыту элементтерін қолдануға жол берілмейді;
- 3) оларды электр энергиясымен қамтамасыз ету бөліп таратқыш қалқанынан дербес желілері бойынша іске асырылады. Брудердің әрқайсысы дербес ажыратқыштармен жабдықталады;
- 4) бөліп таратқыш қалқанының барлық электр желісін тоқтан ажыратқыш шаппа қосқышы, сондай-ақ қысқа түйісу мен шамадан тыс жүктемеден қорғау құрылғысы болады;
- 5) брудердің температуралық режимі автоматты түрде реттеледі.

908. Жылжымалы ультракүлгін қондырғылар және олардың электр жабдықтары жанғыш материалдардан кемінде 1 метр қашықтықта орналастырылады.

909. Электр брудерлер мен ультракүлгін қондырғылардың ішкі электр желісі кәбілден немесе оқшауланған өткізгіштен жасалады. Оқшауланған өткізгіш құбырларда немесе зәкірлерде еденнің деңгейінен кемінде 2,5 метр биіктікте және жанғыш құрылғылардан 0,1 метр қашықтықта оқшаулағыштармен төселеді.

910. Қырқатын агрегаттың бензин қозғалтқышын ғимараттардан 15 метр қашықтықта, шөп пен қоқыстан тазартылған алаңшада орнату қажет. Жанар-жағармай материалдары қорын сақтау қырку бекеті мен құрылыстардан 20 метр қашықтықта, жабық металл ыдыста жүзеге асырылады.

911. Қырку бекетінде ауысым өнімінен артық жүн жинауға және өту-шығу орындарына жүн теңдерін үйіп қоюға жол беруге болмайды.

912. Түнгі уақытта мал шаруашылығы және құс шаруашылығы үй-жайлары, ішінде мал мен құс болғанда күзетшілердің, малшылардың немесе басқа да осы мақсатта тағайындалған тұлғалардың байқауында болады.

913. Аммиак селитрасы отқа төзімділігі I және II дәрежелі дербес шатырсыз бір қабатты өртенбейтін едендері бар ғимараттарда сақталады. Ерекше жағдайларда селитраны отқа төзімділігі I немесе II дәрежелі ауыл шаруашылығы кәсіпорнының минералды тыңайтқыштардың ортақ қоймасының жеке бөлігінде сақтауға жол беріледі. Әсері күшті тотықтырғыштар (магний және кальций хлораттары, сутегі тотығы) отқа төзімділігі I, II және III дәрежелі ғимараттардың жеке бөліктерінде сақталады.

914. Фермалар мен басқа ауыл шаруашылығы объектілерін қылқан жапырақты ормандарға жақын, құрылыстар мен орман алқаптарының арасында орналастырғанда көктемгі-жазғы өрт қауіпті кезеңге бульдозерлер, соқалар және басқа да топырақ өңдейтін құрал-жабдықтар арқылы (шаруашылық тұрғыдан орынды болса, қорғайтын алқаптарда картоп, бөрібұршақ, түйебұршақ сияқты өртке төзімді өсімдіктер) орнатылатын өртке қарсы қорғау алқаптары құрылады.

915. Ауыл шаруашылығы кәсіпорындарының аумағында (ауыл шаруашылығы өндірісінің осы учаскесінің технологиясына байланысты болмаса), сондай-ақ мақта, зығыр және басқа да жанғыш материалдарды сақтау және өңдеу орындарында ашық отты (алау, шырақ) қолдануға жол берілмейді.

Ауыл шаруашылығы өнімін қайта өңдеу тәртібі

916. Қаптарды ұннан тазарту және оларды сақтау үшін қапты қағатын машинасы орнатылған оқшауланған үй-жайлары көзделеді.

917. Нан пісіру кәсіпорындарында сұйық май мен өсімдік майын ыдыссыз сақтау жеке үй-жайда көзделеді.

918. Қатты отынмен жұмыс істейтін нан пісіру пештерінің үздіксіз люлькалы подикті тұйық жерлеріндегі отындары үшін өртке қарсы қалқамен (өртке қарсы есікпен) және жабындымен бөлінетін үй-жай көзделеді.

919. Отын үй-жайында бір ауысымға арналған қатты отыннан аспайтын қордың болуына жол беріледі.

920. Нан пісіру пештері сұйық отында жұмыс істегенде сұйық отынның шығыс бактарын орнатуға арналған өртенбейтін құрылыстан жасалған ғимараттан тыс және оқшауланған үй-жай көзделеді.

921. Элеваторлардағы, ұн тартатын, құрама жем және арпа зауыттарында бір мезгілде 15 адамнан кем болатын өндірістік үй-жайлардың есіктерін үй-жайлардың ішіне қарай (эвакуациялау орнына қарсы) ашылатындай етіп жасауға жол беріледі. Сонымен қатар тамбур-шлюздердің есіктері әр жаққа ашылады (өндірістік үй-жайларынан тамбур-шлюздеріне қарай эвакуациялау жолына қарсы, тамбур-шлюзден саты алаңына қарай есіктер – эвакуациялау жолы бойымен).

922. Таспа конвейерлерін өткізуге арналған өртке қарсы ойықтар автоматты өрт сөндіру қалқандарымен немесе өрт шыққан жағдайда, оларды жабуға арналған құрылғылармен жабдықталады.

923. Тұрмыстық, қосалқы және әкімшілік-шаруашылық үй-жайлары, басқару пультінің үй-жайлары, электр таратқыш құрылғылары, желдеткіш камералары мен саты алаңдары арқылы ауа жолын, материал өткізгіштерін, бағытсыз құбырларды өткізуге жол берілмейді.

924. Циклондарды сыртта, жем кептіргіштерге және қазандықтардың түтін құбырларына қараған жаққа орнатуға жол берілмейді.

925. Кәбілдерді төсеуге арналған шахталарда норийлер, бағытсыз және аспирациялау құбырларын, сондай-ақ басқа тасымалдау және технологиялық жабдықтарды орнатуға жол берілмейді.

926. Астық сақтау қоймаларының, астықты қайта өндіретін кәсіпорындардың барлық қабаттары қабатаралық және цехаралық байланыспен (телефонмен, сөйлесу құбырларымен, қоңыраулармен) қамтамасыз етіледі.

927. Автокөлікке өнім мен қалдықтарды ыдыссыз тиеудің аумақты шаң басудан сақтандыратын құрылғылары болуы тиіс немесе тиеу жабық үй-жайда жүргізіледі.

928. Қалдықтар кәсіпорынның аумағынан арнайы жабдықталған азық тасығыш тәрізді автомобильдермен шығарылады.

929. Құрама жем зауыттарында теміржол және автомобиль көлігінен ұн шикізатын және кебектерді түсіру орындары шаң басудың алдын алу мақсатында аспирациямен жабдықталады.

930. Сүрлемге және бункерлерге арналған люктер, сондай-ақ бағытсыз құбырлардағы, ауа өткізгіштердегі және аспирациялық қаптамалардағы шағын люктер үй-жайларын шаң басудан сақтандыратын тығыз қосылыстармен қамтамасыз етіледі.

931. Барлық қоймалар бір-бірінен 100 метрден аспайтын қашықтықта орналасқан сыртқы сүйеп қоятын сатылармен жабдықталады.

932. Жұмыс басталардан бұрын дән тазартқыш және астық бастыру машиналары дәннің сапалы аэродинамикалық тазартылуын қамтамасыз ететін және үй-жайға шаңның кіруін болдырмайтын аспирациялық каналдарда ауа режиміне реттеп қойылады. Машиналардың үстіндегі жарылысты бәсеңдеткіштер жұмысқа жарамды күйде ұсталады.

933. Өнімділігі сағатына 50 тоннадан астам норийлер тоқтаған кезде таспаны кері жүруден қорғайтын автоматты тежеуіш құрылғыларымен қамтамасыз етіледі. Норийлерді және жекелеген бөлшектерді ағаштан немесе басқа жанғыш материалдардан жасауға жол берілмейді.

934. Тазартылмаған дән үшін дән шнектері ірі қоспаларын теріп алуға арналған шарбақпен және өнімнің қысымынан ашылатын сақтандырғыш қақпаларымен жабдықталады.

935. Шарбақтарды тазарту кезектілігін кәсіпорынның басшысы белгілейді.

936. Сына тәрізді қайыс бауларының бәрінің тартылуы бірдей болуға тиіс. Сына тәрізді қайыс баулар жинағы толық болмағанда жұмыс істеуге немесе шкив бунақтарының пішініне сәйкес келмейтін пішіні бар қайыс бауларды қолдануға жол берілмейді.

937. Сына қайыс бауларын ауыстыру осы беріліс үшін толық жинақпен жүргізіледі.

938. Қондырғылардың паспорттарын монтаждау немесе мамандандырылған жөндеу ұйымдары жасайды.

939. Барлық аспирациялық қондырғылардың паспорттарын әр жөндеу жұмыстарынан кейін аспирациялау жөніндегі инженер немесе кәсіпорынның басшылығы бөлген басқа жауапты адам тексереді.

940. Өрт қауіпті санатындағы (B1-B4) үй-жайлар мен ғимараттардың аспирациялық және пневмокөліктік қондырғылардың ауа үрлегіш машиналары мен желдеткіштері тозақ тұтқыштардан кейін (ауаның қозғалу бағытымен) орнатылады.

Ұн тарту зауыттарындағы жиынтық өнімділігі жоғары жабдықтарда пневмокөлік жүйелерінде сүзгіштерге дейін тозақ-ұшқын қауіпсіз желдеткіштерін орнатуға жол беріледі.

941. Тозанды жинауға және сақтауға арналған ыдыстар мен жедел (өндірістік) ыдыстардың аспирациясының технологиялық және көліктік жабдығы бар бір аспирациялық қондырғыға қосылуына жол берілмейді.

Тозанды жинауға және сақтауға арналған ыдыстар жеке қондырғымен аспирациялануы тиіс. Жедел ыдыстардың аспирациясын ішінде айналып тұратын бөлшектері жоқ, мысалы үйілме арнашықтары, бұрылу құбырлары жоқ жабдығы бар бір аспирациялық қондырғыға қосуға жол беріледі.

942. Технологиялық және көліктік жабдық аспирациялық қондырғыларымен бұғатталады.

943. Элеваторлардың жұмыс ғимараттарында желдеткіштер мен дән кептіргіштерінің тозаң тұтқыштарын орналастыруға жол берілмейді.

944. Элеваторларда аспирациялық қалдықтарды және бункерлер мен сүрлемдерде өндірістік тозанды жинауға және сақтауға жол берілмейді.

945. Шикізат және дайын өнім қойма үй-жайлары арқылы транзитті ауа арналарын, сондай-ақ жарылыс өрт қауіпі және өрт қауіпі бойынша А, Б, және В1 -4 санатындағы үй-жайлары арқылы төсеуге жол берілмейді.

946. Желдеткіштер мен ауа үрлегіш машиналардан кейін орналасқан (аспираторлық шахталардың, тозаң камералардың) тозаңның гравитациялық отырғызуына арналған ыдыстарды пайдалануға жол берілмейді.

947. Ауа өткізгіштер мен материал өткізгіштер кемінде екі жерде жерге тұйықталады.

948. Тозаң тұтқыштар мен ауа үрлегіш машиналар жеке қосымша тұйықталады. Қондырғы элементтері арасындағы қосылыстарда болттардың астына диэлектрлік материалдардан жасалған шайбаларды және электр өткізбейтін бояулармен сырланған шайбаларды қолдануға жол берілмейді.

949. Пневмокөліктік қондырғыларға орнатылатын органикалық шыныдан жасалған қоспалары 100 миллиметрден аспайтын орам қадамы бар сыммен сыртынан оралған болуы тиіс. Көрсетілген сымның екі шеті де арасында қоспа орналасқан қондырғының металл бөліктеріне мықтап бекітіледі.

950. Аспирациялық қондырғылардың ауа арналарының жылыту жүйесінің құбыр жолдарымен түйісуіне жол берілмейді.

951. Технологиялық және тасымалданатын жабдықты пайдалануда өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін мынадай талаптар орындалады:

1) өндірістік үй-жайларға тозаңның бөлінуін болдырмау үшін жабдық өндіруші-кәсіпорынның ұсыныстарын ескере отырып герметикаланады және қажетті жағдайларда аспирацияланады;

2) сыртқы қабатының температурасы 45°C жоғары болатын жабдық, сыйымдылықтар, өнім өткізгіштер жылудан оқшауланады;

3) домалау және сырғанау мойынтіректері пайдалану жөніндегі нұсқаулықтарға сәйкес майлаумен қамтамасыз етіледі;

4) конвейерлердің жетек бауларының, норийлер мен басқа да тасымалдау машиналарының, сондай-ақ оларды буксирлеу мен иілуді, сондай-ақ қоршауды бос бұтақпен соғуды және қоршау қаптамаға үйкелуін болдырмайтын трансмиссияларды болғызбайтын қалыпты тартқышпен қамтамасыз етіледі.

952. Машина мынадай жағдайларда:

1) тұтанудың немесе күюдің аздаған белгілері болғанда;

2) жабдыққа тән емес шу мен діріл пайда болғанда;

3) машинаға өнім үйіп тасталған, тіреп қойылған және асыра жүктелген кезде ;

4) машинаның тіреуіш конструкциясы, шкиві, тісті доңғалағы және басқа да жұмыс органы бұзылғанда;

5) жұмыс органдарына бөгде заттар түсіп кеткенде тоқтатылуы тиіс.

953. Аспирация жүйелері дұрыс істемейтін, жобалық және техникалық құжаттамада көзделген норийлер мен ұнтақтағыштардағы жарылыс ыдыратқыштары жоқ жабдықты пайдалануға жол берілмейді.

954. Өнімдерді (шикізатты) жаншып үгетін станоктар, ұнтақтағыштар, камшылау машиналары және соқпа машиналар арқылы өткізу алдында магнитті сепараторлар орнатылады.

955. Магниттерді тазарту кезінде өнімге металл қоспаларының түсу мүмкіндігі жоққа шығарылуға тиіс.

956. Тіреуіштерге жабдықты бекіту тораптары, қаптама және жабдықтың басқа да бөлшектері алмалы-салмалы, өндірістік үй-жайда от жұмыстарын жүргізбей жабдықты орнату, жөндеу және бөлшектеу мүмкіндігін қамтамасыз ететіндей бөлек-бөлек орындалады.

957. Жабдықтың жұмыс істеуін жедел бақылауға арналған есіктер, қақпалар және шағын люктер тығыздап жабылуы және үй-жайға тозаң өткізбейтіндей болуы тиіс.

958. Дән тазартқыш және ұсақтағыш машиналар жұмыс істегенде:

1) соңғы бөлшектері қозғалмайтын бөлшектердің бетімен түйісуге жол бермей, барлық қозғалмалы бөлшектерінің еркін айналысы;

2) дәнді аэродинамикалық тазартуда және үй-жайға тозаң шығуды жоюда машина дұрыс жұмыс істеуі үшін аспирациялық каналдардағы ауа режимін реттеу;

3) шығарушы-зауыттардың паспорттық мәліметтеріне сәйкес айналып тұратын бөлшектер салмағының теңдігі қамтамасыз етіледі.

959. Тазартқыш машиналардың түйгіштерінде жарықтар мен сынықтары болмауы тиіс; ұшқынның пайда болуына жол бермеу үшін түйгіш барабанының ішкі бетіне түйгіштердің тиюіне жол берілмейді.

960. Норийлерді пайдалануда:

1) тіреуіш бөлшектерін (болттардың, гайкалардың, шайбалардың) орнатылу беріктігі;

2) барабандардың тұрып қалуын және таспалар мен шөміштердің норий құбырлары мен бастиек және табандықтың қаптамасына тиюін болдырмайтын норий таспасының тартылуы;

3) норий табандықтарындағы тіреуіштердің жылдамдығы мен бергішін бақылау релесінің міндетті түрде болуы;

4) норийлер кенет тоқтаған жағдайларда, таспаны кері жүруден сақтайтын, өнімділігі сағатына 50 тонна және одан да жоғары норийлерге арналған автоматты әрекет ететін тежеуіш құрылғыларының міндетті түрде болуы тексеріледі.

961. Таспа конвейерлері жұмыс істегенде:

1) жылдамдықты бақылау релесінің міндетті түрде болуы;

2) барабандар мен роликтерде басқа жаққа қарай шығармай және тіреуіш құрылыстарына тимей конвейер таспасының дұрыс жұмыс істеуі;

3) таспа тоқтамай роликтердің айналуы;

4) барабандарда таспа тоқтап қалуға жол бермеу қамтамасыз етіледі.

962. Шынжырлы (тиеу қырнауыштары бар) конвейерлерде қораптар асып кеткенде тіреуіш бергіштерін немесе конвейерлерді автоматты түрде тоқтататын қондырғылар көзделеді.

963. Иірліктердің тұтануын болдырмау үшін өнімнің жүрісі бойынша олардың шеттеріне өнімнің қысымына байланысты ашылатын сақтандырғыш клапандары орнатылады.

964. Көлік таспаларын және жетек қайыс белбеулерін металдан жасалған қапсырма шеге, болттар арқылы (олар жанғыш вулканизацияны пайдаланып, қайыс белдікшелермен тігілу арқылы қосылуы тиіс) қиыстыруға жол берілмейді.

Құрама жем зауыттарының жабдығын пайдалану тәртібі

965. Ұнтақтағыштарда жүктемені автоматты түрде реттеуге арналған құрылғы қарастырылған жағдайларда, ол құрылғы ұнтақтағыштың электр қозғалтқышымен бұғатталады.

966. Ұнтақтағыштардың балғаларында сызаттар мен басқа да ақаулардың болуына жол берілмейді.

967. Ұнтақтағыштардың балғалары ұшқындауды болғызбау үшін дека мен елеуішке тиюіне жол берілмейді.

968. Ұнтақтағыштарды іске қосу ондағы бөгде заттар мен ұнтақтау өнімдерінен ұқыпты тазартылғаннан кейін ғана жүзеге асырылады. Ұнтақтағышты іске қосар алдында жиынтығы, ротор балғаларының бекіткіші мен қосылуы және елеуіштердің тұтастығы тексеріледі.

969. Ақаулықтар анықталғанда ұнтақтағыш ақаулық себептерін орындау және жою үшін дереу тоқтатылады. Іске қосылғанда ұнтақтағыш алдымен бос қосылады, ал содан кейін оның қосылуы талап етілетінге дейін жеткізіледі.

970. Ұсақтағышты іске қосар алдында:

1) ұсақтағышқа металл заттардың түсіп кетуін болдырмау үшін магнитті қорғауының болуы мен жай-күйі;

2) машинада бөгде заттардың болмауы, механизмдер мен құралдардың дұрыстығы тексеріледі.

971. Ұсақтағыштар үшін тек зауытта шығарылған сақтандырғыш шрифттері қолданылады.

Оларды көлемдері және механикалық сипаттамалары белгісіз металл өзектермен ауыстыруға жол берілмейді.

Ұн тарту және жарма зауыттарын пайдалану тәртібі

972. Білікті станоктармен жұмыс істегенде:

1) тетік жұмысының бір қалыптылығы (автоматы түрде басқарылатын білікті станоктар үшін), сондай-ақ жарық сигнализациясының жарамды күйде болуы;

2) біліктердің бүкіл ұзындығы бойынша дәнді немесе өнімді жеткізудің үздіксіздігі мен бір қалыптылығы қамтамасыз етіледі.

973. Өнімі жоқ, біліктері қысылған, белағаштарының бойымен ауытқып және жылжып кеткен станоктармен жұмыс істеуге жол берілмейді.

974. Елек-суырғы машиналарының себу шанақтарының, тас іріктегіштердің, сепараторлардың барлық иілмелі қосылыстары тозаң өткізбейтін материалдан жасалады және сыртқа шығаратын келте құбырлары бар иілгіш қосқыштар қолданылады.

975. Үгіту, соққылау және щетка машиналарындағы тарамдалған және ұзын камшылардың біліктер мен розеткаларға бекітілуі олардың үзіліп кету мүмкіндігіне жол бермейтіндей берік тиіс.

976. Бастиегі түсіріліп тұрғанда, тарту құрылғылары дұрыс болмаған, қазақ дискілері нашар бекітілген немесе кептіргіш дөңгелектері болмаған жағдайларда аршу машиналарын іске қосуға жол берілмейді.

977. Аршу машиналары мен ажарлау машиналарының дискілерінде, пішімбіліктерінде және декаларында сызаттар мен ақаулықтардың болуына жол берілмейді. Олар болған жағдайда, сондай-ақ үйлесімсіздік болғанда аршу машиналарын пайдалануға жол берілмейді.

978. Иілткіш дека станогының жұмыс саңылауы және барабанының орнатылуы тексеріледі.

979. Электр магнитті сепараторларының бұғаттағышы электр энергиясы тоқтаған кезде электр магниттеріне өнімнің жетуін болдырмайтындай етіп орындалады.

Нан пісіру кәсіпорындарын ұстау тәртібі

980. Сұйық отынмен жұмыс істейтін пештерге отын беру от жағу бөлімшесінен тыс, бөлек үй-жайларда орналасқан жұмсау бактарынан жүргізіледі.

981. Пештерді тұтату және пайдалану қатаң түрде кәсіпорынның техникалық директоры бекіткен нұсқаулыққа сәйкес жүргізіледі.

982. Каналдық пештердің газ құбырлары мен жоғарғы от жағу бөліктерінде жарылыстан сақтандыратын клапандар орнатылуы тиіс, бір жарылыс клапанының ең аз алаңы – 0,05 шаршы метр.

983. Пештер жылу мен газ тәрізді заттарды шығаруға арналған желдеткіш құрылғыларымен жабдықталады. Тарту желдеткіш шахталарын тазарту кәсіпорынның техникалық директоры бекіткен кесте бойынша жүргізіледі.

984. Газ тәрізді және сұйық отындармен жұмыс істейтін пештерде авариялық жағдайларда:

1) пештің оттығына сұйық отын және жандыруға арналған құрылғыларға ауа жеткізу тоқтаған (сұйық отынмен жұмыс істейтін пештер үшін);

2) жылыту жүйесіндегі жылытатын газдардың шекті температурасынан асып кеткен;

3) конвейер тоқтаған кезде отын жеткізуді автоматты түрде тоқтататын құрылғылар көзделеді.

985. Пештер авариялық жағдайларда пісірілген өнімдерді шығаруға арналған резервтік механизмі бар қол жетегімен қамтамасыз етілуі қажет.

986. Пеш толық жүктелмегенде қатты қызып кетуіне жол бермей, температуралық режимді қатаң байқап тұру керек, барлық өнім шығарылғанша пешті қадағалаусыз қалдыруға жол берілмейді.

987. Ауысым сайын пеш конвейері (люлькалары) қоқымдардан тазартылып тұрады.

988. Нан пісіру қалыптары мен табақтарын тазалауға арналған машина бөлшектер мен тозаңды жинауға арналған құрылғымен қамтамасыз етіледі.

Майлау құрылғысы тоң майдың шашырауын болдырмайтындай етіп қарастырылуы тиіс.

Металл қалыптар мен табақтарды тек осы үшін арнайы арналған пештерде ғана қыздыруға (күйдіруге) жол беріледі. Өндірістік пештерде қалыптарды күйдіруге (қыздыруға) жол берілмейді.

Технологиялық процестерді ұстау тәртібі

989. Жабдық өнімділік пен мақсаты бойынша технологиялық схеманың талаптарына сәйкес қолданылады.

990. Цехтың ішіндегі пневматикалық көліктен шлюз бекітпелерінің немесе жүк түсіргіштерінің бекітпе топтарының шеткі білікшелерінде жылдамдықты бақылау релесі орнатылуы тиіс (бұл талап өнімділігі жоғары жабдық жиынтығының шлюз бекітпелеріне қолданылмайды).

991. Дәнді емес өнімдерді (шрот, күнжара, түйіршіктелген шөп ұнын) астық элеваторларының сүрлемдері мен бункерлерінде қабылдауға және сақтауға жол берілмейді.

992. Дәнді жүгеріні тек ғимараттан тыс орнатылған шахталық түзу ағынды кептіргіштерде ғана кептіру керек.

993. Жүгері дәнін сақтағанда оның орнын алмастыру мейлінше аз қарастырылуы керек.

994. Күріш, тары, қарақұмық қабықтары жарма зауыты жұмысының 1-2 тәулікке сыйымдылығы бар бункерлік үлгідегі қоймаларда сақталуы тиіс.

Қабықтарды ашық алаңдарда, төбе астында сақтауға жол берілмейді.

995. Кәсіпорынға келіп түскен шрот партияларынан зертхана үлгілерін іріктеу жүргізіледі және таңдаулы түрде қалдық бензинді бақылау жүргізіледі. Бензин иісі бар шроттарды тиеуге жол берілмейді.

996. Дән, күнжара және шроттарды сақтау жүзеге асырылатын барлық сүрлемдер міндетті түрде температурасын қашықтықтан бақылау қондырғыларымен (тұрақты термометр жүйелерімен) жабдықталады.

997. Күнжара мен шроттарды сақтау температурасын тәулік сайын анықталады.

998. Сақтауға салғанда күнжара мен шроттардың температурасы сыртқы ауа температурасынан 5⁰С-тан аспайтындай етіп көзделеді.

999. Сақтауға қабылданатын және сақталудағы шроттардың ылғалдығы құрама жем кәсіпорындарында күнжара мен шроттарды сақтау жөніндегі уақытша нұсқаулықта белгіленген шектерде орындалады.

1000. Температурасы мен ылғалдылығы аса жоғары күнжара мен шроттар бірінші кезекте өңделеді, ал басқа жағдайларда күнжара мен шроттарды өңдеу кезектігі кәсіпорынға келіп түсуіне байланысты белгіленеді.

1001. Өздігінен тұтануға бейім күнжара, шрот және басқа да ұнтақты шикізатты олар тұрған ыдыстардан бос ыдыстарға үнемі ауыстырып тұру керек. Аталған ауыстырулар шикізатты бункерлер мен сүрлемдерде үздіксіз сақтаудың рұқсат етілген мерзімдері негізінде зауыттың бас технологы немесе технологиялық зертхананың меңгерушісі әзірлеген жоспар-кестелер бойынша жүзеге асырылады.

1002. Үймемен сақталатын түйіршіктелген шөп немесе азықтық ұнның өздігінен тұтану белгілерімен байланысты температураның көтерілуі анықталған жағдайда бұл партияны тексеру күн сайын жүргізіледі. Ұнның бұл партиясы бірінші кезекте өткізіледі.

1003. Өндіріс қалдықтарын тасымалдау үшін үй-жайға шаң шығуды болдырмайтын бағытсыз, механикалық көлік пен пневмокөлік (норийлер, шынжырлы транспортерлер, жабық қаптамалардағы таспалы және роликтері жоқ конвейерлер) қолданылады.

1004. Жатып қалған өнімді шығаруды қамтамасыз ету үшін және оны сақтау үшін сүрлемдердің (бункерлердің) арнайы конструкциялық шешімдерін және оны шығаруды жеңілдететін жүк түсіретін механизмдерді қолдану керек.

1005. В1-В4 санатындағы өрт қауіпті үй-жайларда өндіріс қалдықтарын ыдысқа орналастыруға жол берілмейді.

Дәнді дақылдарды жинау және азық дайындау тәртібі

1006. Астық жинау кезеңі басталмас бұрын, оған жұмылдырылған барлық тұлғаларға өртке қарсы нұсқаулықтан өту қажет, ал жинау агрегаттары мен автомобильдері алғашқы өрт сөндіру құралдарымен (комбайндардың барлық типтері – екі өрт сөндіргішпен, екі істік күрекпен және екі сыпырғышпен, тракторлар – бір өрт сөндіргішпен, бір істік күрекпен), дұрыс ұшқын сөндіргіштерімен жабдықталады және қоректендіру, оталдыру және майлау жүйелері реттеледі.

1007. Масақты егін пісер алдында олардың орман алқаптарына, дала жолағына, автомобиль және теміржолдарға іргелес жерлерінде ені кемінде 4 метр жолақ шабылады және жыртылады.

1008. Дәнді дақылдарды жинауды астық алқаптарын алаңы кемінде 50 гектар учаскелерге бөлуден бастау қажет. Учаскелердің арасына ені кемінде 8 метр шалғы жолы жасалады. Шалғы жолынан шабылған астық дереу жиналады. Шалғы жолының ортасында ені кемінде 4 метр жер жыртылады.

1009. Уақытша қыр орындарын астық алқаптары мен қырманға кемінде 100 метр алшақ жерге орналастырылады. Қыр орындарының, астық қырмандары алаңшаларының ені кемінде 4 метр жолақ етіп жыртылады.

1010. Көлемі 25 гектардан астам жиналып жатқан астық алқаптарына тікелей жақын жерлерде өрт шыққан жағдайда өртенген аймақты жыртуға арналған соқасы бар трактор дайын тұруы керек.

1011. Астық қырмандарын ғимараттар мен құрылыстарға 50 метр, ал астық алқаптарына – кемінде 100 метр алшақ орналастыру керек.

1012. Далалық жағдайларда сақтау және мұнай өнімдерін құю кеуіп қалған шөптен, жанғыш қоқыстан тазартылған және ені кемінде 4 метр жолақ жыртылған немесе қырманнан, мая шөп пен сабандардан, астық алқаптарынан 100 метр қашықтықта және құрылыстардан кемінде 50 метр қашықтықта жыртылған жерде арнайы бөлінген аудандарда жүзеге асырылады.

1013. Дәнді дақылдарды жинау және азық дайындау кезеңінде:

1) тракторлардың, қақпақтары жоқ немесе қақпақтары ашық автомобильдер мен өзі жүретін шассилердің жұмыс істеуіне;

2) қозғалтқыштардың радиаторларындағы шаңды күйдіру үшін дәнекерлейтін лампаларды қолдануға;

3) далада түнгі уақытта автомашиналарға жанар-жағар май құюға жол берілмейді.

1014. Қозғалтқыштардың радиаторлары, битектердің, сабан толтырғыштардың, транспортерлер мен жинағыштардың біліктері, шнектер мен басқа да тораптар және жинау машиналарының бөлшектері шаңнан, сабаннан және дәндерден тазартылады.

1015. Шөптесін өсімдіктерді, аңыз қалдықтарын, сабандарды өртеу жұмыстарын (бұдан әрі – ауыл шаруашылығындағы өртеу жұмысы) ауыл шаруашылығы кәсіпорындарының (шаруашылықтарының) басшылары мынадай өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтай отырып жүргізеді:

1) ауыл шаруашылығындағы өртеу жұмысын бастамас бұрын өз қызметкерлеріне, сондай-ақ осы іс-шараға қатысушыларға өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтау туралы, өрт сөндіру тәсілдері туралы нұсқаулық беру ұйымдастырылады;

2) ауыл шаруашылығындағы өртеу жұмыстарын жүргізу уақытында жауапты адамдар тағайындалады;

3) ауыл шаруашылығындағы өртеу жұмыстарын орман алқаптарына іргелес учаскелерде жүргізген жағдайда, жұмыстарды жүргізгенге дейін бір тәулік бұрын орман иелеріне хабарланады;

4) ауыл шаруашылығы өртеу жұмыстарын жүргізу орындарында әр өрт сөндіру автоцистернасы немесе бейімделген техника, бір соқалы трактор, өрт сөндіргіштер, күректер есебінен өрт сөндіру құралдарымен жабдықталған патрульдік бекеттер қойылады;

5) жұмыстар жүргізу алдында ауыл шаруашылығындағы өртеу жұмысының аумағы ені кемінде 8 метр жолақпен жыртылады және ауданы 25 гектардан аспайтын учаскелерге бөлінеді;

6) орман алқаптары, орман белгілері, егістікті қорғау жолақтары мен егістіктердің өртейтін учаскелеріне іргелес көгалдандырушы екпе ағаштар кемінде 8 метр етіп жыртылады;

7) ауыл шаруашылығындағы өртеу жұмыстары желдің әсері 3 баллдан аспайтын (секундына 5 метр) болғанда, жыртылған учаскелерде жауапты адамдар мен жұмыскерлердің бақылауымен жүргізіледі;

8) жалынның тез таралуын болдырмау мақсатында ауыл шаруашылығындағы өртеу желдің ық жағынан басталады;

9) ауыл шаруашылығындағы өртеу жұмысы аяқталғаннан кейін өртелген аумақтың периметрін мұқият тексеру, барлық бықсу орындары мен жану ошақтарын анықтау және жою, ықтимал қайта жанудың алдын алу үшін 3 сағат ішінде күзет қою қамтамасыз етіледі.

Дәруменді шөп ұнын дайындау және сақтау тәртібі

1016. Шөп ұнын жасауға арналған агрегаттар қалқаның астына немесе үй-жайға орнатылады. Жанғыш материалдан жасалған қалқалар мен үй-жайлар оттан қорғайтын құраммен өңделеді.

1017. Шөп ұнын дайындау бекетінен бастап құрылыстар мен жанар-жағармай материалдары бар цистерналарға дейінгі өртке қарсы аралықтар кемінде 50 метр, ал құнарсыз азықтар сақталатын ашық қоймаларға дейін – кемінде 150 метр етіп орындалады.

1018. Жұмсалатын отын бағын агрегат үй-жайынан тыс орнату керек. Отын құбырлары кемінде екі вентильмен (біреуі – агрегатта, екіншісі – отын бағында) жабдықталады.

1019. Агрегаттар мен үй-жайлардың (алаңшалардың) электр жабдығы мен электр өткізгіші орнатылған жерлерінде электр құрылғыларын орнату ережелері бойынша II – III класты өрт қауіпті аймақтарға арналғандай етіп орындалады.

1020. Кептіру барабанында өнімнің жануы анықталғанда, мөлшері кемінде 150 килограмм өртке дейін дайындалған өнімді және өрт жойылғаннан кейін мөлшері 20 килограмнан кем емес бірінші алынған өнім жалпы қоймаға салынбай, бөлек қауіпсіз жерге орналастырылады және кемінде 48 сағат бақыланып сақталады.

1021. Дайындалған және қаптарға толтырылған ұнның температурасын төмендету үшін ол жабын астында кемінде 48 сағат ұсталады.

1022. Ұнды бөлек тұрған қоймада немесе өртке қарсы қабырғалар мен жабындыларымен бөлінген және сенімді желдеткіші бар бөлікте басқа заттар мен материалдардан бөлек сақтау керек.

1023. Қоймаға ылғал түсіруге жол берілмейді. Ұнды үйіп сақтауға болмайды.

1024. Ұны бар қаптар бір қатарға екі қаптан биіктігі 2 метрден аспайтындай етіп қатарларға жиналады. Қатарлар арасындағы өту жолдарының кеңдігі кемінде 1 метр, ал қабырғалар бойынан – кемінде 0,8 метр етіп орындалады.

1025. Сақтаулы тұрған ұнның өздігінен тұтануын болдырмау үшін оның температурасы ұдайы бақыланады.

Зығырды, сораны және өзге де техникалық дақылдарды алғашқы өңдеу тәртібі

1026. Зығыр, сора және басқа техникалық дақылдар (бұдан әрі – зығыр) машина бөлімшесінен оқшауланады.

1027. Іштен жану қозғалтқышының шығару құбырларын ұшқын сөндіргіштермен жабдықтау керек. Құбыр шығатын жерде жанғыш құрылғылар арқылы өртке қарсы аралық орнатылады.

1028. Зығыр шикізаты (сабан, зығыр сабаны) маяларда, шохаларда (жабын астынан), жабық қоймаларда сақталады, ал талшықтар мен қалдық талшықтар – тек жабық қоймаларда сақталады.

1029. Техникалық дақылдарды алғаш өңдегенде:

1) фермалар, жөндеу шеберханалары, гараж аумағында зығырды сақтауға және жармалауға жол берілмейді;

2) автомашиналарға, тракторларға өндірістік үй-жайларына, дайын өнімдер мен шоха қоймаларына кіруге жол берілмейді. Автомашиналардың кемінде 5 метр, ал тракторлардың көрсетілген ғимараттардан, маялардан және шохалардан кемінде 10 метр қашықтықта тоқтау көзделеді;

3) илеу-түту цехында пешпен жылыту жүйесін орнатуға жол берілмейді.

1030. Зығыр өңдеу пунктiнiң аумағына кiретiн автомобильдер, тракторлар және басқа да өзi жүретiн машиналар жарамды ұшқын сөндіргіштермен жабдықталады.

1031. Маяларға (шохаларға) жақындағанда көлік құралдары қозғалтқыштың шығу жүйелерінен пайдаланылған газдардың шығу бағытына қарама қарсы жағымен көзделеді.

1032. Зығыр өңдеу бекетінің аумағында темекі шегуге арналған орындар өндірістік ғимараттар мен дайын өнімді жинап қою орындарынан кемінде 30 метр қашықтықта орналастырылады.

1033. Зығырды алғашқы өңдеу ғимараттарының төбелері өртенбейтін етіп көзделеді.

1034. Зығыр сабанын табиғи түрде кептіру арнайы бөлінген учаскелерде жүргізіледі.

Зығыр сабанын жасанды түрде кептіру тек арнайы кептіргіштерде, ригаларда (дегдітпелерде) ғана жүргізіледі.

1035. Өндірістік ғимараттарда орналастырылған кептіргіштер басқа үй-жайлардан 1-үлгідегі өртке қарсы бөгеттермен бөлінеді.

Кептіргіштер мен кептіргіш камералардың бөлек тұрған ғимараттарының жанғыш конструкциялары екі жағынан сыланады.

1036. Зығыр сабанын кептіруге тұрақты кептіргіштер тек мынадай:

1) пеш оттығы мен циклонның күмбездері және ішкі беттері күйдірілген кірпіштен орындалған, ал сыртқы жағынан пеш сыланып, әкпен ағартылған;

2) ауа арналары сыртқы жағынан жанбайтын 50 миллиметр жылу қабатымен қорғалған, ал қосылған жерлерінде жанбайтын төсемдер орнатылған;

3) желдеткіштің сыртына жылу тасығыштың температурасын бақылау металл термометр арқылы жүзеге асырылған;

4) жер астындағы таратқыш каналдың басында ұшқын сөндіргіш орнатылған;

5) каналдың қабырғалары кірпіштен орындалған, үстінен темір бетонды плиталармен және басқа да өртенбейтін құрылғылармен жабылған;

6) түтін құбыры өтетін жерде шатырдың торлауы арқылы кемінде 50 сантиметр көлемді өңдеу орнатылған жағдайларда ғана қолданылады.

1037. Зығыр сабанын кептіруге арналған ригаларда орнатылатын пештердің құрылымы үй-жайдың ішіне ұшқын түсу ықтималын болдырмайтындай етіп орындалады.

Ригалар мен кептіргіштерде пештердің үстіне зығыр төсеу үшін жел тартқыш орнатуға рұқсат берілмейді. Пештен жанғыш құрылғыларға дейінгі қашықтық кемінде 1 метр болуы тиіс. Пеш жағынан жел тартқыштардың биіктігі жабынға дейін қоршалады.

1038. Кептіргіштер мен ригаларда:

1) зығыр сабанын кептіргенде жылу тасығыштың температурасы 80°C аспауы, ал бастиектерін кептіргенде - 50°C аспауы тиіс;

2) пештің оттығында отынның толық жануы қамтамасыз етілуі тиіс, ал түтін газдарында ұшқындар және отынның жанып кетпеген бөлшектері болмауы тиіс;

3) желдеткіш от жағу басталғаннан кейін бір сағат өткенше сөндірілмейді. Кептіргіш камераларында түтін белгілері бар жылу тасығыштың болуына жол беруге болмайды;

4) кептіргіштің бір ауысымдық жұмысынан кейін от жағу кеңістігін, тұнба камераларын, ұшқын сөндіргіш циклондардан және араластыру камераларын

күлден тазарту қажет. Түтін құбырларын кептіргіш жұмыс істегеннен 10 күннен кейін тазарту керек;

5) жаңа зығыр сабанын кептіруге жүктер алдында арнашықтар мен кептіргіш камераларды үнемі ішіне түскен зығыр сабанынан және әртүрлі қалдықтардан тазарту керек. Зығыр сабаны және химиялық талшықтар қорын кептіргіш үй-жайында сақтауға жол берілмейді;

б) зығыр сабаны ригаға жүктегеннен кейін түсіп қалған және жел тартқыштардан салбырап тұрған өсімдік сабақтарын жинап, пешті, қабырғаларды, еденді зығыр сабанынан мұқият тазарту керек. Зығыр сабанын кептіргіш ғимаратына тақап жинауға жол берілмейді.

1039. Илеу-түту агрегаты тұратын үй-жайдың желдеткіші болуы тиіс, ал түту агрегатының әрқайсысына шатыр орнатылуы тиіс. Станоктарды барлық жағынан үй-жайда шанның таралуына жол бермейтін алмалы-салмалы және қайырмалы қалқандармен жабу керек.

1040. Желдеткіш құбырлары желдеткіштердің алдында және олардан кейін орнатылатын ысырмалармен (шиберлермен) жабдықталады. Оларға еркін өтетін жол қамтамасыз етілуі тиіс.

1041. Өндірістік үй-жайдағы зығыр сабаны санын ауысымдық қажеттіліктен арттыруға жол берілмейді. Ол машиналардан кемінде 3 метр алшақ қатарлап жиналады.

Дайын өнім үй-жайлардан қоймаға бір ауысымда 2 реттен сиретпей жиналады.

1042. Күн сайын жұмыс аяқталғаннан кейін илеу-түту цехы талшықтан, шаңнан және тал жіптерден мұқият тазартылады. Станоктар, қабырғалар және цех жабындысының ішкі беттері торланады, ал талшық жинағыштар тазартылады.

1043. Темекі кептіргіштердегі сөрелер мен этажеркалар өртенбейтін материалдардан көзделеді. Қыздыру құбырларының үстіндегі отты кептіргіштерде оларға темекі түсуден қорғайтын металдан жасалған күнқағар орнатылады.

Темекі сарайлары мен кептіргіштердің сыртқы жарық беру прожекторларының тіреуіштері үй-жайлардан тыс орнатылады.

Мақта шикізатын жинау, тасымалдау, кептіру, сақтау және алғашқы өңдеу тәртібі

1044. Мақта жинау науқаны басталғанға дейін оған қатысты барлық тұлғалар өртке қарсы нұсқаулықтан өтуі керек, ал мақта жинау машиналары, тракторлар, мақта тасуға арналған автомобильдер алғашқы өрт сөндіру құралдарымен (мақта жинау машиналары – екі өрт сөндіргішпен, екі найза күрекпен, өлшемі 2x2 метр

бір киізбен, тракторлар мен автомобильдер – бір өрт сөндіргішпен, бір найза күрекпен) жарақталып, жарамды ұшқын сөндіргіштермен жабдықталуы және реттелген тамақтану, тұтандыру мен майлау жүйесі көзделеді.

Гидравликалық жүйеден май, отын және эмульсия аққан кезде, сондай-ақ ұшқын сөндіргіштер болмаса, ауыл шаруашылығы машиналары мақта жинауға және тасымалдауға жіберілмейді.

1045. Мақта шикізатын піспес бұрын олардың ормандарға, далаларға, тоғай алқаптарына, автомобиль және теміржол жолдарына іргелес жерлердегі егістіктері ені кемінде 4 метр жолақтармен жыртылады және шабылады.

1046. Мақта жинау кезінде:

- 1) мақта егістігінде темекі шегуге және ашық отты пайдалануға;
- 2) бункеріне өңделмеген мақта толтырылған мақта жинайтын машинаны егістікте қалдыруға, отын құюға;
- 3) гидравликалық жүйесі мен электр жабдығы ақаулы мақта жинайтын машиналарды пайдалануға;
- 4) мақта кептіруге арналған алаңдарда мақта жинайтын машиналардың тұруына жол берілмейді.

1047. Өңделмеген мақтаны ыдыссыз тасымалдау кезінде брезентпен жабу қажет. Автомашина шанағының немесе тіркеменің еденінде саңылаулардың болуына жол берілмейді.

1048. Тракторлардың, автомобильдердің, мақта жинайтын машиналардың тұрағы, оларды майлау және жанармай толтыру өңделмеген мақтаны табиғи кептіруге арналған алаңдардан кемінде 50 метр қашықтықта жүргізіледі.

1049. Мақта шикізатын табиғи кептіруге арналған алаңдар тұрғын үйлерден, қоғамдық ғимараттардан, жөндеу шеберханаларынан кемінде 150 метр, ал жоғары вольтты және төменгі вольтты электр беру желілерінің тіреу биіктігінен кемінде 1,5 метр алшақ орналастырылады.

1050. Мақта шикізатын табиғи кептіруге арналған алаңдар сыртқы өрт сөндіру мақсаттары үшін кемінде 50 текше метр есептік мөлшермен қамтамасыз етіледі.

1051. Мақта шикізатын табиғи кептіруге арналған алаңдар асфальтталған немесе қалыңдығы кемінде 5 сантиметр сазды топырақпен тегістелген болуы керек. Мақтаны жолдың жүретін бөлігінде кептіруге болмайды.

1052. Технологиялық жабдықтан тозаңның бөлінуіне жол бермеуді қамтамасыз ететін құрылғылар (герметизациялау тораптары, жергілікті сорғылар) жарамды күйде ұсталады.

1053. Жабдық пен құрылыс құрылымдарына қонған мақта тозаңын, сондай-ақ жиналған, өңделмеген мақтаны қонған тозаңнан қажеттілігінше, бірақ ауысымына кемінде бір рет тазалап тұру керек.

1054. Тастарды, металды және басқа да бөгде заттарды ұстап қалуды қамтамасыз ететін құрылғылар жарамды күйде ұсталады.

1055. Агрегаттарды олар авариялық тоқтағаннан кейін тек ақаулықтарды жойғанда ғана іске қосуға болады.

1056. Таспалы транспортерлердің иінді біліктері мен сына белдікті бергіштер айналатын бөлшектерге мақтаның түсуін болдырмайтын жарамды қаптамалармен жабылуы тиіс.

1057. Мақта жинайтын машиналардың біліктерінің жылжымалы құрамдары мен мойындарын мақта тозаңы мен талшықтарынан тазарту қажет. Тазалау мерзімділігі ауыл шаруашылығы кәсіпорнының басшысы бекіткен нұсқаумен белгіленеді.

1058. Элеваторларда сатылары бар тұрақты алаңдар болуы керек. Алаң төменнен жоғары қарай 0,1 метр биіктікте кемінде 0,9 метр болатын тұтас жапсырмалы сүйенішпен қоршалады.

1059. Элеватор жетегінде таспа үзілген жағдайда, жарамды автоматты қорғағышының ақаулығының болуына, сондай-ақ жұмыс органдарының элеватор қорабының қабырғасына тиіп тұруына жол берілмейді.

1060. Элеватордың қаптамасы мықты тиектері мен тұтас периметрі бойынша жабынның тығыздығын (герметикалығын) қамтамасыз ететін жеңіл ашылатын люктермен жабдықталады.

1061. Транспортерлер төменгі таспадан өңделмеген мақтаны шығаруға арналған жарамды арнайы қондырғымен жабдықталуы керек.

1062. Таспалы транспортерлерді (ауыстырып тиегіштерді) ауыстыру электр қорегі ажыратылған кезде жүзеге асырылады.

1063. Пневмокөлік жүйесіне кіретін аппараттар мен машиналардың жерге тұйықтағышы жарамды күйде ұсталады. Өңделмеген мақтаны желдеткіш арқылы механикалық түрде қайта өңдеуге жол берілмейді.

1064. Топтағы бунттардың саны бір бунтқа алаң мөлшері 65x14 метр болғанда екеуден, алаң мөлшері 25x14 метр болғанда төртеуден немесе бір бунтқа алаң мөлшері 25x11 метр болғанда алтаудан артық болуына жол берілмейді. Бұл ретте бунттың биіктігі 8 метрден аспауы қажет.

1065. Топтағы бунттар арасындағы өртке қарсы бөліктер кемінде 1,5 метр, бунттардың топтары арасында кемінде 30 метр болуы керек.

1066. Бунттарды бөлшектеу кезінде машиналар, тетіктер мен мақта тасығыш автопойыздар 30 метр аралықта орнатылады.

1067. Бунт бөлшектегіш қозғалған кезде ток өткізу кабелін басып өтуге болмайды.

1068. Машиналар мен агрегаттарда болған ақауды қалпына келтіру олар өшіріліп, бунттан кемінде 5 метр қашықтыққа апарылғаннан кейін ғана жүзеге асырылады.

1069. Кескіш құралдардың ұштары ұшқын қауіпсіз етіп жасалады.

1070. Кескіш құралдардың ұштарын жабық қойманың металл (бетон) құрылысына тигізбес үшін жебенің төмен, жоғары түсіп тұруын шектейтін қондырғылар орнатылады.

1071. Кептіру қондырғысын пайдалану кезінде:

- 1) жылумен жабдықтау (жылу генераторлары) құралдарының жарамдылығы;
- 2) бақылау-өлшеу аспаптарының жылу өткізу қондырғыларында қауіпсіздік автоматикасының үздіксіз жұмыс істеуі;
- 3) шнек тоқтаған кезде барабан жетегін өшіруді қамтамасыз ететін барабан мен шнектің электр қозғалтқышының жұмысының бұғаттау;
- 4) кептіру камерасы мен қоректендіргіш есіктерінің герметикалығы;
- 5) барабан мен шнек секциясын өңделмеген мақтадан жүйелі тазалау қамтамасыз етіледі.

1072. Мақта шикізатын кептіру үшін қолданылатын жылу өндіргіш қондырғылар жанбайтын құрылымдардан жасалған оқшау үй-жайларда орнатылады.

1073. Кептіретін қондырғының жұмысы үнемі бақыланады. Шығу жолындағы өңделмеген мақтаның температурасы 70°C аспауы қажет. Кептіру барабанынан сарғайған өңделмеген мақта шыққанда, мақта шикізаты мен жылу тасығышты дереу тоқтатып, тетіктердің жұмысын тоқтату қажет, ал кептіру барабанынан келіп түсетін мақта жанған жағдайда кептіргішті дереу тоқтатып, бықсыған мақтаны сөндіріп, алып тастау керек.

Кептіргіштің жұмысын мұқият тексергеннен және мақтаның қызу немесе жану себебін анықтағаннан кейін ғана қайта бастауға болады.

1074. Мақта шикізаты тазалағышты орнынан аустырған кезде шыбықтар арасындағы саңылаулар ауысып кетпес үшін және перфорир тордың үстіне қоқыс қоспалары толып қалмас үшін жел тартқыш тордың жай-күйі қадағаланады.

Жел тартқышты тазалау мен талшық тазалағыштардың тіреуіш камерасындағы кенжарды қалпына келтіруді ағаш заттармен (таяқшамен) ғана орындалады.

1075. Мақта талшығын тек бумамен ғана сақтауға рұқсат етіледі. Барлық сынған бумалар әр ауысым соңында (бумалап) қайта өңделеді.

1076. Мақта талшығы бумасын ашық алаңдарда қатарлап сақтау кезінде мақтаның стандартты қатарының өлшемі: ұзындығы 22 метрден, ені 11 метрден, биіктігі 8 метрден аспайтындай етіп орындалады.

Қатарлардың мөлшері қысқарғанда көршілес қатарлар арасындағы бөліктер карама-қарсы жатқан қатарлардың жартысынан кем болуына жол берілмейді, бірақ ең жоғарғы қатардың екі есе биіктігінен кем болмауы тиіс.

1077. Ашық алаңдарда жиналған барлық мақта талшығының қатары брезентпен жабылады.

1078. Талшықты мақта бумасы шатырдың астына ені кемінде 2 метр көлденең өту жолдарын қалдыра отырып жиналады: еденнің ауданы 300-ден бастап 600 шаршы метрге дейін болғанда – бір өту жолы; еденнің ауданы 1200 шаршы метр болғанда – екі өту жолы; еденнің ауданы 1800 шаршы метр болғанда – төрт өту жолы; тең қашықтық сайын. Биік болғанда мақта талшығы жоғарғы жағынан бастап жабынның қоршауына немесе фермалардың төменгі белдігіне дейінгі қашықтық кемінде 1 метр болатындай етіп жиналады.

1079. Жабық қоймаларда мақта талшығы бумасының ені кемінде 2 метр бір бойлық өту жолын және ені дәл сондай көлденең өту жолдарын әрбір есікке карама-қарсы қалдыра отырып, тауар орындарында орналастырылады. Периметрі бойынша қабырға бойымен ені кемінде 1 метр өтетін жол қалдыру қажет.

Қойма үй-жайларының ішінде қандай да бір қалқалар мен шағын кеңселерді орналастыруға болмайды.

1080. Жабық қоймалардағы және бастырмалардың астындағы едендер, сондай-ақ ашық алаңдардағы қатарлардың негізі жанбайтын материалдардан жасалады.

1081. Автомашиналар мен тракторлар жабық қоймаларға, бастырмаларға және мақта талшығы қатарларына пайдаланылған газ шығару құбырлары міндетті түрде ұшқын сөндіргішпен жабдықталған жағдайда бәсеңдеткіштің пайдаланылған газ шығару құбырына карама-қарсы жағымен келу қажет.

Барлық жағдайда автомашиналардың, мотовоздардың, автодрезиналардың, автокрандар мен мотоциклдердің бастырмалар мен мақта талшығы қатарларына 3 метрден жақын баруға рұқсат етілмейді.

1082. Мақта зауыттары мен мақта бекеттерінде 2400 тоннадан артық өңделмеген мақтаны сақтау кезінде жоғары қысымды өртке қарсы су құбыры көзделеді.

1083. Мақта зауыттары мен мақта бекеттерінде 2400 тоннаға дейін өңделмеген мақтаны сақтау кезінде өрт сөндіру жұмыстарын су айдындарынан жүзеге асыруға болады.

1084. Мақта тазалайтын зауыттарда, мақта дайындаушы бекеттерде өрт сөндіру бөлімшелері күзететін жақын маңдағы қаламен немесе аудан орталығымен телефон байланысы болуы қажет.

Ат қоралардың үй-жайларын ұстау және мал азығын сақтау тәртібі

1085. Ат қоралардың үй-жайлары екі және одан астам дербес қақпамен жабдықталады, олардың алдынан табалдырықтарды, сатыларды, қақпа асты саңылауын орнатуға жол берілмейді. Жылқыларды шығаруға арналған үй-жайлардың барлық қақпалары мен есіктерінің тек сыртқа қарай ашылуы көзделеді. Қақпаны тек жеңіл ашылатын тиектермен ғана жабуға рұқсат етіледі. Жылдың қысқы мезгілінде ат қоралардың қақпалары мен есіктерінің алды қардан жүйелі түрде тазартылып тұрады.

1086. Ат қоралардың үй-жайларында өрт болған жағдайда жылқыларды жылқы тұратын орындардан бір мезгілде босатып шығаруға мүмкіндік беретін құрылғылар көзделеді.

1087. Ат қоралардың үй-жайлары тізгіндермен, жүгендермен, жапқыштармен және жануарларды шығару мен байлау үшін қажетті басқа да құрал-саймандармен қамтамасыз етіледі.

1088. Жануарларға жем дайындауға арналған үй-жайлар ат қоралардың басқа үй-жайларынан отқа төзімділік шегі кемінде Е1-45, жанбайтын материалдардан жасалған құрылымдармен (қабырғалармен және қалқалармен) бөлінеді.

1089. Ат қораларда электр желілері оқшаулағыштарға, арқандарға, болат құбырларға немесе кәбілдерге ашық төселеді. Тек тозақ-су өткізбейтін немесе ылғал өткізбейтін электр шырақтарын ғана пайдалануға жол беріледі.

Бөлу қалқандары, ажыратқыштар, сақтандырғыштар тамбурларда немесе ат қоралардың сыртқы қабырғаларында жанбайтын материалдардан жасалған шкафтарда орналастырылады.

1090. Ат қорада тәуліктік жемшөп қоры бар жемшөп орнын, сондай-ақ төсемдерді сақтауға арналған үй-жайларды орнатуға болады.

Жемшөптің негізгі қорлары арнайы қойма үй-жайларында сақталады.

1091. Жемшөп үй-жайы, сондай-ақ төсемдерді сақтауға арналған үй-жай басқа үй-жайлардан өртке қарсы қалқалармен және жабындармен бөлінеді және сыртқа шығатын жолы бөлек қамтамасыз етіледі.

1092. Ат қоралардан жылқыларды ойдағыдай эвакуациялау үшін өрт болған жағдайда жануарларды эвакуациялау жоспары жасалады.

1093. Ат қораларда электр желілерін пайдалану кезінде:

- 1) электр желілерін жануарлар тұратын орындардың үстінен орналастыруға;
- 2) электр желілерінің астынан шөп, сабан жинауға;

3) электр желілері мен кәбілдерін ат қоралардың үй-жайлары арқылы транзитпен төсеуге;

4) қуаты осы шырақ түрі үшін шекті рұқсат етілгеннен артық болатын лампаларды пайдалануға;

5) шырақтарды тікелей желілерге ілуге жол берілмейді.

1094. Ат қоралардың үй-жайларында:

1) шеберханалар, қоймалар, автокөлік тұрақтарын орналастыруға, сондай-ақ жануарларға қызмет көрсетумен байланысты емес қандай да бір жұмыс жүргізуге ;

2) осы үй-жайларға іштен жану қозғалтқыштары бар, пайдаланылған газ шығатын құбырлары ұшқын сөндіргіштермен жабдықталмаған көлік құралдарын өткізуге;

3) қақпаларда олардың автоматты түрде ашылуы үшін серіппелер мен блоктар орнатуға;

4) үй-жайларды жарықтандыру үшін керосин лампаларын, шырақтарды және ақаулы электр фонарьларын қолдануға;

5) уақытша пештерді орнатуға;

6) тамбурлар мен өту жолдарында, ат қора шатырларында шөп, жемшөп, төсем сақтауға;

7) темекі шегуге және ашық отты пайдалануға жол берілмейді.

9. Көлік объектілерін ұстау тәртібі

Автомобиль көлігін ұстау тәртібі

Гараждар мен ашық тұрақтарды ұстау тәртібі

1095. Жапсарлас және қосалқы үй-жайлар арқылы инженерлік коммуникациялар (су құбырын және жылумен қамтамасыз етуді қоспағанда) транзитпен төселген жағдайда, жылжымалы құрамды сақтау отқа төзімділік шегі E1 -150 бітеу құрылыс конструкцияларында орындалады.

1096. Ашық тұрақ аумақтарында көлік құралдарын шағын жөндеу мен оларға ағымдық техникалық қызмет көрсету беті қатты алаңшаларда жүзеге асырылады.

1097. Көлік құралдарын шағын жөндеу мен оларға ағымдық қызмет көрсетуді жүзеге асыруға арналған әрбір алаңшада "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің 17-қосымшасына сәйкес өртке қарсы құрал-сайман жиынтығы бар өрт сөндіру қалқаны орнатылады.

1098. Көлік құралдары ашық сақталатын гараждардың үй-жайлары мен алаңшаларына өрт немесе басқа да төтенше жағдайлар болған кезде көшіруге кедергі жасауы мүмкін заттар мен жабдықтарды үйіп қоюға жол берілмейді.

1098-1. Гараждар, бокстар және көлік құралдарын (жеке құралдардан басқа) ашық сақтау алаңшалары автотехниканы орналастыру схемаларымен жарақталады.

Ескерту. Ереже 1098-1-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

1099. Көлік құралдары ашық сақталатын гараждардың үй-жайлары мен алаңшалары таза ұсталады. Төгілген жанар-жағармай материалдарына құм себіліп, дереу жиналады.

1099-1. Сығымдалған табиғи газбен және сұйытылған мұнай газымен жұмыс істейтін қозғалтқыштары бар автомобильдерді басқа мақсаттағы ғимараттарға кіріктірілген және оларға жапсарлас, сондай-ақ жер деңгейінен төмен орналасқан жабық типтегі автотұрақтарға қоюға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 1099-1-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

1099-2. Паркингтерде (жабық үлгідегі автотұрақтарда) үй-жайларды 1-типтік тұйық өртке қарсы қалқалармен бөлген жағдайда өзге функционалдық мақсаттағы үй-жайларды (автожуу орындарынан, шаруашылық қоймаларынан, клиенттердің багажына арналған қоймалардан басқа) орнатуға және/немесе орналастыруға жол беріледі.

Жарылыс қаупі бар заттар мен материалдарды, тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды, майларды, жанғыш газдары бар баллондарды, қысымдағы баллондарды шаруашылық қоймаларында және клиенттердің багажына арналған қоймаларда сақтауға жол берілмейді.

Ескерту. Ереже 1099-2-тармақпен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

1100. Көп пәтерлі тұрғын ғимараттарға, қоғамдық ғимараттарға қоса салынған гараж тұрақтарының үй-жайларында көліктік құралдарға құрастырылған бактардағы отынды қоспағанда, жанар-жағармайды сақтауға жол берілмейді. Кейбір гараждарда бензин және дизельді отын – 20 килограмм, майлар – 5 килограмнан аспайтын жанар-жағармайдың қосымша мөлшерін сақтауға жол беріледі. Бензин, дизельді отын және майлардың аталған көлемін металдан жасалған тығыз жабылатын ыдыста ғана сақтауға жол беріледі.

1101. Гараждар мен ашық тұрақтарды олардың тікелей мақсаттарынан тыс (жанғыш материалдарды, газ баллондарын жинау, жөндеу шеберханаларын, сырлау камералары және басқаларын орнату) пайдалануға жол берілмейді.

1102. Автомобильдерді сақтау үй-жайларын жылыту ауа ағынының желдеткіші бар сумен немесе ауамен жылытылатын болып көзделуі тиіс. Гараждардың күзет үй-жайларында беті тегіс зауытта дайындалған жергілікті жылыту құралдарын пайдалануға жол беріледі. Бұл ретте бетінің температурасы 100°C асуы мүмкін жылыту құралдары жанбайтын материалдардан жасалған экрандармен қоршалады.

1103. Көлік сақталатын үй-жайларда, шатыр астында және ашық алаңшаларда :

1) көлік құралдарын орналастыру жоспарының нормасынан асып кететін көлік құралдарын орнатуға, автомобильдер арасындағы қашықтықты төмендетуге; олардың және ғимараттардың (құрылыстардың) арасындағы қашықтықты азайтуға;

2) шығу қақпалары мен өту жолдарына заттарды үйіп қоюға; ұста, термиялық , дәнекерлеу, сырлау және ағашпен өңдеу жұмыстарын жүргізуге, сондай-ақ тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды қолданып бөлшектерді шаюға;

3) көлік құралдарын отын бактарынан, отын өткізгіштері мен карбюраторлардан ағу болғанда, сондай-ақ электр жабдығы бұзылған жағдайда отын бактарының қылталарын ашық қалдыруға;

4) көлік құралдарына жанар-жағар майларын құюға, сондай-ақ оларды кәрізге немесе жақын аумаққа төгуге. Пайдаланылған жанар-жағармай материалдарын, сүзгілерді, ескі-құсқы нәрселер және басқа да материалдар жинауды жанбайтын материалдардан жасалған, жабылатын қақпақтармен жабдықталған сыйымдылықтарға қарастыру керек;

5) аккумуляторларды тікелей көлік құралдарында, сондай-ақ осы мақсатқа икемделмеген үй-жайларда оталдыруға;

6) қозғалтқыштарды ашық отпен жылытуға (алау, шырақтар, дәнекерлеу шамдары), жарықтандыру үшін ашық от көздерін пайдалануға;

7) жалпы тұрақтарда тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды, сондай-ақ жанғыш газдарды тасымалдау үшін көлік құралдарын пайдалануға;

8) тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтардың сыйымдылықтарын сақтауға;

9) көлік құралдарын сырлауға, бөлшектерін тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтармен жууға;

10) қозғалтқыштарын жылытуға, ашық отты қолданып, жөндеу жұмыстарын жүргізуге (шырақтар, дәнекерлеу шамдары және басқа да от көздері), сондай-ақ жөндеу және басқа да жұмыстар жүргізілген кезде жарықтандыру үшін ашық от көздерін пайдалануға жол берілмейді.

1104. Газ тәрізді отынмен жұмыс істейтін көлік құралдарын пайдалану кезінде:

1) газды қоректену жүйесі техникалық бұзылған (герметикалық емес) көлік құралдарын жабық үй-жайға тұраққа қоюға жол берілмейді;

2) көлік құралын түнгі немесе ұзақ тұраққа қойған кезде шығын вентильтерін жабу, магистральды газ құбырындағы барлық газды шығару қажет, одан кейін іске қосуды өшіріп, магистральды вентильті жауып, аккумулятордағы "масса" ажыратылады;

3) жабық үй-жайда көлік құралының "өзіндік жүру" қозғалысы тек сұйық отында жүзеге асырылады (бензин, дизельді отын);

4) көлік құралдарын сақтауға арналған үй-жайларда сұйытылған көмірсутекті газды (бұдан әрі – СКГ) айдауды жүзеге асыруға жол берілмейді;

5) үй-жайлардан көлік құралдары шығарылғаннан кейін олар мұқият желдетіледі;

6) қысқы уақытта көлік құралдарын гараждан тыс сақтаған кезде және температура төмен болған жағдайда қозғалтқышты алдын ала жылыту және газ коммуникацияларында мұздың пайда болуын жою ыстық сумен, бумен немесе ыстық ауамен жүргізіледі;

7) қысымды бақылаумен, газды өндірумен, қозғалтқышты жылытумен, карбюратор қоспалауыштарға әртүрлі отын түрлеріне ауыстырып қосу және газ жеткізумен байланысты жүйелер дұрыс жағдайда ұсталады. СКГ бар баллондардағы сақтандырғыш клапандар, сондай-ақ отын жеткізілуін бұғаттауды қамтамасыз ететін электрлік магнитті клапандар дұрыс жағдайда пайдаланылады. Баллондарды куәландыру екі жылда кемінде бір рет жүргізіледі;

8) СКГ жабық гараж тұрақтарда және басқа да ішіндегі температурасы 25°C асатын, жылытуы бар үй-жайларда қолдануға және сақтауға жол берілмейді;

9) қозғалтқышты іске қосуды тек отынның бір түрінде – газ немесе бензинде ғана жүзеге асыруға жол беріледі.

1105. Көлік құралдарын (жеке көлік түрлерінен басқа) сақтайтын ашық алаңдар мен тұрақтарға арналған ғимараттар әрбір 10 көлікке біреуден келетін сүйреткіш арқандармен (штангалармен) жабдықталады.

1106. Жеке қолданыстағы гараждарда бұрын көрсетілген талаптарға қосымша жиһаздарды, жанғыш материалдардан жасалған үй тұрмысындағы заттарды, сондай-ақ 20 литрден астам жанармай мен 5 литрден астам май қорларын сақтауға жол берілмейді.

1107. Автомобильдерді жөндеуге арналған үй-жайларда (газ автомобильдерінде баллондар газбен толтырулы болғанда) жанармай толтырылған бағы бар автомобильдерге және май толтырылған қартерлерге

жөндеу жұмыстарын жүргізуге жол берілмейді. Жұмыс аяқталғаннан кейін үй-жай мен байқау шұңқырларын май сіңген, сүртілген материалдардан тазартылады.

Аккумулятор станцияларын ұстау тәртібі

1108. Аккумулятор батареяларын зарядтау процесінде:

- 1) ұшқын болмас үшін сымдардың батарея клеммасына берік жалғануы тексеріледі;
- 2) батарея банкаларындағы тығындар ашық күйде ұсталады;
- 3) зарядтау тогын қосу мен зарядталған аккумуляторларды сақтауға ағынды сорғы желдеткіш жұмыс істеп тұрғанда ғана рұқсат беріледі;
- 4) өткізгіш жеке аккумуляторлардан зарядтау тогы өшірулі тұрғанда ажыратылады;
- 5) зақымдалған өткізгіштерді тез арада жаңасымен ауыстыру қажеттігінің талаптары сақталады.

1109. Аккумулятор станцияларының зарядтау үй-жайларында дәнекерлеу жұмыстарын немесе дәнекерлеу шамын қолданылатын жұмыстар батарея зарядталып біткеннен кейін екі сағаттан соң және үй-жай мұқият желдетілгеннен кейін жүргізіледі. Балқытып біріктіру немесе дәнекерлеу лампасымен жұмыс істеу кезінде үй-жайды үздіксіз желдету жүргізіледі. Дәнекерлеу орны үй-жайдың технологиялық жабдығынан отқа төзімді қалқандармен қоршалады.

1110. Аккумулятор станцияларының үй-жайларында:

- 1) темекі шегуге, от жағуға, электр қыздырғыш аспаптарын пайдалануға;
- 2) бір ауысымдық қажеттіліктен артық қышқылды, сілтіні немесе электролитті сақтауға;
- 3) жұмыс орнында арнайы киімді және басқа да бөгде заттарды қалдыруға жол берілмейді.

Жуу және сырлау жұмыстарын жүргізу тәртібі

1111. Жуу және сырлау цехтары, учаскелер мен бөлімшелер отқа төзімділігі II дәрежеден төмен емес арнайы жабдықталған бір қабатты ғимараттарда орналастырылады, ішкі қабырғасында терезе ойығы болады және жапсарлас өндірістік үй-жайлардан жанбайтын қабырғалармен бөлінеді. Жуу және сырлау цехтарынан жапсарлас үй-жайларға шығу ауа екпінінің түсуін қамтамасыз ететін шлюздің тамбуры арқылы жүргізіледі.

1112. Сырлау цехтарын ғимараттардың жоғарғы қабаттарында және сыртқы қабырғаға жақын орналасқан, бөлек оқшауланған үй-жайларда өртке қарсы

қабырғалармен бөлінген жапсарлас және баспалдақ алаңына шығатын жеке есігі бар үй-жайларда орналастыруға болады.

1113. Жуу және сырлау үй-жайларын көп қабатты ғимараттардың жертөлелерінде, астыңғы және бірінші қабаттарында орналастыруға жол берілмейді.

1114. Бояу дайындайтын бөлімшелер сыртқы қабырғасында терезе ойығы жеке эвакуациялық шығу жолы бар және жапсарлас үй-жайлардан жанбайтын қабырғалармен оқшауланған үй-жайларда орналастырылады.

1115. Жуу және сырлау цехтарының, сондай-ақ бояу дайындайтын бөлімшелердің едені жанбайтын, электр сымды, тұрақты және ұшқын шығармайтын, ерітінділерге төзімді етіп орындалады.

1116. Жуу және сырлау цехтарының қабырғаларының үстіңгі қабаты кемінде 2 метр және тазалануы оңай, жанбайтын материалдармен қапталған болуы қажет.

1117. Жуу және сырлау цехтарының, лакпен сырлау зертханаларының және бояу дайындайтын бөлімшелердің үй-жайлары дербес механикалық үрлеу-сору желдеткішімен және нүктелік сору-бояу камераларымен, малу ванналарымен, құю қондырғыларымен, қолмен бояу бекеттерімен, кептіру камераларымен жабдықталады. Көрсетілген үй-жайларда жарылыс қауіпті концентрациялардың пайда болуының алдын алуға арналған автоматты газ талдағыш орнатылады.

1118. Жуу және сырлау цехтарының және бояу дайындайтын бөлімшелердің жылу беру аспаптарының беті тегіс болуы және 95°C артық қыздырмау қажет, қырлы радиаторларды қолдануға жол берілмейді.

1119. Жуу және сырлау цехтарының, лакпен сырлау зертханаларының және бояу дайындайтын бөлімшелердің электр жабдықтары мен шырақтарын тек жарылыстан қорғалған күйде ғана пайдалануға жол беріледі.

Электрлік іске қосатын қондырғылар, түймелі электр магниттік жібергіштер жуу және сырлау үй-жайларынан тыс орнатылады.

1120. Жуу және сырлау цехтарында гидравликалық ілмекті тұндырғыштармен немесе тұзақтармен жабдықталған өрт қауіпсіздігі кәрізі көзделеді. Соңғысы жүйелі түрде бояу қалдықтарынан тазаланып тұрады.

1121. Жуу және сырлау цехтары мен бояу дайындайтын бөлімшелердің жылжымалы технологиялық құралдары (сатылар, басқыштар, тақтайлар, арбалар) соққы және үйкеліс кезінде ұшқын шығудың алдын алатын қорғаныс қондырғысымен жабдықталады.

1120. Жуу және сырлау цехтарының және бояу дайындайтын бөлімшелердің және лакпен бояу зертханаларының үй-жайлары үнемі таза әрі реттелген күйде ұсталады. Үй-жайларды, жабдық пен жұмыс орындарын жинау ауысымына кемінде бір рет ылғалды тәсілмен жүргізіледі.

Төгілген лак, бояу материалдары және еріткіштер ағаш үгіндісі мен судың көмегімен дереу жинап алынады.

Едендер мен қабырғаларды, құралдарды жуу техникалық өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ететін сұйықтықтармен жүзеге асырылады. Бұл мақсатта өрт қауіпі бар органикалық еріткіштерді пайдалануға жол берілмейді. Сұрту материалдары пайдаланылып болғаннан кейін жабылатын арнайы металл жәшіктерге салынып, ауысым соңында белгіленген орынға шығарылады.

Лак, бояу материалдарынан босаған бос ыдыстар цехтан шығарылып, қақпағы тығыз жабылып, арнайы белгіленген алаңдарға жиналады.

1123. Жуу және сырлау үдерісінде статикалық электр зарядын сөндіру үшін барлық техникалық жабдықтар, бояу бүріккіштер, еріткіштер мен лак, бояуларға арналған құбырлар (иілгіш шлангілер), сондай-ақ сырланатын және жуылатын жеке тораптар, бөлшектер мен басқа да бұйымдар сенімді түрде жерге тұйықталады.

Жерге тұйықталатын электрод кедергісінің мәні 10 Ом-нан аспайды.

1124. Жеке тораптар мен бөлшектерді және басқа да бұйымдарды жууға және майсыздандыруға пайдаланылатын органикалық, өрт қауіпі бар еріткіштерге статикаға қарсы қоспалар қосылады. Жуу мен майсыздандыруды жерге тұйықталатын нұсқаның сымымен жалғастырылған металл торға оралған мақта-мата майлықтармен жүргізу ұсынылады.

1125. Адамдарда статикалық зарядтардың пайда болуының алдын алу және тоқтату үшін:

1) жұмысшылар мен қызметшілерге синтетикалық және жібек маталардан киім киюге, сондай-ақ жүзіктер мен білезіктер тағуға жол берілмейді;

2) цех алаңдары мен жабдықтарда жерге тұйықталған аймақ қабаттарының қондырғысы көзделеді;

3) есік тұтқалары, баспалдақ ағаштары, құралдардың саптары жерге тұйықталады;

4) жұмысшылар ток өткізгіш аяқ киімдермен және статикаға қарсы білезіктермен қамтамасыз етіледі;

5) жұмысшылар (мүмкіндігінше жиірек) өздерінен статикалық электр зарядты жерге тұйықталған металл заттарға немесе жабдықтарға жалаңаш қолын тигізу тәсілімен ауық-ауық, сондай-ақ өрт шығу қауіпі бар органикалық еріткіштер мен лак, бояулардың жанынан алыс жерлерде түсіріп тұруға міндеттеледі.

Метрополитендерді ұстау тәртібі

1126. Әрбір станцияда мыналар әзірленеді: жедел өрт сөндіру жоспары, өрт қауіпсіздігі шаралары туралы талаптар, жолаушыларды эвакуациялау жоспары, түгінденген немесе өрт болған жағдайда тоннель желдеткішінің шахтасы жұмыс

істегенде метрополитен жұмыскерлерінің іс-қимыл жасау тәртібі. Бұл құжаттар станция кезекшісінің үй-жайында сақталады. Жедел өрт сөндіру жоспарының екінші данасы кассада аға кассирде сақталады және өрт сөндіру басшысының бірінші талабы бойынша беріледі.

1127. Қолданыстағы тоннельдер мен станциялардың салынып жатқан және қайта жаңартылып жатқан объектілерге қабысу орындары жұмыс жүргізу басталғанға дейін жанбайтын түтін өткізбейтін қалқалармен қоршалады. Қолданыстағы метрополитен желілеріне қабысу орындарында жұмысты ұйымдастыру кезінде кезекші персоналмен телефон байланысы орнатылады.

1128. Станция қабырғаларын, эвакуациялау жолдарының (дәліздер, сатылы торлар, вестибюльдер, холлдар) төбелерін қаптау үшін, сондай-ақ жер асты үй-жайлары мен вестибюльдер қаптамасында жарнама орнату үшін тек жанбайтын материалдарды ғана қолдануға болады.

1129. Метрополитендердің жер асты кеңістігінде орнатылатын көйлек ілетін шкафтар тек жанбайтын материалдардан жасалады.

1130. Станцияның жер асты құрылыстарында әрқайсысының сыйымдылығы 5 литрден аспайтын газ бар екі баллонды арнайы бөлінген орында сақтауға болады.

1131. Метрополитеннің жер асты құрылыстарындағы отпен жүргізілетін жұмыстар қызметтер басшыларының өкімі бойынша орындалатын авариялық сипаттағы жұмыстардан басқа, тек түнгі уақытта электр желісіндегі кернеуді алғаннан кейін жүргізіледі.

1132. Қолданыстағы тоннельдерде газбен дәнекерлеу және электрмен дәнекерлеу жұмыстары жылжымалы көлікте орнатылатын арнайы агрегаттардан ғана жүргізіледі.

1133. Тоннельдерге жанар-жағармай материалдарын әкелу осы мақсатта жабдықталған мото рельс көлігінде арнайы тарату сыйымдылықтарында түнгі уақытта (метрополитенде жолаушылар болмағанда) жүзеге асырылады.

1134. Тоннельге жанар-жағармай материалдарын тасымалдау үшін бейімделген көлік алғашқы өрт сөндіру құралдарымен жабдықталады.

1135. Станциялардың үй-жайлары мен кәбіл коллекторларындағы өртке қарсы режимді тексеру үшін станция кезекшілерінің кабиналарында авариялық тақтада үй-жайдың нөмірленуіне сәйкес таңбаланған кілттері болуы қажет. Осы үй-жайларды тексеру станция кезекшісінің немесе қызмет өкілінің қатысуымен өткізіледі.

1136. Жер асты кеңістігіне орналастырылатын техникалық кабинеттердегі оқу сыныптарының сыйымдылығын 30 адамнан арттыруға жол берілмейді.

1137. Метрополитендердің жер асты кеңістігінде жөндеу жұмыстарын жүргізу кезінде металлды тақтайлар қолданылады.

1138. Қолданыстағы тоннельдерде:

1) газ генераторларымен жұмыс істеуге;

2) шпалдарға, төсемдерге, сыналарға креозот сіңіруге, сондай-ақ битум қыздыруға жол берілмейді.

1139. Машина залдарының үй-жайларында, эскалаторлар мен бөлшектеу камераларында қосалқы бөлшектерді, майлау және өзге де материалдарды жинауға болмайды.

1140. Тоннельдерде кәбіл желілерін бояуды тек түнгі уақытта қызметтер басшыларының рұқсатымен және мемлекеттік өрт бақылау органдарының келісімі бойынша жүзеге асыруға болады.

1141. Электр пойыздарының вагондары жарамды "жолаушы – машинист" байланысы құрылғысымен және алғашқы өрт сөндіру құралдарымен жабдықталады.

1142. Машинистердің кабиналарына орнатылатын электр пештері мықтап бекітілуі және дербес қорғағышпен қамтамасыз етілуі тиіс. Пештерде және олардың қасында әртүрлі жанғыш материалдарды орналастыруға болмайды.

1143. Сауда дүңгіршектерін станцияның жер үсті вестибюльдері мен жол асты өткелдеріне ғана орнатуға болады. Дүңгіршектер жанбайтын материалдардан жасалуы қажет. Сауда дүңгіршектері жолаушылардың жүріс-тұрысына кедергі келтірмейтіндей етіп орналастырылады.

1144. Дүңгіршектерге жылу беру үшін май электр радиаторлары немесе жылытқыш электр панельдері қолданылады.

1145. Дүңгіршектер алғашқы өрт сөндіру құралдарымен және тәулік бойы жұмыс істейтін кезекшісі бар үй-жайға белгі беретін автоматты өрт дабылымен қамтамасыз етіледі.

1146. Мыналарға:

1) тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды, жанғыш газдарды, аэрозоль орамындағы тауарларды, пиротехникалық бұйымдарды және өзге де от қауіпті материалдарды сатуға және пайдалануға;

2) станциялардың үй-жайларында тауарды, орау материалдарын, сауда құрал-саймандарын сақтауға жол берілмейді.

Теміржол көлігін ұстау тәртібі

1147. Қол жүктерін сақтау камералары мен жүк бөлімдеріндегі стеллаждар тек қана жанбайтын материалдардан жасалады. Антресольдер орнатуға жол берілмейді.

1148. Паровоз деполары мен локомотив (паровоз) қорларының базаларында:

1) отын бөлімі жұмыс істеп тұрған паровоздарды депоға қоюға, сондай-ақ оларды сорғы зонттарының шегінен тыс жерде от алдыруға;

2) депо тұрағында және арнайы белгіленбеген орындарда пештің оттығы мен күлін тазалауға;

3) тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтары, қауіпті және басқа да жанғыш жүктері бар жылжымалы құрамды белгіленген паровоз оттығын тазалау орнынан 50 метрден кем қашықтықта орналастыруға;

4) тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтары бар цистерналарды, сондай-ақ көрсетілген сұйықтықтардан босаған ыдыстарды алдын ала булап алмай, депо тұрағында қоюға;

5) отын мен майды шелектерге, қаңылтыр табаларға және қосалқы сыйымдылықтарға тікелей бокстарда (тұрақтарда) құюға;

6) технологиялық процестермен белгіленбеген орындарда тепловоздарға отын мен жанармай құюға;

7) отын бактарының ауыздарын ашық қалдыруға болмайды.

1149. Шлак жинайтын орларды жанғыш материалдарды сақтау қоймаларынан , сондай-ақ отқа төзімділігі IV, IVa және V дәрежелі ғимараттардан кемінде 50 метр қашықтықта орналастыру керек. Пеш оттықтарын тазалау орындарындағы шлак пен от қалдықтары сумен өшіріліп, үнемі алынып тасталуы қажет.

1150. Локомотивтер (паровоздар) қорының базалары негізгі жолдардан қашық орналастырылып, берік қоршаумен және сыртқы жарықпен қамтамасыз етіледі.

1151. Жуу-булау станцияларына (бекеттеріне) бөлінген алаңдар станциялардың үлгілік технологиялық процесінің талаптарына жауап беруі және теміржол жолдарынан, жақын орналасқан станциялық және тракциялық жолдардан кемінде 30 метр, көршілес теміржол ғимараттары мен құрылыстарынан кемінде 50 метр қашықтықта орналасады.

Цистерналарды өңдеу жұмыстары жүргізілетін аумақтардың алаңдарында топыраққа мұнай өнімдерінің өтуіне жол бермейтін қатты жабыны болады.

1152. Цистерналарды өңдеу орнына жеткізу тек ұшқын сөндіргішпен жабдықталған тепловоздармен (мотовоздармен) атқарылады. Цистерналарды беру кезінде кемінде төрт білікті екі вагоннан қоршау қойылады. Тепловоздардың жуу орнына 20 метр жақын келуіне болмайды, ол әрі қарай жүруге тыйым салатын сигналмен белгіленеді.

1153. Жуу-булау станцияларына (пункттерінде) өңдеуге берілетін цистерналардың құю аспаптары, қалпақтар мен тиеуіш люктерінің қақпақтары жабық болады. Өңдеуден өткен цистерналар жарамды тиек арматураларымен жабдыкталады.

1154. Цистерналардың құю аспаптарының клапандары толтыру жұмыстары жүргізілетін жолдар мұнай өнімдерінің қалдықтарын ұстап қалатын астаушалармен немесе басқа да құралдармен жабдыкталады.

Тұндырғыштар мен құбыр желілерінің люктері мен бұрандалары үнемі қақпақтармен жабылады.

Клапандарға май құйғанда тек аккумуляторлық шамдар мен ұшқын шығармайтын аспаптар қолданылады.

1155. Теміржолдарды, эстакадаларды, құбырларды, резервуарларды, жанғыш газдары, тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтары бар цистерналарды ағызғанда және толтырғанда статикалық электрді бұру үшін сенімді жерге тұйықтағышпен қамтамасыз етіледі.

1156. Металл тасымал және жылжымалы сатылар мыс ілмекпен және жіктерінің астынан резеңке жастықшалармен жабдықталады.

1157. Қазандықтар мен цистерналардың ішін аккумуляторлық фонарьлармен ғана жарықтандыруға болады. Фонарьды цистерналардан тыс іске қосу және ажырату қажет.

1158. Эстакадалар мен алаңдарды мұнай өнімдері қалдықтарынан тазартылады және ауысымында кемінде бір рет ыстық сумен жуылады.

1159. Жуу-булау станцияларының аумақтарында:

1) жарылыстан қорғалмаған фонарьларды, шамдар мен шырақтарды қолдануға;

2) қара металдан немесе соғылған кезде ұшқын шығаратын басқа материалдардан жасалған құрал-саймандарды пайдалануға;

3) теміржолдардың, ғимараттардың және құрылыстардың үстінен әуе электр өткізгішін өткізуге;

4) цистерна қазандығы ішінде жұмыс істеген кезде болат пластинамен немесе шегемен шегеленген аяқ киімді пайдалануға;

5) тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтар қалдықтарын сумен және конденсатпен бірге жалпы кәріз желісіне, ашық жырларға, шұңқырларға, беткейлерге төгуге;

6) адамдардың цистернаға түсуі үшін ауыспалы болат сатыларды, сондай-ақ болатпен шегеленген ағаш сатыларды қолдануға;

7) тексерілген цистерна ішінде және оның сыртында сұрту материалдарын қалдыруға;

8) локомотивтердің тазалау депосы мен эстакада астына кіруіне жол берілмейді.

1160. Теміржолдарды бөлу жолақтары қу шыбықтардан, ағаш шабындылары мен бұталардан, ескі бөренелерден және өзге де жанғыш қоқыстардан таза ұсталады. Көрсетілген материалдар бөлу жолағынан дер кезінде шығарылады.

1161. Жолдарда төгілген тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтар құммен, топырақпен жабылып, бөлу жолағынан тыс шығарылады.

1162. Бөгендерде, станцияларда және буын жинақтау базаларында ағаштар мен қырлы бөренелерді уақытша сақтағанда қатарланып жиналады.

Қатарлар тұрған алаң мен аумақ кемінде 3 қашықтықта құрғақ шөптен және басқа да жанғыш материалдардан тазартылып, айдалады немесе жыртылады.

1163. Шпалдар мен қырлы бөренелер жолға параллель, құрылыстар мен құрылымдардан кемінде 30 метр қашықтықта, пойыздардың ұйымдасқан қозғалысы жолдарынан – 10 метр, өзге жолдардан – 6 метр және электр беру және байланыс желілері білігінен тірек биіктігінің кемінде бір жарым биіктігінен төселуі мүмкін. Шпал қатарлары арасындағы бөліктер 1 метрден кем, ал қатарлардың әрбір жұбы арасында кемінде 20 метр етіп орындалады.

1164. Шөпті, сабан мен ағашты көпірлерден, жол құрылыстарынан және пойыздардың ұйымдасқан қозғалысы жолдарынан, сондай-ақ электр беру және байланыс желілері сымдары астынан кемінде 50 метр қашықтықта жинауға болмайды.

1165. Бөлу жолағында алау жағуға және шырпыларға, кесілген материалдарды өртеуге, сондай-ақ қураған ағаштар мен бұталарды қалдыруға болмайды.

1166. Орман алқаптарында көпірлер бөлу жолағының ішкі периметрі бойынша ені кемінде 4 метр минералды жолақпен айналдыра жиектеледі.

1167. Көпір астындағы жер учаскелері 50 метр радиуста құрғақ шөптен, бұтадан, шыбықтан, жанғыш қоқыстан тазартылады.

1168. Теміржол үстінен орналасқан ағаш өтпе жолдар төменгі жағынан ені кемінде 4 метр екі жағынан 0,3 метр төмен түсірілген ернеуі бар болат қаңылтырмен қапталады.

1169. Өзендер қатқанда барлық ағаш төсеніші бар ағаш және металл көпірлерде өрт сөндіру мақсатында қатпайтын ойықтар мен оларға өту жолдары орнатылады. Ойық жасалған жер көрсеткішпен белгіленеді.

1170. Барлық көпірлер мен өтпе жолдарда:

1) олардың астынан немесе олардың жанында материал қоймаларын, кемелер, салдар, баржалар мен қайықтар үшін тұрақтар орнатуға;

2) керосин фонарьлары мен бензомоторлы агрегаттардың бактарын толтыруға;

3) аралық құрылыстар мен басқа да құрылымдарды мұнай өнімдерін тазартпай ұстауға;

4) көпірлердің астында құрғақ шөпті жағуға, сондай-ақ бұта мен басқа да жанғыш материалды өртеуге болмайды.

1171. Жол машиналары станциялары вагондарының тұруына арналған теміржол жолдары өрт болған жағдайда жылжымалы құрамды алып шығуды және бөліп жайғастыруды қамтамасыз ететін көрсеткіштермен жабдықталады.

1172. Өндірістік шеберханалар, мектептер, балалар мекемелері орналасқан вагондар тұрғын үйлерден кемінде 10 метр өртке қарсы бөліктері бар жеке топ болып қойылады.

1173. Жол машинасы станциялары орналасқан орындарында жасанды және табиғи сумен жабдықтау көздері болмаған жағдайда, вагондардың әр тобына (15-20 бірлікке) 50 м³ есебімен теміржол цистерналарында немесе өзге сыйымдылықтарда өрт сөндіру қажеттілігі үшін су қоры құрылады.

1174. Әрбір жылжымалы құрам өртке қарсы қызметті шақыру үшін жақын орналасқан теміржол станцияларымен телефон байланысымен қамтамасыз етіледі. Жол машиналары станцияларының вагондары тұратын пункттерде өрт туралы хабарлау сигналы орнатылады.

Жарылу, өрт қауіпі бар және өрт қауіпі бар заттар мен материалдарды тасымалдау тәртібі

1175. Қауіпті жүктерді тасымалдау кезінде төзімді, жарамды ыдыс пен жүктің ағуы мен шашылуын толықтай болдырмайтын, жүктің сақталуын және тасымалдау қауіпсіздігін қамтамасыз ететін орам ғана пайдаланылады. Бұл ретте ішіндегісіне қатысты инертті материалдардан жасалған ыдыс пен орам пайдаланылады.

1176. Жанғыш газдарды, тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды тасымалдайтын автоцистерналар сенімді жерге тұйықтағышпен, "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентіне сәйкес өрт сөндіргіштермен, киізбен, салмағы кемінде 25 кг құмы бар ыдыспен жабдықталады және жүктің қауіптілік дәрежесіне сәйкес таңбаланады, ал пайдаланылған газ жүретін құбырлар жарамды ұшқын өшіргіштермен жабдықталады.

1177. Тез тұтанатын, улы, зәрлі, тотықтыру буын немесе газдарын бөлетін жарылыс, өрт қауіпті жүктер кепкен кезде жарылғыш болады, ауамен және ылғалмен қауіпті өзара әрекеттесуі мүмкін, тотықтырғыш қасиеттері бар жүктер герметикалық түрде буып-түйіледі.

1178. Шыны ыдыстағы қауіпті жүктер бос кеңістікті тиісті жанбайтын төсем және сіңіру материалдарымен толтыра отырып, мықты жәшіктерге немесе торларға (ағаш, пластмасса, металл) буып-түйіледі.

Қабырғалары мен торларының биіктігі тығындалған бөтелкелер мен банкалардан 0,05 метрден төмен жәшіктерді пайдалануға жол берілмейді. Ұсақ жөнелтілімдермен тасымалдау кезінде шыны ыдыстағы қауіпті жүктер қақпақтары бар тығыз ағаш жәшіктерге салынады.

1179. Металл немесе пластмасса банкалардағы, бидондар мен канистралардағы қауіпті жүктер ағаш жәшіктерде немесе торларда қосымша оралады.

1180. Бір вагонға немесе контейнерге әртүрлі топтағы қауіпті жүктерді, сондай-ақ бірге тасымалдауға рұқсат етілмеген, бір топқа жататын кейбір қауіпті жүктерді тиеуге болмайды.

1181. Вагондарға қышқылдары бар ыдысты тиеу кезінде оны тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтары бар ыдысқа қарама-қарсы жаққа қояды. Вагондағы барлық ыдыс бір-біріне тығыз орналастырылып, мықтап бекітіледі.

1182. Улы газдары бар (2.2-шағын сынып) және тез тұтанатын (жанғыш) улы газдары бар (2.4-шағын сынып) баллондарды, сондай-ақ осы газдардан босаған баллондарды заттармен және материалдармен бірге сақтау жөніндегі өрт қауіпсіздігі талаптарына сәйкес вагонмен жөнелтіледі немесе контейнерлерде ғана тасымалданады.

1183. Жанғыш және улы газдары бар баллондар сақтандыру клапандарымен бір жағына қарай көлденең жатқызылып тасымалданады.

Барлық баллондарда қорғағыш сақиналары болғанда және баллондардың жылжу мен құлау мүмкіндігін болдырмайтындай етіп тығыз тиелген кезде ғана газдары бар баллондарды тігінен тиеуге болады. Есік ойықтары жүктің есікке қарай құлауын болдырмау мақсатында қалыңдығы кемінде 40 миллиметр тақтайлармен қоршалады.

Ерекшелік ретінде тасымалдау кезінде қорғағыш сақиналары жоқ баллондарды тиеуге болады. Мұндай жағдайда баллондардың әрбір қатарының арасында баллондарға арналған ұяшықтары бар тақтайлардан жасалған төсемдер орнатылады.

Баллондар (ыдыстар) арасындағы төсемдер ретінде шөп, сабан немесе өзге де тез тұтанатын материалдарды пайдалануға болмайды.

Тез тұтанатын және басқа да жанғыш сұйықтықтар тасымалдауға стандартты герметикалық және пломбаланған бөшкелерде қойылады.

Нитрат изопропилі мен саминді тасымалдауға арналған вагондармен тиелген және босатылған күйінде де жүк жөнелтуші (жүк қабылдаушы) мамандарының бригадасы ілесіп жүреді.

1184. Жұмыс орындарына тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтар мен жанғыш газдарды беру орталықтан тасымалдау тәсілімен көзделеді.

Тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды жұмыс орындарына беру үшін ашық ыдысты қолдануға болмайды.

1185. Ғимараттар мен құрылыстарда жанғыш газдардың, тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтардың құбырларын төсеу кезінде:

1) құрылыс конструкциялары арқылы құбырлар өтетін жерлердегі ойықтар (саңылауларды, тығыз емес жерлерді) ғимарат құрылымының тұтас қалыңдығы бойымен жанбайтын материалдармен герметикалық жабылады;

2) арналар мен орлардың (ашық және жабық) бір үй-жайдан келесісіне өтетін жерлерінде жанбайтын материалдардан жасалған жарамды газ өткізбейтін бөгеттер пайдаланылады.

1186. Жанғыш газдар мен тез тұтанатын сұйықтықтарды айдау үшін тығыздамасы жоқ сорғылар мен кеспелтек тығыздағыштары бар сорғыларды қолдану қажет.

Жартылай қимамен жұмыс істейтін құбырларда гидравликалық ысырмалар орнатылады.

1187. Сыйымдылығы 10 литр және одан астам тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтары бар шыны ыдыс тоқылған себеттерге немесе ағаш торлы жәшікке, ал сыйымдылығы 10 литр дейінгі шыны ыдыс төсем материалдары бар тығыз ағаш жәшіктерге салынады, олар соққыны жеңілдетуге арналған ыдыс сынған кезде ағатын сұйықтықты сіңіруге қабілетті болады.

1188. Транспорттерлерді, норийлерді, өздігінен ағатын және пневматикалық құбырларды тозақ бөлу орындарын жарамды және герметикалық жабындармен жапқанда ғана пайдалануға болады. Желдеткіш жабындардан тозаңды тұрақты және тиімді сору қамтамасыз етіледі.

1189. Пневмотасымалдау және өздігінен ағатын құрылғыларды (өнім құбырлар арқылы өткенде) пайдалану кезінде құбырларда тозаңның жиналуына жол берілмейді. Құбырларды тазалау белгіленген кестеге сәйкес өткізіледі.

1190. Транспорттерлер мен пневмотасымалдау құрылғыларын олардың жай-күйін бос жүрісте, оларда бөгде заттардың жоқтығын, мойынтіректерде майлаудың болуын, барлық қорғау құрылғысының жарамдылығын мұқият тексергеннен кейін ғана іске қосуға болады.

1191. Тиісті пневмотасымалдау желісіне өнім түсетін ауа үрлеу машиналарының электр қозғалтқыштарымен техникалық жабдықтың электр қозғалтқыштарының автобұғаттағышы жарамды күйде ұсталады және жабдық әр іске қосқан сайын тексеріледі.

1192. Жабдыққа тасымалданатын сусымалы (ұнтақ тәріздес) өнімдерді үюді және тірелуін болдырмау үшін транспорттерлерді авариялық тоқтату үшін автобұғаттағыш көзделеді.

1193. Ақаулы бұрама транспорттерлер мен норийлерді (бұрама мен науа қабырғасы арасында саңылаудың болмауы, таспалардың үйкелуі және шөміштердің науа қабырғасына тиюі) пайдалануға болмайды.

1194. Транспорттерлердің роликтері мен тарту барабандары еркін айналуы қажет. Таспалардың бір орында тұрып қалуына, сондай-ақ жетек барабандарын битуммен, шайырмен және өзге де жанғыш материалдармен майлауға болмайды.

1195. Норийлерде, өздігінен ағатын және пневматикалық құбырларда және өзге де транспорттерлерде тұтану болғанда цехтың технологиялық жабдығының жұмысын тоқтату және аспирациялық және желдету жүйелерін ажырату үшін әр қабатта саты торының жанында арнайы түймелер орнатылады.

1196. Автоматты от бөгегіш құрылғылары ажыратылған немесе ақаулы аспирациялық желілер мен ұсақ материалдарды тасымалдау желілерін пайдалануға болмайды.

1197. Транспорттерлерді, конвейерлерді өткізу үшін өртке қарсы қалқалардағы ойықтар от бөгегіш құрылғылармен (есіктермен, қақпалармен, су шымылдықтарымен, шашу құрылғыларымен) жабдыкталады.

1198. Жарылыс, өрт қауіпті заттарды тасымалдағанда көлік құралында, сондай-ақ осы заттар бар әрбір жүк орнында қауіпсіздік белгілері ілінеді.

1199. Жарылыс, өрт қауіпті заттардың ірі партияларын елді мекен аумағында автокөлікпен тасымалдау қауіпсіздік талаптарына сәйкес және тек тәуліктің түнгі уақытында ғана жүргізіледі.

1200. Жарылыс, өрт қауіпті заттарды тасымалдау кезінде:

1) тез тұтанатын сұйықтықтар мен жанғыш газдары бар цистерналарды тәуліктің күндізгі уақытында елді мекенмен тасымалдауға;

2) соқтығысуға, қатты тежеуге жол беруге;

3) сақтандыру табандықтары жоқ жанғыш газдары бар баллондарды тасымалдауға;

4) көлік құралын қараусыз қалдыруға жол берілмейді.

1201. Жарылыс, өрт қауіпті және өрт қауіпті заттар мен материалдарды тиеу және түсіру орындары:

1) өрт шығуға қатысты қауіпсіз жұмыс істеу жағдайларын қамтамасыз ететін арнайы бұйымдармен (тіреуіштер, тағандар, қалқандар, траптар, зембілдер) жабдыкталады. Бұл ретте шыны ыдыс үшін арбалар немесе ұяшықтары бар арнайы зембілдер көзделеді. Шыны ыдысты екі жұмыскердің тасымалдау мүмкіндігін қамтамасыз ететін сабы бар жарамды себеттермен тасуға жол беріледі;

2) өрт сөндіру және авариялық жағдайларды жою құралдарымен;

3) Электр қондырғыларын орнату қағидаларына сәйкес аймақтың класына сәйкес келетін жарамды тұрақты немесе уақытша жарықтандырумен жабдыкталады.

1202. Жарылыс-өрт қауіпті және өрт қауіпті жүктермен тиеу-түсіру жұмыстарын істеу орындарында ашық отты пайдалануға болмайды.

1203. Пайдаланылатын тиеу-түсіру тетіктері жарамды күйде ұсталады.

1204. Тиеуді немесе түсіруді күтіп тұрған жүргізушілер мен машинистерге, сондай-ақ тиеу-түсіру жұмыстарын жүргізу кезінде көлік құралдарын қараусыз қалдыруға болмайды.

1205. Жарылыс, өрт қауіпті және өрт қауіпті заттар мен материалдарды тиеуге берілетін көлік құралдары (вагондар, шанақтар, тіркемелер, контейнерлер) жарамды ұсталады және бөгде заттардан тазартылады.

1206. Ыдыстың (орамның) зақымданғанын, шашылған немесе төгілген заттарды байқаған кезде зақымданған ыдыс (орам) дереу шығарылып, еден тазартылып, шашылған немесе төгілген жарылыс-өрт қауіпті және өрт қауіпті заттар жиналады.

1207. Жарылыс, өрт қауіпті заттармен тиеу-түсіру жұмыстарын жүргізу кезінде жұмысшылар орамдардағы таңбалау белгілері мен ескерту жазуларының талаптарын сақтайды.

1208. Автомобильдердің қозғалтқыштары жұмыс істеп тұрғанда, сондай-ақ егер заттар мен материалдар сумен өзара әрекеттескенде өздігінен тұтануға бейім болса, жаңбыр жауғанда жарылыс, өрт қауіпті және өрт қауіпті заттармен және материалдармен тиеу-түсіру жұмыстарын жүргізуге болмайды.

1209. Вагондарда, контейнерлер мен автомобильдердің шанақтарында жарылыс, өрт қауіпті және өрт қауіпті жүктер қозғалыс кезінде олардың орнынан жылжуын болдырмау мақсатында сенімді бекітіледі.

1210. Тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды толтырумен және ағызумен байланысты технологиялық операцияларды жүргізу кезінде:

1) люктер мен қақпақтар ақырын, жұлқымай және соқпай, үшқынға қауіпсіз аспаптарды қолдана отырып ашылады. Тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтары төгілген ыдыстармен тиеу-түсіру жұмыстарын жүргізуге болмайды;

2) арматура, шлангілер, алмалы-салмалы қосқыштар, статикалық электрден қорғау техникалық жарамды күйде ұсталады.

1211. Резервуарларға, цистерналарға, ыдыстарға сұйықтық толтырмас бұрын өлшеу құрылғысының жарамдылығы тексеріледі.

1212. Резервуардағы сұйықтық деңгейін өлшеу және сынама алу тәуліктің күндізгі уақытында жүргізіледі. Тәуліктің түнгі уақытында жұмыс істейтіндер жарылысқа қауіпсіз күйдегі аккумулятор фонарьларын ғана пайдаланады.

Найзағай кезінде, сондай-ақ өнімді толтыру немесе ағызып шығару кезінде деңгейді қолмен өлшеуге немесе сынама алуға болмайды.

Сынама алу құралдары үшқын бермейтін материалдан дайындалады және жерге қосылады.

1213. Ыдыстарды тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтармен толтыру және босату жарамды қосқыштары бар құбырлар мен шлангілер арқылы және тиісті ысырмалардың дұрыс ашылып-жабылуын, шлангілер мен құбырлардың тығыз қосылуын тексергеннен кейін ғана жүзеге асырылады. Тиек арматурасы ашылады.

1214. Резервуарларға, сыйымдылықтарға өнімді "құлама ағыспен" беруге болмайды. Резервуарды толтыру (босату) жылдамдығы резервуарға орнатылған тыныс алу және сақтандыру клапандарының (немесе желдеткіш келте құбырлардың) жиынтық өткізу қабілеттілігінен аспайды.

1215. Жарылыс, өрт қауіпті немесе өрт қауіпті жүктерді түсіруді аяқтағаннан кейін вагонды, контейнерді немесе автомобиль шанағы тексеріліп, заттардың қалдықтары мен қоқыс мұқият жиналады.

1216. Осы тармақтың талаптары мынадай сұйытылған көмірсутек газдары мен олардың қоспаларын: пропан, н-бутан, изобутан, пропан-бутан, пропилен, изопентан, н-пентан, бутадиең, изопрен, н-бутилен, пропан-бутилен, альфа-бутилен, бета-бутилен, бутан-дивиниль фракциясын, изабутан, изабутан-изобутилен, пиперилен, бутан-изабутилен фракциясын, пайдаланылған бутан-изабутилен фракциясын, пентан-изопентан, пентан-гексан, изоамилен, рефлюкс, тұрақсыз газды бензин, бутан-бутилен фракциясын, пропан-пропилен фракциясын, жеңіл көмірсутектердің кең фракциясын, сондай-ақ белгіленген тәртіппен тасымалдауға рұқсат етілген басқа да ұқсас өнімді тасымалдауға арналған арнайы теміржол вагон-цистерналарын пайдалану және қызмет көрсету кезінде орындалады.

1217. Станциядағы сұйытылған көмірсутекті газы бар цистернамен байланысты өрт қауіпті жағдай туындаған кезде осы цистернаны пойыздан (құрамнан) ағыту және оны қауіпсіз орынға шығару шаралары қолданылады.

1218. Цистерна қазандығын, оның элементтерін жөндеуге, сондай-ақ оны ішінен тексеруге қазандық көлемін газсыздандырғаннан және жұмыс басшысы тиісті рұқсатты ресімдегеннен кейін ғана рұқсат беріледі.

1219. Жөндеу жұмыстарын жүргізу кезінде:

1) қазандықты тиелген күйінде, сондай-ақ оның көлемін газсыздандырғанға дейін бос күйінде жөндеуге;

2) қазандықты соққылауға;

3) ұшқын беретін аспаптарды пайдалануға және цистернаның жанында ашық отпен (алау, тұтқалы таба, керосин фонары) болуға;

4) цистернаның астынан дәнекерлеу және отпен жүргізілетін жұмыстарды жүргізуге болмайды.

Отты, дәнекерлеуді және соққыны қолдана отырып, арбаларды түзету жұмыстарын жүргізу қажет болған жағдайда арбалар цистернаның астынан домалатып шығарылады және одан кемінде 100 метр қашықтықта әкетіледі.

1220. Цистерна қазандығының ішінде жұмыс істеу кезінде (ішкі тексеріс, жөндеу, тазалау) кернеуі 12 Вольттан аспайтын, жарамды жарылысқа қауіпсіз жасалған шырақтар қолданылады. Шырақты қосу және ажырату цистерна қазандығынан тыс жүргізіледі.

1221. Цистерна қазандығының ішінде жұмыс істеген кезде қазандық көлемінде қауіпті көмірсутек қосылыстарының бар-жоғына және оттегі құрамына ауа ортасын талдау жүргізіледі.

Оттегі құрамы шамамен 19-20 % (көлемінде) болуы қажет. Қазандық көлеміндегі жанғыш заттардың шоғырлануы сұйытылған көмірсутекті газдар жалыны таралуының ең төменгі шоғырлану шегінің мәнінен 20 %-ынан аспауы қажет.

1222. Жұмыс істемеген жағдайда цистерна вентильдері жабық болады және өшіріледі. Қажет болған жағдайда толтырылған цистерна вентильдерінің тығыздама толтырғышын ауыстыру клапан толықтай жабылғанда және бұқтырмалары алынғанда орындалады.

1223. Сұйытылған көмірсутек газдарымен вагон-цистерналары бар жылжымалы құрамда өрт қауіпті жағдай немесе өрт туындаған кезде теміржол станцияларында, аралықтарда, төгу-құю эстакадаларында, өнеркәсіптік кәсіпорын жолдарында, маневрлік жұмыстарды өткізу кезінде басшылар, диспетчерлер, машинистер және теміржол көлігінің өзге де жұмысшылары өрт қауіпті жағдайларды шектеу және жою жоспарына сәйкес іс-әрекет жасайды.

Жоспарлар 5 жылда кемінде бір рет қайта қаралуы тиіс. Технологияда, аппаратуралық ресімдеуде, метрологиялық қамтамасыз етуде өзгерістер болғанда, тасымалдауды ұйымдастыруда өзгерістер болғанда, орын алған өрт қауіпті жағдайлар мен тасымалдау кезіндегі өрттер туралы деректер болғанда жоспарлар 15 күндік мерзімде нақтыланады. Жоспарларға өзгерістер мен нақтылаулар жоспарлардың өздері сияқты тәртіппен бекітіледі және келісіледі.

1224. Жоспар мынадай негізгі ережелерді:

1) өрт туралы аумақтық өртке қарсы қызмет бөлімшесінің орталық өрт байланысы пунктіне, желілік ішкі істер органына және теміржол учаскесінің диспетчеріне хабарлау тәртібін;

2) өрт қауіпті жағдай немесе өрт шығу орнына өрт сөндіру және қалпына келтіру пойыздарын шақыру тәртібін;

3) басқару аудандарын анықтау және вагондар мен құрамдарды бөліп жайғастыру және қауіпті аймақтан шығару, сондай-ақ өрт қауіпті жағдайды

немесе өртті бастапқы сатысында шектеу бойынша міндеттерді станция жұмыскерлері арасында бөлу тәртібін;

4) барлық қажетті деректерді көрсете отырып, объектінің (теміржол учаскесінің) нақты схемасын (жоспарын);

5) теміржол көлігі мен өрт сөндіру бөлімшелері жұмыскерлерінің өзара іс-қимыл жасау тәртібін қамтиды.

1225. Станция жұмыскерлері орындайтын, өрт қауіпті жағдайлар мен өрттерді шектеу және жою жоспарында көзделген бірінші кезектегі жұмыстар тізбесі:

1) өртті байқаған сәттен бастап 15 минут ішінде вагондар мен құрамдарды өрт ошағынан (жанып жатқан вагоннан, төгілген және жанған сұйытылған көмірсутек газдары орнынан) қауіпсіз қашықтыққа бөліп жайғастыру;

2) жылжымалы құрамның екі жағынан өрт ошағына көршілес кемінде үш жолдарды босатып, құрамды қауіпті аймаққа шығару. Көршілес жолдарда жылжымалы құрамды қорғау қамтамасыз етілген кезде жанып жатқан құрамды бірден шығаруға болады;

3) өрт сөндіру бөлімшелері жұмыс істеп жатқан учаскелерде байланыс желісін тоқтан ажыратып, жерге тұйықтау;

4) қауіпсіз аймақты өрт ошағының ық жағынан бірінші және екінші жолдардың қашықтығында босату, бірақ келетін өрт сөндіру және қалпына келтіру пойыздарын қабылдау үшін төртінші-бесінші жолдардан алыс болмауы керек;

5) ең алдымен адамдары мен қауіпті жүктері бар жылжымалы құрамды созылған жолдар жағына станция паркінің негізгі массивіне, станция ғимараттарына, құрылыстарға, құрылымдар мен станция маңындағы объектілерге тікелей қауіп төндіретін өрттің ықтимал даму бағытын ескере отырып, эвакуациялауды жалғастыру;

6) келген өрт сөндіру бөлімшелерінің жауынгерлік қанат жаюы және түтік желілерін төсеу;

7) жанып жатқан және оған қатар орналасқан цистерналар қабырғаларын салқындатуға, ал қажет болған жағдайда салалық өртке қарсы қызметтің, ерікті өртке қарсы құрамалардың және станция жұмыскерлерінің күштерімен алғашқы өрт сөндіру құралдарының және қолда бар өрт-техникалық қару-жарағының көмегімен өрт сөндіруге кірісу, түтік желісін жақын орналасқан су көздерінен төсеу. Көрсетілген операциялар осы операцияларды орындайтын адамдардың жеке қауіпсіздігі қамтамасыз етілген жағдайда жүргізіледі;

8) қажет болған жағдайда шаруашылық қажеттіліктерге су тұтынуды қысқартып, объектінің су өткізу желісінде қысымды нормативтік шамаға дейін жоғарылату үшін шара қолдану;

9) өртке қарсы қызмет бөлімшелерін қарсы алуды қамтамасыз ету және келген аға бастыққа өрт қауіпті жағдайдың немесе өрттің сипаты туралы баяндау . Егер өрт басталғаннан кейін 15 минут ішінде жану ошағын шектеу мүмкін болмаса, өрт аймағында (цистернадан 100 м дейінгі қашықтықта) тек өртке қарсы қызмет бөлімшесінің ғана болуына жол беріледі.

1226. Аға теміржол бастығы (жол, бөлімше, станция бастығы немесе олардың орынбасарлары) немесе қалпына келтіру пойызының бастығы өртке қарсы бөлімшелер келгенге дейін өрт қауіпті жағдайды немесе өртті шектеу және жою жөніндегі жұмыстардың басшысы болып табылады.

Өртке қарсы бөлімшелер келгеннен кейін өрт сөндіруге басшылық ету аға жедел бастық – өрт сөндіру басшысына жүктеледі, жылжымалы құрамды эвакуациялау және бөліп жайғастыру бойынша станция жұмысшыларының әрекеті жұмыс басшысының нұсқауы бойынша және өрт сөндіру басшысының келісімі бойынша жүзеге асырылады.

1227. Сұйытылған көмірсутек газы кеміген кезде сұйытылған көмірсутек газын ағызу және құю бойынша барлық технологиялық операциялар, сондай-ақ пойыздардың қозғалысы және өрт қауіпті жағдайларды шектеуге және жоюға жатпайтын маневрлік жұмыстар тоқтатылады. Ықтимал тұтану көздері (от, ұшқын) жойылады. Сұйытылған көмірсутек газы төгілген аймақтан жанғыш заттар жинап алынады. Авария орнына мемлекеттік өртке қарсы қызметтің, осы ауданның өртке қарсы және газдан құтқару қызметтерінің бөлімшелері шақыртылады, қауіптілік туралы жергілікті атқарушы органдарға хабарланады. Мамандар болған жағдайда егер қауіп төнбесе, газдың кемуі қалпына келтіріледі немесе цистернаның ішіндегі сақтандыру шараларын сақтай отырып және авариялық жұмыс орнында өртке қарсы қызмет бөлімшелері болған жағдайда, жарамды цистернаға айдап қотарылады. Сұйытылған көмірсутек газы бар вагон-цистерна қауіпсіз орынға әкетіледі. Газдың қарқынды түрде кемуі кезінде ол цистернадан толықтай шығарылады, бұл ретте газ әбден ыдырағанға дейін 200 метр радиуста ықтимал газдану аймағының түзілуіне тұрақты бақылау жүзеге асырылады. Тоннельдерге, жертөлелерге, кәріздерге сұйытылған көмірсутек газының өтуіне жол бермеу шаралары қабылданады.

1228. Авария орнында өртке қарсы қызмет бөлімшесі болмағанда ағатын сұйытылған көмірсутек газдары жанған кезде өртті шектеп, зақымданған цистернадан немесе эстакада коммуникациясынан ағатын өнімнің қауіпсіз жануы үшін жағдай жасалады.

1229. Кейбір жағдайларда өрт қауіпті жағдайды шектеу және жою жөніндегі жұмыстың басшысы егер бұл адамдардың қауіпсіздігіне қауіп төндірмесе, басқа объектілердің бұзылуына және өрттің стихиялық өршуіне әкелмесе, ағатын сұйытылған көмірсутек газдарын тұтандыру туралы өкім беруі мүмкін. Газды

тұтандыру белгі беретін пистолеттің, петарданың көмегімен жабыннан қашықтықтан жүзеге асырылады.

Ағатын сұйытылған көмірсутек газдарын жағу жұмыстары авария орнына өртке қарсы қызмет бөлімшелерінің қажетті және есептік саны келгеннен кейін жүргізіледі.

10. Сақтау объектілерін ұстау тәртібі

Жалпы ережелер

1230. Қоймаларда (үй-жайларда) заттар мен материалдар олардың өрт қауіпті физикалық-химиялық қасиеттерін (ылғал түскенде, ауамен араласқанда тотығуға, өздігінен қызуға және тұтануға қабілеті), заттар мен материалдарды бірге сақтау бойынша өрт қауіпсіздігі талаптарына сәйкес өрт сөндіргіш заттардың қосылушылық және бір тектілік белгілерін ескере отырып сақталады. Қолданылатын өрт сөндіргіш заттардың бір тектілігіне қарамастан, қандай да бір материалдар мен тауарларды бір секцияда каучукпен немесе авторезеңкемен бірге сақтауға болмайды.

1231. Жанғыш газдары бар баллондар, тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтары бар сыйымдылықтар (бөтелкелер, үлкен бөтелкелер, басқа да ыдыс), сондай-ақ аэрозоль орамдар күн сәулесі мен басқа жылудың әсерінен қорғалады.

1232. Көп қабатты қоймаларда аэрозоль орамдарын өртке қарсы бөліктерде тек жоғары қабатта ғана жинауға болады, бөліктегі мұндай орамдардың саны 150000 аспауы қажет.

Қойманың оқшауланған бөлігінде 15000 аспайтын орамды (қорапты) сақтауға болады, ал қойманың жалпы сыйымдылығы 900000 орамнан аспауы қажет. Қойма ғимараттары шатырсыз, тез ашылатын жабынды болуы тиіс.

Жалпы қоймаларда аэрозоль орамдарын 5000 данадан аспайтын мөлшерде сақтауға болады.

1233. Ашық алаңдарда немесе шатырлар астында аэрозоль орамдарын тек жанбайтын контейнерлерде ғана сақтауға болады.

1234. Қойма үй-жайларында материалдарды стеллажсыз тәсілмен сақтау кезінде қатарлап жиналады. Қойма үй-жайларының есік ойықтарына қарама-қарсы ені есіктің еніне тең, бірақ 1 метрден кем болмайтын еркін өту жолдары қалдырылады.

Қоймаларда әрбір 6 метр сайын ені кемінде 0,8 метр бойлық өту жолдары салынады.

1235. Қойма үй-жайлары ішіндегі ағаш конструкциялары оттан қорғау құрамымен өңделеді.

1236. Транзиттік электр кәбілдерін, газ және өзге де коммуникацияларды өтетін үй-жайларда қоймаларды орналастыруға болмайды.

1237. Шырақтардан бастап сақталатын тауарларға дейінгі қашықтық кемінде 0,5 метр және жанғыш құрылыс конструкцияларының үстіне дейін 0,2 метр етіп қабылданады.

1238. Тауар-материалдық құндылықтарды сақтауға арналған үй-жайларда тұрмыстық қызмет көрсету бөлмелерін, тамақ ішу бөлмелері мен басқа да қосалқы қызмет бөлмелерін орналастыруға болмайды.

1239. Тауартанушылардың, сарапшылардың, қоймашылардың жұмыс орындарын қоршау үшін қойма үй-жайларында орнатылатын шынылы қалқалар өрт туындаған жағдайда адамдар мен тауар-материалдық құндылықтарды эвакуациялауға кедергі келтірмейді.

1240. Қойма үй-жайларында және дебаркадерлерде тиеу-түсіруге және көлік құралдарының тұруына және оларды жөндеуге болмайды.

Рампаға (платформаға) түсірілген жүктер мен материалдар жұмыс күні аяқталғанда алып тасталады.

1241. Қоймалардың ғимараттарында ыдысты ашумен, жарамдылықты тексерумен және ұсақ жөндеумен, өнімді өлшеп ораумен, өрт қауіпті сұйықтықтардың жұмыс қоспаларын (нитробояуларды, лактарды) дайындаумен байланысты барлық операциялар сақтау орындарынан оқшауланған үй-жайларда жүргізіледі.

1242. Автомобильдер, мотовоздар, автотиегіштер мен автокрандар және жүк көтергіш техниканың өзге де түрлері ірі жем-шөп, талшықты материалдар сақталатын маяларға, қатарларға және шатырларға оларда жарамды ұшқын сөндіргіш болған жағдайда кемінде 3 метр қашықтықта жіберіледі.

1243. Қоймалардың электр жабдықтары жұмыс күні аяқталғанда токтан ажыратылады. Қойманы электрмен жабдықтауды ажыратуға арналған аппараттар қойма үй-жайынан тыс, жанбайтын материалдан жасалған қабырғаға немесе бөлек тұрған тірекке орнатылады, шкафа немесе пломбалауға арналған құрал-саймандары бар текшеге орналастырылып, құлыппен жабылады.

1244. Қоймалардың үй-жайларында кезекші жарықтандыруға, сондай-ақ газ плиталарын, электрмен жылыту аспаптарын пайдалануға және штепсель розеткаларды орнатуға болмайды.

1245. Ашық алаңда материалдарды сақтау кезінде бір секцияның (қатардың) ауданы 300 шаршы метрден аспайды, ал қатарлар арасындағы өртке қарсы бөліктер кемінде 6 метр етіп қабылданады.

1246. База мен қоймалардың аумағында орналасқан ғимараттарда персонал мен өзге де адамдардың тұруына болмайды.

1247. А, Б және В1- В4 санатты қойма үй-жайларына локомотивтердің өтуіне болмайды.

1248. Цех қоймаларында кәсіпорында белгіленген нормадан тыс мөлшерде тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды сақтауға болмайды.

1249. Түгінді шығаруға арналған ойықтары бар терезелері жоқ жертөле және цоколь қабаттардың үй-жайларында, сондай-ақ ғимараттардың жалпы саты торларын осы қабаттармен қосқанда жанғыш ыдыста жанғыш материалдарды немесе жанбайтын материалдарды сақтауға болмайды.

11. Тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтардың қоймаларын ұстау тәртібі

Резервуарлық парктерді ұстау тәртібі

1250. Резервуарлардың топырақ үйіп бекітілген жерлері осы топырақ үйіп бекітілген жердегі ең үлкен резервуардың көлеміне тең көлемде қамтылады және жарамды күйде ұсталады. Топырақ үйіп бекітілген жердің ішіндегі алаңдар тегістеліп, құм себіледі. Механикаландырылған өрт сөндіру құралдары үшін топырақ үйіп бекітілген жер арқылы өту жолдарын салу кәсіпорын басшылығының рұқсатымен жүргізіледі. Бұл ретте топырақ үйіп бекітілетін жердің тұтастығы мен биіктігін, сондай-ақ резервуарлық парктің шекарасымен өту жолдарын бұзуға жол берілмейді.

1251. Толтыруды және деңгейді өлшеуді бақылау мен автоматтандыруға арналған құрылғылардың желілерінен басқа, резервуарлардың топырақ үйіп бекітіліген жері ішінде және тікелей резервуарларда электр жабдығын орнатуға және электр желілерін төсеуге болмайды.

Көрсетілген электр аппаратурасы мен сымдарды Электр қондырғыларын орнату қағидаларына сәйкес жарылыстан қорғалған күйде ғана пайдалануға жол беріледі.

1252. Резервуарлық парктегі құбырлардың коммуникациясы резервуарда авария болған жағдайда мұнайды бір ыдыстан келесісіне қотарып алу мүмкіндігін қамтамасыз ететіндей етіп көзделеді.

1253. Жылдың қысқы мезгілінде резервуарлардың төбесінен қарды дер кезінде алу, сондай-ақ резервуарлық парктің аумағына жолдар мен өрт сөндіруге өту жолдары қардан тазартылады.

1254. Қыздыруға немесе жазғы уақытта ұзақ мерзімді сақтауға жататын резервуарға мұнай немесе мұнай өнімін толтыру кезінде сұйықтықтың деңгейі (резервуардың шамадан тыс толтырылуын болдырмау үшін) қыздыру кезінде сұйықтықтың кеңеюін ескере отырып белгіленеді. Суық мұнай өнімінің ең жоғарғы деңгейі сыйымдылықтың биіктігінен 95 %, ал сұйытылған газдардікі 83 % аспауы қажет.

1255. Резервуардың төбесінде төгілген мұнай деңгейін өлшегеннен немесе сынама алғаннан кейін дереу алынады, ал резервуардың қақпағы құрғақ етіп сүртіледі. Төбеде сүртілген материалдар мен қандай да бір заттарды қалдыруға болмайды.

1256. Жарылыс және өрт қауіпті үй-жайларда көмірсутектердің шоғырлануын тұрақты бақылау үшін жарық және дыбыс дабылы бар газ талдағыштар орнатылады.

Ескерту. 1256-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

1257. Әрбір резервуар жиналып қалған шөгінділерден жүйелі түрде (кестеге сәйкес) тазаланады.

1258. Резервуарлардағы мұнайды қыздырғыштардың үстіндегі сұйықтық деңгейі кемінде 50 сантиметр болғанда (белгіленген шектерде) қыздыруға болады.

1259. Резервуарлардағы жабысқақ мұнайды қызмет көрсетуші персонал тұрақты қадағалағанда буды ирек түтіктерімен ғана қыздыруға рұқсат беріледі.

1260. Мұнай өнімдері толтырылған резервуарларда жұмыс ұшқынға қауіпсіз аспапты пайдаланып қана жүргізіледі.

1261. Резервуарлық парктегі өнеркәсіптік кәріз желісінде кемінде 0,25 метр тұрақты су деңгейі болатын және арнайы құдықтарда орнатылатын, арқанмен басқарылатын сақпандармен жабдықталған, резервуарлардың топырақ үйіп қоршалған жерінен тыс шығарылған гидравликалық ысырмалармен қамтамасыз етіледі. Сақпандардың қалыпты күйі – жабық.

1262. Жіктерде немесе корпустың негізгі металында немесе түбінде сызаттар пайда болғанда қолданыстағы резервуар дереу босатылып тазартылады.

Мұнай толтырылған резервуарда сызаттарды жою бойынша отпен жүргізілетін және механикалық жұмыстарды жүргізуге жол берілмейді.

1263. Резервуарлық парк пен бөлек тұрған резервуарлардың барлық аумағында көрінетін жерлерде белгіленген өртке қарсы режимді бұзуға жол бермеу туралы жазулар болуы қажет.

1264. Статикалық электр зарядтарының түзілуін болдырмау үшін:

1) соғылған кезде ұшқын шығармайтын материалдардан дайындалған және сынама алғыштарға дәнекерленген ток өткізетін кішкене арқандары бар сынама алғыштар қолданылады (арқанды резервуардың төбесіндегі тұйықтау клеммасына қосқан жөн);

2) статикалық электр зарядтарын жинамайтын маталардан жасалған киім пайдаланылады.

1265. Тез тұтанатын мұнай өнімдерін ағызу немесе құю кезінде олардың сынама алуға жол берілмейді.

1266. Сынама алу мен деңгейін өлшеуге мұнай өнімдерінің қасиеттерін және олармен жұмыс істеу кезінде өрт қауіпсіздігі қағидаларын жақсы білетін адамдар жіберіледі.

1267. Өлшеу құрылғыларының тұрақты жүйелерімен ғана мұнай өнімдерінің деңгейін өлшеу және сынама алу қажет. Ерекше жағдайларда газ кеңістігінің артық қысымы 2,10 Па дейінгі резервуарларда өлшеу люгі арқылы қолмен деңгейді өлшеуге және сынама алуға болады.

1268. Деңгей өлшеу және резервуарлардан сынама алу үшін қызмет ететін люктер герметикалық қақпақтармен, ал өлшеу тесіктерінде ішкі жағынан ұшқын түзілуін болдырмайтын металл шығырмен жабдықталады.

1269. Шөге бастаған, герметикаланбаған, сондай-ақ крандары, құбырларды қосқыштары, тығыздама толтырғыштары, ысырмалары, өрт сөндіру және салқындату жүйелері ақаулы резервуарларды пайдалануға болмайды.

1270. Күкіртті мұнай өнімдері сақталатын резервуарлар үшін пирофор күкіртті темір шөгінділерінен тазалау бойынша жоспарлы жұмыстардың кестесі әзірленеді.

1271. Пайдаланылатын резервуар парктері аумағындағы ашық отты (дәнекерлеу, кесу) қолданумен байланысты барлық құрылыс және монтаждау жұмыстары кәсіпорынның бас инженерінің жазбаша рұқсаты негізінде ғана жүргізіледі.

1272. Топырақ үйіп бекітілген жерлердің ішінде және топырақ үйіп бекітілген жерде құбырларды төсеу және жөндеу кезінде қазылған орлар осы жұмыстар аяқталғаннан кейін дереу көміледі, ал топырақ үйіп бекітілген жер қалпына келтіріледі. Жұмыста ұзақ мерзімге үзіліс болғанда уақытша топырақ үйіп бекітілетін жер қалпына келтіріледі.

1273. Шөге бастаған, герметикаланбаған, сондай-ақ крандары, құбырларды қосқыштары, тығыздама толтырғыштары, ысырмалары, өрт сөндіру және салқындату жүйелері ақаулы резервуарларды пайдалануға болмайды.

1274. Деңгейді өлшеу және сынама алу тәуліктің жарық уақытында орындалады. Түнгі уақытта сынама алу немесе деңгей өлшеу кезінде жарық беру үшін жарылыс қауіпті аймақтан тыс жерде ғана қосуға және ажыратуға рұқсат берілетін жарылыс қауіпі жоқ аккумуляторлық фонарьлар ғана қолданылады, қалта фонарьларын пайдалануға жол берілмейді.

1275. Авария кезінде төгілген мұнай өнімін жою үшін, сондай-ақ топырақ үйіп бекітілген жерлерден кәріз жолдарында нөсер суын ағызу үшін топырақ үйіліп бекітілген жерлердің шектерінен тыс қолданысқа келтірілетін сақпан-клапандар түріндегі ысырма құрылғылар орнатылуы қажет.

1276. Мыналарға:

- 1) герметикаланбаған жабдық пен тиек арматурасын пайдалануға;
- 2) жобалық құжаттамада белгіленген топырақпен үйіп бекітілетін жердің биіктігін азайтуға;
- 3) қисық тұрған және сызаттары бар резервуарларды, сондай-ақ ақаулы жабдықты, бақылау-өлшеу аспаптарын, өнім өткізгіштерді және тұрақты өртке қарсы құрылғыларды пайдалануға;
- 4) топырақ үйіп бекітілген жерге ағаш, бұта, шөп отырғызуға;
- 5) жанғыш негізге сыйымдылықтарды орнатуға;
- 6) резервуарлар мен цистерналарды асыра толтыруға;
- 7) мұнай мен мұнай өнімдерін ағызу немесе құю кезінде резервуарлардан сынама алуға;
- 8) найзағай кезінде мұнай мен мұнай өнімдерін ағызуға және құюға болмайды.

1277. Тыныс алу клапандары мен от бөгегіштер дайындаушы кәсіпорынның техникалық құжаттамасының талаптарына сәйкес тексеріледі. Тыныс алу арматурасын тексеру кезінде клапандар мен торлар мұздан тазартылады. Олар тек өртке қауіпсіз тәсілдермен ғана жылытылады.

1278. Резервуарлық парктің қоймаларында өрт сөндіргіш заттардың, сондай-ақ ең үлкен резервуарда өрт сөндіру үшін қажетті мөлшерде оларды беру құралдарының қоры құрылады.

1279. Резервуарлық паркте жөндеу жұмыстарын жүргізу кезінде резервуарлардың топырақ үйіп бекітілген аумағына пайдаланылған газдар шығатын құбырында ұшқын сөндіргіштері бар тракторлар мен автомобильдердің ғана өтуіне болады, автокөлік пайдаланылатын немесе қорғалмаған резервуарға 20 метрден артық жақындамауы керек.

Әр жағдайда көліктің өтуіне кәсіпорын немесе объект басшысы белгіленген тәртіппен рұқсат береді.

1280. Резервуарлық парктің жұмыскерлері пайдалану процесінде, сондай-ақ ықтимал авария немесе өрт болғанда қажетті ауыстырып қосуды жылдам әрі мүлтіксіз жүргізу үшін құбырлардың орналасу сызбасы мен барлық ысырмалардың мақсатын білуі қажет.

1281. алып тасталды - ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

1282. Егер жөндеу жұмыстары алдында мұнай құбырын мұнайдан толығымен босату мүмкін болмаса, онда мұнайдың төгілуін болдырмау шаралары қабылданады.

Мұнай өнімдерін ыдыста сақтау тәртібі

1283. Тұтану температурасы 120^oC жоғары сұйықтарды 60 текше метрге дейінгі мөлшерде едені жанбайтын материалдардан жасалған және бетінің қалыңдығы кемінде 0,2 метр етіп тегістелген топырақ қабаты төселген жағдайда жанғыш материалдардан жасалған жер асты қоймаларында сақтауға болады.

1284. Жалпы саны 200 текше метр тез тұтанатын сұйықтықтардан немесе 1000 текше метр жанғыш сұйықтықтардан аспаған жағдайда, тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды ыдыста бір үй-жайда бірге сақтауға болады.

1285. Қойма үй-жайлары басқа үй-жайлардан отқа төзімділік шегі кемінде EI-45 өртке қарсы қалқалармен бөлінеді.

1286. Қоймаларда тез тұтанатын сұйықтықтары мен жанғыш сұйықтықтары бар бөшкелерді қолмен жинау кезінде еденге 2 қатардан аспайтындай етіп, жанғыш сұйықтықтары бар бөшкелерді механикалық жинау кезінде 5 қатардан, ал тез тұтанатын сұйықтықтарды 3 қатардан аспайтын етіп орналастырылады.

Қатардың енін 2 бөшкеден артық етіп орындауға жол берілмейді. Бөшкелерді тасымалдау үшін бөшкелер арасындағы негізгі өту жолдарының ені кемінде 1,8 метр, ал қатарлар арасында кемінде 1 метр етіп көзделеді.

1287. Сұйықтықтарды тек ақаусыз ыдыста сақтау керек. Төгілген сұйықтық дереу жинап алынады.

1288. Ыдыста мұнай өнімдерін сақтауға арналған ашық алаңдар топырақ білігімен немесе биіктігі кемінде 0,5 метр, алаңға өтуге арналған пандустары бар, жанбайтын тұтас қабырғамен қорғалуы тиіс.

1289. Алаң деңгейі жапсарлас аумақтан 0,2 метр жоғары етіп орналастырылуы және ағынды суды бұру үшін ормен қоршалуы тиіс.

1290. Топырақпен үйіп қоршалған бір алаңның шегінде 4 қатардан аспайтын қатарлар арасындағы бөліктері кемінде 10 метр, ал қатар мен білік (қабырға) арасында кемінде 5 метр, мөлшері 25x15 метр және биіктігі 5,5 метр бөшкелерді орналастыруға болады.

Екі аралас алаңдардың қатарлары арасындағы бөліктер кемінде 20 метр болуы қажет.

1291. Алаңдардың үстінен жанбайтын материалдардан жасалған бастырмаларды орнатуға болады.

1292. Қоймаларда тікелей және топырақпен үйіп қоршалған алаңдарда мұнай өнімдерін күйюға, сондай-ақ буып-түйю материалдары мен ыдысты сақтауға болмайды.

Газ баллондарын сақтау тәртібі

1293. Жанғыш газдары бар баллондарды сақтауға арналған қоймалар жеңіл ашылатын жабындары бар, бір қабатты, шатырсыз ғимараттарда орналастырылады.

Газы бар баллондар сақталатын үй-жайлардың терезелері ақ бояумен сырланады немесе күннен қорғайтын жанбайтын құрылғылармен жабдықталады.

Баллондарды ашық алаңдарда сақтағанда оларды жауын-шашын мен күн сәулесінің әсерінен қорғайтын бастырмалар жанбайтын материалдардан жасалады.

1294. Баллондарды сақтау орындарының айналасында 10 метр қашықтыққа қандай да бір жанғыш материалдарды сақтауға және отпен жүргізілетін жұмыстарды жүргізуге болмайды.

1295. Баллондар орналастырылатын шкафтар мен үйшіктер жанбайтын материалдардан жасалады және олардың ішінде жарылыс қауіпті қоспалардың түзілуін болдырмайтын табиғи желдеткішпен қамтамасыз етіледі.

1296. Жанғыш газдары бар баллондар оттегі, сығылған ауа, хлор, фтор және басқа да тотықтырғыштары бар баллондардан, сондай-ақ улы газдары бар баллондардан бөлек сақталады.

1297. Сығылған, сұйытылған және ерітілген күйдегі газ қысыммен жұмыс істейтін ыдыстарды орнату және қауіпсіз пайдалану талаптарына сәйкес баллондарда сақталуы тиіс. Баллондардың сыртқы қабаттары сол газ үшін белгіленген түспен боялады.

1298. Оттегі бар баллондарды сақтау және тасымалдау кезінде майдың түсуіне және баллон арматурасының майлы материалдармен жанасуына жол беруге болмайды.

Баллондарды домалатқанда тиек арматурасын қолмен ұстауға болмайды.

1299. Баллондарды жинау кезінде бір-біріне соғылуына, қақпақтар мен баллондардың жерге құлауына жол беруге болмайды.

1300. 40 баллоннан астам мөлшерде газдарды сақтайтын үй-жайлар жарылыс қауіпті шоғырлануға дейін жарамды газ талдағыштармен жабдықталады. Газ талдағыштар болмаған жағдайда, сынама алу және бақылау тәртібін объектінің басшысы белгілейді.

1301. Баллондардан газдың шығуы анықталғанда олар қоймадан қауіпсіз орынға шығарылады.

1302. Жанғыш газдары бар баллондар сақталатын қоймаға табанында металл шеге немесе таға қағылған аяқ киім киген адамдардың кіруге болмайды.

1303. Табандығы бар жанғыш газ баллондары тігінен, олардың құлап қалуын болдырмайтын арнайы ұяшықтарда, торларда немесе басқа да құрылғыларда сақталады.

Табандығы жоқ баллондар көлденеңінен рамаларда немесе стеллаждарда сақталады. Қатардың биіктігі бұл жағдайда 1,5 метрден аспайтындай етіп қабылданады, ал клапандар сақтандыру қалпақтарымен жабылады және бір жаққа қаратып қойылады.

1304. Газ қоймаларында қандай да бір басқа заттарды, материалдар мен жабдықты сақтауға болмайды.

1305. Жанғыш газдары бар қоймалардың үй-жайлары табиғи желдеткішпен қамтамасыз етіледі.

Ауыл шаруашылығы өнімін сақтау тәртібі

Ірі жемшөпті сақтау тәртібі

1306. Ірі жемшөп қорын ферма ғимараттарынан тұйық, жанбайтын қабырғалармен (қалқалармен) және отқа төзімділік шегі кемінде EI-45 жабындармен бөлінген қосымша (жапсарлас салынған) құрылыстарда сақтауға болады.

1307. Қосымша құрылыстар (жапсарлас салынған) тікелей сыртқа шығу жолымен жабдықталады.

1308. Шөп жинау орны топырақ білігімен және сым қоршаумен қоршалады. Таразы шөп жинау орнынан тыс орналастырылады. Ірі жемшөптердің кебендері (маялары), бастырмалары мен қатарлары электр беру желілеріне дейін кемінде 15 метр, жолдарға дейін кемінде 20 метр және ғимараттар мен құрылыстарға дейін кемінде 50 метр қашықтықта орналастырылады.

1309. Шөп қоймалары қоршауларынан бастап жақын орналасқан орман алқаптарына дейінгі қашықтық кемінде 20 метр етіп орындалады, периметрінің бойымен ені кемінде 4 метр жолақ жыртылады.

1310. Өндірістік-шаруашылық кешеннің аумағындағы ірі жемшөп қоймалары арнайы бөлінген алаңда орналастырылады. Кебендерді (маяларды), сондай-ақ кебен (мая) жұптарын немесе қатарларды орналастыруға арналған алаңдардың периметрімен ені кемінде 4 метр жолақ жыртылады. Жолақтың шетінен бастап алаңда орналасқан кебенге (маяға) дейінгі қашықтық кемінде 15 метр, ал бөлек тұрған кебенге (маяға) дейін кемінде 5 метр етіп орындалады.

1311. Бір кебен (мая) орналасқан ауданның 150 шаршы метрден, ал престелген шөп (сабан) қатарының 500 шаршы метрден асуына жол берілмейді.

1312. Жекеленген қатарлар, бастырмалар мен кебендер (маялар) арасындағы өртке қарсы бөліктер кемінде 20 метр болуы қажет. Қатарларды, бастырмаларды мен кебендерді (маяларды) жұптап орналастырғанда қатарлар мен бастырмалар арасындағы қашықтық кемінде 6 метр, ал олардың жұптарының арасы кемінде 30 метр етіп қабылданады.

1313. Кварталдар арасындағы өртке қарсы бөліктер (бір кварталда 20 кебен немесе қатар орналастыруға болады) кемінде 100 метр етіп орындалады.

1314. Ылғалдылығы жоғары шөптер конус тәріздес маяға (шөмелеге) аралары кемінде 20 метр етіп бөліп жиналады. Өздігінен жануға бейім ылғалдылығы жоғары шөп маяларында дюймді қималы металл құбырларға салынатын және әртүрлі тереңдікте маяға орналастырылатын кәдімгі сынап термометрлерінің көмегімен температураны тұрақты бақылау жүзеге асырылады.

Температура 60^oC астам жоғарылағанда жанған шөп қазып алынады.

1315. Жемшөп қоймаларында жұмыс істейтін тракторлар мен автомобильдер ұшқын сөндіргіштермен жабдықталады, ал автомобильдерде сөндіргіш бампердің астынан алдына қарай шығып тұруы қажет. Ұшқын сөндіргіштермен жабдықталмаған тракторлар мен автомобильдер қоймаға жұмыс істеуге жіберілмейді. Қоймаға кірер алдында жүргізушілер ұшқын сөндіргіштің жарамдылығын және нығыз бекітілуін тексереді.

1316. Шығыңқы құбырлармен, коллекторлармен немесе ажыратқыштармен тікелей жанасуынан жемшөптің тұтануын болдырмау үшін тартқыш тракторлар және түсіру жұмыстарымен айналысып жатқан автомобильдер маяларға 3 метрден жақын бармайды.

1317. Жемшөпті тікелей автомобиль шанағына тиеу кезінде оның қозғалтқышы сөндіріледі. Қоймадан шығуға автомобильдің тұрған орнын тексергеннен және өткізу құбырына жақын шөпті (сабанды) жинағаннан кейін ғана рұқсат беріледі.

1318. Ірі жемшөп қоймаларында өрт шыққан жағдайда кемінде 50 текше метр су қоры болуы тиіс.

Астық сақтау тәртібі

1319. Егін жинау басталмас бұрын астық қоймалары мен астық кептіргіштердің пайдалануға жарамдылығы тексеріледі. Анықталған ақаулықтар астық кептіру мен қабылдау басталғанға дейін жойылады.

1320. Астық қоймалары оқшау тұрған ғимараттарда орналастырылады. Оларға кіретін қақпалар сыртқа қарай ашылатындай етіп орындалады және үймеленбейді.

1321. Астықты үйіп сақтағанда үйменің төбесінен бастап жабынның жанғыш құрылымдарына дейінгі, сондай-ақ шырақтар мен электр өткізгіштерге дейінгі қашықтық кемінде 0,5 метр етіп орындалады.

Ойықтар арқылы астық тасымалдау орындарында өртке қарсы қалқаларда от бөгегіш құрылғылар орнатылады.

1322. Мыналарға:

- 1) басқа материалдар мен жабдықты астықпен бірге сақтауға;
- 2) қойма үй-жайлары ішінде қолданылатын астық тазалау және іштен жану қозғалтқыштары бар басқа да машиналарды қолдануға;
- 3) қойманың екі жағынан қақпалары жабық болғанда жылжымалы тетіктермен жұмыс істеуге;
- 4) қатты отынмен жұмыс істейтін кептіргіштерді тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтардың көмегімен, ал сұйық отынмен жұмыс істейтіндерді алаудың көмегімен жағуға;
- 5) температураны бақылау аспаптар мен оттықтағы алау сөнгенде отын беруді ажырату автоматикасы, электрмен тұтандыру жүйесі ақаулы немесе оларсыз кептіргіштерде жұмыс істеуге;
- 6) астықты транспортер таспасының деңгейінен биік етіп үюге және таспаның транспортер құрылымына үйкелуіне жол берілмейді.

1323. Кептіргіш жұмыс істеп тұрғанда астық температурасын бақылау кемінде әрбір 2 сағат сайын сынама алу арқылы жүзеге асырылады.

Кептіргіштің тиеу-түсіру тетіктерін тозаң мен астықтан тазарту оның жұмысынан бір тәуліктен кейін жүргізіледі.

1324. Жылжымалы кептіру агрегаты астық қоймасы ғимаратынан кемінде 10 метр қашықтықта орнатылады.

Кептіргіштердің оттықтарын орнату кезінде ұшқынның шығуы жоққа шығарылады. Мұржалар ұшқын сөндіргіштермен жабдықталады, олардың жанғыш құрылымдар арқылы өту орындарында өртке қарсы бөліктер орнатылады.

1325. Астық қоймаларында астықты желдеткенде желдеткіштер жанғыш қабырғалардан кемінде 2,5 метр қашықтықта орнатылуы тиіс. Ауа өткізгіштер жанбайтын материалдардан жасалады.

1326. Кептіргіштердегі мойынтіректер мен тетіктердің басқа да үйкелетін бөлшектері пайдалану нұсқаулығына сәйкес жүйелі түрде майланады.

1327. Астық кептіргіш жұмыс істеп тұрған кезде оған қызмет көрсетуші адамдар үнемі кептіру ғимаратында болады және оның жұмысын бақылауды жүзеге асырады.

1328. Механикаландырылған астық қоймаларында:

- 1) төменгі тасымалдау галереясы жанбайтын материалдардан жасалады және тиімді желдеткішпен қамтамасыз етіледі;
- 2) төменгі тасымалдау галереясынан сыртқа шығу жолдарының саны екінші галереяның басында және соңында орналасқан терезеден кемінде екеу етіп көзделеді. Бірнеше секциялы қоймаларда төменгі тасымалдау галереясынан сыртқа шығу жолдары бір-бірінен 60 метрден аспайтын етіп орналастырылады;

3) отқа төзімділігі III және IV дәрежелі қоймаларда жоғарғы конвейерлік галереяларды (алаңдарды) жанғыш материалдардан дайындауға болады, ал отқа төзімділігі I және II дәрежелі ғимараттарда тек қана жанбайтын материалдардан дайындалады;

4) галереяның өту жолдарының ені кемінде 0,7 метр етіп жасалады.

1329. Бұғатталған механикаландырылған астық қоймаларында:

1) қоймалар, ғимараттар арасындағы жанғыш қосқыш галереяларда жанбайтын материалдарды қолдана отырып, 6 метрлік өртке қарсы аймақтарды орнатуды көздеу қажет;

2) төменгі және жоғарғы галереялардағы, өртке қарсы қабырғалар арқылы таспалар өтетін орындарда транспортерлердің тұғырлары ұзындығы кемінде 6 метрлік жанбайтын материалдардан қарастырылуы қажет;

3) тасымалдау таспасының өтуіне арналған өртке қарсы қабырғадағы ойықтың өлшемі ені мен биіктігі бойынша ең қысқа болуы және астық таспасының еркін өтуі үшін қажетті жолдан үлкен болмауы қажет. Ойық оны автоматты түрде жабатын өртке қарсы құрылғымен жабдықталуы қажет;

4) төменгі және жоғарғы галереяларда қызмет көрсетуші персоналдың өтуі үшін өртке қарсы қабырғаларда отқа төзімділік шегі кемінде EI-60, сәл жабылатын жерлері тығыздалған өртке қарсы өздігінен жабылатын есіктері бар ойықтарды орнатуға болады.

1330. Қолда бар астық қоймаларында тұрақты механизацияны орнату кезінде:

1) норий мұнаралары немесе кептіру-тазалау мұнараларының құрылғысы жобалық құжаттамаға сәйкес келеді;

2) норий және өздігінен ағатын құбырлар, норий бастиектері мен табандықтары бақылау люктерінде дәл сондай қақпақтары бар жанбайтын материалдардан жасалады.

1331. Өндірістік және қойма үй-жайларының ішінде іштен жану қозғалтқыштары бар машиналар мен жабдықты пайдалануға үзілді-кесілді жол берілмейді.

1332. Астық сақтау үшін ауданы 1200 м² дейін жанбайтын материалдардан жасалған, бөлек тұрған шатырларды салуға болады.

1333. Астық тұқымының әртүрлі сұрыптарының кішігірім париясын қоймада сақтау кезінде осы мақсат үшін бұл жағдайда тұтас қойманың бойымен ортасына ені кемінде 1,5 метр бір өту жолын және қойманың қарама-қарсы қабырғаларында орналасқан қақпаларға қарсы, ені қақпалардағы ойықтардың еніне тең тура жүретін екі өту жолын орната отырып, бөлек ағаш жәшік салуға болады.

1334. Астықтың жекелеген партияларын бөлу үшін ағаштан жасалған стандартты бидай қалқандарын қолдануға болады.

1335. Жапсарлас бункерлер мен қойма қабырғалары арасында өту жолдары болған жағдайда олардың ені кемінде 0,7 метр етіп қабылданады.

1336. Барлық ғимараттар мен үй-жайларда ашық қыздыру элементтері бар электрмен қыздыру аспаптарын, ал жарылыс, өрт қауіпті үй-жайларда электрмен қыздыру аспаптарының барлық түрлерін пайдалануға жол берілмейді.

1337. Өнімді қаптарда, пакеттерде, қораптарда сақтауға арналған қоймаларда қатарлардың биіктігі қаптардың жоғарғы қатары мен жабынның шығыңқы бөліктері немесе жамылғы, сондай-ақ электр желілері, шырақтар арасында кемінде 1 метр саңылау қалдыра отырып, тиісті биіктікке электр тиегішпен кедергісіз төсеуді ескере отырып қабылданады. Ыдыстағы өнім тұғырларда немесе стеллаждарда сақталады.

1338. Нан пісіру және макорон кәсіпорындарында ұнды қаппен жинау кезінде өту жолдары мен өткелдердің ені кемінде:

- 1) қатарлар арасындағы өту жолдары, кемінде 12 м сайын – 0,8 метр;
- 2) қатарлардан бастап қабырғаларға дейінгі қашықтық – 0,7 метр;
- 3) электр тиегіштер үшін өткелдер – 3,0 метр;
- 4) көтергіш платформасы бар арбалар үшін өткелдер – 2,0 метр етіп қабылданады.

1339. Астық өнімдері саласының қалған кәсіпорындарының ыдыста өнім сақтауға арналған қоймасының ішінде:

- 1) қойманың ортасында, бойлай, ені тетіктердің жұмысын қамтамасыз ететін, бірақ 1,25 метр кем емес – бір;
- 2) қойма қақпасына қарсы, тура жүретін, ені қақпалардың енінен кем емес екі көлденең;
- 3) қатарлар мен қойма қабырғасы арасында – ені 0,7 метрден кем емес өту жолы орнатылады.

1340. Астық қабылдау және астық өңдеу кәсіпорындарында ыдыста өнім сақтауға арналған қойманың әрбір жағынан тура жүретін өту жолдары бар екі қақпа көзделеді. Қақпалар қойма тура жүретін өту жолдарымен қақпаларға қарсы өнім жиналуы мүмкін әртүрлі үш бөлікке бөлінетіндей етіп орналастырылады.

1341. Жылу беру аспаптарының беті тегіс болады және оларды тозаңнан жүйелі түрде тазалау мүмкіндігін қамтамасыз ететін биіктікте орналастырылады.

1342. Жылу беру аспаптарына еркін қол жеткізіледі. Жылу беру аспаптарын бөгде заттармен немесе материалдармен жабуға жол берілмейді.

1343. Кеңейту ыдыстарын орнатуға арналған шатырлардағы кабиналар жанбайтын немесе жануы қиын материалдардан жасалады.

Ағаш материалдарын сақтау тәртібі

Ағаш материалдары қоймаларын ұстау тәртібі

1344. Ағаш материалдары қоймаларында сақталатын материалдардың шекті көлемін, өртке қарсы бөліктер мен қатарлар арасындағы, сондай-ақ қатарлар мен көршілес объектілер арасындағы өту жолдарын көрсете отырып, қатарларды орналастыру жоспарлары әзірленеді.

1345. Қатарлар арасындағы өртке қарсы бөліктерде ағаш материалдарын, жабдықты жинап қоюға болмайды.

1346. Қатарларға арналған орындар шөп жамылғысынан, жанғыш қоқыс пен қалдықтардан топыраққа дейін тазартылады немесе қалыңдығы кемінде 0,5 метр құм, топырақ немесе қиыршық тас қабатымен жабылады.

1347. Әрбір қойма үшін кәсіпорын жұмыскерлері мен техникасын тарту мүмкіндігін ескере отырып, қатарларды, баланс үймесін, жоңқаларды бұзу шаралары анықталып, жедел өрт сөндіру жоспары әзірленеді. Жыл сайын өрт қауіпті маусым басталмас бұрын кәсіпорынның барлық ауысымы мен өртке қарсы қызметтің тиісті бөлімшелерінің жұмыскерлерін тарта отырып, жоспар пысықталады. Жазғы уақытта қойма аумағына ауық-ауық су себіледі.

1348. Қоймаларда алғашқы өрт сөндіру құралдарынан басқа пункттер (бекеттер) жедел өрт сөндіру жоспарларында анықталатын мөлшерде әртүрлі өрт техникасының қорымен жабдықталады. Ағаш материалдарының қоймалары өрт сөндіру үшін қажетті су қорымен қамтамасыз етіледі.

1349. Қоймада ағаш материалдарын сақтаумен байланысы жоқ жұмыстарды атқаруға болмайды.

1350. Ағаш материалдары қоймаларындағы жұмысшыларға арналған тұрмыстық үй-жайларды өртке қарсы бөліктерді сақтай отырып, бөлек ғимараттарда ғана орналастыруға болады. Бұл үй-жайларға жылу беру үшін зауытта дайындалған электрмен жылыту аспаптарын ғана қолдануға болады.

1351. Іштен жану қозғалтқыштары бар шығырлар бөрене қатарларынан кемінде 15 метр қашықтықта орналастырылады.

Шығырдың айналасындағы алаң кесек қалдықтардан, қабықтардан және өзге де жанғыш қалдықтар мен қоқыстардан босатылуы қажет. Қозғалтқыштарға құюға арналған жанар-жағармай материалдарын бір бөшкеден аспайтын мөлшерде және шығырдан кемінде 10 метр және жақын орналасқан қатардан 20 метр қашықтықта сақтауға болады.

Кесілетін ағаш материалдары қоймаларын ұстау тәртібі

1352. Кесілетін ағаш материалдары қатарларын төсеу және бұзу кезінде тасымалдау пакеттері өту жолының бір жағынан ғана орнатылады, бұл ретте

жолдың қалған бөлігінің ені кемінде 4 метр етіп орындалады. Қатарларға төселмеген кесілетін ағаш материалдарының жалпы көлемі олардың тәуліктік қоймаға түсуінен артпауы қажет.

1353. Тасымалдау пакеттерін өртке қарсы бөліктерде, өту жолдарында, өрт сөндіру су көздеріне кіреберістерге орнатуға болмайды.

1354. Механизмдердің жұмысы уақытша тұрып қалған жағдайда пакеттерді іріктеу және орнату, құрал-сайман және төсеу материалдарын сақтау арнайы алаңдарда жүргізіледі.

1355. Тасымалдау пакеттерін су өткізбейтін қағазбен орау (бұл операция бірыңғай технологиялық процесте болмағанда) арнайы бөлінген алаңдарда жүргізіледі.

1356. Пайдаланылған су өткізбейтін қағаз, оның қиындылары мен кесінділері контейнерлерге жиналады.

1357. Жабық қоймаларда қатарлар мен ғимарат қабырғаларының шығыңқы бөліктерінің арасындағы өту жолының ені кемінде 0,8 метр болуы қажет. Қойманың есік ойықтарына қарсы ені есіктердің еніне тең, бірақ кемінде 1 метр өту жолдары қалдырылады.

1358. Жабық қоймаларда қалқалар мен қызмет бөлмелерінің болуына жол берілмейді.

1359. Жабық қоймалар мен бастырма алаңдарының едендері жанбайтын материалдан жасалады.

Жоңқа қоймаларын ұстау тәртібі

1360. Жоңқаны жабық қоймаларда, бункерлерде және едені жанбайтын материалдан жасалған ашық алаңдарда сақтауға болады.

1361. Жоңқа беру конвейерлерінің электр қозғалтқыштары орнатылған будкалардың отқа төзімділігі II дәрежеден төмен болмайтындай етіп көзделеді.

1362. Жоңқаның қызу температурасын бақылау үшін кертпектің ішінен жылу электрлік түрлендіргіштерді орнату үшін жанбайтын материалдардан жасалған құдықтар көзделеді.

Көмір қоймаларын ұстау тәртібі

1363. Көмір жинауға арналған алаңдар оларды жауын-шашын немесе топырақ суларының басуын болдырмайтындай етіп жоспарланады.

1364. Мыналарға:

1) жаңа қазылып алынған көмірді бір айдан артық жатқан ескі көмір үйіндісіне жинауға;

2) қоймаға өздігінен тұтану ошақтары анық байқалатын көмірді қабылдауға;

3) жанып жатқан көмірді транспортер таспалары арқылы тасымалдауға және оларды теміржол көлігіне немесе бункерге тиеуге;

4) көмір қатарларын жылу көздерінің (бу құбырлары, ыстық су құбырлары, қызған ауа арналары) үстіне, сондай-ақ төселген электр кәбілдері мен мұнай-газ өткізгіштердің үстіне орналастыруға болмайды.

1365. Көмірді жинау және оны сақтау кезінде қатарларға ағаштың, матаның, қағаз бен өзге де жанғыш материалдардың түсуіне жол берілмейді.

Өртүрлі маркалы көмір бөлек қатарларға жиналады.

1366. Ұзақ мерзімді сақтау үшін қоймаға түсетін көмір мүмкіндігінше қысқа мерзімде оның вагондардан түсірілуіне қарай қатарлап жиналады. Түсірілген көмірді екі тәуліктен астам формасыз үйіп және төгіп сақтауға болмайды.

Қатарлармен регламенттік жұмыстарды орындау, сондай-ақ тетіктер мен өрт сөндіру машиналарының өтуі үшін қатарлар төменгі шетінен бастап қоршайтын дуалдарға немесе кран жолдары іргетасына дейінгі қашықтық кемінде 3 метр, ал рельс бастиегінің сыртқы шетіне немесе автожолдың жиегіне дейін кемінде 2 метр етіп көзделеді.

Өту жолдарына қатты отын төгуге және оларды жабдықпен үймелеуге болмайды.

1367. Қоймада жиектеріне бақылау темір құбырлары мен термометрлерді орнату арқылы немесе өзге де қауіпсіз тәсілмен көмір қатарларындағы температураны жүйелі түрде бақылау қамтамасыз етіледі.

Температура 60°C астам жоғарылағанда температура жоғарылаған жерлерде қатарларды нығыздау, қызған көмірді қазу немесе температураны төмендету бойынша өзге де қауіпсіз әдістер қолданылады.

Температураның жоғарылауы байқалған қатарлар ең алдымен жұмсалады.

1368. Көмірді тікелей қатарларда сумен сөндіруге немесе салқындатуға болмайды. Жанған көмір қатардан қазып алынғаннан кейін ғана сумен сөндіріледі.

1369. Өздігінен тұтанған көмірді салқындатқаннан немесе сөндіргеннен кейін қатарларға қайта салуға болмайды.

1370. Өндірістік ғимараттардың жертөле немесе бірінші қабатында орналасатын, көмір сақтауға арналған үй-жайлар өртке қарсы бөгеттермен (қабырғалармен және қалқалармен) бөлінеді.

Жанғыш талшықты материалдар қоймаларын ұстау тәртібі

1371. Барлық талшықты материалдар жабық қоймаларда сақталады, ерекшелік ретінде, ашық алаңдар мен шатыр астында сақтауға жол беріледі.

1372. Талшықты материалдар бумасын түсіру, тиеу және төсеу кезінде бумалардың металл орамына ілмектердің соқтығысуына жол берілмейді.

1373. Талшық қатарлары мен бастырмалары рет-ретімен ұяшықтарға, топтарға және секторларға қойылады.

1374. Қатардағы талшық массасының 300 тоннадан артуына жол берілмейді.

1375. Қатарлардың өлшемдері 22x11 метрден аспайтындай, биіктігі 8 метрден аспайтындай етіп көзделеді.

1376. Ұяшықта алты қатардан немесе бастырмадан аспайтындай етіп көзделеді, бұл ретте қатарлар арасындағы аралықтар – кемінде 15 метр, бастырмалар арасында барлық бағыттар бойынша – 20 метр.

1377. Топта төрт ұяшықтан аспайтындай (24 қатар немесе бастырма) етіп көзделеді, ұяшықтар арасындағы аралық – барлық бағыттар бойынша кемінде 30 метр.

1378. Секторда төрт топтан аспайтындай (96 қатар немесе бастырма) етіп көзделеді, топтар арасындағы аралық – барлық бағыттар бойынша кемінде 50 метр.

1379. Секторлар арасындағы аралықтарды 100 метрден кем болуына жол берілмейді.

1380. Талшықты материалдар сақтауға арналған қоймалар, бастырмалар және ашық алаңдар орналасқан учаскелер қоршалады, бұл ретте қоршаудан бастап қашықтықтың 5 метрден кем болуына жол берілмейді.

1381. Тез жанатын талшықты материалдарды тек бумаларда ғана сақтауға жол беріледі. Бұзылған бумалар бөлек учаскелерде немесе арнайы бөлінген алаңдарда сақталады. Олар қайта өңдеуге ең алдымен жіберіледі.

1382. Жабық қоймаларда талшықты материалдар бумаларын жинау ені 2 метр бір бойлық өту жолы мен ені дәл сондай болатын әр есікке қарсы көлденең өту жолдары қалатындай етіп жүргізіледі. Биіктігі бойынша бумалар буманың үстінен бастап электр шамдарына дейінгі қашықтық кемінде 1 метр болатындай етіп жиналады.

1383. Өндірістік қалдықтарды шикізатпен және дайын өніммен бірге сақтауға жол берілмейді.

1384. Ашық алаңдардағы талшықты материалдардың қатарлары жабылады, ал бастырмалар барлық жағынан брезентпен тартылады.

1385. Автомашиналармен, тракторлармен (тартқыштармен) тасымалдау кезінде талшықты материалдар брезентпен жабылады. Оларды тасымалдау кезінде темекі шегуге жол берілмейді.

1386. Жабық қоймалардағы және шатыр астындағы өту жолдары, сондай-ақ ашық алаңдардағы қатарлар арасындағы аралықтар бос ұсталады.

1387. Талшықты материалдардың бастырмалары мен қатарларына ұшқын сөндіргіштерсіз темір жол (паровоздардан басқа) және автокөліктің 5 метр, ал тракторлардың 10 метр жақын келуіне жол берілмейді. Бұл орындарда шектеу бөренелері орнатылады. Автокөлік жабық қоймаларға, талшықты материалдардың бастырмалары мен қатарларына пайдаланылған құбырға қарама-қарсы жағынан өтеді, бұл ретте ажыратқыш жарамды ұшқын сөндіргішпен жабдықталады.

11. Автожанармай құю станцияларын ұстау тәртібі

Жалпы ережелер

1388. Осы бөлімнің ережелері негізінде автожанармай құю станцияларының иелері өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі нұсқаулықтар әзірлейді, онда мыналар көрсетіледі:

1) мұнай өнімдерін қабылдау тәртібі, оны сақтау және тұтынушыларға жіберу шарттары;

2) аумақты ұстау тәртібі;

3) өрт сөндіру құралдарын ұстау, оларды іске қосу және өртті байқаған кезде өртке қарсы қызмет бөлімшелерін шақыру қағидалары;

4) май сүртілген материалдар мен құмды жинау, сақтау және шығару, арнайы киімді сақтау, үй-жайларды жинау және технологиялық жабдықты тазалау тәртібі;

5) автожанармай құю станцияларының өзге де өзіндік ерекшеліктері.

1389. Автожанармай құю станцияларында өрт қауіпті жағдайлар туындағанда технологиялық жүйелердің электр қоректендіргішін (аварияға қарсы және өрттен қорғау жүйелерінің электр қоректендіргішінен басқа) ажыратып, автожанармай құю станцияларын пайдалану тоқтатылады және оның аумағы көлік құралдары мен келушілерден босатылады және сонымен қатар өрт қауіпті жағдайды жоюға кіріседі.

1390. алып тасталды - ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

1391. Отын автоцистернаға тікелей жақын жерге төгілгенде (бензин төгілгенде бұл қашықтық төгілген жерден бастап автоцистернаның габаритіне дейін 6 метрге дейін және дизельдік отын төгілгенде 3 метр етіп қабылданады) автоцистерна қозғалтқышын қосуды және оны автожанармай құю станцияларының аумағынан шығару (егер бұл адам өміріне қауіп төндірмесе) төгілген отын тұтанғанда ғана немесе өрт қауіпті жағдайды жою үшін төгілген отын көмілген ластанған құм шығарылғаннан кейін ғана жүргізіледі. Едәуір қашықтықта төгілгенде автоцистерна бензин төгілген шектен кемінде 6 метр

және дизельдік отын төгілген шектен 3 метр қашықтықта төгілген жерді айналып өтіп, дереу шығарылады.

1392. алып тасталды - ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

1393. Автожанармай құю станцияларында өрт шыққан жағдайда өрт туралы өртке қарсы қызметке дереу хабарланып, аумақты келушілер мен көлік құралдарынан босату шараларын қолданумен қатар, алғашқы өрт сөндіру құралдарымен отты сөндіру басталады.

1394. Автожанармай құю станцияларының барлық жұмысшылары мен автоцистерна жүргізушілері өртке қарсы нұсқаулықтан (алғашқы және қайта) және өрт-техникалық минимумы сабақтарынан тұратын арнайы өртке қарсы дайындықтан өтеді.

Автожанармай құю станцияларының үй-жайларын, ғимараттарын, құрылыстарын және аумағын ұстау тәртібі

1395. Автожанармай құю станцияларының аумағы жоспарланады және абаттандырылады, жанғыш қоқыс пен төгілген мұнай өнімдерінен үнемі тазартылып тұрады.

1396. Ғимараттар мен құрылыстар арасындағы өртке қарсы бөліктерді әртүрлі заттар мен материалдарды жинау үшін, көлік құралдарын орналастыру және күрделі және уақытша объектілерді салу үшін пайдалануға болмайды.

1397. Автожанармай құю станцияларының аумағы арқылы көлік құралдарының қозғалысы бір жақты етіп көзделеді. Бұл ретте кіру және шығу жолы бөлек қамтамасыз етіледі.

1398. Автожанармай құю станцияларының аумағына кіру алдында оның аумағында көліктің қозғалысын ұйымдастыру сызбасы мен жүргізушілер мен жолаушылар үшін өрт қауіпсіздігі шараларын сақтау туралы талаптары бар стенд ілінеді.

1399. Автожанармай құю станцияларының аумағына өту жолдары, су көздеріне кіреберістер мен алғашқы өрт сөндіру құралдарына бару жолдары әрдайым бос ұсталады. Қысқы уақытта өту жолдары мен өтетін жерлер қардан тазартылады.

1400. Пайдаланылған сүрту материалдары мен мұнай өнімдері сіңіп кеткен құмды жинау үшін қақпақтары тығыз жабылатын металл жәшіктер орнатылады. Сүрту материалдары мен мұнай өнімдері сіңіп кеткен құм аптасына кемінде бір рет автожанармай құю станцияларынан (бұдан әрі – АЖС) тыс шығарылады.

1401. АЖС аумағында темекі шегуге болмайды.

1402. АЖС барлық үй-жайларына кіретін есіктерде, сондай-ақ сыртқы қондырғыларда:

1) "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентіне сәйкес жарылыс, өрт қауіпі мен өрт қауіптілігі бойынша үй-жайлардың санаты;

2) Электр қондырғыларын орнату қағидалары бойынша жарылыс қауіпті және өрт қауіпті аймақтардың сыныбы;

3) өртке қарсы жай-күй үшін жауапты жұмысшының тегі, аты-жөні;

4) өртке қарсы қызмет бөлімшелерін шақыру телефондарының нөмірлері көрсетілген жазбалар дайындалады.

1403. АЖС үшін мыналар әзірленеді және көрінетін жерлерде ілінеді:

1) өрт қауіпсіздігі шаралары жөніндегі нұсқаулықтар;

2) қолда бар үй-жайлар, эвакуациялық шығу жолдары, өрт сөндіру құралдары мен дабылды орналастыру орындары көрсетілген ғимараттардың жоспарлары.

1404. Автожанармай құю станцияларының аумағынан жанып жатқан көлік құралын шұғыл эвакуациялау үшін АЖС ұзындығы кемінде 3 метрлік қатты буксирлеу штангасымен қамтамасыз етіледі.

1405. АЖС қауіпсіздік белгілерімен және жол белгілерімен қамтамасыз етіледі, оның қатарында темекі шегуге және ашық отты пайдалануға тыйым салатын, жолаушылар мен жанармай құйылатын көліктің қозғалысын реттейтін белгілер болады.

1406. Автожанармай құю станциясында АЖС персоналы үшін мынадай қызметтік және тұрмыстық ғимараттарды (үй-жайларды) орналастыруға болады: оператор бөлмесі, әкімшілік, тамақ ішетін бөлме, күзет қызметі, сондай-ақ санитарлық тораптар, арнайы киім, құрал, қосалқы бөлшектер, аспаптар мен жабдық үшін қойма. Көрсетілгендерден басқа, АЖС аумағында жер асты резервуарларымен қатар жолаушыларға, жүргізушілер мен олардың көлік құралдарына сервистік қызмет көрсету ғимараттарын (үй-жайларын) орналастыруға болады.

Жолаушылар мен жүргізушілерге сервистік қызмет көрсетуге бөлінген үй-жайларда ілеспе тауарлар дүкенін, дәмхана мен санитарлық тораптарды, көлік құралдарына сервистік қызмет көрсету үшін – автомобильдерге техникалық қызмет көрсету және жуу бекеттерін орналастыруға болады. Жер беті резервуарлары бар АЖС аумағында автожанармай құю станциясының персоналына арналған үй-жайлармен қатар сауда залы жоқ ілеспе тауарлар дүкенінің үй-жайын орналастыруға болады.

1407. Автожанармай құю станциясының ғимараты орталық жылу жүйесімен жабдықталады. Автожанармай құю станциясының үй-жайларында зауытта дайындалған, өрт қауіпсіздігі талаптарына сай майлы электрмен жылыту аспаптарын жанғыш құрылымдар мен материалдарға дейінгі тиісті қашықтықты

сақтай отырып орнатуға болады. Жылыту аспаптары мен әртүрлі құбырларға жанғыш материалдарды (арнайы киімді, сүрту материалын) қоюға, сондай-ақ жылыту аспаптарында киім мен аяқ киімді кептіруге болмайды. Автожанармай құю станциясының аумағы мен ғимараттарында жылу беру қондырғылары мен ашық от қолданылатын құрылғыларды пайдалануға болмайды.

1408. Қызмет көрсетуші персоналдың арнайы киімі металл шкафтарда ілінген күйде сақталады.

1409. Автожанармай құю станциясын жалын таралуы мүмкін (дәнді дақылдар, мақта егісі) ауыл шаруашылығы дақылдары егісіне немесе егістіктер мен дала алқаптарына іргелес дала алқаптары бойымен жақын орналастыру кезінде АЖС шекаралары ені кемінде 4 метр етіп жыртылады.

Технологиялық жабдықты пайдалану тәртібі

1410. АЖС технологиялық жабдығы:

1) жобалық, техникалық-пайдалану құжаттамасына және техникалық шарттарға сәйкес болуы;

2) бақылау және реттеу аспаптары жарамды болуы;

3) герметикалы болуы тиіс.

1411. Технологиялық жабдықты:

1) отын ағып тұрғанда;

2) бақылау және реттеу құралдары болмағанда, ақаулы болғанда, ажыратылғанда немесе тексеру мерзімі өтіп кеткенде;

3) кез келген жарамсыздық кезінде пайдалануға болмайды.

1412. Технологиялық жабдыққа автожанармай құю станциясының өрт қауіптілігі дәрежесінен артық құрылымдық өзгерістер енгізуге болмайды.

1413. Бақылау-өлшеу аспаптарына пломба салынады және технологиялық жабдықтың өртке қауіпсіз жұмыс істеуін қамтамасыз ететін анық белгіленген шекті рұқсат етілген өлшемдермен (қысым, температура, қосылым, құю деңгейі) белгіленеді.

Рұқсат етілген шектерден тым болмаса бір параметрінен ауытқу орын алса, автоматты түрде ескерту (жарық немесе дыбыс) сигналдары беріледі.

1414. Автожанармай құю станциясының технологиялық жүйелерін дайындаушы зауыттың келісімінсіз аварияға қарсы және өрттен қорғау жүйелерінің жұмыс істеу параметрлерін өзгертуге болмайды.

1415. Негізгі және қосалқы технологиялық жабдық статикалық электрден қорғағышпен қамтамасыз етіледі.

1416. Фланецтердің, келте құбырлардың, штуцерлердің және атмосферадан отын мен оның буын бөлетін басқа да құрылғылардың қақпақтары мен келте

құбырлары арматурамен жанасу орындарында ұшқын шығармайтын және мұнай өнімдері мен қоршаған ортаның әсеріне тұрақты төсемдермен жабдықталады.

Пайдалану кезінде ашу үшін көзделген көрсетілген қақпақтар мен бітеуіштер ұшқын шығармайтын материалдардан жасалады.

1417. Отын сақтауға арналған резервуарлар деаэрация желілерімен жабдықталады.

Деаэрация желілерінің құбыржолдары от бөгегіштермен немесе қосымша от бөгегіштері бар тыныс алу клапандарымен жарақталады, олар жылдың кез келген мезгілінде жұмысқа қабілетті болады.

Жөндеу және регламенттік жұмыстарды жүргізу тәртібі

1418. Жанғыш бу-ауа қоспалары түзілуі мүмкін аймақтарда жұмыстар ұшқын шығармайтын киім мен аяқ киіммен, ұшқынға қауіпсіз аспаппен орындалады.

1419. Бұрын пайдалануда болған резервуарлары отын толықтай шығарылғаннан, су буымен буландырылғаннан, жылы сумен жуылғаннан, инертті газбен үрленгеннен және газ талдағыштың көмегімен отын буының бар-жоғы тексерілгеннен кейін ғана тасымалдау, алаңда орындарын ауыстыру, орнату, жөндеу жүргізіледі.

Сыйымдылықтағы отын буы шоғырлануының тұтанудың ең төменгі шоғырлану шегінен 20 % артуына жол берілмейді.

1420. Автожанармай құю станциясының технологиялық жүйелерінің герметикалығына пневматикалық сынақтар жүргізу үшін (резервуардың қабырға аралық кеңістігі, резервуардың ішкі кеңістігі, құбырлар) жанбайтын газдар (азот, көмір қышқыл газы) пайдаланылады. Жабдықтың герметикалы емес екендігі анықталған жағдайда автожанармай құю станциясын пайдалану тоқтатылады.

1421. Қатты бөлшектерді (шламдарды) іске қосып, барлық резервуар түрлерінен тауар суын шығару жабық тәсілмен жүргізіледі. Осы мақсатта қолданылатын жабдық ұшқын шығармайтын материалдан жасалады және бензинмен және дизельдік отынмен жұмыс істеуге арналады. Қол сорғыларды пайдалану кезінде шлам булану алаңы мүмкіндігінше ең аз ашылған, жабық сыйымдылыққа ғана ағызылады. Шламдарды шығару кезінде осы операциямен байланысты емес барлық люктер мен штуцерлер жабық болады. Шламға арналған сыйымдылық резервуарға жапсарлас аумақтағы тұғырға орнатылады және жерге тұйықталады. Бірнеше камералы резервуарлардан шламдарды шығару әр камера үшін бөлек-бөлек жүргізіледі.

Шлам шығару аяқталғаннан кейін шлам автожанармай құю станциясынан тыс шығарылады.

1422. От бөгегішті немесе онымен жабдықталған тыныс алу клапанын деаэрация жүйесін құбырының шығу жолында осы құбырды тығын

арматурасымен герметикалық жабынсыз алуға болмайды. От бөгештің түрі пайдалану аймағының климат жағдайларында оның қалыпты жұмыс істеу жағдайларына сәйкес орындалады.

1423. Технологиялық жүйенің құрылымында резервуарға көлік құралының отын бағынан шығатын отын буын рециркуляциялау желісі болған жағдайда отын буын рециркуляциялауды жүзеге асыру үшін резервуарды деаэрация құбырын жабуға болмайды.

1424. Автожанармай құю кешендерінің жабдығына техникалық қызмет көрсету, аспап және сақтандыру жабдығын метрологиялық сынау қатаң түрде осы жұмыстардың кестесіне сәйкес жүргізіледі. Технологиялық жабдыққа техникалық пайдалану құжаттамасында көрсетілмеген қандай да бір регламенттік жұмыстарды жүргізуге болмайды. Мұндай жұмыстар жөндеу шеберханаларында жүргізіледі.

1425. Автожанармай құю кешендерінің аумағында, ғимараттарында, құрылыстарында, үй-жайларында, технологиялық жүйелерінде жөндеу жұмыстарын жүргізуге объектінің басшысы жазбаша рұқсат ресімдейді.

Отын қабылдау мен беруге арналған жабдықты пайдалану тәртібі

1426. Автоцистерналардан отын құю жабық сызба бойынша орындалады. Резервуарлар мен автоцистерналардың тыныс алу құрылғыларынан басқа, қоршаған ортаға отын буының шығуына жол берілмейді.

1427. Автоцистерналардан отын құймас бұрын резервуардағы отын деңгейі өлшенеді және қорғағыш құрылғылардың жарамдылығы тексеріледі. Құю процесін автожанармай құю станциясының жұмысшылары немесе автоцистерна жүргізушісі бақылайды.

1428. Резервуардағы отын түрін ауыстыру кезінде (бензин – дизельдік отын) соңғысы бұдан бұрын сақталған өнімнен мұқият тазартылуы және резервуардың корпусында немесе жер асты резервуарларының құятын құбырларының көрінетін жерлерінде сақталған отынның түрін көрсетілген жазба болады.

1429. Бірнеше камералы резервуарда егер технологиялық жүйеге техникалық шарттар мен техникалық пайдалану құжаттамасында көзделген жағдайда бензин мен дизельдік отынды бір мезгілде сақтауға болады.

1430. Автожанармай құю станциясына отыны бар автоцистерналар өтерде оны аумағынан барлық көлік пен бөгде адамдар шығарылады. Бір мезгілде екі және одан астам автоцистерналардың болуына жол берілмейді.

1431. Автоцистернадан отын құю операциясын автожанармай құю станциясының кемінде екі жұмысшысы және мынадай талаптарды орындағанда жүргізіледі:

1) автоцистерналарға арналған жанармай құю алаңында көлемі кемінде 100 литр жылжымалы ұнтақты өрт сөндіргіш орнатылады;

2) автоцистерналардың жанармай құю алаңдарынан мұнай өнімдерімен ластанған атмосфералық жауын-шашын қалдықтарының науасы жабылады және отын төгіндісін авариялық резервуарға бұру құбыры ашылады;

3) автоцистерна жерге орнатылады, одан кейін автожанармай құю станциясының резервуарларына отын құю операциясына кірісуге болады. Автопойыздан мұнай өнімін құю кезінде әр цистерна оны әбден босатқанға дейін жеке-жеке жерге орнатылады.

Ескерту. 1431-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

1432. Иілгіш жерге тұйықталатын мыс сым автоцистернаның корпусына тұрақты қосылады және ұшында жерге тұйықтайтын құрылғыға қосуға арналған құрылғы (қысқыш, бұранда ұштығы) болады.

Жерге тұйықталатын сымдарды автоцистернаның сырланған және ластанған металл бөліктеріне қосуға болмайды.

1433. Автожанармай құю станциясында көлік құралдарына жанармай құю кезінде:

1) мотоциклдер мен мотороллерлер отын құю колонкаларына қозғалтқыштары өшіріліп беріледі, оларды іске қосу және тоқтату колонкалардан кемінде 15 метр қашықтықта жүргізіледі, автомобильдер өздігінен жүреді;

2) қозғалтқышты қосқанға дейін жүргізуші немесе автожанармай құю станциясының қызмет көрсетуші персоналы көліктің мұнай өнімдерімен ластанған бөліктері құрғатып сүртіледі;

3) жерге төгілген мұнай өнімдері құммен жабылады, ал мұнай сіңген құм мен май сүртілген материалдарды қақпақтары тығыз жабылатын металл жәшіктерге жинау қажет және жұмыс күні аяқталғаннан кейін автожанармай құю станциясының аумағынан шығарылады;

4) жанармай құятын жерде тұрған автомобильден бастап кезекте тұрған келесісіне дейінгі қашықтық кемінде 1 метр етіп көзделеді.

1434. Автожанармай құю станциясында:

1) қозғалтқыштары жұмыс істеп тұрған көлік құралдарына жанармай құюға;

2) егер белгіленген тәртіппен келісілген және бекітілген, қолданылатын технологиялық жүйеге техникалық шарттар мен техникалық пайдалану құжаттамасында көзделген болса, жер асты резервуарларымен көлік құралдарының өтуіне;

3) найзағай болғанда және атмосфералық разрядтардың пайда болу қаупі болғанда резервуарларға отын құюға және тұтынушыларға отын беруге;

4) бензин қабылдау, сақтау немесе беру операциялары жүзеге асырылатын автожанармай құю станциясына ұшқын сөндіргіштермен жабдықталмаған тракторлардың өтуіне;

5) автожанармай құю станциясының жабдығын, ғимараттары мен құрылыстарын жөндеумен тікелей байланысы жоқ жөндеу жұмыстарын жүргізуге;

6) жолаушылары бар көлік құралдарына (кемінде төрт есікті жеңіл автомобильдерден басқа) жанармай құюға;

7) жарылғыш заттар, сығылған және сұйытылған жанғыш газдар, тез тұтанатын сұйықтықтар мен жанғыш сұйықтықтар, тез тұтанатын материалдар, улы және радиоактивті заттар мен басқа да қауіпті бұйымдар мен материалдар тиелген көлік құралдарының кіруіне болмайды.

Жылжымалы автожанармай құю станцияларын пайдалану тәртібі

1435. Жылжымалы автожанармай құю станциялары арнайы бөлінген алаңдарға орнатылады.

1436. Арнайы бөлінген алаңдағы жылжымалы автожанармай құю станцияларын пайдалануды бастамас бұрын:

1) бақылау-өлшеу аспаптары және шолып қарау арқылы станциялардың герметикалығы тексеріледі;

2) автожанармай құю станцияларының жерге қосатын өткізгіші алаңның жерге тұйықтау құрылғысына қосылады;

3) көлік құралының отын бағының астына қою үшін тұғырлар дайындалады;

4) көлік құралдарының автожанармай құю станцияларына өтуін шектейтін кемінде 1 метр тосқауылдар орнатылады;

5) ескерту белгілері мен ақпарат қалқаны орнатылады.

Байланыс және өрт сөндіру құралдарымен жабдықтау тәртібі

1439. Автожанармай құю станциялары өрт туындаған жағдайда өртке қарсы қызметті дереу шақыру үшін телефонмен немесе радио байланысымен, сондай-ақ дауыс зорайтқыш байланыс жүйесімен жарақталады.

1438. Автожанармай құю станциясының өндірістік және қоғамдық үй-жайлары өрт сөндіргіш қабілетіне, өрттің ауданы мен сыныбына байланысты "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің 17-қосымшасының талаптарына сәйкес өрт сөндіргіштермен қамтамасыз етіледі.

1439. Резервуарлардың электр пульттері мен жануын сөндіру үшін көмірқышқыл немесе ұнтақты қол өрт сөндіргіштері көзделеді.

1440. Жылжымалы автожанармай құю станцияларын сыйымдылығы 10 литр бір ауа-көбікті өрт сөндіргішпен және сыйымдылығы 5 литр бір ұнтақты өрт сөндіргішпен жарақталады.

1441. Өрт сөндіргіштерді орналастыру орындары тиісті сілтеме белгілермен белгіленеді.

12. Құрылыс-монтаждау жұмыстарын жүргізу тәртібі **Құрылыстың, ғимараттар мен үй-жайлардың аумақтарын** **ұстау тәртібі**

1442. Құрылыс алаңында құрылыс жұмыстары басталғанға дейін өртке қарсы алаңдардағы барлық құрылымдар мен құрылыстар бұзып алынады.

1443. Ғимараттар мен құрылыстарды салу кезінде жұмыс істеу жобасында құрылыстың барлық кезеңіне өрт қауіпсіздігі бойынша іс-шаралар көзделеді.

Ескерту. 1443-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

1444. Құрылыс аумағында өндірістік, қойма және қосалқы ғимараттар мен құрылыстар белгіленген тәртіппен бекітілген құрылысты ұйымдастыру жобасының құрамында әзірленген бас жоспарға сәйкес орналастырылады.

1445. Ауданы 5 гектар және одан астам құрылыс аумағында алаңның қарама-қарсы жағынан кіретін кемінде екі кіру жолы көзделеді. Жолдар жылдың кез келген мезгілінде өрт сөндіру автомашиналарының өтуі үшін жарамды жабынмен қамтамасыз етіледі. Кіру жолына арналған қақпаның ені кемінде 4 метр етіп көзделеді.

Құрылыс алаңына кіру жолының қасына салынып жатқан және қосалқы ғимараттар мен құрылыстар, өту жолдары, кіреберістер, су көздері, өрт сөндіру және байланыс құралдары көрсетілген жоспарлар қойылады (ілінеді).

1446. Барлық салынып жатқан және пайдаланудағы (оның ішінде уақытша) ғимараттарға, құрылыс материалдарын, құрылымдар мен жабдықты ашық сақтау орындарына еркін қол жеткізу қамтамасыз етіледі.

Салынып жатқан ғимараттарға кіреберістер мен жолдар салу негізгі құрылыс жұмыстары басталғанға дейін аяқталады. Ғимараттардың бойымен ені 18 метрден астам өту жолдары екі жағынан бойлай, ал ені 100 метрден астам – ғимараттың барлық жағынан болады. Өту жолының шетінен бастап ғимараттардың, құрылыстар мен алаңдардың қабырғаларына дейінгі қашықтық 25 метрден аспайды.

1447. Ғимараттар мен өрт сөндіретін су көздеріне өту жолдары мен кіреберістер, сондай-ақ өрт құрал-сайманы мен жабдығына қол жеткізу әрқашан бос ұсталады. Ғимараттар арасындағы өртке қарсы бөліктерді материалдар,

жабдық, буып-түю ыдыстарын жинауға және автомобиль тұрағы үшін пайдалануға болмайды.

Теміржол арқылы өтетін барлық жолдар, өткелдер мен кіреберістер жарамды күйде ұсталады және өрт сөндіру автомобилдерінің кедергісіз өтуі қамтамасыз етіледі.

Жолдар арқылы құбырлар немесе кәбілдерді төсеу кезінде өткелдер, көпірлер немесе уақытша айналма жолдар орнатылады. Жөндеу жұмыстарын жүргізу немесе жолдардың, өткелдердің уақытша жабылуы туралы бас мердігер жақын маңдағы өрт сөндіру бөліміне дереу хабарлайды.

1448. Жанғыш материалдардың ашық алаңдары, сондай-ақ жанғыш материалдардан жасалған өндірістік, қойма және қосалқы құрылымдар орналасқан алаң құрғақ шөптен, қурайдан, қабықтар мен жоңқалардан тазаланады.

1449. Ашық алаңдарда жанғыш құрылыс материалдары (ағаш кесу материалдары, толь, рубероид) жанғыш материалдардан жасалған бұйымдар мен құрылымдарды, сондай-ақ жанғыш орамда жабдық пен жүктерді сақтау кезінде 100 м^2 аспайын алаңда қатарлап немесе тобымен орналастырылады. Қатарлар (топтар) арасындағы және олардан бастап салынып жатқан немесе қосалқы ғимараттар мен құрылыстарға дейінгі бөліктер кемінде 24 метр етіп қабылданады.

1450. Жеке блок контейнерлер мен тұрмыстық вагоншаларды топтағы саны 10-нан аспайтындай етіп тобымен орналастыруға болады. Осы құрылыстардың топтары арасындағы және олардан бастап басқа құрылымдарға дейінгі қашықтық кемінде 18 метр етіп қабылданады. Уақытша құрылыстарды салынып жатқан және өзге де ғимараттардан бастап кемінде 18 метр қашықтықта немесе тұйық өртке қарсы қабырғалардың қасында орналастырылады.

1451. Салынып жатқан ғимараттарда осы бөлімнің талаптарын орындаған жағдайда уақытша шеберханалар мен қоймаларды (жанғыш заттар мен материалдардың қоймаларынан, қымбат тұратын және құнды жабдық, сондай-ақ жанғыш орамдағы жабдық қоймаларынан, өндірістік үй-жайлар мен жанғыш материалдарды өңдеумен байланысты жабдықтан басқа) орналастыруға рұқсат беріледі.

Әкімшілік-тұрмыстық үй-жайларды I типті тұйық өртке қарсы қалқалармен және 3 типті қалқалармен бөлінген ғимараттардың бөліктерінде орналастыруға болады.

Қорғалмаған көтергіш металл құрылымдар мен жанғыш полимер жылытқыштары бар панельдерден жаңадан салынып жатқан ғимараттарда

уақытша қоймаларды (зат қоятын бөлмелерді), шеберханалар мен әкімшілік-тұрмыстық үй-жайларды орналастыруға болмайды.

1452. Құрылыс алаңында, жаңадан салынып жатқан және уақытша тұрмыстық ғимараттарда адамдардың тұруына болмайды.

1453. Алып тасталды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

1454. Сөндірілмеген әк жабулы жеке тұрған қойма үй-жайларында сақталады. Бұл үй-жайлардың едені жердің деңгейінен кемінде 0,2 метр биік етіп көтеріледі. Сөндірілмеген әкті сақтау кезінде оған ылғалдың өтуіне жол берілмейді.

Әк сөндіруге арналған шұңқырлар оны сақтау қоймасынан кемінде 5 метр және басқа да ғимараттардан, құрылыстардан және қоймалардан кемінде 15 метр қашықтықта орналастырылады.

1455. Объектілерді реконструкциялау, кеңейту, техникалық қайта жарақтандыру, күрделі жөндеу және кезекпен пайдалануға беру кезінде алынып жатқан бөлігін қолданыстағы бөлігінен 1-типті уақытша өртке қарсы қалқалармен және 3-типті қалқалармен бөледі. Бұл ретте адамдарды ғимараттар мен құрылыстардың бөліктерінен қауіпсіз эвакуациялау шарттарының бұзылуына жол берілмейді.

1456. Салынып жатқан ғимараттар, уақытша құрылыстар, сондай-ақ қосалқы үй-жайлар салынып және реконструкцияланып жатқан ғимараттар, құрылыстар мен қосалқы үй-жайлар үшін осы Қағидаларға 7-қосымшаға сәйкес алғашқы өрт сөндіру құралдары нормасына сәйкес алғашқы өрт сөндіру құралдарымен қамтамасыз етіледі.

1457. Ішкі өртке қарсы су құбыры мен жобада көзделген автоматты өрт сөндіру жүйелері объектіні тұрғызумен қатар монтаждалады.

Өртке қарсы су құбыры өңдеу жұмыстарын бастағанда, ал автоматты өрт сөндіру жүйелері мен дабылы жүйелері іске қосу, реттеу жұмыстарын (кәбіл құрылыстарында – кәбіл төсегенге дейін) жүргізгенде қолданысқа енгізіледі.

1458. Жобада көзделген өрт сөндіру депосы құрылыстың бірінші кезегінде тұрғызылады. Депо ғимаратын мақсатсыз пайдалануға жол берілмейді.

1459. Негізгі құрылыстар мен құрылыс базасын салуды бастағанға дейін өртке қарсы қызметті немесе өртке қарсы ерікті құралымдар мен өрт техникасын орналастыру үшін арнайы жылытылған үй-жайлар көзделеді.

Құрылыс-монтаждау жұмыстарын жүргізу тәртібі

1460. Биіктігі 3 қабат және одан астам ғимараттарды салу кезінде сатылар саты торларын орнатумен қатар монтаждалады.

1461. Саты торларында ағаш басқыштар екі қабаттан аспайтын ғимараттарда ғана қолданылады.

1462. Құрылыс кезінде зақымданудан қорғау үшін жанбайтын сатылар жанғыш материалдармен жабылады.

1463. Жобалық құжаттамада қарастырылған сыртқы өрт сатылары, тіреушелер, түтік жалғау құбырлары мен салынып жатқан ғимараттардың жабындарындағы қоршаулар көтергіш құрылымдарды монтаждағаннан кейін бірден, ал биіктігі 50 метрден астам ғимараттарды салу кезінде – әрбір келесі қабаттың тұрғызылуына қарай орнатылады.

Жобалық құжаттамада көзделген түтік жалғау құбырларды монтаждау мүмкіндігі болмаған кезде әр қабатта өрт краны бар диаметрі 89 миллиметр уақытша түтік жалғау құбырлары орнатылады.

Ғимараттың тұрғызылуына қарай 50 метр және одан жоғары биіктікте орналасқан қабаттан бастап және одан жоғары мотопомпалары бар көлемі кемінде 3 текше метр уақытша аралық сыйымдылықтар орнатылады. Мотопомпалары бар уақытша аралық сыйымдылықтардың арасындағы аралық жоғары орналасқан қабаттарға өрт сөндіргіш заттарды беру кезінде қысымның жоғалуына байналысты есептеудің негізінде анықталады.

Ескерту. 1463-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

1464. Ғимараттарды үш қабат және одан астам етіп салу кезінде құрал-саймандық металл ағаштар қолданылады.

Құрылыстың құрылыс ағаштары олардың периметрінің әрбір 40 метріне бір сатымен немесе басқышпен, бірақ барлық ғимаратқа кемінде екі сатымен (басқышпен) жабдықталады.

Ағаш құрылымдарын жанғыш материалдармен жабуға (жылытуға) болмайды.

1465. Адамдарды биік ғимараттар мен құрылыстардан (түгін құбырларынан, мұнара градирнялардан, бөгеттерден, сүрлем үй-жайлардан) эвакуациялау үшін құрылыстың барлық кезеңіне жанбайтын материалдардан жасалған кемінде екі саты салынады.

1466. Жанғыш материалдардан жасалған қалыпты бір мезгілде үш қабаттан аспайтындай етіп жасалады. Бетонның қажетті төзімділігіне қол жеткізгеннен кейін ағаш қалыптар мен тақтайлар ғимараттан шығарылады.

1467. Ғимараттар мен құрылыстардың ішінде жанғыш заттар мен материалдарды ашық отты пайдаланумен байланысты басқа да құрылыс-монтаждау жұмыстарымен қатар орындауға болмайды.

1468. Металл құрылымдардың отқа төзімділік шегін арттыру мақсатында оларды қорғау жұмыстары ғимаратты тұрғызумен қатар жүргізіледі.

1469. Ғимараттарда жанғыш материалдар болған жағдайда ойықтар арқылы қабырғалар мен қалқаларға (ішкі және сыртқы қабырғалардың және қабатаралық қалқалардың жапсарларын герметизациялау, қажетті отқа төзімділік шектерін қамтамасыз ете отырып, инженерлік коммуникациялар өтетін орындарда тығыздау) өрттің таралуын болдырмау шаралары қабылданады.

1470. Жанғыш жылытқыштары бар құрылымдарды монтаждаумен немесе жанғыш жылытқыштарды қолданумен байланысты жұмыстар жұмысты орындаушыларға берілетін және құрылыстың өрт қауіпсіздігі үшін жауапты тұлға қол қойған рұқсат бойынша жүргізіледі.

Жұмыс жүргізу орындарында "Отқа қауіпті – тез тұтанатын жылытқыш" деген аншлагтар ілінеді.

1471. Жабынға жанатын жылытқышты төсеу және гидроқшаулағыш кілемді орнату, тартқышты цемент-күм ерітіндісінен жасау, қорғайтын қиыршық тас қабатын төсеу, қоршау құрылымдарын монтаждау ауданы 500 м^2 аспайтын учаскелерде жанғыш жылытқыштарды қолдана отырып және 1000 м^2 аспайтын учаскелерде жануы қиын жылытқыштармен жүргізіледі.

1472. Жанатын жылытқыштарды темірбетон плиталардың бойымен пайдалану кезінде кемінде 30 миллиметр өндірістік ғимараттардың жабындарын тегістеу цемент-күм ерітіндісінен орындалады, темірбетон плиталар арасындағы жапсарлар мұқият қаланады.

1473. Жұмыс жүргізу орындарында жанғыш жылытқыштар мен жабынды рулон материалдары санының ауысым қажеттілігінен артуына жол берілмейді.

1474. Ауданы үлкен ғимараттардың жабындарында жанатын жылытқыш ұзындығы бойымен 50 метр сайын (корпус 80 метр және одан артық созылып жатқанда) ені кемінде 6 метр, керамзит қиыршық тасынан немесе басқа да жанбайтын материалдардан жасалған өртке қарсы белдеулермен бөлінеді.

1475. Жанатын жылытқыш салынып жатқан ғимараттан тыс, бөлек тұрған құрылыста немесе арнайы алаңда салынып жатқан және уақытша ғимараттардан, құрылыстар мен қоймалардан кемінде 18 метр қашықтықта сақталады.

Жұмыс ауысымы аяқталғаннан кейін пайдаланылмаған жанатын жылытқышты, осындай жылытқыштары бар жөнделмеген панельдер мен жабынды рулон материалдарын ғимараттардың ішінде немесе жабындарында, сондай-ақ өртке қарсы бөліктерде қалдыруға болмайды.

1476. Тоңазытқыш ғимараттар мен осыған ұқсас құрылыстарда құрылыс-монтаждау жұмыстары өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ете отырып, бөліктер бойынша жүйелі түрде жүргізіледі.

1477. Бөлікте жылу оқшаулағыш орнатылғаннан кейін оның қалдықтары жинап алынады және дереу оттан қорғайтын жабын қабаты жағылады. Жұмыс

жүргізу процесінде жанатын жылу оқшаулағыштың қорғалмаған ауданы 500 м^2 аспайтындай етіп және жануы қиын болғанда 1000 м^2 етіп қабылданады.

1478. Өртке қарсы белдеулерді, тоназытқыш камераларда аймақтарды орнату кезінде жылытқыштың жанбайтын материалдардан жасалған қоршау құрылымдарына тығыз қабысуы қамтамасыз етіледі. Өртке қарсы белдеулерде, аймақтарда бекітілмеген тесіктер қалдыруға болмайды. Кезекті бөліктің жылу оқшаулағышын тек алдыңғы аймақтардың өртке қарсы белдеулерін тексергеннен және қабылдағаннан кейін ғана орнатуға кірісуге болады.

1479. Жанатын жылытқыштары бар панельдердің металл қаптамалары зақымдалған жағдайда, механикалық (бұрандалы) қосқыштардың көмегімен оларды жөндеу және қалпына келтіру бойынша шұғыл шаралар қабылданады.

1480. Полимерлі жылытқыштары бар панельдерді монтаждауды, жабынға полимерлік жылытқыштарды төсеуді, жабындарды орнату жұмыстарын жүргізу басталғанға дейін жобада көзделген барлық қоршаулар мен ғимараттардың жабынына шығу жолдары (саты торларынан, сыртқы сатылар арқылы) салынады. Өрт туралы хабарлау үшін жабынға шығу жолдарына телефондар немесе өзге де байланыс құралдары орнатылады.

1481. Өрт сөндіру мақсатында жабында жанатын жылытқышты қолдана отырып, ауданы 1000 шаршы метр және одан астам жабын төсеу бойынша жабын жұмыстарын жүргізу кезінде уақытша өртке қарсы су құбыры көзделеді. Өрт крандары арасындағы қашықтықты әрқайсысы секундына 5 литр шығынымен кемінде екі ағыста су жабынның кез келген нүктесіне беру шартымен қабылданады.

1482. Жабында гидро және бу оқшаулауды орнатумен, жанғыш жылытқыштары бар панельдерді монтаждаумен байланысты жұмыстарды жүргізу кезінде электрлік дәнекерлеу және басқа да от жұмыстарын жүргізуге болмайды.

Ашық отты қолданумен байланысты барлық жұмыстар жанғыш және жануы қиын материалдарды пайдалану басталғанға дейін жүргізіледі.

1483. Бу оқшаулау қабатын жабыстыру кезінде кескінделген төсем қабырғаларын битум шайырымен толтыруға және жобадан ауытқып, шайыр қабатын қалыңдатуға болмайды.

1484. Қабаты қалың рулон материалдарын балқыту үшін жабындарды темір бетон плиталарына және жанбайтын жылытқыштарды қолдана отырып, бүркемелерге орнатқанда ғана агрегаттар қолданылады.

1485. Жабындағы агрегаттарға отын құю екі өрт сөндіргішпен және құмы бар жәшікпен қамтамасыз етілген арнайы орында жүргізіледі. Жабында агрегаттарға

құюға арналған отынды және отыннан босатылған бос ыдысты сақтауға жол берілмейді.

Мастикалармен, битуммен, полимер және басқа да жанғыш заттармен және материалдармен жұмыс істеу тәртібі

1486. Жарылыс-өрт қауіпті бу бөлетін жанғыш заттар мен (құрамды дайындау және оны бұйымға салу) жұмыс істейтін үй-жайлар мен жұмыс аймақтары ағынды-сорғы желдеткішімен қамтамасыз етіледі.

Жұмысты қауіпсіз жүргізу үшін ауа алмасу еселігі есепке сәйкес жұмыс істеу жобасымен анықталады.

1487. Жанғыш заттарды пайдалану кезінде оның мөлшерінің ауысым қажеттілігінен асуына жол берілмейді. Жанғыш заттары бар сыйымдылықтар тек пайдалану алдында ғана ашылады, ал жұмыс аяқталғаннан кейін жабылып, қоймаға тапсырылады.

Жанғыш заттардан босаған ыдыс жаңа құрылыстың үй-жайларынан тыс арнайы бөлінген орында сақталады.

1488. Жанғыш заттардың қалдықтары арнайы жабық сыйымдылыққа жиналып, үй-жайлардан арнайы бөлінген орынға шығарылады.

1489. Жанғыш бояулар еденге тек табиғи жарық көзі бар кезде осы жұмыстарды жүргізуге жауапты адамның бақылауымен 100 шаршы метрден аспайтын жерді қамти отыра жағылады. Жұмыстар үй-жайлардан шығу жолдарынан едәуір қашық орындарда, ал дәліздерде үй-жайлардағы жұмыс аяқталғаннан кейін басталады.

1490. Эпоксид шайырларды, желімдерді, мастикаларды, оның ішінде синтетикалық шайырлар негізіндегі лак, бояуларды жағуды және плита және рулонды полимер материалдарын жапсыру үй-жайларды түпкілікті сырламас бұрын барлық құрылыс-монтаждау және санитарлық-техникалық жұмыстар аяқталғаннан кейін жүргізіледі.

1491. Жанғыш заттарды пайдалана отырып жұмыс істеу үшін ұшқын шығармайтын материалдардан (алюминий, мыс, пластмасса, қола) жасалған аспап қолданылады. Жанғыш заттар мен жұмыс істеу кезінде қолданылған аспап пен жабдық ашық алаңда немесе желдеткіші бар үй-жайда жуылады.

1492. Жанғыш заттармен және материалдармен (құрамында отқа қауіпті заттар бар рулонды, плиталы, эпоксид шайырлармен, мастикалармен) жұмысты өрт-техникалық минимум бағдарламасы бойынша оқудан және жұмыс басталар алдында өрт қауіпсіздігі шаралары туралы нұсқаулықтан өткен адамдар жүргізеді.

Жанғыш заттармен және материалдармен жұмыс істейтін үй-жайлар 100 шаршы метр үй-жайға екі өрт сөндіргіш және киіз есебінен алғашқы өрт сөндіру құралдарымен қамтамасыз етіледі.

1493. Жанғыш сұйықтар желдеткішпен жабдықталған, жанбайтын материалдардан жасалған, бөлек тұрған құрылымдарда, сондай-ақ терезе ойықтары мен дербес эвакуациялық шығу жолы бар сыртқы қабырғаның қасында оқшауланған үй-жайларда сақталады.

1494. Өрт қауіпті заттармен және полимерлі материалдармен жұмыс тек құрылыстың өртке қарсы жай-күйіне жауапты адамның жазбаша рұқсатымен ғана жүргізіледі.

1495. Оқшаулағыш және битум мастикаларын қайнату және қыздыру жанбайтын материалдардан жасалған қақпақтары тығыз жабылатын арнайы жарамды қазандықтарда жүзеге асырылады. Қазандықтар олардың сыйымдылығының төрттен үш бөлігінен аспайтындай етіп толтырылады.

Битум қайнату қондырғысын тікелей жабында орналастыруға болмайды.

1496. Битум қазандығын ашық ауада орналастыру кезінде олардың үстіне жанбайтын материалдардан жасалған шатыр орнатылады. Қайнату қазандығының айналасында өртке қарсы құралдардың жинағы (өрт сөндіргіштер, күректер мен құрғақ құм) көзделеді. Мастикалар мен битумдарды қайнатуға және қыздыруға арналған орын биіктігі 0,3 метрден аспайтын білікпен қоршалады. Қазандықтың от жағатын тесігі жанбайтын материалдан жасалған қайырмалы күнқағарлармен жабдықталады. Битум құрамдары қыздырылатын қазандықтарды қараусыз қалдыруға болмайды.

1497. Қазандықтардың топтағы саны үшеуден аспаса және қазандықтардың топтары арасындағы қашықтық кемінде 9 метр болғанда олар тобымен орналастырылады. Мастикалар мен битумдарды қайнату мен қыздыруға арналған орынды арнайы бөлінген алаңдардан бөледі және мынадай:

1) отқа төзімділігі V, IV, IVa дәрежелі ғимараттар мен құрылыстардан – кемінде 30 метр;

2) отқа төзімділігі III, IIIa, IIIб дәрежелі ғимараттар мен құрылыстардан – кемінде 20 метр;

3) отқа төзімділігі I және II дәрежелі ғимараттар мен құрылыстардан – кемінде 10 метр қашықтықта орналастырады.

1498. Оттыққа мастиканың төгілуін және оның жануын болдырмау үшін қазандықты оның оттықтың үстінде орналасқан шеті қарсы жағынан 5-6 сантиметр жоғары болатындай етіп көлбеу орналастырылады.

1499. Жұмыс аяқталғаннан кейін қазандықтардың оттықтары сөндіріліп, су себіледі.

1500. Сұйылтылған газда жылжымалы қазандықтар жұмыс істеген кезде екеуден аспайтын мөлшердегі газ баллондары жұмыс істеп тұрған қазандықтардан кемінде 20 метр қашықтықта орнатылған, жанбайтын материалдардан жасалған желдетілетін шкафтарда орнатылады.

1501. Көрсетілген шкафтар үнемі құлыппен жабылып ұсталады.

1502. Үй-жайлардың ішінде битум құрамдары электр қыздырғыштары бар бөшекелерде қыздырылады. Қыздыру үшін ашық отты пайдалануға болмайды.

1503. Битум мастикасымен жұмыс істеу кезінде:

1) жұмыс орындарына (қабаттарына) ыстық битум мастикасын қақпақтары тығыз жабылатын арнайы металл бөшекелерде механикаландырылған тәсілмен жеткізу жүзеге асырылады. Қақпақтар бак құлаған кезде ашылып кетуін болдырмайтын ысырма құрылғыларымен қамтамасыз етіледі. Мاستиканы ашық ыдыспен тасымалдауға болмайды;

2) құрылыс құрылымдарына тігінен орнатылған учаскелерге бекітілген сорғымен ағып кетуіне жол бермей болат құбыр арқылы қолданылады. Көлденең учаскелер мастиканы қызуға шыдамды шланг арқылы беруге болады.

1504. Шлангіні болат құбырмен қосу орнында ұзындығы 40-50 сантиметр сақтандыру қапшығы (брезенттен және басқа да материалдардан жасалған) кигізіледі.

1505. Мастика жағуға арналған қондырғының сыйымдылығын толтырғаннан кейін мастика құбырдан ағызылады.

1506. Араластыру кезінде қыздырылған битум еріткішке (бензин, скипидар) құйылады. Тек ағаш араластырғышпен ғана араластыруға болады.

1507. Битумды еріткіштермен араластыру орнынан 50 метр радиуста ашық отты пайдалануға болмайды.

Дәнекерлеу жұмыстарын жүргізу тәртібі

Жалпы ережелер

1508. Дәнекерлеу және ашық отты қолданумен байланысты отпен жүргізілетін басқа да жұмыстар осы бөлімнің ережелеріне сәйкес орындалады.

1509. Дәнекерлеу және отпен жүргізілетін басқа да жұмыстар орындары:

1) осы мақсаттарда арнайы жабдықталған цехтарда, шеберханаларда немесе ашық алаңдарда ұйымдастырылатын тұрақты;

2) отты жұмыстар тікелей салынып жатқан немесе қайта жаңартылып жатқан ғимараттарда, тұрғын үйлерде және басқа да құрылыстарда, кәсіпорын аумақтарында жабдықты жөндеу немесе құрылыс құрылымдарын монтаждау мақсатында уақытша етіп көзделеді.

1510. Отты жұмыстарды тұрақты жүргізу орындарын 10 бекеттен (дәнекерлеу , кесетін шеберханалар) артық ұйымдастыру кезінде орталықтандырылған электрмен және газбен жабдықтау көзделеді.

1511. Дәнекерлеу шеберханасында 10-нан аспайтын дәнекерлеу бекеттері болған жағдайда әрбір бекет үшін оттегі және жанғыш газы бар бір қосалқы баллоннан болуға болады. Қосалқы баллондар жанбайтын материалдардан жасалған қалқандармен қоршалады немесе шеберханаларға арнайы жапсарлас құрылыстарда сақталады.

1512. Тұрақты дәнекерлеу жұмыстарын жүргізу ұйымдастырылған үй-жайлардағы едендер жанбайтын материалдардан жасалады. Бөлшектерді алдын ала қыздырмастан дәнекерлеу жүргізілетін үй-жайларда жанбайтын негізде ағаш бөренелі едендер орнатуға болады.

1513. Дәнекерлеу және басқа да отты жұмыстарды белгіленген тәртіппен техникалық минимумнан өткен және өрт қауіпсіздігі ережесінің талаптарын білуі бойынша сынақ тапсырған адамдар жүргізеді.

1514. Ашық алаңдар мен арнайы шеберханаларда отпен жүргізілетін жұмыстарды тұрақты жүргізу орындары кәсіпорын (ұйым) басшысының бұйрығымен анықталады.

1515. Уақытша электрмен дәнекерлеу және отпен жүргізілетін басқа да жұмыстарды жүргізу орындары тек объект басшысының немесе оның міндеттерін атқарушы адамның жазбаша рұқсатымен (осы Қағидаларға 5-қосымша) ғана анықталады.

1516. Құрылыс алаңдарында және өртке қауіпсіз орындарда жазбаша рұқсатты алмай-ақ отпен жүргізілетін жұмыстарды тек өрт-техникалық минимумы бағдарламасы мен осы Қағидалардың ережелерін игерген тиісті біліктілігі бар мамандар ғана жүргізе алады. Жазбаша рұқсатты алмай-ақ отпен жүргізілетін жұмыстарды дербес жүргізуге жіберілген мамандардың тізімін объектінің басшысы бекітеді.

1517. Уақытша (бір жолғы) отпен жүргізілетін жұмыстарды жүргізуге рұқсат тек жұмыс ауысымына ғана беріледі. Егер бірдей жұмысты жүргізу кезінде олар бірнеше ауысым немесе күн бойы жүргізілетін болса, объектінің әкімшілігінен қайта рұқсат алу қажет емес.

Мұндай жағдайларда әрбір келесі жұмыс ауысымына көрсетілген жұмыс орындарын қайта тексергеннен кейін әкімшілік бұрын берілген рұқсатты растайды, ол жөнінде тиісті жазба жазады. Отпен жүргізілетін жұмыстардың жүргізілуін уақтылы бақылауды қамтамасыз ету мақсатында осы жұмыстарға рұқсат құрылыс әкімшілігінен объектінің салалық өртке қарсы қызметіне, ал ол жоқ жерлерде оларды жүргізген күннің қарсаңында ерікті өртке қарсы құралымдарға келіп түсуі тиіс.

1518. Отпен жүргізілетін жұмыстарды жүргізілетін орындар алғашқы өрт сөндіру құралдарымен (өрт сөндіргіш, құм салынған жәшік және күрек, суы бар шелек) қамтамасыз етіледі. Объектіде ішкі өртке қарсы су құбыры болған жағдайда отпен жүргізілетін жұмыстар жүргізілетін орынға өрт крандарынан оқпандары бар өрт сөндіру түтіктері төселеді. Отпен жүргізілетін жұмыстармен айланысатын барлық жұмысшылар алғашқы өрт сөндіру құралдарын орынды пайдаланады.

1519. Отпен жүргізілетін жұмыстарды жүргізуге жауапты адам жұмыс орнында өрт сөндіру құралдарының болуын тексереді.

1520. Отпен жүргізілетін жұмыстарды тұрақты жүргізуге арналған орындарды өрт қауіпті және жарылыс, өрт қауіпті үй-жайларда орналастыруға болмайды.

1521. Отпен жүргізілетін жұмыстарды жүргізу қарастырылатын технологиялық жабдық:

1) жарылыс, өрт қауіпті заттардан босату;

2) қолданыстағы коммуникациялардан (отпен жүргізілетін жұмыстарды жүргізуге дайындық үшін қолданылатын коммуникациялардан басқа) ажырату;

3) алдын ала тазалау, жуу, булау, желдету, жұту және флегматизациялау арқылы жарылыс, өрт қауіпсіз жай-күйіне келтіріледі.

1522. Технологиялық жабдықтың ішін буландыру үшін берілетін су буының температурасы жанғыш будың (газдың) өздігінен тұтану температурасының 80 % -ға тең етіп қабылданады.

1523. Технологиялық жабдықты жуу ондағы будың (газдың) шоғырлануы олардың тұтану шегінен тыс немесе электр статикалық қауіпсіз режимде болғанда жүргізіледі.

1524. Отпен жүргізілетін жұмыстар жүргізілетін үй-жайларды, сондай-ақ жабдық пен коммуникацияларды тазалау жарылыс қауіпті бу және тозаң-ауа қоспаларының түзілуін және тұтану көздерінің түзілуін болдырмайтындай тәсілдермен жүргізіледі.

1525. Металдың қызған бөліктерінің шектес үй-жайларға, көршілес қабаттарға түсуін болдырмау мақсатында барлық байқап тексеру, технологиялық және басқа да люктер (шағын люктер), желдеткіш, монтаждау және отпен жүргізілетін жұмыстар жүргізілетін үй-жайлардың қалқаларындағы, қабырғалары мен қалқаларындағы басқа да ойықтар (тесіктер) жанбайтын материалдармен жабылады.

1526. Отпен жүргізілетін жұмыстарды жүргізу орны осы Қағидаларға 6-қосымшада көрсетілген радиуста жанғыш заттар мен материалдардан тазартылаы

1527. Көрсетілген радиустар шегіндегі құрылыс конструкциялары, еден төсемдері, өңдеу және қаптау, сондай-ақ оқшаулағыш және жанғыш материалдардан жасалған жабдықтың бөлшектері оларға ұшқынның түсуінен металл экрандармен немесе басқа да жанбайтын материалдармен және қажет болған жағдайда су құйып қорғалады.

1528. Отпен жүргізілетін жұмыстар орындалатын үй-жайларда көрсетілген үй-жайларды басқа үй-жайлармен қосатын барлық есіктер, оның ішінде тамбур шлюздердің есіктері тығыз жабылады. Терезе жыл мезгіліне, үй-жайдағы температураға, отты жұмыстардың ұзақтығына, көлемі мен қауіптілік дәрежесіне байланысты мүмкіндігінше ашық болады.

1529. Тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтар буының, жанғыш газдардың жиналуы мүмкін үй-жайлар отты жұмысты жүргізбес бұрын желдетіледі.

1530. Жанғыш материалдар қолданылған ғимараттар мен үй-жайларда, құрылымдарда дәнекерлеу және кесу жұмыстарын жүргізуге арналған орын жанбайтын материалдан жасалған тұтас қалқамен қоршалады. Бұл ретте қалқаның биіктігі кемінде 1,8 метр, ал қалқа мен еден арасындағы саңылау 0,5 метр етіп орындалады. Қыздырылған бөлшектердің ұшуын болдырмау үшін көрсетілген саңылаудағы ұяшық 1,0x1,0 миллиметрден аспайтын, жанбайтын материалдан жасалған тормен қоршалады.

1531. Отпен жүргізілетін жұмыстарды бастамас бұрын және оларды жүргізу барысында көрсетілген жұмыстар жүргізілетін технологиялық жабдықтағы және қауіпті аймақтағы бу, газ, ауа ортасының жай-күйін бақылау жүзеге асырылады.

Егер қауіпті аймақта немесе технологиялық жабдықта жанғыш заттар құрамы жоғарылаған немесе флегматизатордың шоғырлануы будың (газдың) шекті рұқсат етілген жарылыс қауіпсіз шоғырлану мәніне дейін төмендеген жағдайда отпен жүргізілетін жұмыстар дереу тоқтатылады.

1532. Отпен жүргізілетін жұмыстар жүргізіліп жатқан жерлерде газдану мен тозаңдану себебінен өрттер мен жарылыстардың туындауына әкелуі мүмкін технологиялық жабдықтың люктері мен қақпақтарын ашуға, өнімдерді түсіруге, асыра тиеуге және құюға, оларды ашық люктер арқылы тиеуге, сондай-ақ өзге де операцияларды жүргізуге болмайды.

1533. Жұмыстағы үзіліс кезінде, сондай-ақ жұмыс ауысымының соңында дәнекерлеу аппараты электр желісінен ажыратылады, шлангілер жанғыш сұйықтықтар мен газдардан ажыратылады және босатылады, ал дәнекерлеу лампаларындағы қысым толықтай шығарылады.

1534. Жұмыс аяқталғаннан кейін барлық аппаратура мен жабдық арнайы бөлінген үй-жайға (орынға) жиналады.

1535. Отпен жүргізілетін жұмыстарды жүргізу кезінде:

1) аппаратура ақаулы болғанда жұмысқа кірісуге;

2) жанғыш бояулармен (лактармен) жаңадан сырланған конструкциялар мен бұйымдарда отпен жүргізілетін жұмыстарды жүргізуге;

3) майлардың, бензиннің, керосин мен өзге де жанғыш сұйықтықтардың іздері бар киім мен қолғапты пайдалануға;

4) дәнекерлеу кабиналарында киімді, тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтар мен өзге де жанғыш материалдарды сақтауға;

5) біліктілік куәлігі мен өрт қауіпсіздігі техникасы бойынша талоны жоқ оқушыларды, сондай-ақ жұмыскерлерді дербес жұмыс істеуге жіберуге;

6) электр сымдарының сығылған, сұйытылған және ерітілген газдары бар баллондармен жанасуына жол беруге;

7) жанғыш және улы заттармен толтырылған, сондай-ақ қысымы мен электр кернеуі бар аппараттар мен коммуникацияларда жұмыс істеуге;

8) жабынға гидрооқшаулағыш пен буоқшаулағышты орнатумен, жанғыш және жануы қиын жылытқыштары бар панельдерді монтаждаумен, едендердің төсемдерін жапсырумен және жанғыш лактарды, желімдерді, мастикалар мен өзге де жанғыш материалдарды пайдалана отырып, үй-жайларды қаптаумен қатар отпен жүргізілетін жұмыстарды жүргізуге;

9) электр дәнекерлеушімен және газ дәнекерлеушімен (газ кескішпен) бір мезгілде жабық сыйымдылықтар мен үй-жайлардың ішінде жұмыс істеуіне болмайды.

1536. Жанғыш және жануы қиын жылытқыштары бар жеңіл металл конструкцияларынан жасалған ғимараттардың элементтерінде отпен жүргізілетін жұмыстарды жүргізуге болмайды.

1537. Салынып жатқан тоңазытқыштарда электрмен дәнекерлеу жұмыстары жанғыш материалдардан босатылған жамылғы қабаттары жағылған (сылақ, бетон немесе армобетон кергіштері) және өртке қарсы белдіктері бар камералар мен бөліктерде ғана жүргізіледі.

1538. Қоғамдық және тұрғын үй ғимараттарын күрделі жөндеу және реконструкциялау кезінде отпен жүргізілетін жұмыстар жанатын конструкциялардың жануына қарсы және ұшқындардың ұшуына қарсы шаралар қабылданғаннан кейін орындалады.

1539. Өндірісті тоқтатпай күрделі жөндеу және реконструкциялау кезінде және отпен жүргізілетін жұмыстарды жүргізу кезінде кәсіпорын әкімшілігі осы кезеңге өрт қауіпсіздігін күшейту жоспарын әзірлейді.

1540. Өрт шығу қаупі неғұрлым жоғары орындарда, отпен жүргізілетін жұмыстардың көлемі көп болғанда, сондай-ақ биікте жұмыс істеу кезінде өрт сөндіру бекеттері (қызмет көрсетуші персонал, өртке қарсы ерікті құралым санынан) қойылады.

Биікте жұмыс істейтін жұмысшылардың электрод тұқылдарын жинауға арналған металл қораптар көзделеді.

6 баллдан артық қатты жел тұрғанда биікте отпен жүргізілетін жұмыстарды істеуге болмайды.

1541. Объект басшысы немесе өрт қауіпсіздігіне жауапты өзге лауазымды адам уақытша отпен жүргізілетін жұмыстар аяқталғаннан кейін 3-5 сағат ішінде олар жүргізілген орындарды тексеруді қамтамасыз етеді.

Электрмен дәнекерлеу жұмыстарын жүргізу тәртібі

1542. Оқшаулағышы жоқ немесе оқшаулағышы зақымданған дәнекерлеу сымдарын пайдалануға, сондай-ақ стандартты емес қорғау аппараттарын қолдануға болмайды.

1543. Дәнекерлеу сымдары сығымдау, дәнекерлеу, балқытып біріктіру немесе арнаулы қысқыштар арқылы жалғастырылады. Электр сымдары электр тұтқышқа, дәнекерленетін бұйымға және дәнекерлеу аппаратына шайбалары бар бұрандамалармен бекітілген мыс кәбіл ұштықтарының көмегімен қосылады.

1544. Дәнекерлеу аппаратына, бөлу қалқанына және өзге де жабдыққа, сондай-ақ дәнекерлеу жұмыстары орындарына қосылған сымдар сенімді түрде оқшауланады және қажетті жерлерінде жоғары температураның әсерінен, механикалық зақымданудан немесе химиялық әсер етуден қорғалады.

1545. Электрмен дәнекерлеу машиналарының кәбілдері (сымдары) оттегі құбырларынан кемінде 0,5 метр, ацетилен және өзге жанғыш газдар құбырларынан кемінде 1,5 метр қашықтықта орналастырылады.

Кейбір жағдайларда газ құбыры қорғағыш металл құбырға жалғанған жағдайда көрсетілген қашықтықтарды қысқартуға болады.

1546. Дәнекерленетін бұйымды дәнекерлеу тогының көзімен қосатын кері өткізгіш ретінде егер олардың қимасы қыздыру шарты бойынша дәнекерлеу тогының қауіпсіз ағуын қамтамасыз ететін болса, кез келген пішіндегі болат немесе алюминий шиналары, дәнекерлеу плиталары қолданылады.

1547. Кері өткізгіш ретінде пайдаланылатын кейбір элементтер өзара қосу бұрандаларының, струбциналардың немесе қысқыштардың көмегімен орындалады.

1548. Жарылыс, өрт қауіпті және өрт қауіпті үй-жайлар мен құрылыстарда электрмен дәнекерлеу жұмыстарын жүргізу кезінде кері өткізгіш дәнекерленетін бұйымнан бастап ток көзіне дейін тек оқшауланған сыммен орындалады, әрі ол оқшаулау сапасы бойынша электр тұтқышқа қосылатын тікелей сымнан кем болмауы қажет.

1549. Кері өткізгіш ретінде ішкі теміржол жолдарын, жерге тұйықтау немесе нөл сымына қосу желілерін, сондай-ақ ғимараттардың металл конструкцияларын,

коммуникациялар мен технологиялық жабдықты пайдалануға жол берілмейді. Мұндай жағдайларда екі сымды қолдану арқылы дәнекерленеді.

1550. Дәнекерлеу генераторлары мен трансформаторлар, сондай-ақ ашық ауада орнатылатын барлық қосалқы аспаптар мен аппараттар дымқыл тартуға қарсы оқшаулағышпен жабық күйде қолданылады және жанбайтын материалдардан жасалған шатырлардың астынан орнатылады.

1551. Қолмен дәнекерлеуге арналған электр тұтқышының құрылымы электродтарды берік ұстауды және тез ауыстыруды қамтамасыз етеді, сондай-ақ жұмыста уақытша үзіліс болғанда дәнекерленетін бөлшекке оның корпусының немесе ол кенет металл заттарға құлағанда қысқа тұйықталу мүмкіндігін болдырмайды. Электр тұтқыштың тұтқасы жанбайтын диэлектрлік және жылу оқшаулағыш материалдан көзделеді.

1552. Дәнекерлеу кезінде зауытта шығарылған, дәнекерлеу тогының номиналды шамасына сәйкес келетін электродтар қолданылады.

Электродтарды ауыстыру кезінде олардың қалдықтары (тұқылдары) дәнекерлеу жұмыстары орындарында орнатылатын арнайы металл жәшіктерге орналастырылады.

1553. Электрмен дәнекерлеу қондырғысы жұмыс істеу кезінде жерге тұйықталады. Негізгі электрмен дәнекерлеу жабдығын жерге тұйықтаудан басқа, дәнекерлеу қондырғыларында қысқыш тікелей бұйымға өтетін (кері өткізгіш) өткізгіш қосылатын дәнекерлеу трансформаторының екінші орамына қосылады.

1554. Агрегат пен іске қосу тетігін тазалау күн сайын жұмыс аяқталғаннан кейін жүргізіледі. Дәнекерлеу жабдығына техникалық қызмет көрсету және жоспарлы алдын алу жөндеуі кестеге сәйкес жүргізіледі.

1555. Атомды-сутекті дәнекерлеуге арналған қондырғыларда доғаны қоректендіру бөлек трансформатордан жүргізіледі. Доғаны тікелей бөлу қорабынан кез келген түрдегі реттегіш арқылы қоректендіруге жол берілмейді.

1556. Атомды-сутекті дәнекерлеу кезінде шілтерде тізбек үзілген жағдайда кернеуді автоматты ажырату және су беруді тоқтату көзделеді.

1557. Іске қосылған шілтерлерді қараусыз қалдыруға болмайды.

1558. Жарылыс, өрт қауіпі аймақтарда электрмен дәнекерлеу жұмыстарын жүргізу кезінде:

1) тұрақты ток көздерін қоректендіру көздері немесе құрылымында импульсті генераторлары бар, доғаның қайталана қозуы кезінде электрод пен дәнекерленуші бұйым арасындағы кернеуді көтеретін ("разряд" түріндегі ток көзі) ауыспалы токтың арнайы көздері қолданылады;

2) П-II сыныпты өрт қауіпті аймақтарда тозаңнан тазарту үшін қол жеткізу қиын орындарды көбік түзгіштің екі пайыздық ерітіндісімен 1 м² алаңға 1 литр ерітінді есебімен өңдеу ұсынылады;

3) тігінен және төбедегі жағдайдан дәнекерлеу диаметрі 4 миллиметрден аспайтын электродтармен орындалады. Бұл ретте дәнекерлеу тогының шамасын төменгі көлденең жағдайда дәнекерлеу кезіндегіден қарағанда 20 % төмен етіп көзделеді;

4) электрмен дәнекерлеу қондырғысын іске қосу алдында электрод тұтқышта электродтың болмауы тексеріледі.

Газбен дәнекерлеу жұмыстарын жүргізу тәртібі

1559. Тұрақты дәнекерлеу жұмыстары конструкциялары жанбайтын материалдардан жасалған, ацетилен генераторлары, оттегі баллондары мен дәнекерлеу бекеттері үшін оқшауланған үй-жайлары бар, арнайы бөлінген дәнекерлеу шеберханаларында жүргізіледі. Ацетилен генераторларына арналған үй-жайлар желдеткішпен және жеңіл алынып тасталатын конструкциялармен қамтамасыз етіледі. Генераторларды жертөле үй-жайларына орнатуға болмайды.

1560. Тасымалданатын ацетилен генераторларын пайдалануға рұқсатты қарамағында осы генераторлар болатын объектінің әкімшілігі береді.

1561. Тасымалданатын ацетилен генераторлары ашық алаңдарда орнатылады. Оларды жақсы желдетілетін үй-жайларда уақытша қолдануға жол беріледі.

Генераторларды жертөле үй-жайларында орнатуға жол берілмейді.

1562. Ацетилен генераторлары отпен жұмыс істейтін жерден, сондай-ақ компрессорлармен және желдеткіштермен ауа жинау орнынан кемінде 10 метр қашықтықта қоршалады және орналастырылады.

1563. Ацетилен генераторлары орнатылған жерлерге "Бөгде адамдарға кіруге болмайды – от қауіпті", "Темекі шегуге болмайды", "Отпен өтуге болмайды" деген аншлагтар (плакаттар) ілінеді.

1564. Жұмыс аяқталғаннан кейін тасымалданатын генератордағы кальций карбиді шығарылады. Генератордан шығарылатын әк лайы осы мақсатқа лайықталған ыдысқа шығарылады және лай шұңқырына немесе арнайы бункерге ағызылады.

1565. Ашық лай шұңқырлары шарбақтармен қоршалады, ал жабықтары жанбайтын жабындармен, сорғы желдеткішімен және лайды шығаруға арналған люктермен жабдықталады.

1566. Лай сақтау орындарынан 10 метр кем радиуста темекі шегуге және ашық отты пайдалануға болмайды, ол жөнінде тиісті тыйым салу белгілері ілінеді.

1567. Газ өткізу шлангілері аппаратураның, жанарғылардың, кескіштер мен редукторлардың қосқыш ниппельдеріне қамыттардың немесе ниппельдің ұзындығы бойымен кемінде екі жерінен жұмсақ күйдірілген (тоқылған) сымның көмегімен сенімді бекітіледі.

Су ысырмалары ниппельдеріне шлангілер тығыз кигізіледі, бірақ бекітілмейді.

1568. Кальций карбиді құрғақ, желдетілетін үй-жайларда сақталады.

Кальций карбидін сақтауға арналған қоймаларды жертөле үй-жайлары мен су басатын төменгі жерлерде орналастыруға болмайды.

Механикаландырылған қоймаларда кальций карбидінің барабандары тігінен үш қабат етіп, ал механизация болмаған жағдайда көлденеңінен үш қатардан аспайтындай етіп және тігінен екі қатардан аспайтындай етіп сақталады. Барабандар қатарларының арасына қалыңдығы 40-50 миллиметр тақтай төселеді. Қатарлап төселген кальций карбиді барабандары арасындағы өту жолдарының ені кемінде 1,5 метр етіп көзделеді.

1569. Кальций карбидінің аралық қоймасы жоқ ацетилен қондырғыларының үй-жайларында бір мезгілде 200 килограммнан аспайтын кальций карбидін сақтауға болады, бұл жағдайда осы мөлшердің ішінен тек бір барабан ғана ашық күйде болуы тиіс.

1570. Кальций карбиді бар ашылған барабандар су өткізбейтін қақпақтармен қорғалады.

1571. Кальций карбиді бар барабандарды сақтау және ашу орындарында темекі шегуге, ашық отты пайдалануға және ұшқын шығаратын құралдарды қолдануға болмайды.

1572. Газы бар баллондарды сақтау мен тасымалдау олардың мойындарына сақтандыру қапқатары бұралғанда ғана жүзеге асырылады. Баллондарды тасымалдау кезінде жұлқылау мен соғуға жол бермеу қажет. Баллондар дәнекерлеу жұмыстарын жүргізу орындарына арнайы арбалармен, зембілдермен, шанамен жеткізіледі.

1573. Газы бар баллондар оларды сақтау, тасымалдау және пайдалану кезінде күн сәулесі мен басқа да жылу көздерінің әсерінен қорғалады.

1574. Үй-жайларда орнатылатын баллондар жылу беру аспаптары мен пештерден кемінде 1,5 метр, ал ашық отты жылу көздерінен кемінде 10 метр қашықтықта орналастырылады.

Жанарғылардан бастап (көлденеңінен) қайта іске қосатын рампалы (топтық) қондырғыларға дейінгі қашықтық кемінде 10 метр, ал оттегі немесе жанғыш газы жекелеген баллондарға дейін кемінде 5 метр етіп көзделеді.

Бір үй-жайда оттегі баллондары және жанғыш газдары бар баллондарды, сондай-ақ кальций карбидін, сырларды, бояулар мен майларды сақтауға жол берілмейді.

1575. Дәнекерлеу шеберханасында бесеуден аспайтын оттегі және бес қосалқы ацетилен баллондары орналастырылады.

Жұмыс орнында екеуден аспайтын жұмыс және қосалқы баллон ұстауға болады.

1576. Оттегіден немесе жанғыш газдардан босаған баллондармен жұмыс істеу кезінде толық баллондармен жұмыс істейтіндей қауіпсіздік шаралары сақталады.

1577. Газбен дәнекерлеу және газбен кесу жұмыстарын жүргізу кезінде:

1) қатып қалған ацетилен генераторларын, құбырларды, бұрамаларды, редукторларды және дәнекерлеу қондырғыларының өзге де бөлшектерін ашық отпен немесе қызған заттармен жылытуға;

2) оттегі баллондарының, редукторлардың және өзге де дәнекерлеу жабдығының әртүрлі майлармен, сондай-ақ май тиген киіммен және май сіңген шүберекпен жанасуына;

3) бір су ысырмасынан екі дәнекерлеушінің жұмыс істеуіне;

4) өте ірі түйіршікті кальций карбидін салуға немесе оны аппараттың шүмегіне темір шыбықтың және сымның көмегімен итеруге, сондай-ақ карбид тозаңымен жұмыс істеуге;

5) кальций карбидін тиейтін дымқыл себеттерге немесе газ жинағышта су болған кезде тиеуге, сондай-ақ "карбидке су" генераторлары жұмыс істеген кезде көлемінің жартысынан артық карбид тиеуге;

6) жанғыш газдарға арналған шлангіні оттегімен және жанғыш газдардың оттегі шлангісін үрлеуге, сондай-ақ жұмыс кезінде шлангілерді өзара ауыстыруға ;

7) ұзындығы 30 метрден, ал монтаждау жұмыстарын жүргізу кезінде 40 метрден асатын, белгіленген тәртіппен жазбаша рұқсат ресімделгеннен кейін ғана пайдалануға рұқсат берілетін шлангілерді қолдануға;

8) газ өткізу шлангілерін бұрауға, сындыруға немесе қысуға;

9) газ жинағышта ацетилен болған жағдайда генераторды тасымалдауға;

10) ацетилен генераторындағы газ қысымын әдейі жоғарылату немесе кальций карбидінің бір жолғы мөлшерін арттыру арқылы оның жұмысын жылдамдатуға;

11) кальций карбиді бар барабандарды ашу үшін мыс аспапты, сондай-ақ ацетилен аппаратурасын дәнекерлеу үшін және ацетиленмен жанасуы мүмкін басқа да орындарда дәнекерлеу үшін мысты пайдалануға болмайды.

Отпен байланысты жұмыстарды жүргізу тәртібі

Металл кесу тәртібі

1578. Бензинмен және керосинмен кесу жұмыстарын орындау кезінде жұмыс орны электрмен дәнекерлеу жұмысы кезіндегідей ұйымдастырылады. Тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтардың төгілуіне жол бермеуге және дұрыс сақтауға, кесу режимін сақтауға және жанармайы бар бакты күтіп ұстауға ерекше назар аударылады.

1579. Бензинмен және керосинмен кесу жұмыстарын жүргізу орындарында жанармай қоры ауысым қажеттілігінен аспайтын мөлшерде сақталады. Жанармай жарамды, сынбайтын, тығыз жабылатын, арнайы ыдыста, отпен байланысты жұмыстарды жүргізу орындарынан кемінде 10 метр қашықтықта сақталады.

1580. Бензинмен және керосинмен кесу жұмыстары үшін бөгде қоспалары мен суы жоқ жанармай қолданылады. Кішкентай бакты оның көлемінен 3/4 артық жанармаймен толтыруға болмайды.

1581. Кішкентай бак ақаусыз күйде ұсталады және герметикалы етіп жасалады. Кішкентай бакта манометр, сондай-ақ кішкентай бактағы қысымның 5 атмосферадан артық жоғарылауына жол бермейтін сақтандыру клапаны көзделеді.

10 атмосфералық қысымға сумен сыналмаған, жанғыш сұйықтық ағатын немесе ақаулы сорғысы бар кішкентай бактарды пайдалануға болмайды.

1582. Бензинмен кесу жұмыстарын бастамас бұрын барлық бензинмен және керосинмен кесу арматурасының ақаусыздығы, ниппельдердегі шлангілер қосқыштарының тығыздығы, салмалы сомындар мен бастиектердегі бұрандалардың ақаусыздығы мұқият тексеріледі.

1583. Кескіштің буландырғышын жұмыс орнында құйылған тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды тұтату арқылы жылытуға болмайды.

1584. Жанармайы бар кішкентай бак оттекті баллон мен ашық от көзінен кемінде 5 метр және жұмыс орнынан кемінде 3 метр қашықтықта болады. Бұл ретте кішкентай бак жұмыс істеген кезде жалын мен ұшқын түспейтіндей орналастырылады.

1584. Бензинмен және керосинмен кесу жұмыстарын жүргізу кезінде:

1) жанармайы бар бактағы ауа қысымының кескіштегі оттегінің жұмыс қысымынан артық болуына;

2) шие түсіне дейін қатты қыздыруға, сондай-ақ кескішті жұмыс кезінде басымен жоғары қаратып тігінен іліп қоюға;

3) кескішке оттегі немесе жанармай беретін шлангілерді қысуға, бұрауға немесе сындыруға;

4) бензин немесе керосин бөлуге арналған оттегі шлангілерін кескіште пайдалануға болмайды.

Балқытып біріктіру жұмыстары

1586. Балқытып біріктіру жұмыстарын жүргізу кезінде жұмыс орны жанғыш материалдардан тазартылады, ал кемінде 5 метр қашықтықтағы жанғыш материалдардан жасалған құрылымдар жанбайтын материалдардан жасалған экрандармен қорғалады немесе су бүркілледі.

1587. Балқытып біріктіру шамдары толықтай жарамдылықта ұсталады және нәтижелері мен тексерген күнін арнайы журналға енгізе отырып, кемінде айына бір рет олардың төзімділігі мен герметикалығы тексеріледі. Бұдан басқа, жылына кемінде бір рет гидравликалық бақылау сынағы жүргізіледі.

1588. Әрбір балқытып біріктіру шамы зауыттың гидравликалық сынақ нәтижелері мен рұқсат етілген қысымы көрсетілген паспортпен қамтамасыз етіледі. Шамдар тиісті қысымда реттелген, серіппелі сақтандыру клапандарымен жарақталады.

1589. Балқытып біріктіру шамдарына осы мақсат үшін арнайы бөлінген орындарда жанармай толтырылады және жағылады. Шамдарды толтыру кезінде жанармайдың төгілуіне және ашық отты пайдалануға жол берілмейді.

1590. Балқытып біріктіру шамынан жалынның шығуын болдырмау үшін шамға құйылатын жанармай бөгде қоспалар мен судан тазартылады.

1591. Балқытып біріктіру шамының жарылуын болдырмау үшін:

1) жанармай ретінде керосинмен жұмыс істейтін шамдар үшін бензин немесе бензиннің керосинмен қоспасын қолдануға;

2) ауа толтыру кезінде шамның резервуарындағы қысымды паспортта көрсетілген, рұқсат етілген жұмыс қысымынан жоғарылатуға;

3) шамға оның резервуарының көлемінен артық жанармай құюға;

4) шам жанып тұрғанда немесе суымай тұрып, ауа винті мен отын құю тығынын ашуға;

5) ашық оттың қасында шамды жөндеуге, сондай-ақ одан жанармайды ағызуға және оған құюға жол берілмейді.

Үй-жайларға жылу беру және кептіру қондырғыларын орнату және пайдалану тәртібі

Жалпы ережелер

1592. Бірыңғай жедел құрастырмалы (жедел жылжымалы) ғимараттарға жылу беру үшін бу және су калориферлері, сондай-ақ зауыттан шығарылған электр жылытқыштары пайдаланылады.

1593. Киім-кешек пен аяқ киімді кептіру осы мақсатқа арнайы лайықталған, орталықтан сумен немесе су калориферлерін қолдана отырып жылытылатын үй-жайларда, ғимараттарда немесе құрылыстарда жүргізіледі.

1594. Кептіргіштерді тамбурларда және ғимараттардан шығу жолдарында орналасқан басқа да үй-жайларда орнатуға болмайды.

1595. Полимер жылытқыштары бар металл констукциялардан жасалған ғимараттарда құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде ғимараттардан тыс кемінде 18 метр қашықтықта немесе өртке қарсы қабырғалардан кейін оттық құрылғыларын орналастыра отырып, тек ауамен немесе сумен жылу беру жүйесі ғана қолданылады.

Жылу тасығыштары бар құбырлардан бастап қоршау құрылымдарына дейінгі қашықтықтың 100 метрден кем болуына жол берілмейді.

1596. Жылы будкаларда ашық отты пайдалануға, сондай-ақ отпен байланысты жұмыстарды жүргізуге және электр калориферлерін және инфрақызыл сәулелі газ жанарғыларын қолдануға болмайды.

Үй-жайларды инфрақызыл сәулелі газ жанарғыларымен кептіру тәртібі

1597. Инфрақызыл сәулелі жанарғылары бар жылжымалы және тұрақты қондырғылар жанарғы сөнген кезде газ беруді тоқтататын автоматты бұғаттағышпен жабдықталады.

1598. Инфрақызыл сәулелі газ жанарғыларын монтаждау мен пайдалануды арнайы бағдарлама бойынша газ ісі жөніндегі техникалық минимумнан өткен және газ жұмыстарына жіберу құқығымен біліктілік куәлігі бар персонал жүргізеді.

1599. Еденге орнатылатын инфрақызыл сәулелі газ жанарғылары бар жылжымалы қондырғылар арнайы тұрақты тұғырмен қамтамасыз етіледі. Газы бар баллон қондырғы мен өзге де жылу беру аспаптарынан кемінде 1,5 метр, ал электр есептегіштен, ажыратқыштардан, розеткалар мен өзге де электр аспаптарынан кемінде 1 метр қашықтықта орналасады.

Жанарғылардан бастап жанғыш материалдардан жасалған құрылымдарға дейінгі қашықтық кемінде 1 метр, қиын жанатын заттарға дейін кемінде 0,7 метр, жанбайтын заттарға дейін 0,4 метр етіп көзделеді.

Сұйытылған газдағы қондырғыны монтаждау кезінде шлангілердің ұзындығы жұмыстың ыңғайлылығын қамтамасыз ететіндей мүмкіндігінше қысқа етіп көзделеді. Едәуір қашықтағы кептіру орнынан бастап қосу торабына дейінгі қашықтық 30 метрден аспайтындай етіп қабылданады. Қондырғы газ торабынан алысырақ болғанда болат құбырдан жасалған уақытша газ құбыры төселеді, ал оған жанарғылар иілгіш шлангілермен қосылады.

Иілгіш шлангілер қосқыштың герметикалығын қамтамасыз ететін бұрандалары мен сомындары бар қамыттардың көмегімен редуктормен және құбырлармен қосылады. Иілгіш шлангілерді олардың майысуы мен қысылып қалуына жол бермей, кемінде 2 метр биіктікте төселеді.

1600. Инфрақызыл сәулелі газ жанарғылары бар қондырғылар жұмыс істеп тұрған орындарда жанғыш заттар мен материалдарды сақтауға, сондай-ақ оларды пайдалана отырып жұмыс істеуге болмайды.

1601. Инфрақызыл сәулелі газ жанарғыларын пайдалану кезінде:

- 1) жұмыс істеп тұрған қондырғыны қараусыз қалдыруға;
- 2) керамикасы зақымдалған, сондай-ақ ашық жалын шығаратын жанарғыларды пайдалануға;
- 3) егер үй-жайда газдың иісі шықса, қондырғыны пайдалануға;
- 4) жанарғылардың жылу сәулесін тікелей жанғыш материалдар, газы бар баллондар, газ құбырлары, электр өткізгіштері жағына бағыттауға;
- 5) газ қондырғыларын қатты отынмен жылыту қондырғыларымен қатар пайдалануға болмайды.

1602. Ашық алаңдарда жұмыс істегенде (жұмыс орындарын жылыту үшін және дымқыл жерлерді кептіру үшін) тек желге тұрақты жанарғылар пайдаланылады.

Сұйық және газ тәріздес отынмен жұмыс істейтін жылу генераторларын монтаждау және пайдалану тәртібі

1603. Ауа жылыту қондырғылары салынып жатқан ғимараттан кемінде 5 метр қашықтықта орналастырылады.

Көлемі 200 литрден аспайтын отын құятын ыдыс қолданылады және ауа жылытқыштан кемінде 10 метр және салынып жатқан ғимараттан кемінде 15 метр қашықтықта орналастырылады. Отын ауа жылытқышқа металл құбыр арқылы беріледі.

Отын өткізгіштерде зауытта шығарылған, отынның ағуын болдырмайтын қосқыштар мен арматура қолданылады. Жұмсалатын бактың отын өткізгішінде өрт немесе авария болған жағдайда қондырғыға отын беруді тоқтату үшін ысырма вентиль орнатылады.

Салынып жатқан ғимаратта пайдалану жөніндегі нұсқаулықтың талаптарын сақтаған жағдайда қатты отынмен жұмыс істейтін және кіріктірілген отын бағы бар тасымалданатын немесе жылжымалы ауа жылытқыш аспаптарды қолдануға жол беріледі.

Ескерту. 1603-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

1604. Газ отынымен жұмыс істейтін қондырғыларды монтаждау мен пайдалану кезінде:

- 1) жылу шығаратын қондырғыларға зауыттың паспорты бар, стандартты жанарғылар орнатылады;
- 2) жанарғылар жалынды үзбей және агрегаттың жылу жүктемесін қажеті реттеу шегінде оны жанарғыға өткізбей тұрақты жұмыс істеуі қажет;
- 3) жылу шығаратын қондырғылары бар үй-жайлардағы желдеткіш 1 сағатта үш еселік ауа алмасуды қамтамасыз етуі қажет.

1605. Жылу шығаратын қондырғыларды пайдалану кезінде:

- 1) отын құбырларының герметикалығы бұзылған, форсунка корпусы жылу шығаратын қондырғымен нығыз орнатылмаса, үй-жайға жану өнімдерінің өтуіне ықпал ететін түтін мұржалары ақаулы, электр қозғалтқыштары мен іске қосу аппаратурасы ақаулы болса, сондай-ақ электр қозғалтқыштың жылу қорғағышы болмаса және басқа да ақаулары болса, қондырғымен жұмыс істеуге;
- 2) форсунка ретке келтірілмегенде (отын қалыпты жанбаса) жұмыс істеуге;
- 3) отын құбырларын қосу үшін резеңке немесе полихлорвениль шлангілері мен муфталарын пайдалануға;
- 4) қондырғы мен отын бактары жанына жанғыш қоршаулар орнатуға;
- 5) отын құбырларын ашық отпен қыздыруға;
- 6) қысқа мерзімге тоқтағаннан кейін ауамен үрлемей жылу шығаратын қондырғыны іске қосуға;
- 7) жанғыш қоспаны бақылап қарау тесігі арқылы жағуға;
- 8) жылу шығаратын қондырғы жұмыс істеп тұрған кезде шамдар электродтарының арасындағы саңылауды реттеуге;
- 9) ауа жинау коллекторларында қорғағыш тор болмаған жағдайда жылу шығаратын қондырғыны іске қосуға болмайды.

Электр калориферлерді монтаждау және пайдалану тәртібі

1606. Тек зауытта дайындалған, дабылы және желдеткіш жұмыс істемеген кезде қыздыру элементтеріне электр энергиясын беруді болдырмайтын бұғаттағышы мен электр және жылу қорғағышпен көзделген, шығатын ауаның температурасын бақылау және оны реттеу автоматикасы жарамды электр калориферлерін ғана пайдалануға және монтаждауға болады.

1607. Электр калориферді монтаждау, жұмысқа дайындау, іске қосу дайындаушы зауыттың паспортында көрсетілген тәртіппен жүзеге асырылады.

1608. Электр калорифері корпусы мен желдеткіш арасына жұмсақ қыстырма үшін жанғыш материалдарды қолдануға болмайды.

1609. Электр калориферлерін пайдалану кезінде:

- 1) дабыл қаққышты немесе бұғаттағышты сөндіруге;

2) электр калориферден шығу жолындағы дайындаушы зауыт белгілеген ауа температурасын жоғарылатуға;

3) желдеткіш жұмыс істемей тұрғанда электр калориферді қосуға (бұғаттағыш қондырғыны әр іске қосар алдында тексеріледі);

4) электр калориферде немесе оның жанында киім немесе басқа да жанғыш материалдарды кептіруге;

5) жұмыс істеп тұрған электр калорифері орнатылған үй-жайда жанғыш заттар мен материалдарды сақтауға болмайды.

Өртке қарсы сумен жабдықтауды, өрт сөндіру және байланыс құралдарын ұстау тәртібі

1610. Тұрақты сыртқы су өткізу желісін төсеу және өрт гидранттарын орнату, сондай-ақ өрт сөндіретін су айдындары мен басқа да су көздерін салу негізгі құрылыс жұмыстары басталғанда оларды өрт сөндіру үшін пайдалана алатындай есеппен жүргізіледі.

1611. Тұрақты сумен жабдықтау көздерін салу негізгі құрылыс жұмыстарын жүргізуді бастағанға дейін аяқтау мүмкін болмаған жағдайда уақытша өртке қарсы су құбырлары төселеді немесе өрт резервуарлары орнатылады.

1612. Уақытша өрт резервуарларының (су айдындарының) сыйымдылығы, олардың саны, салынатын объектіде орналастыру орны жобалық құжаттамада анықталады.

1613. Сейсмикалығы 8 және 9 балл аудандарда сумен жабдықтау жүйелерінде бір көзді (оның ішінде бір ысырмада су алу кезінде сыртқысын) пайдалану кезінде сыйымдылықтарда өрт сөндіруге су көлемі "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінде көрсетілгеннен екі есе артық көзделеді.

1614. Құрылыс аумағында орналасқан жасанды су айдындары жылытылады және өрт сөндіру автомобильдерін маневрлеу үшін ауданы 12x12 метр болатын кіреберістермен қамтамасыз етіледі. Су айдындарындағы судың деңгейі өрт сорғыларымен су алу мүмкіндігін қамтамасыз етеді. Егер құрылыс маңында табиғи су көздері (өзендер, көлдер, тоғандар) орналасқан болса, оларға өрт сөндіру автомобильдеріне арналған пирстер орнатылады. Қысқы уақытта оларға "қатып қалмайтын" ойықтар жасалады.

1615. Ішкі өртке қарсы су құбыры мен автоматты өрт сөндіру жүйесі объектіні тұрғызумен қатар монтаждалады. Өртке қарсы су құбыры өңдеу жұмыстары басталғанға дейін, ал автоматты өрт сөндіру және дабыл жүйелері іске қосу-реттеу жұмыстарына дейін (кәбіл құрылыстарында кәбілдерді төсегенге дейін) қолданысқа енгізіледі.

1616. Салынып жатқан ғимараттар, уақытша құрылыстар, сондай-ақ қосалқы үй-жайлар осы Қағидаларға 7-қосымшада келтірілген нормаларға сәйкес алғашқы өрт сөндіру құралдарымен қамтамасыз етіледі. Өрт сөндіру құралдарын тікелей мақсатынсыз қолдануға жол берілмейді.

1617. Негізгі құрылыстар мен құрылыс базасын салу басталғанға дейін өрт техникасы мен жеке құрамды орналастыруға арналған арнайы жылытылған үй-жайлар бөлінеді.

Өрт сөндіру депосы құрылыстың бірінші кезегінде тұрғызылады.

1618. Ауданы 300 м² және одан астам астам асханалар дабылды ғимараттың (құрылыстың) қасбетіне немесе тәулік бойы персонал болатын үй-жайға шығарылған автоматты өрт дабылымен жабдықталады.

Салынып жатқан әрбір объектіде өрт сөндіру бөлімдерін шақыруға арналған байланыс құралдары көзделеді. Тәуліктің кез келген уақытында құрылыс аумағында байланыс құралдарына қолжетімділік қамтамасыз етіледі. Әрбір телефонның (радиостанцияның) жанына өртке қарсы қызметті шақыру тәртібі туралы тақтаны, жұмысшылардың өрт болған жағдайдағы іс-қимылдары туралы жадынаманы, мемлекеттік емес өртке қарсы құралымдардың жауынгерлік есептерінің тізімін, өрт сөндіру үшін күштер мен құралдардың тәртібі ілінеді. Құрылыс аумағының көрінетін жерлерінде дабыл беру үшін дыбыстық дабылдар (қоңырау, сирена) көзделеді, олардың жанында "Өрт дабылы" деген жазу ілінуі қажет.

13-бөлім. Өртке қарсы сумен жабдықтау көздерін ұстау тәртібі

Ескерту. Ереже 13-бөліммен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

1619. Өртке қарсы табиғи және жасанды сумен жабдықтау көздері (оның ішінде өртке қарсы су құбыры, өрт сөндіру су қоймалары, өрт сөндіру мақсатына арналған суды сақтау сыйымдылықтары), сондай-ақ суды жинау үшін оларға кіреберістер тұрақты жарамды күйде күтіп-ұсталады.

1620. Өртке қарсы су құбыры желілерінің, өрт гидранттары мен өрт крандарының су жіберуі мен жұмыс қабілеттілігі жылына кемінде екі рет (көктемде және күзде) тексеріледі.

1621. Өрт гидранттары жарамды күйде ұсталады, ал қысқы уақытта жылы оралады және қар мен мұздан тазартылады.

1622. Өрт техникасының өртке қарсы сумен жабдықтау көздеріне жолдар мен кіреберістер арқылы өтуі жылдың кез келген мезгілінде қамтамасыз етіледі.

1623. Су құбыры желісінің учаскелері сөніп қалған, гидранттар бұзылған немесе желідегі қысым қажетті мөлшерден төмен азайған кезде су арнасының (елді мекендердің су құбыры желілері бойынша) диспетчері немесе өртке қарсы сумен жабдықтау үшін жауапты ұйымның (ұйымның немесе кәсіпорынның су құбыры желілері бойынша) тиісті лауазымды адамы бұл туралы мемлекеттік өртке қарсы қызмет органдарына хабарлайды.

1624. Өртке қарсы сумен жабдықтау көздерінің (оның ішінде өрт гидранттарының, өрт сөндіру су қоймаларының), өрт сөндіру машиналарын орнатуға арналған пирстардың орналасу орындары, өрт сөндіру машиналарын ғимараттар мен құрылыстардың өрт түтіктеріне қосу орындары, сондай-ақ қозғалысты олардың болатын жерлеріне бағыттау "Сигналдық түстер, қауіпсіздік белгілері және сигналдық белгілеулер. Жалпы техникалық шарттар мен қолдану тәртібі" ҚР СТ Р МемСТ 12.4.026 талаптарына сәйкес өрт қауіпсіздігі белгілерімен белгіленеді.

Жерасты өрт гидранты орналастырылған жердің жанында "ӨГ" әріптік индексі, нұсқағыштан бастап гидрантқа дейінгі қашықтық метрдегі цифрлық мәндермен жазылған жарықтандырылған немесе флуоресцентті нұсқағыш орнатылады.

Өрт сөндіру су қоймасында "ӨС" әріптік индексі, шаршы метрлердегі су қорының цифрлық мәндері және бір мезгілде су қоймасы алаңында қоюға болатын өрт сөндіру автомобильдерінің саны жазылған ұқсас нұсқағыш орнатылады.

1625. Ішкі өртке қарсы су құбыры жүйелерінің өрт крандары клапаны бар бұру тетігі үй-жайдың еденінің үстінен $1,35 \pm 0,15$ м биіктікте болатындай етіп орнатылады, түтіктермен және оқпандармен жабдықталады және пломбаланатын өрт шкафтарына салынады. Қосарланған өрт крандарын бірінің үстінен бірін орнатуға жол беріледі, бұл ретте екінші кран еденнен кемінде 1 метр биіктікте орнатылады.

Шкафтың есігінде "ӨК" әріптік индексі, жақын өрт сөндіру бөлімінің телефон нөмірі көрсетіледі.

Өрт түтіктері құрғақ, жақсы шиыршықталып және крандар мен оқпандарға жалғанып ұсталады.

1626. Сорғы станциясының үй-жайларында өртке қарсы сумен жабдықтаудың жалпы схемасы және сорғыларды байлау схемасы ілінеді.

Әрбір ысырмада және өрт сорғы-көтергіште олардың мақсаты көрсетіледі.

Сорғы-көтергіштерді қосу тәртібі техникалық нұсқаулықтарда анықталады.

1627. Өрт сорғыларының электр қозғалтқыштарын қоректендіру кәсіпорынның электрмен жабдықтауымен үздіксіз қамтамасыз етіледі.

1628. Сыртқы және ішкі өртке қарсы су құбырларының су өлшеу құрылғыларының суландыру желілерінде электр жетегі бар ысырмалар көзделеді, ысырмаларды ашу өрт шкафтарында орнатылған түймелерден жүргізіледі және өртке қарсы су құбырының сорғы-көтергіштері болған жағдайда, оларды іске қосуды бұғаттайды.

Су өлшеу құрылғыларының суландыру желілерінде орнатылған электр жетегі бар ысырмалардың жұмыс қабілеттілігі жылына кемінде екі рет, ал өрт сорғылары ай сайын тексеріледі.

1629. Объектінің аумағында немесе оған жақын жерде (200 м радиуста) табиғи немесе жасанды су көздері (өзендер, көлдер, бассейндер, градирнялар) болған кезде оларға жылдың кез келген уақытында өрт сөндіру автомобильдерін қою және су жинау үшін өлшемі кемінде 12 x 12 м қатты төсемі бар алаңдарымен (пирстарымен) кіреберістер салынады.

1630. Жасанды су қоймаларын, су көздеріне кіреберістер мен су жинағыш құрылғыларды үнемі әзірлікте ұстауды құрылыстардың иелері қамтамасыз етеді.

1631. Су арыны мұнаралары жылдың кез келген уақытында өрт техникасының су алуы үшін бейімделеді.

Өрт сөндіру мақсаттарына арналған су қорын шаруашылық және өндірістік қажеттіліктер үшін пайдалануға жол берілмейді.

1632. Өртке қарсы сумен жабдықтау жүйелерінің жабдығы (өрт гидранттары, өрт крандары, сумен және көбікпен өрт сөндіру, сондай-ақ су бүрку құбыр жүйелері) пайдалануға қабылдаудың алдында және жылына кемінде екі рет (көктемде және күзде) техникалық қарап-тексеріледі, су жіберу арқылы олардың жұмыс қабілеттілігі (су беруі) тексеріледі.

Техникалық қарап-тексеру:

1) механикалық зақымдардың (сызаттардың, жарықшақтардың және тағы басқаларының) бар-жоғын анықтау, лак-бояу жабынының тұтастығын айқындау мақсатында өрт кранын қарап-тексеруді;

2) жиынтықты тексеруді;

3) өрт түтігін кранға және оқпанға қосу сапасын және оларды алып-салудың жеңілдігін бақылауды;

4) өрт оқпанындағы резеңке төсемшелердің және крандағы, түтіктегі және құбырдың бағанындағы жалғама бастиектердің жай-күйін тексеруді;

5) кранның су беруіне гидравликалық сынақтарды жүргізуді және (немесе) құбырларға су беруді;

6) қысымды жоғарылататын сорғыны қосатын және (немесе) сыртқы және ішкі өртке қарсы су құбырының жиекті желісіндегі электр ысырмасын ашатын түйменің жарамдылығын тексеруді;

7) өрт сөндіру түтігінің оралуын;

8) өрт кранының пломбалануын қамтиды.

Ішкі өртке қарсы сумен жабдықтауды сынау плюс 50С-ден төмен емес температурада жүргізіледі.

Ішкі өртке қарсы сумен жабдықтау жүйелерінің су беруін техникалық қарап-тексеру және тексеру нәтижелері актімен және сынау хаттамасымен ресімделеді.

Су өткізу желісінің су беруін тексеру актісінің, өрт гидранттарын тексеру актісінің, ішкі өртке қарсы сумен жабдықтау жүйелерінің жұмыс қабілеттілігін сынау актісінің, су беруді сынау хаттамасының және өрт крандары клапандарының жұмыс қабілеттілігін сынау хаттамасының нысандары осы Қағидаларға 8-қосымшада келтірілген.

Өрт қауіпсіздігі қағидаларына
1-қосымша

Эвакуациялау жоспарын жасау жөніндегі ұсыныстар

1. Ғимараттар мен құрылыстарда (тұрғын үйлерден басқа) қабатта бір мезгілде 10-нан астам адам болған кезде өрт шыққан жағдайда адамдарды эвакуациялау жоспарлары әзірленеді.

Эвакуациялау жоспарлары графикалық және мәтіндік бөлімдерден тұрады. Графикалық бөлім ғимаратты немесе құрылысты эвакуациялық шығу жолдарын (саты торларын, сыртқы ашық сатыларды, тікелей сыртқа шығу жолдарын), көрермендер мен қызмет көрсетуші персоналдың қозғалыс маршруттарын, сондай-ақ қол өрт хабарлағыштары түймелерінің, телефон аппараттарының, өрт сөндіру құралдарының (өрт сөндіру крандарының, өрт сөндіргіштердің) орналасқан орындарын көрсете отырып, әр қабатты (әр секторды) жоспарлауды қамтиды.

Мәтіндік бөлімде адамдарды эвакуациялаудың тәртібі мен реті, қызмет көрсетуші персоналдың міндеттері, сондай-ақ жарыстарға немесе мәдени ойын-сауық іс-шараларына өрт туралы хабарлау және адамдардың эвакуациялық шығу жолдарына қозғалысын ұйымдастыру бойынша қызмет көрсету жөніндегі күштерін жұмылдыру жазылады.

2. Эвакуациялау жоспарын әзірлегенде өрттің пайда болуы аса ықтимал жерлерге, оның дамуы ықтимал сипатына, құрылыстың көрермендермен толықтығына және жарыстар мен мәдени-сауықтыру іс-шараларын жүргізу үшін жұмылдырылған қосымша күштердің болуына қарай адамдарды эвакуациялаудың бірнеше (3-5) түрі көзделеді.

Эвакуациялау жоспарларының мәтіндік бөлімде әрбір нұсқа бойынша мыналар:

өрт туралы адамдарға хабарлау жүйесін ұйымдастыру (эвакуациялау қажеттілігі, хабарландыру аймағы мен хабарландыру әдістері, хабарландыру құрамы туралы кім шешім қабылдайды);

қызмет көрсету персоналының тұлғалар санын, сондай-ақ эвакуациялауға жұмылдырылған қосымша күштерді (оларды жинау тәртібі, жинау орындары, аймақтар мен секторлар бойынша жауаптылар, жинау дабылдары);

эвакуациялау жолдары (олардың ұзақтылығы мен бағыты, эвакуациялау жолына жауаптылар, эвакуация кезінде қозғалыс тәртібі, қызмет көрсету персоналының және эвакуациялау үрдісіне қатысудағы қосымша күштердің міндеттері);

эвакуациялау жолының соңғы пункттері (эвакуацияланғандарды бөліп жайғастыру тәртібі, қажет болса, оларға медициналық қызмет көрсету);

көрсеткіштерді эвакуациялау үшін қосалқы шығу орындарын қолдану, арнайы жабдықты қолдану мүмкіндігі, сондай-ақ эвакуациялауды ұйымдастыруға және оны ойдағыдай өткізуге арналған әртүрлі техника мен инженерлік жүйелерді (түгін жою жүйесін, автоматты өрт сөндіру қондырғыларын, ішкі телефон және радио байланысын) қолдану көзделеді.

3. Жоспардың графикалық бөлімінде эвакуациялауда адамдардың қозғалу жолдары (эвакуациялық шығу бағытына қарай көрсеткіштері бар жасыл түсті тұтас сызықпен) көрсетіледі. Құрылыс ішінде адамдар жаппай жиналған болса, жоспарларда бұл аймақтарды эвакуациялау бағыттары көрсетілген, түрлі түсті реңктермен белгіленген эвакуациялық жолдарды қарастыру керек. Эвакуациялау жоспарында қосалқы эвакуациялау жолдары (жасыл түсті ирек жолмен) көрсетіледі.

4. Эвакуациялау жоспары (графикалық және мәтіндік бөлімдері) көрнекті рәсімделіп, өрт сөндіру бекеттері мен қызмет көрсету персоналының тәулік бойы кезекшілігі бар басқа да үй-жайда, сондай-ақ объектінің басшылығында көзге көрінетін жерде тұрады.

Графикалық бөлімдегі белгілердің толық жазылуы эвакуациялау жоспарының астында мемлекеттік және орыс тілдерінде беріледі.

5. Жалпы құрылыс үшін жалпы эвакуациялау жоспарынан басқа әр аймақ (сектор, үй-жайлар тобы) аймақтар мен секторлар бойынша жауапты кезекшілер болуы тиіс, өрт қауіпсіздігі шаралары мен өрт жағдайларындағы тәртіп ережелері туралы жаднамасы бар жалпы эвакуациялау жоспарынан үзінділермен (әртүрлі нұсқалар) қамтамасыз етіледі.

Эвакуациялау жоспарының үзіндісінде басқыш алаңдары, лифттер мен лифт холлдары, есік, балкон, дәліз, сыртқы басқыштарға арналған ойықтардың белгілері бар бөлмелер көрсетіледі.

Эвакуациялау жоспарынан үзінді арналған үй-жай сектордың, аймақтың әр қабаттық жоспарында "Сіз тұрған үй-жай, аймақ..." деген жазумен белгіленеді. Эвакуациялау жолы бұл үзіндіде жасыл түсті тұтас сызықпен көрсетіледі.

Эвакуациялау бағытын көрсететін сызықтар қаралып жатқан үй-жайдан қауіпсіз жерге немесе тура сыртқа шығу орнына дейін жүргізіледі.

Эвакуациялау жоспарынан алынған үзінді үй-жайда көзге көрінетін жерде шынының (пленканың) астына іледі, жоспардан алынған үзіндінің көлемі 20 x 30 сантиметрден кем емес.

Эвакуациялау жоспарынан алынған үзіндінің астында қолданған белгілердің түсінігі беріледі.

Үзіндінің мәтіндік бөлігінде қызмет көрсету персоналының және адамдарды эвакуациялауға жұмылдырылған күштердің міндеттері мен әрекеттерінің бірізділігі көрсетіледі.

Эвакуациялаудың жалпы жоспарынан алынған үзіндінің мәтіндік бөлігі аймақтан, сектордан, үй-жайдан эвакуациялауға жауапкершілік атқаратын адамда болады.

Эвакуациялау жоспарын кәсіпорынның, ұйымның басшысы бекітеді.

Үзіндінің мазмұнымен (қолдарын қойып) барлық қызмет көрсету персоналы, сондай-ақ көрермендерді эвакуациялауға жұмылдырылған барлық қосалқы күштер танысады.

Өрт қауіпсіздігі қағидаларына
1-1-қосымша

Ескерту. Ереже 1-1-қосымшамен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Өрт қауіпсіздігі шаралары туралы нұсқаулықтарға қойылатын талаптар

Өрт қауіпсіздігі шаралары туралы нұсқаулықтар осы Қағидалардың талаптары негізінде ғимараттардың, құрылыстардың, технологиялық процестердің, технологиялық және өндірістік жабдықтың өрт қауіптілігі ерекшелігін негізге ала отырып, әзірленеді.

Өрт қауіпсіздігі шаралары туралы нұсқаулықтарда мынадай мәселелер көрсетіледі:

1) аумақтарды, ғимараттарды, құрылыстар мен үй-жайларды, оның ішінде эвакуациялау жолдарын күтіп-ұстау тәртібі;

2) жабдықты пайдалану және өрт қаупі бар жұмыстарды жүргізу кезінде технологиялық процестердің өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі іс-шаралар;

3) жарылыс-өрт қауіпі және өрт қауіпі бар заттар мен материалдарды сақтау және тасымалдау тәртібі мен нормалары;

4) жұмыс аяқталғаннан кейін үй-жайларды қарап-тексеру және жабу тәртібі;

5) темекі шегуге, ашық отты қолдануға және от және өзге де өрт қауіпі бар жұмыстарды жүргізуге арналған орындарды орналастыру;

6) жанғыш заттар мен материалдарды жинау, сақтау және жою, арнайы киім-кешекті ұстау және сақтау тәртібі;

7) үй-жайларда бір мезгілде болатын шикізат, жартылай фабрикаттардың және дайын өнімнің рұқсат етілген мөлшері;

8) ауытқуы өрттің немесе жарылыстың шығуына әкелуі мүмкін бақылау-өлшеу аспаптарының шекті көрсеткіштері (манометрлер, термометрлер)

Персоналдың өрт кезіндегі міндеттері мен іс-әрекеттері:

1) өртке қарсы қызмет бөліністерін шақыру;

2) технологиялық құрал-жабдықты авариялық тоқтату;

3) желдеткіш пен электр жабдығын ажырату;

4) өрт сөндіру құралдары мен өрт автоматикасын пайдалану;

5) адамдарды, жанғыш заттар мен материалдық құндылықтарды эвакуациялау

;

6) кәсіпорынның барлық үй-жайларын қарап-тексеру және жарылыс-өрт қауіпсіз күйіне келтіру.

Өрт қауіпсіздігі қағидаларына

1-2-қосымша

Нысан

Ескерту. Ереже 1-2-қосымшамен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларын пайдалануға қабылдау АКТІСІ

_____ қаласы	20__ж. "___"_____
--------------	-------------------

_____ (тапсырыс беруші ұйымның атауы)

20__ ж. "___"_____ № _____ шешімімен

тағайындалған комиссия мынадай құрамда:

төраға – тапсырыс берушінің (бас мердігердің) өкілі _____

_____ (лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)

Комиссия мүшелері:

монтаждау ұйымының өкілі _____
(лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) іске қосу-баптау ұйымының
өкілі _____ (лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар
болса)

орындалған жұмыстарды тексерді және мынаны анықтады:

1. Монтаждау-баптау (іске қосу-баптау) ұйымы _____
(ұйымның атауы) әзірлеген (құрастырған) жоба бойынша
_____ (объектінің атауы) монтаждалған
қондырғыны
_____ (қондырғының атауы) қабылдауға
ұсынды.

2. _____ монтаждау жұмыстарын (ұйымның атауы) 20 __
ж. " __ " _____ бастап 20 __ ж. " __ " _____ аралығында
орындады.

3. _____ іске қосу-баптау жұмыстарын
(іске қосу-баптау ұйымының атауы) 20 __ ж. " __ " _____ бастап 20
__ ж. " __ " _____ аралығында орындады.

4. Кешенді байқау процесінде анықталған ақаулар мен кемшіліктер жойылды
(қажет болған кезде осы актіге қосымшада көрсету керек).

Комиссияның қорытындысы:

Іске қосу-баптау жұмыстарын қоса алғанда, кешенді байқаудан өткен
қондырғы, орындалған жұмыстардың сапасын

_____ (өте жақсы, жақсы, қанағаттанарлық)

деп бағалай отырып, 20 __ ж. " __ " _____ бастап пайдалануға
қабылданды деп есептелсін.

Құжаттама актісіне қоса беріліп отырған тізбе _____

Комиссия:

Комиссия төрағасы _____ (қолы) М.О.

Комиссия мүшелері _____ (қолдары)

Өрт қауіпсіздігі қағидаларына

1-3-қосымша

Нысан

**Ескерту. Ереже 1-3-қосымшамен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019
№ 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң
қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.**

**Өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларының монтаждалған аспаптары мен
жабдығының ВЕДОМОСЫ**

(объектінің атауы)

_____ жобасы бойынша

Позицияның және жобаның ерекшелігінің нөмірі	Атауы	Типі	Зауыт нөмірі	Ескертпе

(тапсырыс беруші өкілінің лауазымы,

тапсырды тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) (қолы)

_____ (монтаждау ұйымы өкілінің
лауазымы,

_____ қабылдады тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) (
қолы)

Өрт қауіпсіздігі қағидаларына

1-4-қосымша

Нысан

Ескерту. Ереже 1-4-қосымшамен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларын пайдалану журналы

1. Өрт автоматикасы жүйелерімен және қондырғыларымен жабдықталған объектінің атауы мен ведомстволық бағыныстылығы (меншік нысаны)

(жүйенің түрі, іске қосу тәсілі)

Мекенжайы, телефоны _____

Жүйені монтаждау күні, монтаждау ұйымының атауы _____

Өрт автоматикасы жүйесінің типі _____

Жүйеге қызмет көрсететін ұйымның (қызметтің) атауы _____

Телефоны _____

2. Өрт автоматикасы жүйесінің сипаттамасы

(техникалық құралдардың атауы, типтері, шығарылған күні, пайдалану басталған күні, куәландырудың кезекті мерзімі және т.б.)

3. Өрт автоматикасы жүйесінің қағидаттық немесе монтаждау схемасы.

4. Гидравликалық және электрлік сынау нәтижелері:

Өткізілген күні	Сынау нәтижелері	Қорытынды	Қолы
-----------------	------------------	-----------	------

5. Кезекшілікті қабылдау-тапсыру және жүйенің техникалық жай-күйі:

Қабылдау-тапсыру күні	Кезекшілік кезеңінде жүйелердің жай-күйі	Қорғалатын объектілердің атауы және сигналдар келіп түскен жүйелердің типі	Кезекшілікті қабылдап-тапсырған адамдардың тегі, қолы
-----------------------	--	--	---

6. Өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларының істен шығуы мен ақаулықтарын есепке алу

P/c №	Хабарламаның келіп түскен күні мен уақыты	Бақыланатын үй-жайдың атауы	Ақаудың сипаты	Хабарламаны қабылдаған адамның тегі мен лауазымы	Ақау жойылған күні мен уақыты
-------	---	-----------------------------	----------------	--	-------------------------------

Ескертпелер:

- 1) Ақаулардың уақтылы жойылуын талдау күн сайын жүргізіледі.
 - 2) Журналда істен шығудың, ақаудың, жалған іске қосулардың санын қорытындылау ай сайын жүргізіледі.
 - 3) Журналды жедел (кезекші) персонал жүргізеді.
7. Өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларына техникалық қызмет көрсетуді және жоспарлы-алдын ала жөндеулерді есепке алу.

P/c №	Күні	Жүйенің типі	Бақыланатын объект	Жүргізілген жұмыстардың сипаты	Жүргізілген жұмыстардың тізбесі	Т Қ К жүргізген адамның лауазымы, тегі және қолы
-------	------	--------------	--------------------	--------------------------------	---------------------------------	--

8. Өрт автоматикасы жүйесіне қызмет көрсетуші персоналдың білімін тексеру

P/c №	Тексерілушінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), лауазымы, жұмыс өтілі	Тексеру күні	Білімін бағалау	Тексерушінің қолы	Тексерілушінің қолы
-------	---	--------------	-----------------	-------------------	---------------------

9. Өрт автоматикасы жүйелерінің іске қосылуын (ажыратылуын) есепке алу.

P/c №	Бақыланатын объектінің атауы	Ө р т автоматикасы жүйесінің түрі мен типі	Іске қосылу (ажыратылу) күні	Іске қосылу (ажыратылу) себебі	Өрттің залалы	Іске қосылу себебі
-------	------------------------------	--	------------------------------	--------------------------------	---------------	--------------------

10. Өрт автоматикасы жүйелерімен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасы бойынша техникалық және жедел персоналға нұсқаулық беру.

P/c №		Нұсқау берілетін адамның			
-------	--	--------------------------	--	--	--

	Нұсқау берілетін адамның тегі	атқаратын лауазымы	Нұсқау берілген күн	Нұсқау берілетін адамның қолы	Нұсқау берген адамның қолы
--	-------------------------------	--------------------	---------------------	-------------------------------	----------------------------

Өрт қауіпсіздігі қағидаларына
1-5-қосымша
Нысан

Ескерту. Ереже 1-5-қосымшамен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларын куәландыру АКТІСІ

_____ қаласы 20__ ж. " __ " _____

Объект _____
(атауы)

Комиссия құрамы:

Комиссия төрағасы _____
(лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) Комиссия мүшелері _____

_____ (лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)

_____ (қондырғының орналасу орнын көрсету)

_____ (элементтердің атауы) _____
қарап-тексеру жүргізді. (қондырғының атауы)

Жұмыстар 20__ ж. " __ " _____ және " __ " _____ аралығында жүргізілді.

Қарап-тексеру кезінде:

_____ анықталды.

_____ (қондырғылардың, элементтердің жай-күйі)

Комиссияның ұсынымдары:

(қолданыстағы өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларын одан әрі пайдалануға болады/болмайды немесе жаңа жүйелер мен қондырғыларды монтаждауды орындау қажет; өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларының жекелеген техникалық құралдарына жөндеу жүргізу қажет; келесі куәландыру мерзімін белгілеп, өрт автоматикасы жүйелері мен қондырғыларын пайдалануды ұзарту қажет)

Комиссия төрағасы: _____ (_____
қолы, лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) Комиссия мүшелері:

(қолы, лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)

Өрт қауіпсіздігі қағидаларына
1-6-қосымша

Ескерту. Ереже 1-6-қосымшамен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Объектілерді бастапқы өрт сөндіру құралдарымен қамтамасыз ету нормалары

1. Объектіде (ғимаратта, құрылыста) өрт сөндіргіштердің типін таңдау және қажетті санын анықтау олардың өрт сөндіру қабілетіне, жанғыш материалдың түрі бойынша өрт сыныбына, қорғалатын үй-жайдың немесе технологиялық жабдықтың ерекшеліктеріне және басқа да параметрлерге (оның ішінде қорғалатын үй-жайдағы ортаның температурасына, өрт сөндіргіштен өрт сөндіргіш заттың ағынының ұзындығына, оның жұмыс істеу уақытына және өрт сөндіргіштің сыйымдылығына) байланысты жүзеге асырылады.

2. Өрт сөндіргіштің типі (тасымалданатын немесе жылжымалы) ықтимал өрт ошағының ауданына байланысты анықталады. Қорғалатын үй-жайда құрама өрт ошақтарының шығуы ықтимал болған жағдайда өрт сөндіргіштің типін таңдаған кезде қолданылу саласы бойынша барынша әмбебап өрт сөндіргіштерге мән беріледі.

3. Жарылыс-өрт және өрт қауіптілігі бойынша әртүрлі санаттағы ғимараттардың, құрылыстардың және құрылымдардың үй-жайларын қорғауға арналған өрт сөндіргіштер саны бір өрт сөндіргішпен қорғалатын шекті ауданға және осы қосымшаның 1 және 2-кестелеріне сәйкес үй-жайдың жалпы ауданына байланысты анықталады.

4. Өрттің ықтимал ошағынан бастап өрт сөндіргіш орналасқан жерге дейінгі қашықтық:

- 1) қоғамдық ғимараттар мен құрылыстар үшін – 20 м;
- 2) А, Б және В1-В4 санаттарындағы үй-жайлар үшін – 30 м;
- 3) Г санатындағы үй-жайлар үшін – 40 м;
- 4) Д санатындағы үй-жайлар үшін – 70 м аспайтындай етіп көзделеді.

5. Қоғамдық ғимараттар мен құрылыстарда әр қабатта кемінде екі қол өрт сөндіргіші орналастырылады.

6. Жарылыс-өрт және өрт қауіптілігі бойынша Д санатты, ауданы 100 м² кіші үй-жайларды қол өрт сөндіргіштермен жарақтамауға болады.

7. Жарылыс-өрт және өрт қауіптілігі бойынша бір санаттағы бірнеше шағын үй-жайлар болған кезде қажетті өрт сөндіргіштер саны осы қосымшаның 1 және 2-кестелері бойынша осы үй-жайлардың жиынтық ауданын есепке алып анықталады.

8. Кәсіпорынан қайта зарядтауға жөнелтілген өрт сөндіргіштер зарядталған өрт сөндіргіштердің тиісті санымен алмастырылады.

9. Қымбат электронды жабдығы бар, сондай-ақ тарихи құндылыққа ие заттарды сақтауға арналған үй-жайларды (оның ішінде телефон станцияларының, музейлердің, архивтердің үй-жайларын) қорғау үшін өрт сөндіру кезінде жоғарыда аталған заттардың өрт сөндіргіш затпен зақымдану қаупін болдырмау үшін ауа-эмульсиялық және көмірқышқыл өрт сөндіргіштерді қолдануға жол беріледі.

10. Автоматты стационарлық өрт сөндіру қондырғыларымен жабдықталған үй-жайлар нормативтік тиістіліктің 50 % есебінің негізінде қол өрт сөндіргіштермен қамтамасыз етіледі.

11. Объектіде орналастырылған барлық өрт сөндіргіштер белгіленген нысандағы паспорттармен қамтамасыз етіледі.

12. Өрт сөндіргіштер өрт кезінде адамдарды ғимараттан қауіпсіз эвакуациялауға кедергі келтірмей, көрінетін жерлерде және үй-жайдан эвакуациялық шығу жолдарының жанында еденнен 1,5 м аспайтын биіктікте орналастырылады.

Толық массасы 15 кг кем өрт сөндіргіштер олардың үсті еденнен 1,5 м аспайтын биіктікте орналасатындай етіп орнатылады.

Толық массасы 15 кг және одан астам тасымалданатын өрт сөндіргіштер өрт сөндіргіштің үсті 1,0 м аспайтын биіктікте орналасатындай етіп орнатылады. Абайсызда әсер етуден құлап қалмауы үшін оларды еденге міндетті бекітіп орнатуға болады.

13. Өртке қарсы жайма, өрт сөндіруге арналған қылшық жүнді мата немесе киіз (төсеніш, жанбайтын материалдан жасалған жамылғы) қақпақты металл футлярларда сақталады және үш айда кемінде бір рет кептіріліп, тозаңнан тазартылады.

14. Бастапқы өрт сөндіру құралдарын, механикаландырылмаған құрал-саймандар мен өрт керек-жарағын ішкі өрт сөндіру су құбырымен және автоматты өрт сөндіру қондырғыларымен жабдықталмаған өндірістік және қойма үй-жайларында, сондай-ақ сыртқы өртке қарсы су құбыры жоқ кәсіпорындардың (ұйымдардың) аумағында орналастыру үшін немесе осы кәсіпорындардың ғимараттары, құрылыстары және сыртқы технологиялық қондырғылары сыртқы

өртке қарсы сумен жабдықтау көздерінен 100 м астам қашықтықта шалғай орналасқан кезде өрт қалқандары жабдыкталады.

Өрт қалқандарының қажетті саны мен олардың типі осы қосымшаның 3-кестесіне сәйкес үй-жайлардың, ғимараттардың, құрылыстардың және сыртқы технологиялық қондырғылардың жарылыс-өрт және өрт қауіптілігі бойынша санатына, бір өрт қалқанының қорғайтын шекті ауданына және өрттің сыныбына байланысты анықталады.

15. Өрт қалқандары осы қосымшаның 4-кестесіне сәйкес бастапқы өрт сөндіру құралдарымен, механикаландырылмаған өрт құрал-саймандарымен және өрт мүлкімен жинақталады.

16. Өрт қалқанының жанына орнатылатын су сақтауға арналған бөшкелердің көлемі кемінде 0,2 м етіп көзделеді және олардың жиынтығында шелек болады. Жәшіктер 0,5 м³, 1,0 м³ немесе 3,0 м³ көлемде көзделеді және қалақ күрекпен жабдыкталады. Құм салуға арналған жәшіктердің конструкциясы құм алып шығуға қолайлы, жауын-шашынның түсуін болдырмайтындай етіп жасалады.

17. Құм салынған жәшіктер қалқандармен бірге үй-жайларда немесе тез тұтанатын немесе жанғыш сұйықтықтардың төгілуі ықтимал ашық алаңқайларда орнатылады.

1-кесте

Үй-жайларды тасымалданатын өрт сөндіргіштермен жарактау нормалары

Үй-жайлардың функционалдық мақсатының атауы және жарылыс-өрт және өрт қауіптілігі бойынша өндірістік немесе қойма үй-жайының (ғимараттың, құрылыстың) санаты	Өрт сөндіргіштердің тиісті типімен қорғалатын үй-жайдың ең үлкен ауданы, м ²	Өрт сыныбы	Өрт сөндіргіштердің типіне және корпусының көлеміне қарай өрт сөндіргіштердің қажетті саны						
			Көлемі 10 л көбікпен және сумен өрт сөндіргіштер	Көлемі л ұнтақпен өрт сөндіргіштер, (өрт сөндіргіш заттың массасы, кг)			Көлемі 3 л ауа-эмульсиялық өрт сөндіргіштер	Көлемі л көмірқышқыл мен өрт сөндіргіштер, (өрт сөндіргіш заттың массасы, кг)	
				2(2)	5(4)	10(9)		2(2)	3(5), 5(8)
А, Б, В1-В4 (жанғыш)	А	2++	-	2+	1++	1++	-	-	
			В	4+	-	2+	1++	1+	-

газдар мен сұйықтықтар)	200	C	-	-	2+	1++	-	-	-
		D	-	-	2+	1++	1+	-	-
		(E)	-	-	2+	1++	-	-	2++
B1-B4 (қатты жанғыш заттар мен материалдар)	400	A	2++	4+	2++	1+	1++	-	2+
		D	-	-	2+	1++	1+	-	-
		(E)	-	-	2++	1+	-	4+	2++
Г және Д	1800	A	2++	4+	2++	1+	1++	-	-
		D	-	-	2+	1++	1+	-	-
		(E)	-	2+	2++	1+	-	4+	2++
Қоғамдық ғимараттар	800	A	4++	8+	4++	2+	2++	-	4+
		(E)	-	-	4++	-	4+	4+	2++

Ескертпелер:

- "++" белгісімен қорғау объектілерін жарактауға ұсынылатын өрт сөндіргіштер, "+" белгісімен ұсынылатын өрт сөндіргіштер болмаған кезде және тиісінше негізделген кезде қолдануға рұқсат етілетін өрт сөндіргіштер, "-" белгісімен осы қорғау объектілерін жарактау үшін рұқсат етілмейтін өрт сөндіргіштер белгіленген.
- Әртүрлі сыныптағы өрттерді сөндіру үшін ұнтақпен өрт сөндіргіштер тиісті зарядтармен қамтамасыз етіледі: А сыныбы үшін - ABC (E) ұнтағы; B,C және (E) кластары үшін - BC(E) немесе ABC (E) және D - D.
- D сыныпты өрттерді сөндіру үшін ауа-эмульсиямен өрт сөндіргіштердің тиісті өрт сөндіргіш заттарының зарядтарымен және тиісті таңбаланумен қамтамасыз етіледі.

2-кесте

Үй-жайларды жылжымалы өрт сөндіргіштермен жарактау нормалары

Жарылыс-өрт және өрт қауіптілігі бойынша өндірістік немесе қойма үй-жайының ғимараттың, құрылыстың) санаты	Өрт сөндіргіштердің тиісті типімен қорғалатын үй-жайдың (ең үлкен ауданы, м2)	Өрт сыныбы	Өрт сөндіргіштердің типіне және корпусының көлеміне қарай өрт сөндіргіштердің қажетті саны				Көлемі л көмірқышқыл мен өрт сөндіргіштер	
			Көлемі 100 л ауа-көбікпен өрт сөндіргіштер	Көлемі 50 л ауа-эмульсиялық өрт сөндіргіштер	Көлемі 100 л ұнтақпен өрт сөндіргіштер		25	80
А, Б, B1-B4 (жанғыш газдар мен сұйықтықтар)	500	A	1++	1++	1++	-	3+	
		B	2+	1++	1++	-	3+	
		C	-	-	1++	-	3+	
		D	-	-	1++	-	-	
		(E)	-	-	1+	2+	1++	
B1-B4 (қатты		A	1++	1++	1++	4+	2+	
		B	2+	1++	1++	-	3+	

жанғыш заттар мен материалдар), Г	800	C	-	-	1++	-	3+
		D	-	-	1++	-	-
		(E)	-	-	1+	1++	1+

Ескертпелер:

1. "+" белгісімен қорғау объектілерін жарактауға ұсынылатын өрт сөндіргіштер, "-" белгісімен ұсынылатын өрт сөндіргіштер болмаған кезде және тиісінше негізделген кезде қолдануға рұқсат етілетін өрт сөндіргіштер, "-" белгісімен осы қорғау объектілерін жарактау үшін рұқсат етілмейтін өрт сөндіргіштер белгіленген.

2. Әртүрлі сыныптағы өрттерді сөндіру үшін ұнтақпен өрт сөндіргіштер тиісті зарядтармен қамтамасыз етіледі: А сыныбы үшін - ABC (E) ұнтағы; B,C және (E) сыныптары үшін - BC(E) немесе ABC (E) және D - D.

3-кесте

Ғимараттарды, құрылыстарды және аумақтарды өрт қалқандарымен жарактау нормалары

Үй-жайлардың функционалдық мақсатының атауы және жарылыс-өрт және өрт қауіптілігі бойынша үй-жайлардың немесе сыртқы технологиялық қондырғылардың санаты	Бір өрт қалқанының қорғайтын шекті ауданы, м ²	Өрт сыныбы	Өрт қалқанының типі
А, Б және В1-В4 (жанғыш газдар мен сұйықтықтар)	200	A B (E)	ЩП-А ЩП-В ЩП-Е
В1-В4 (қатты жанғыш заттар мен материалдар)	400	A E	ЩП-А ЩП-Е
Г және Д	1800	A B E	ЩП-А ЩП-В ЩП-Е
Ауыл шаруашылығы дақылдарын бастапқы өңдеу бойынша кәсіпорындардың (ұйымдардың) үй-жайлары мен ашық алаңдары	1000	-	ЩП-СХ
Дәнекерлеу немесе өзге от қаупі бар жұмыстарды жүргізу кезіндегі әртүрлі мақсаттағы үй-жайлар	-	A	ЩПП

Ескертпе: 3-кестеде мынадай белгілемелер пайдаланылған:

ЩП-А – А сыныбындағы өрт ошақтары үшін өрт қалқаны;

ЩП-В – В сыныбындағы өрт ошақтары үшін өрт қалқаны;

ЩП-Е – Е сыныбындағы өрт ошақтары үшін өрт қалқаны;

ЩП-СХ – ауыл шаруашылығы кәсіпорындары (ұйымдары) үшін өрт қалқаны;

ЩПП - жылжымалы өрт қалқаны.

18. Жарылыс-өрт және өрт қауіптілігі бойынша АН, БН және ВН санаттарындағы үй-жайлар мен сыртқы технологиялық қондырғылар үшін жәшіктердегі құм қоры әрбір 500 м² қорғалатын аумаққа кемінде 0,5 м³, ал ГН және ДН санаттарындағы үй-жайлар мен сыртқы технологиялық қондырғылар үшін әр қорғалатын 1 мың м² аумаққа кемінде 0,5 м³ етіп көзделеді.

19. Өртке қарсы жаймалар, қылшық жүнді маталар немесе киіз ауа өтпесе жанбайтын заттар мен материалдардың өртін сөндіру үшін қолданылады.

Өртке қарсы жаймалар, қылшық жүнді маталар немесе киіз кемінде 1x1м өлшемде көзделеді және ауданы қолданылатын жайманың ауданынан 50 % аспайтын заттар мен материалдардың өрт ошақтарын сөндіруге арналған. Тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды қолданатын және сақтайтын орындарда жаймалардың өлшемдерін 2x1,5 м немесе 2x2 м дейін үлкейтуге жол беріледі.

4-кесте

Өрт қалқандарын механикаландырылмаған өрт құрал-саймандарымен және өрт мүлкімен жинақтау нормалары

Бастапқы өрт сөндіру құралдарының, механикаландырылмаған құрал-саймандардың және мүлктің атауы	Өрт қалқанының типіне және өрт сыныбына байланысты жинақтау нормалары				
	ЩП-А А сыныбы	ЩП-В В сыныбы	ЩП-Е Е сыныбы	ЩП-СХ	ЩПП
Өрт сөндіргіштер: ауа-көбікпен (2 ОВП), көлемі 10 л		2	-	2	2
көлемі л, ұнтақпен (ОП), (өрт сөндіргіш құрамның массасы, кг):					
10 (9)	1	1	1	1	1
5 (4)	2	2	2	2	2
көлемі л көмірқышқылмен өрт сөндіргіштер (ОУ), (өрт сөндіргіш құрамның салмағы, кг) 5 (3)	-	-	2	-	-
Сүймен	1	1	-	1	1
Ілмек	1	-	-	1	-

Шелек	2	1	-	2	1
Өртке қарсы жайма, қылшық жүнді мата немесе киіз (төсеніш, жанбайтын материалдан жасалған жабын)	-	1	1	1	1
Сүйір күрек	1	1		1	1
Жалпақ күрек	1	1	1	1	-
Айырлар	-	-	-	1	-
Су сақтауға арналған сыйымдылық, көлемі:					
0,2 м3	-	-	-	1	-
0,02 м3	1	-	-	-	1
Құмы бар жәшік	-	1	1	-	

Ескертпе – Өртүрлі сыныптағы өрттерді сөндіру үшін ұнтақпен өрт сөндіргіштер тиісті зарядтармен қамтамасыз етіледі: А сыныбы үшін - ABC (E) ұнтағы; В және (E) сыныбы үшін - BC(E) немесе ABC (E) ұнтақтар.

5-кесте

Қызмет көрсету объектілерін бастапқы өрт сөндіру құралдарымен жарақтау нормалары

Объектілер мен құрылыстардың атауы	Ауданы (м2)	Бастапқы өрт сөндіру құралдарының атауы және қажетті саны		
		Ұнтақпен өрт сөндіргіштер (дана)	Көмірқышқылмен (дана)	ЩП-В типті өрт қалқаны (жинақ)
Техникалық қызмет көрсету станциясы	әрбір 100	2 – "ОП-5" не 1 – "ОП-10"	1- "ОУ-2"	-
Көлік тұрақтары мен гараждар: ашық тұрақтар	әрбір 100	2 – "ОП-5" не 1 – "ОП-10"	-	1
гараждар	1 гаражға деген есеппен	1 – "ОП-2"	-	-
әкімшілік ғимарат немесе күзет үй-жайы;	100-ге дейін	2 – "ОП-5" не 1 – "ОП-10"	-	-
гараж аумағы	әрбір 100	2 – "ОП-5" не 1 – "ОП-10"	1-"ОУ-2"	1
өнімділігі тәулігіне 500 және одан астам жанармай құятын АЖҚС ("қарбалас" сағатта 135 және	-	4 – "ОП-5" 2 – "ОП-10"	2-"ОУ-2"	

одан астам жанармай құю орындары)		1 – "ОП-100"		
өнімділігі тәулігіне 500-ден кем жанармай құятын АЖҚС ("қарбалас" сағатта 135-тен кем жанармай құю орындары)	-	2 – "ОП-5" 1 – "ОП-10" 1 – "ОП-100"	1-"ОУ-2"	
оператор бөлмесі, дүкен, тамақтану пункті (АЖҚС жанындағы)	әрбір 100	1 – ОП-5	1-"ОУ-2"	
жеке тұрған сауда павильондары, дүңгіршектер, қабылдау пункттері, жөнделу шеберханалары, валюта айырбастау пункттері, халық тұтынатын тауарлар сатылатын, оның ішінде көтерме базарлар мен базарлар аумағында орналасқан контейнерлер	100-ге дейін қоса әрбір 100	1 – "ОП-5" 1 – "ОП-5"	- -	- -
қоғамдық, тұрғын ғимараттар мен құрылыстарға кірістірілген-жапсарлас құрылыстар: сауда, тұрмыстық қызмет көрсету, тамақтану кәсіпорындары, дене шынықтыру-сауықтыру кешендері, кітапханалар, дәріханалар, медициналық кабинеттер, кассалық есеп айырысу кәсіпорындары, көркем шеберханалары, сүт асүйлері, мұражайлар мен көрмелер	100-ге дейін	2 – "ОП-5" не 1 – "ОП-10"	-	-
	әрбір 100	2 – "ОП-5" не 1 – "ОП-10"	-	-

офистер, залдар, дискотекалар, ойын мекемелері, валюта айырбастау пункттері, байланыс бөлімшелері, фотосалондар, жерлеу (рәсімдер) бюросы, кеңселер, жөнделу шеберханалары, шағын өндірістер, тир, бильярд бөлмесі, көшірме жасау-көбейту, туристік, көлік агенттіктері.	100-ге дейін қоса әрбір 100	2 – "ОП-5" не 1 – " ОП-10" 2 – "ОП-5" не 1 – " ОП-10"	- -	- -
--	-----------------------------	--	--------	--------

Ескертпелер:

1. 5-кестенің тізбесіне кірмеген объектілерге, бастапқы өрт сөндіру құралдарының қажетті саны осы Қағидаларға 1-6-қосымша талаптарының негізінде анықталады.

2. Автокөлік құралдарына арналған өрт сөндіргіштер саны "Дөңгелекті көлік құралдарының қауіпсіздігі туралы" Кеден одағының техникалық регламентіне (КО ТР 018/2011) сәйкес анықталады.

3. Теміржол, су, теңіз және әуе көлігі үшін бастапқы өрт сөндіру құралдарының саны белгіленген тәртіппен бекітілген нормалардың талаптарына сәйкес анықталады.

4. Ұнтақты өрт сөндіргіштерді ауа-эмульсиялық өрт сөндіргіштермен ауыстыруға болады.

Өрт қауіпсіздігі қағидаларына 2-қосымша

Дүңгіршектер мен павильондардың отқа төзімділік дәрежесіндегі кашықтық, метрмен	I, II, III	IIIa, IIIб, IV, IVa, V
I, II, III	6	8
IIIa, IIIб, IV, IVa, V	8	10

Өрт қауіпсіздігі қағидаларына 3-қосымша

Операция жасайтын бөлмеде өрттер мен жарылыстардың алдын алу жөніндегі қорғау шаралары

1. Есірткінің өздігінен тұтануын болдырмау үшін жұмыстан кейін олар буландырғыштан герметикалық түрде жабылатын ыдысқа төгіледі. Эфир ақырын

, шашыратпай төгіледі. Наркоздан кейін қалған эфирді раковинаға төгуге жол берілмейді.

Эфирді буландырғыштан қабылдау ыдысына бос құламалы ағыспен құюға жол берілмейді. Ол үшін электр өткізгіш материалдан жасалған май құйғыш қолданылады, май құйғыштар жерге тұйықталады, май құйғыштың шеті ыдыстың түбіне жетуі тиіс. Олай болмайтын жағдайда эфир ыдысқа осы өткізгіш арқылы ағуы үшін жерге тұйықталған өткізгіштің шеті май құйғыш арқылы ыдыстың түбіне жеткізілуі қажет.

2. Есірткіні төккеннен кейін буландырғыш, шлангілер және наркоз аппаратының барлық алмалы бөлшектері жылы сумен шайылады.

3. Ингаляция наркозының аппараттарын зарасыздандыру және тазарту (жуу) ведомстволық нормалар талаптарына сәйкес жүргізіледі.

4. Операция жасау бөлмелерінде газдарды бір баллоннан екінші баллонға құюға және қысымдағы газдары бар баллонға қосымша газдар мен есірткілерді кіргізуге жол берілмейді. Мұны машықтанған персонал арнайы жабдықталған үй-жайда жүргізеді.

5. Операциялық және наркоз үй-жайларында ашық отты (спиртовка, газ оттықтары, тұтатылған сіріңкелерді) қолдануға, темекі шегуге және электр жылытқыш құралдарын пайдалануға жол берілмейді. Баллонның вентилін жылыту үшін жылытқы қолданылады.

6. Наркоз және операция жасайтын үй-жайларда қолданылатын жабдықтардың ашық беттерінің температурасы 120° С аспайды.

7. Эндоскопиялық құралдардың шағын шамдарының қатты қызуына жол берілмейді.

8. Наркоз кезінде бұзылған және ұшқын шашатын электр жабдығын пайдалануға жол берілмейді.

9. Қауіпті аймақтарда қолданылатын барлық электр медициналық жабдық жарылыстан қорғалған түрде орындалған болуы тиіс.

10. Наркоз кезінде термокаутердің тұтанғыш анестетикасын, диатермия аппаратын, ЭН-57 типті электр хирургиялық аппараттарды және басқа жарылыстан қорғалмаған түрде орындалған рентген аппараттарын, дефибрилляторларды қолдануға жол берілмейді.

Ескертпе. Фторотан, азоттың шала тотығы, хлороформ және басқа тұтанбайтын қоспаларға көшкен жағдайда жоғарыда аталған аппаратураны қолдануға жол беріледі, бұл ретте тұтанғыш дезинфекциялау құралдарын пайдалануға тыйым салынады.

11. Операция жасайтын бөлмелердің статикаға қарсы материалдан жасалған едендерін (лас шөгінділерінің негізінде) электр өткізгіш қасиетін жоғалтуы

ықтимал өткізбейтін үлбірінің пайда болуын болдырмау үшін үнемі жуып тұрады. Еденнің бетін балауызбен немесе лакпен өңдеуге жол берілмейді.

12. Наркоз аппаратының бөлшектерін (бейөткізгіш) лейкопластырмен жабыстыруға, статикаға қарсы емес резеңкедан есірткі қоспаларын атмосфераға жою үшін шлангтарды пайдалануға, электр өткізгіш материалдың бұзылған бөлшектерін бейөткізгіштен жасалған бөлшектерге ауыстыруға жол беріледі.

Ескертпе. Наркоз аппараттарының барлық бөлшектері электр өткізгіш материалдарынан жасалады: қаптар, шлангтар, маскалар, демалу трубкалары және аппараттың демалу контурының басқа бөлшектері, сондай-ақ доңғалақтардың тысы мен төсемдері электр өткізгіш резеңкедан, ал өткізгіштер – түсті металлдан немесе электр өткізгіш пластмассадан жасалады.

13. Наркоз аппаратының барлық бөлшектері арнайы майлаумен майлануы тиіс. Эндотрахиалды трубкалар мен дәке тампондарын тек таза глицеринмен ғана майланады.

14. Жабдықтың белдік берілістерін еденнен 0,25 метр қауіпті аймақтар шегінде (наркоз затының тым жоғары концентрациясында) орналастырылмайды. Белдік берілістер қауіпті аймақтан жоғары орнатылған жерлерде белдіктерді үлес қарсылығы 10^5 Ом/м статикаға қарсы материалдан жасау керек.

Белдіктерді шайырмен, балауызбен және сыртқы қарсылықты арттыратын басқа да заттармен майлауға жол берілмейді.

15. Қауіпті аймақтарда қолданылатын тоқымалы маталарға тиісті статикаға қарсы заттар сіндіріледі. Бұндай маталарға жуылғаннан кейін қайтадан статикаға қарсы заттарды сіндіру керек.

16. Жабдықтың барлық металл және электр өткізгіш металлды емес бөліктері статикалық электр зарядтарын шығару үшін жерге тұйықталады.

Жабдықтың металлды емес бөліктері егер олардың сыртқы және ішкі қабатының жерге тұйықтау шинасына қатысты кез келген жерінің қарсылығы 10^7 Ом асқанда электр статикалық түрде жерге қосылған болып саналады. Операцияның алдында наркоз аппаратының резеңкедан жасалған бөліктерін сумен сулау керек.

17. Қызмет көрсету персоналының электрленуін болдырмау үшін келесі ережелерді сақтау керек:

1) Операция жасау бөлмесіндегі қызмет көрсету персоналының киімі мақта-матадан жасалады, жабық және толық қонымды, әбден кептірілген және қатты крахмалданбаған болады. Пайдаланар алдында киім мен аяқ киімді ылғалдығы 80 % асқан үй-жайларда ұстау ұсынылады.

Науқас мақта-матадан тігілген киімде болуы тиіс. Операция жасайтын бөлмеде және басқа жарылыс қауіпті үй-жайларда қозғалғанда қатты

электрленетін, адамның денесінде зарядтардың тез жиналуына соғатын жүн, жібек, сондай-ақ нейлон, капрон және басқа да синтетикалық маталардан тігілген киімді киюге жол берілмейді.

2) Қызмет көрсетуші персоналдың аяқ киімінің табаны былғарыдан немесе электр өткізгіш резеңкеден жасалған болады, ол аяқ киімнің үстінен мақта-матадан жасалған арнайы операциялық бахилдар киіледі. Операция жасайтын бөлмеде табаны резеңкеден, пластиктан немесе басқа бейөткізгіштерден жасалған аяқ киімді киюге жол берілмейді.

3) Операция жасайтын бөлмеде қызмет көрсету персоналының шаштары қалпақпен немесе мақта-мата бас жаулықпен жабылады.

18. Операция жасайтын бөлменің персоналына білезік, жүзік және басқа да металл заттарды тағуға жол берілмейді.

19. Наркоз аппараттарына қызмет көрсету персоналының қолдарында, сондай-ақ науқастың бетінде майдың, помаданың іздері болмау керек.

20. Операция жасайтын бөлмедегі салыстырмалы ылғалдылық гигрометр немесе психрометр арқылы операция жасар алдында және операция барысында бақыланады. Ауа температурасын бақылау ұсынылады. Операция жасайтын бөлмеде ауаның салыстырмалы ылғалдылығы 55 %-дан болса, наркоз үшін тез тұтанғыш есірткі қоспаларын немесе анестетиканы қолдануға жол берілмейді.

21. Тұтану мен жарылыстан кепілді сақтандыру – тез тұтанғыш есірткі заттарын (фторотан, хлороформ, азоттың шала тотығы, центран) қолдану. Тұтанғыш анестетикалармен жұмыс істегенде жарылыстардың алдын алу тұтанудың себептері мен көздерін жоюдан тұрады.

22. Желдеткіш жүйесінің жұмысқа қабілеттігін бақылау үшін операция кезінде құрамында есірткі буының бар-жоғына ауа сынамасы алынады. Сынамаларды операциялық бригаданың мүшелері дем алатын аймақта орналасқан ауданнан алады. Анестетика буының құрамы белгіленген шекті рұқсат етілген деңгейден аспайды.

23. Ауаны тазартқыш сүзбелерінің жұмысқа қабілеттілігін бақылау үшін аптасына кемінде бір рет операция жасайтын бөлмеге жеткізілетін ауаның тазалығын, қосалқы бөлшектердің және бактериялы флораның болуы анықталады. Ауада бактериялы флора пайда болған жағдайда, оның себептері жойылғанша операция тоқтатылады.

Өзен және теңіз айлақтары	әрбір 50 метрге	-	2	2	2	-	1	1
Құйылмалы мұнай өнімдері	50 м ²	-	-	2	-	-	1	1
Манифольд ғимараттары	50 м ²	2	-	2	-	-	1	1
Айдау станциясының электр қозғалтқыш үй-жайлары	әрбір электр қозғалтқышқа	1	1	-	-	-	-	-
Қалқымалы сорғы станциялары		-	2	4	-	1	1	1
Ыдыстың ішіндегі мұнай өнімдерін сақтауға арналған қоймалар	100 м ²	-	-	3	2	-	1	1
Зертханалар	50 м ²	1	-	2	-	-	-	-
Газ электр дәнекерлеу үй-жайлары	50 м ²	-	-	1	1	-	1	1
АГТС: Станция ғимараты Сорғы-компрессорлық бөлім Автомашинаның баллондарын толтыруға арналған колонкалар	Үй-жайға	-	1	-	2	1	-	-
		-	1	1	-	1	-	-
		-	-	1	1	-	-	-

Регенерац иялық қондырғы лар	100 м ²	1	-	1	1	-	1	-
Қызметтік - тұрмысты қ үй-жайлар	200 м ²	-	-	1	-	-	-	-
Есептеу орталықта р ы , машина-ес ептеу станцияла р ы (бюролары) , мұрағатта р , кітапханал а р , Жобалық- конструкт орлық бюро	100 м ²	-	1					1
Көшіргіш- көбейткіш машинала р үй-жайы	100 м ²	-	1	1	-	-	-	-
Материалд ы қ қоймалар	50 м ²	-	-	2	1	-	-	-
Қазандықт ар	100 м ²	1	-	2	1	-	-	-
Су сорғы	әрбір электр қозғалтқы шка	-	1	1	-	-	-	-
Авто гараждар	100 м ²	-	1	2	1	-	1	-
Электр станцияла ры мен шағын станцияла р	100 м ²	2	2	-	1	-	1	-
Құрамынд а мұнай б а р қалдықтар								

дың кәріздік сорғы бөлмесі	50 м ²	1	1	1	-	-	1	-
Биологиялық тазарту станциясы	50 м ²	-	-	1	1	-	1	-
Озонаторлық бөлме	25 м ²	-	-	1	1	-	-	-
Басқа өндірістік үй-жайлар								
А және Б санатты	200	-	-	2	2	-	1	1
В1-В4, Г санатты	300	-	-	2	1	1	-	-
Д санатты	400	-	-	1	-	-	-	-

Ескертпе:

1. Кәсіпорын аумағында әрбір 5000 м² жинағы бар қалқандар орнатылады: ұнтақты өрт сөндіргіштер – 2, құмы бар жәшіктер – 1, қалың төсем (асбест, киіз) – 1, сүймендер – 2, балталар – 2.

2. Автоматты стационарлы өрт сөндіру қондырғыларымен жабдықталған үй-жайлар осы қосымшада көрсетілген санның 50% есебінен алғашқы өрт сөндіру құралдарымен қамтамасыз етіледі.

3. Бағасы қымбат аппаратура мен жабдықтардың жинақталу орындарында өрт сөндіру құралдарының саны көбейтілуі мүмкін.

4. Осы Қағидаларда аталмаған қондырғыларды орнату үшін алғашқы өрт сөндіру құралдарын басқа үй-жайлармен (қондырғылармен) ұқсастығы бойынша, олардың өрт қауіптілігі ескеріліп қабылданады.

5. А, Б, В1-В4 санатындағы кез келген үй-жайдағы өрт сөндіргіштердің саны осы қосымшаға сәйкес қабылданады, бірақ кемінде – 2, әкімшілік, қызметтік-тұрмыстық ғимараттарда – бір қабатқа кемінде – 2.

Ескерту. Ереже 1-4-қосымшамен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Өрт қауіпсіздігі қағидаларына
5-қосымша

Отпен байланысты жұмыстарды жүргізуге рұқсат

" ___ " _____ 20___ ж.

Объект _____

—

(Т.А.Ә.)

жұмыстардың өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ететін мынадай іс-шараларды орындағаннан кейін:

—

—

(отпен байланысты нақты қандай жұмыстар екенін және ол жүргізілетін жерді көрсету)

жүргізуге рұқсат берілді.

Рұқсат:

20__ ж " ___ " _____ сағ. " ___ " бастап,

20__ ж. " ___ " _____ сағ. " ___ " дейін жарамды

Бас инженер _____

(қолы)

Рұқсат

20__ ж. " ___ " _____ сағ. " ___ " бастап,

20__ ж. " ___ " _____ сағ. " ___ " дейін ұзартылды.

Бас инженер _____

(қолы) _____

_ жүргізу

(қандай жұмыс екенін көрсету)

Жұмыстар мынадай өрт қауіпсіздігі талаптары орындалған жағдайда атқарылады.

—

—

—

20__ ж. сағ. " ___ " бастап " ___ " _____ дейін

Рұқсат:

20__ ж. сағ. " ___ " бастап, " ___ " _____ дейін ұзартылды.

Өрт қауіпсіздігі шаралары мен рұқсатта ұсынылған іс-шараларды орындау туралы нұсқама алдым:

(жұмысты жүргізетін адамның қолы)

Өрт қауіпсіздігі қағидаларына
6-қосымша

Еден немесе іргелес аумақ деңгейінің үстіндегі дәнекерлеу нүктесінің биіктігі, метрмен	Тазалау аймағының ең аз радиусы, метрмен
0	5
2	8
3	9
4	10
6	11
8	12
10	13
10-нан жоғары	14

Өрт қауіпсіздігі қағидаларына
7-қосымша

Салынып және реконструкцияланып жатқан ғимараттарға, құрылыстар мен қосалқы үй-жайларға арналған алғашқы өрт сөндіру құралдарының нормалары

Ескерту. 7-қосымшаға өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

Ғимараттар, үй-жайлар, қоймалар мен құрылыстар	Өлшем бірліктері	Алғашқы өрт сөндіру құралдарының саны			
		Өрт сөндіргіштер ОП-5	Құм мен күрегі бар, көлемі 0,5 м ² жәшіктер	Сыйымдылығы 250 л және 2 шелек, суы бар күбілер	Көлемі 2x2м өртке қарсы төсемелер
1	2	3	4	5	6
Салынып және реконструкцияланып жатқан ғимараттар	200 м ² еден ауданына	1*	1	1	-
Құрылысқа арналған ағаш	(әр қабат бойынша) ағаштар ұзындығының әрбір 20 метріне	1*	-	-	-
	(әр қабат бойынша) ағаштар ұзындығының әрбір 100 метріне	-	-	1**	-

Кеңселер үй-жайы	200 м ² еден ауданына	1*	-	-	-
Балташы және ағаш өңдеу цехтарының, шеберханаларының үй-жайы	100 м ²	1***	1	1	-
Ағаш материалдары мен жанармайдың (төсемелердің, көбіктің) жабық қоймалары	100 м ²	1***	-	1	-
Жанғыш материалдар болған жағдайда шаруашылық қоймалары	100 м ²	1**	1	1	-
Ағаш материалдарының ашық қоймалары	300 м ² қойма ауданына	1****	-	-	-
Жылытқышы жанғыш немесе жанғыш шатырлары бар жабындар	200 м ² қойма ауданы	1	1	1	-
Бөренелердің ашық қоймалары	500 м ² қойма ауданына	1****	-	-	-
Өртенбейтін материалдардың жабық қоймалары	400 м ² қойма ауданына	1***	-	1	-
Тез тұтанғыш және жанғыш сұйықтықтарыдыстарының қоймалары	50 м ² еден ауданына	1****	1***	-	-
Кальций карбиді қоймалары	100 м ² еден ауданына	-	1	-	-
Сығымдалған, сұйылтылған және ерітілген газдары бар баллондар қоймасы	200 м ² еден ауданына	-	1	-	-
Биік темір бетон құбырлардың					

дiңгектерiн бетондауға арналған жұмыс алаңқайы	200 м ² еден ауданына	1	-	-	-
Салынып жатқан құрылыстың iшiндегi қорғаныш жабын	200 м ² еден ауданына	3	1	1	-
Градирня құрылысына арналған агрегаттық бесiкшесi	200 м ² еден ауданына	8	-	-	-
Коррозияға қарсы және гидроқшаулағыш материалдарын ың жұмыс құрамдарын дайындауға арналған үй-жай	200 м ² еден ауданы	3	1	-	3
Жылу генераторлары мен калориферлердi орнату орындары	Агрегат	2	1	-	-
Ашық автомашина тұрақтары	100 м ²	1	1	-	1
Газбен дәнекерлеу және электрмен дәнекерлеу цехтерi	200 м ²	1	1	-	-
Аула алаңқайы	200 м ²	1	-	1	-

Бiрақ бiр қабатқа кемiнде екi өрт сөндiргiш.

**Бiр қабатқа кемiнде екi күбi.

*** Бiрақ шеберханаға немесе әрбiр жеке қоймаға кемiнде екi өрт сөндiргiш.

**** Бiрақ кемiнде екi өрт сөндiргiш пен құмы бар бiр жәшiк. Құмы бар жәшiкте көлемi 1,5x1,5 метр өртке қарсы төсеме болуы тиiс.

Ескертпе:

1. Осы кестеде көрсетілмеген қоймалар мен құрылыстардың алғашқы өрт сөндіру құралдарының қажетті саны тиісті министрліктер бекіткен тиесілік нормаларына сәйкес айқындалады.

2. Осы Қағидаларда көзделген өртке қарсы жабдықтан басқа қоймалардың, уақытша ғимараттардың құрылысы аумағында мынадай өрт жабдығының (керек-жарағының) жинағы бар өрт сөндіру пункттері (шкафтар, қалқандар) орналастырылуы қажет, данада: балта – 2; сүймен және күрек – 2; темір багор – 2; қызыл түске боялған шелек – 2; өрт сөндіргіш – 2.

Ескерту. 2-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 29.12.2017 № 919 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен

Өрт қауіпсіздігі қағидаларына
8-қосымша
Нысан

Ескерту. Ереже 8-қосымшамен толықтырылды – ҚР Үкіметінің 13.12.2019 № 921 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Су өткізу желісінің су жіберуін тексеру актісі

_____ к.	20__ж. "___" _____
----------	--------------------

Комиссия мынадай құрамда:

Төрағасы _____

Комиссия мүшелері _____

_____ орнатылған өрт гидранттары бар су өткізу желісін тексерді.

Тексеру нәтижелері:

Су өткізу желісінің түрі: _____; диаметрі: _____ миллиметр (бұдан әрі – мм).

Желідегі қысым: _____ атмосфера (бұдан әрі – атм.);

Орнатылған өрт гидранттарының өлшем-түрі _____;

Су жіберуді тексеру тәсілі _____

Нақты су жіберуі: секундына _____ литр (бұдан әрі – л/с).

Қажетті су жіберуі: _____ л/с.

Комиссияның қорытындысы: _____

Комиссия мүшелері: _____

(қолы) _____ (қолы)
Нысан

Өрт гидранттарын тексеру актісі

_____	_____
-------	-------

Тексеру жүргізген ұйымның атауы: _____

Комиссия мынадай құрамда:

Төрағасы _____

Комиссия мүшелері _____

Өрт гидрантының сипаты және таңбалануы:

әзірлеушінің атауы, мекенжайы және тауарлық белгісі _____

әзірлеушінің жүйесі бойынша шартты белгілемесі _____

зауыт нөмірі _____

өрт гидрантының биіктігі, _____ мм;

корпустың ішкі диаметрінің шартты саңылауы, _____;

шығарылған жылы _____

Тексеріп-қарау шарты _____

Өлшеу құралдары және сынау жабдығы туралы деректер: _____

Тексеру нәтижелері:

су өткізу құдығының люгі мен қақпағының, ниппельдің қақпақтары мен оймасының, штанганың үстіңгі шаршысының және өрт гидранты корпусының жарамдылығы

_____ күйеу құрылғысының жұмысқа қабілеттілігі _____

өрт гидрантының корпусында және құдықта судың болуы _____

клапанның (ысырманың), сондай-ақ жұмыс қысымы кезінде қосқыштардың және тығыздамалардың герметикалығы _____

өрт бағанын орнату кезіндегі өрт гидрантының жұмысқа қабілеттілігі

_____ өрт гидрантын ашу немесе жабу шарттары _____

су өткізу желісіндегі 0,4-тен бастап 0,6-ға дейінгі МПа қысымның диапазонында су шығысы (су беру) _____

Су беруді тексеру тәсілі _____

Нақты су беруі: _____ л/с.

Қажетті су беруі: _____ л/с.

Комиссияның қорытындысы: _____

Комиссия мүшелері: _____

(қолы)

Нысан

Ішкі өртке қарсы сумен жабдықтау жүйелерінің жұмысқа қабілеттілігін сынау актісі

Пайдаланушы ұйымның атауы _____

Қызмет көрсетуші ұйымның атауы _____

Сынаулар күні мен уақыты _____

Комиссия мынадай құрамда:

Төрағасы _____

(ұйымның атауы, лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болса))

Комиссия мүшелері

ұйымның атауы, лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)

(ғимараттың, өрт бөлігінің атауы)

ішкі өртке қарсы су құбырының су жіберуін сынады:

Тіреулер мен өрт крандарының нөмірлері _____

_____ типті өрт кранының клапаны

_____ типті қол өрт оқпаны

Өрт түтігінің ұзындығы мен диаметрі _____ метр

(бұдан әрі – м) , _____ мм

_____ типті өрт
сорғысы

Өрт крандары жабық кездегі өрт сорғысының арыны _____ Мпа

Қазақстан Республикасының аумағында қолданыстағы нормативтік құқықтық
актілердің талаптарына сәйкес:

"үстем" өрт кранының шығысы _____ л/с

(жол берілетін) "үстем" өрт кранындағы қысым _____ МПа (жол
берілетін)

су жіберуге бір мезгілде сыналатын өрт крандарының саны _____ дана

Сынау нәтижелері

_____ сағат _____ минуттан (бұдан әрі – мин) _____ сағ _____ мин дейін
шаруашылық қажеттіліктерге суды ең көп пайдаланатын тәулік кезеңінде ішкі
өртке қарсы сумен жабдықтаудың су жіберуі

_____ бұл кемінде (жобаның нөмірі мен
атауы)

_____ л/с құрайды, Қазақстан Республикасының аумағында қолданыстағы
нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес келеді (сәйкес келмейді).

Клапандардың бекіту органдары бір шеткі қалыптан екіншісіне қолмен (
қосымша техникалық құралдарсыз) ауыстырылады; клапанды ашып-жабатын

кемінде үш циклден кейін клапандардың бекіту органдары және штокты тығыздау арқылы ақпайды, диафрагмалардың диаметрі жобалық деректерге сәйкес келеді.

Сынау нәтижелері бойынша қорытынды

Өрт крандары клапандарының жұмысқа қабілеттілігі Қазақстан Республикасының аумағында қолданыстағы ұлттық, мемлекетаралық стандарттардың, нормативтік құқықтық актілердің талаптарына

_____ (сәйкес келеді, сәйкес келмейді)

Комиссия төрағасы _____

(қолы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) Комиссия мүшелері

_____ (қолы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)

Нысан

Ішкі өртке қарсы сумен жабдықтаудың су жіберуін сынау хаттамасы

_____ к.	20 ж. "___" _____
----------	-------------------

Пайдаланушы ұйымның атауы _____

Объектінің атауы _____

(ғимарат, өрт бөлігі)

Қызмет көрсететін ұйымның атауы _____

Сынаулар күні мен уақыты _____

Тіреулердің және сыналатын өрт крандарының нөмірлері _____;

_____ типті өрт кранының клапаны;

_____ типті қол өрт оқпаны;

Өрт құбырының ұзындығы мен диаметрі _____ м, _____ мм;

_____ типті өрт сорғысы;

Өрт крандарының жабық кезіндегі өрт сорғысының арыны _____ Мпа

Қазақстан Республикасы аумағында қолданыстағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес:

"үстем" өрт кранының шығысы _____ л/с;

(жол берілетін) "үстем" өрт кранының қысымы _____

МПа;

(жол берілетін)

Су жіберуі бір мезгілде сыналатын өрт крандарының саны _____ дана

Тіреу нөмірі-кран нөмірі	Кран диафраграмма сының нөмірі	Диафрагма диаметрі, мм		Клапанды "Ашу-Жабу" циклдерінің саны	Қымталғандығы (ағудың болуы)	Сынаулардың нәтижелері
		жол берілетін	өлшенген			

Сынаулардың нәтижелері бойынша қорытынды

Өрт крандары клапандарының жұмысқа қабілеттілігін (клапанның бекіту органын қолмен қосымша техникалық құралдарсыз бір шеткі қалыптан екіншісіне ауыстыру мүмкіндігі, клапанды ашудың және жабудың бірнеше циклінен кейін клапанның бекіту органы немесе штокты тығыздау арқылы ағудың болмауы және диафрагмалар диаметрінің жобалық деректерге сәйкестігі) сынау нәтижелері Қазақстан Республикасы аумағында қолданыстағы ұлттық, мемлекетаралық стандарттардың, нормативтік құқықтық актілердің талаптарына

(сәйкес келеді, сәйкес келмейді)

Сынауларды _____ жүргізді
(ұйымның атауы, лауазымы, қолы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болса))